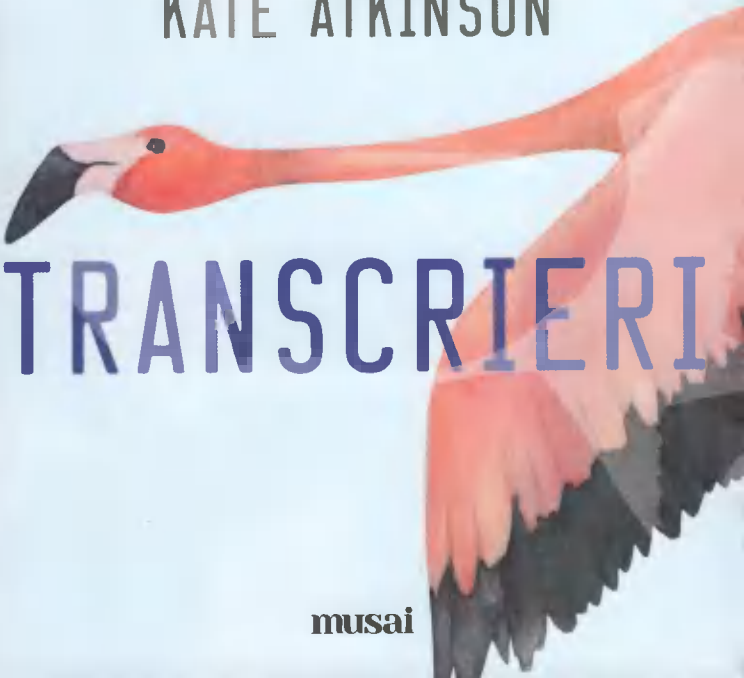

KATE ATKINSON

TRANSCRIERI

musai

Kate Atkinson (n. 1951) este una dintre cele mai îndrăgite scriitoare britanice contemporane. După studiile de specialitate în literatură britanică și doctoratul în literatură americană, Atkinson a început să scrie proză scurtă și să colaboreze cu diverse reviste dedicate femeilor. În 1995, primul său roman, *În culisele muzeului*, i-a adus Premiul Whitbread, sau Premiul Costa, cum a fost redenumit începând cu 2006.

După romanele *Human Croquet* și *Emotionally Weird*, colecția de povestiri *Not the End of the World* și piesa *Abandonment*, scriitoarea a început odată cu *Case Histories* o serie de romane care-l au ca personaj central pe detectivul particular Jackson Brodie. Acestea au fost adaptate pentru televiziune într-un serial produs de BBC.

Viață după viață și *Un zeu năruit*, două dintre cele mai recente și izbutite cărți ale lui Atkinson, au fost câștigătoare ale Premiului Costa în 2013, respectiv 2015. Scris în aceeași notă, romanul *Transcrieri* (2018) păstrează ca temă centrală viața ca angrenaj al minciunilor și-al înșelăciunii în contextul celui de-al Doilea Război Mondial.

„Stilul lui Kate Atkinson e unic și încântător."
THE BOSTON GLOBE

„*Transcrieri* e ficțiune istorică la cel mai înalt nivel. Lui Atkinson îi face plăcere să se documenteze și se folosește de descoperirile ei în cel mai creativ mod cu putință pentru a-și cuceri și a-și informa cititorii. Nu e scriitoare pedantă, ci o povestitoare desăvârșită, care întrebuințează istoria pentru a-și crea contextul potrivit."
DALLAS MORNING NEWS

Kate Atkinson

TRANSCRIERI

musai

Kate Atkinson

TRANSCRIERI

Traducere din limba engleză și note
de Irina Negrea

EDITURA
ART

Redactor: Beatrice Feleagă
Corector: Theodor Zamfir
Tehnoredactor: Florin Paraschiv
Copertă: Alexandru Daș

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ATKINSON, KATE
Transcrieri / Kate Atkinson; trad. din lb. engleză și note de Irina Negrea. – București: Art, 2021
ISBN 978-606-710-775-3

I. Negrea, Irina (trad.) (note)

821.111

Kate Atkinson
Transcription

Copyright © 2018 by Kate Atkinson

© Editura ART, 2021, pentru prezenta ediție

Pentru Marianne Velmans

„În timp de război, adevărul este atât de prețios, încât ar trebui întotdeauna să aibă drept pavăză o gardă de minciuni."

Winston Churchill

Acest Templu al Artelor și al Muzelor este închinat Dumnezeului Atotputernic de către primii Guvernatori ai Radiodifuziunii în anul 1931, Sir John Reith fiind Director General. Fie ca prin ruga lor sămânța bună să dea o recoltă bună, toate lucrurile ostile păcii sau purității să se vadă izgonite din această casă, iar oamenii, plecându-și urechea la tot ceea ce este frumos, onest și prestigios, să pășească mereu pe calea înțelepciunii și a probității.

Traducerea inscripției latinești din holul intrării în British Broadcasting House

Z, ce de la „Zero" vine, ceasul încă neînceput
Când o nouă Anglie se ridică și cea veche a dispărut.

Din „Alfabetul războiului" de la Clubul Dreptei

1981

ORA COPIILOR

— Domnișoară Armstrong? Domnișoară Armstrong, mă auziți?

Auzea, dar nu părea în stare să reacționeze. Era grav vătămată. Zdrobită. Fusese lovită de o mașină. Se putea să fi fost din vina ei, fusese prea distrată – trăise atât de mult timp în străinătate, încât probabil că privise în partea greșită când traversase pe Wigmore Street în amurgul acestui miez de vară. *Între întuneric și lumina zilei.*

— Domnișoară Armstrong?

Un polițist? Sau un paramedic. Cineva oficial, cineva care îi căutase pesemne în geantă și găsise ceva pe care scria numele ei. Fusese la un concert – Șostakovici. Cvartetele de coarde, toate cincisprezece servite în câte trei porții pe zi la Wigmore Hall. Era miercuri – al Șaptelea, al Optulea și al Nouălea Cvartet. Pesemne că acum avea să le rateze pe celelalte.

— Domnișoară Armstrong?

În iunie 1942, fusese la Royal Albert Hall la premiera concertului cu Simfonia nr. 7, „Leningrad". Un

cunoscut al ei îi făcuse rost de un bilet. Sala fusese ticsită de spectatori, iar atmosfera se dovedise electrizantă, magnifică – sentimentul tuturor fiind de identificare cu populația orașului asediat. Și cu Șostakovici, de asemenea. O ardoare colectivă le umpluse inimile. Ce mult era de-atunci. Și cât de absurd părea acum.

Rușii fuseseră dușmanii lor, apoi fuseseră aliații lor și pe urmă le deveniseră din nou dușmani. Germanii la fel – cel mai mare inamic, cel mai rău dintre toți, iar acum erau prietenii noștri, unul dintre stâlpii Europei. Ce zadarnic era totul. Război și pace. Pace și război. Și așa avea să continue pentru totdeauna la nesfârșit.

— Domnișoară Armstrong, o să vă pun acum acest guler cervical.

Se gândea dintr-odată la fiul ei. Matteo. Avea douăzeci și șase de ani, rezultatul unei scurte relații cu un muzician italian – locuise în Italia mulți ani. Dragostea lui Juliet pentru Matteo fusese una dintre minunile covârșitoare ale vieții ei. Era îngrijorată pentru el – trăia la Milano cu o fată care îl făcea nefericit, iar ea se frământa din cauza asta atunci când a lovit-o mașina.

Zăcând pe trotuar, pe Wigmore Street, înconjurată de martori compătimitori, a știut că pentru ea nu mai exista nicio scăpare. Avea doar șaizeci de ani, deși trăise probabil o viață destul de lungă. Totuși, subit, i s-a părut totul ca o iluzie, un vis care i se întâmplase altcuiva. Ce lucru ciudat era existența omenească.

*

Urma să aibă loc o nuntă regală. Chiar acum, în timp ce ea zăcea pe acest trotuar din Londra cu acești străini binevoitori în jurul ei, undeva mai încolo în oraș o fecioară jertfelnică era gătită pentru a satisface nevoia de fast și somptuozitate. Drapelele britanice erau etalate pretutindeni. Nu încăpea nicio îndoială, se afla acasă. În sfârșit.

— Anglia aceasta, a murmurat ea.

1950

DOMNULE TOBY! DOMNULE TOBY!

Juliet a ieșit de la metrou și a pornit mai departe pe Great Portland Street. Uitându-se la ceasul de la mână, a văzut că întârziase la serviciu surprinzător de mult. Nu se trezise la timp în acea dimineață, ca o consecință a serii petrecute până târziu la Belle Meunière pe Charlotte Street, cu un bărbat care se dovedise din ce în ce mai neinteresant pe măsură ce timpul se târâse searbăd în noapte. Din inerție – sau plictis, poate – rămăsese la masă, deși specialitățile casei *Viande de boeuf Diane* și *Crêpes Suzette* fuseseră și ele un atu.

Individul cam anost cu care ieșise la cină era un arhitect care spunea că „reconstruia Londra postbelică". „Complet de unul singur?" întrebase ea, destul de grosolan. I-a îngăduit un – scurt – sărut când a suit-o într-un taxi la sfârșitul serii. Mai mult din politețe decât din dorință. În definitiv, achitase nota de plată la restaurant, așa că n-ar fi trebuit să fie răutăcioasă, deși pe el nu păruse să-l deranjeze. Întreaga seară îi lăsase un gust cam amar. Sunt dezamăgită de mine

însăși, se gândea ea, în timp ce Broadcasting House se profila la orizont.

Juliet era producător la Schools[1] și, apropiindu-se acum de Portland Place, se simțea tot mai descurajată de perspectiva zilei plictisitoare care o aștepta – o ședință de departament cu Prendergast, urmată de înregistrarea unui episod din *Vieți din trecut*, emisiune de care se ocupa în locul lui Joan Timpson, care trebuia să se opereze. („E doar o mică intervenție, dragă.")

De curând departamentul Schools trebuise să se mute din subsolul clădirii Film House de pe Wardour Street, iar Juliet regreta nonconformismul boem din Soho. BBC nu avea loc pentru ei în Broadcasting House, așa că fuseseră parcați vizavi pe aceeași stradă la numărul 1, de unde contemplau, nu fără invidie, celebra lor navă-amiral, grandiosul pachebot cu multe punți care era Broadcasting House, sclipind de curățenie acum, după camuflajul îmbâcsit din timpul războiului, și avântându-se cu prora înainte într-un nou deceniu și un viitor necunoscut.

Spre deosebire de necontenitul du-te-vino de vizavi, în clădirea Schools era liniște când Juliet a ajuns acolo. După carafa de vin roșu pe care o băuse cu arhitectul, își

---

[1] „Școli" (în engl.). Aici, în anii 1950, *BBC School Radio*, un departament al BBC care difuza programe de învățământ și educație pentru școlile din Regatul Unit al Marii Britanii.

simțea capul greu și tulbure, așa că a fost o ușurare pentru ea să nu trebuiască să participe la uzualul schimb de saluturi matinale. Tânăra de la recepție s-a uitat dinadins la ceas când a văzut-o pe Juliet intrând pe ușă. Fata avea o aventură cu un producător de la World Service, ceea ce se vede că în mintea ei îi dădea dreptul să fie obraznică. În Schools, fetele de la recepție veneau și plecau cu o rapiditate uimitoare. Lui Juliet îi plăcea să-și imagineze că erau devorate de ceva monstruos – un Minotaur, eventual, în măruntaiele labirintice ale clădirii –, deși în realitate erau transferate, pur și simplu, la diverse departamente mai sclipitoare, vizavi, în Broadcasting House.

— Metroul de pe linia circulară a avut întârziere, a spus Juliet, deși nu se simțea nicidecum obligată să îi dea tinerei vreo explicație, fie aceasta adevărată sau nu.

— Iarăși?

— Da, trenurile merg foarte prost pe traseul acela.

— Așa s-ar zice. (Cât tupeu la fata asta!) Ședința cu domnul Prendergast este la etajul unu, a zis tânăra. Cred că a început deja.

— Așa cred și eu.

*

— O zi la locul de muncă, le spunea cu patos Prendergast membrilor colectivului împuținat din jurul mesei.

Câteva persoane, a remarcat Juliet, absentau. Ședințele lui Prendergast necesitau un anumit tip de tenacitate.

— Ah, domnișoara Armstrong, ai ajuns, a spus Prendergast când a zărit-o. Începeam să cred că te-ai pierdut.

— Dar acum m-ați găsit, a zis Juliet.

— Adun noi idei de emisiuni. O vizită la un meșter făurar în fierăria lui, bunăoară. Genul de subiect care îi interesează pe copii.

Juliet nu-și amintea să o fi interesat vreodată, când era copil, cum arată o fierărie. Iar acum nici atât.

— Prin munți și prin văi cu un cioban, persevera Prendergast. În sezonul mieilor, eventual. Tuturor copiilor le plac mieii.

— Dar nu avem și-așa destule subiecte agricole în *Pentru școlile rurale?* a întrebat Charles Lofthouse.

Charles „pășise sub luminile rampei" până când a rămas fără un picior în timpul bombardamentului de la Café de Paris[1] din 1941 și n-a mai putut păși deloc. Acum avea un picior artificial, pe care nu l-ai fi putut confunda niciodată cu un picior adevărat. De aceea oamenii erau binevoitori cu el, deși nu exista vreun motiv real pentru care să fi fost așa, știut fiind că de felul lui era un tip arțăgos, or părea puțin probabil ca pierderea unui picior să-l fi schimbat în bine. Era producătorul care

[1] Celebrul club de noapte londonez a fost bombardat în 8 martie 1941, la scurt timp după începerea spectacolului, când au murit 34 de oameni, iar alți 80 au fost răniți.

răspundea de emisiunile *Clubul exploratorilor*. Juliet nu-și putea imagina un om mai puțin potrivit decât el pentru acea funcție.

— Dar mieii sunt atrăgători pentru oricine, nu doar pentru copiii de la țară, a obiectat Prendergast.

Era Director de Programe și ca atare ei toți constituiau turma lui, într-un fel sau altul, presupunea Juliet. În timp ce vorbea, se uita vag spre tunsoarea îngrijită de pe creștetul lui Daisy Gibbs. Avea o problemă de vedere – fusese gazat în timpul Primului Război Mondial – și arareori izbutea să privească în ochi pe cineva. Metodist neclintit, se considera un predicator laic și avea o „chemare" pastorală, după cum îi mărturisise lui Juliet la un ceai jalnic de slab la cantină, în urmă cu șase luni, când ea se întorsese la Londra de la *Ora copiilor* din Manchester și începuse să lucreze la Schools.

— Dumneata, sper, înțelegi conceptul de vocație, domnișoară, remarcase el.

— Da, domnule Prendergast, spusese Juliet, fiindcă i se păruse un răspuns mult mai simplu decât un „nu".

Învățase din experiență.

Încerca să-și dea seama ce rasă de câine îi amintea de el. Boxerul, poate. Sau buldogul englezesc. Boțit și cam abătut. Oare câți ani avea Prendergast? se întreba Juliet. Lucra la BBC din vremuri imemoriale, se angajase în Corporație în primii ani de pionierat ai radiodifuziunii sub conducerea lui Reith, când aveau sediul la Savoy Hill.

Departamentul Schools era sacrosanct pentru Prendergast – copii, miei și așa mai departe.

— Bineînțeles, problema cu Reith, spunea el, era că nu dorea de fapt ca oamenii să se *bucure* ascultând radioul. Era teribil de puritan. Or, oamenii trebuie să se bucure, nu crezi? Toți trebuie să avem parte de bucurie în viață.

Prendergast părea pierdut în gânduri – se gândea la bucurie, sau mai probabil la lipsa ei, presupunea Juliet –, dar după câteva secunde s-a dezmeticit parcă, scuturându-se un pic. Buldog, nu boxer, a conchis ea. Oare locuia singur? se întreba Juliet. Statutul matrimonial al lui Prendergast era neclar, deși nimeni nu părea suficient de interesat de acest subiect, încât să-l fi întrebat direct.

— Bucuria este un scop admirabil, a spus Juliet. Absolut imposibil de atins, bineînțeles.

— Oh, dragă. Atâta cinism la o persoană așa de tânără.

Juliet ținea la el, dar ea era probabil singura. Bărbații mai în vârstă de un anumit tip erau atrași de ea. Păreau să dorească să o schimbe în bine cumva. Juliet avea aproape treizeci de ani și nu considera că mai avea nevoie de prea multe ameliorări ca persoană. Războiul avusese grijă de asta.

— Pe mare cu pescarii, a sugerat careva – Lester Pelling.

Lui Juliet i se părea că acesta semăna cu una dintre tinerele stridii ghinioniste descrise de Lewis Carroll[1], *toate dornice să facă pe plac*. Era tehnician la emisiunile Junior, avea doar șaptesprezece ani, cu vocea încă în schimbare parcă. Ce căuta el la această ședință?

— Perfect, a încuviințat Prendergast afabil.

— Tatăl meu era... a început Lester Pelling, însă s-a văzut întrerupt de un nou „perfect" cordial din partea lui Prendergast, care a ridicat mâna cu un gest mai degrabă papal decât wesleyan[2].

Juliet se întreba dacă aveau să afle vreodată ce era tatăl lui Lester Pelling. Pescar pe mare, erou de război, nebun? Om bogat, om sărac, cerșetor, hoț?

— Povești cotidiene despre oamenii de la țară, genul acesta de lucruri, a spus Prendergast.

Știa el oare că Beasley de la BBC Midlands lucra la un concept pentru o serie de emisiuni, care se defineau exact așa? Un fel de program de informații din agricultură deghizat ca ficțiune, un „Dick Barton[3] agricultor", cum

---

[1] Aluzie la fabula „Morsa și Tâmplarul", pe care gemenii grași Tweedledum și Tweedledee i-o recită lui Alice în *Alice în Țara din Oglindă* (1871) de Lewis Carroll.

[2] Aluzie la John Wesley (1703-1791), pastor anglican, fondator al Bisericii metodiste.

[3] *Dick Barton – agent special*, serial radiofonic polițist, difuzat de BBC între 1946-1951.

auzise ea că era descris. (Cine naiba ar vrea să asculte așa ceva?) Juliet simțea o vagă curiozitate. Oare Prendergast fura ideile altora?

— Munca într-o filatură de bumbac, a propus Daisy Gibbs, uitându-se la Juliet și zâmbind.

Ea era noul adjunct pentru programele Junior, proaspăt absolventă la Cambridge și mai capabilă decât era strict necesar. Intuiai ceva criptic la ea, dar Juliet nu reușise încă să se dumirească despre ce era vorba. La fel ca Juliet, Daisy nu avea niciun fel de calificare pedagogică. („Nu e un inconvenient", spusese Prendergast, „nicidecum. Posibil chiar dimpotrivă.")

— Oh, nu, domnișoară Gibbs, a spus Prendergast. Nordul s-ar arăta deranjat de confiscarea industriei, nu-i așa, domnișoară Armstrong?

Juliet era considerată experta lor în toate chestiunile nordice, întrucât se transferase la ei de la Manchester.

Când s-a terminat războiul, iar țara ei, sub forma aceluiași Security Service, i-a spus că nu mai avea nevoie de ea, Juliet se mutase la celălalt mare monolit național și începuse o carieră în radiodifuziune, cu toate că și acum chiar, după cinci ani de atunci, nu vedea în asta o carieră, ci pur și simplu ceva ce se întâmpla să facă, deocamdată.

Studiourile BBC din Manchester se aflau deasupra unei bănci în Piccadilly. Juliet lucrase acolo ca Prezentatoare. Cuvântul era scris cu majusculă. („O femeie!" se mirau toți, de parcă n-ar mai fi auzit niciodată vreo

femeie vorbind.) Juliet încă mai avea coșmaruri din cauza continuității pe care trebuia să o asigure între emisiuni – teama de o amuțire inoportună sau frica de a vorbi peste bipuri, ori pur și simplu spaima de a nu-și mai găsi cuvintele. Nu era o slujbă pentru cei slabi de inimă. Într-o seară, Juliet era ofițer de serviciu la radio, când au primit o informare SOS de la poliție – din când în când, cineva se îmbolnăvea grav și era necesar să fie găsită urgent o rudă apropiată. De data asta, polițiștii căutau pe fiul cuiva despre care „se credea că se afla în zona Windermere", când o pisică a apărut subit în studioul pentru anunțurile de continuitate (anterior, o debara pentru mături). Pisica, roșcată toată – în opinia lui Juliet, pisicile roșcate erau soiul cel mai rău cu putință –, sărise pe birou și o mușcase, destul de tare, încât nu se putuse abține să scoată un țipăt de durere. Pe urmă, pisica se apucase să se tăvălească pe birou, înainte de a se freca de microfon cu botul și de a toarce atât de sonor, încât toți ascultătorii se gândiseră probabil că în studio scăpase vreo panteră, care jubila de plăcerea de a fi omorât o femeie.

În cele din urmă, careva a înșfăcat de grumaz păcătoasa de felină și a smuls-o de-acolo. Juliet a continuat anunțul, strănutând tot timpul, apoi a montat greșit banda cu „Păstrăvul" de Schubert.

„Perseverență" era deviza Corporației. Când prezentase odată Hallé Orchestra – Barbirolli dirijând „Patetica" de Ceaikovski –, Juliet avusese o cumplită

hemoragie nazală exact când începea cu „Aici BBC Home Service, Manchester". Se îmbărbătase însă imediat, amintindu-și cum în 1940, când asculta *Nine o'Clock News*, auzise o bombă explodând în direct. (Oh, pentru numele lui Dumnezeu, se gândise ea atunci, nu BBC.) Crainicul, Bruce Belfrage, amuțise – se auzea vacarmul teribil pe care îl provoacă îndeobște o bombă –, după care un glas șoptise stins, aproape imperceptibil, „e-n regulă", iar Belfrage își continuase treaba ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Cum a făcut și Juliet, chiar dacă biroul ei era împroșcat cu sânge (sângele ei – ceea ce în general pare mai alarmant decât sângele altcuiva). Cineva îi lipise de spinare o legătură de chei reci, un leac despre care nu se știa să fi funcționat vreodată.

Nu fusese „în regulă" la BBC atunci, bineînțeles, din moment ce șapte angajați erau morți la etajele de deasupra, însă Belfrage nu avea de unde să știe asta și, chiar dacă ar fi știut, el tot ar fi continuat prezentarea știrilor.

În vremea aceea, Juliet avea urechea atât de formată să asculte conversațiile nedeslușite ale lui Godfrey Toby în Dolphin Square, încât se întreba dacă nu cumva doar ea auzise acea șoaptă de alinare. Poate de aceea a fost tentată să lucreze la BBC după război. *E-n regulă.*

*

Era aproape vremea prânzului, când ședința lui Prendergast a ajuns poticnit la un final neconcludent.

— Poate luăm prânzul în cantina noastră, domnișoară Armstrong? a întrebat-o el înainte ca ea să fi reușit s-o șteargă de-acolo.

Aveau propria lor cantină la numărul 1, o replică deplorabilă a cantinei de la subsolul navei lor amiral de peste drum, iar Juliet căuta să evite atmosfera cam fetidă și îmbâcsită de fum dinăuntru.

— Îmi pare rău, domnule Prendergast, dar am niște sandviciuri, a spus ea, cu o expresie de regret. (Nu strica să te prefaci un pic când voiai să-l convingi pe Prendergast.) De ce nu o invitați pe Fräulein Rosenfeld? i-a sugerat ea.

Fräulein Rosenfeld, o austriacă, deși toți insistau să o trateze drept nemțoaică („Tot una e", spunea Charles Lofthouse), era consiliera lor de limbă germană. La vreo șaizeci și ceva de ani, „Fräuleina", cum i se spunea adesea, era planturoasă, foarte prost îmbrăcată și dezolant de zeloasă până și în cele mai neînsemnate fleacuri. Venise în țară în 1937 pentru a participa la o conferință despre etică și făcuse înțeleapta alegere de a nu se mai duce înapoi. Îi arătase lui Juliet o fotografie: cinci fete drăguțe distrându-se la un picnic demult de tot. Rochii albe, funde albe mari în pletele lor castanii. „Surorile mele", spusese Fräulein Rosenfeld. „Eu sunt în mijloc – acolo." Și arătase sfioasă spre cea mai puțin drăguță fată dintre toate cinci. „Eu eram cea mai mare."

Lui Juliet îi plăcea de Fräulein Rosenfeld, care era atât de intens europeană, în timp ce toți cei din jurul

lui Juliet erau atât de intens englezi. Înainte de război, Fräulein Rosenfeld fusese complet diferită ca persoană – conferențiar în filozofie la Universitatea din Viena –, iar Juliet presupunea că oricare dintre acele lucruri – războiul, filozofia, Viena – avea capacitatea să facă din tine un om dezolant și zelos deopotrivă, ba eventual și prost îmbrăcat, de asemenea. Avea să fie o provocare pentru Prendergast să aducă bucurie la dejunul lor.

*

Întâmplarea făcea să fie adevărat, Juliet avea într-adevăr niște sandviciuri – maioneză și un ou fiert la repezeală, în timp ce umbla căscând prin bucătărie în dimineața acelei zile. Era încă doar începutul lui martie, însă o iluzie primăvăratică plutise în aer, iar ea se gândise că ar fi o schimbare plăcută să mănânce la prânz sub cerul liber.

A fost ușor să găsească o bancă liberă în Cavendish Square Garden, întrucât în mod limpede nimeni altcineva nu era atât de naiv, încât să considere că era suficient de cald ca să poată mânca afară din pachetul adus de-acasă. Brândușele se vedeau prin iarbă ca o spuzeală, iar câteva narcise răzbăteau curajos din pământ, dar nu exista niciun pic de căldură în soarele anemic, așa că în scurt timp Juliet a început să înțepenească de frig.

Sandviciul nu era nicio plăcere, o chestie spălăcită și moale, care nu avea nimic în comun cu acel *déjeuner*

sur l'herbe[1] din imaginația ei în acea dimineață; oricum, l-a mâncat cu conștiinciozitate. Recent, își cumpărase o carte de Elizabeth David – *Carte de bucate mediteraneene*. O achiziție optimistă. Singurul ulei de măsline pe care îl putea găsi se vindea la farmacia din cartier într-o sticluță. „Pentru a înmuia ceara din urechi?" a întrebat-o farmacistul, când ea i-a dat banii. Exista o viață mai bună altundeva, presupunea Juliet, cu condiția să se fi sinchisit să o descopere.

Când și-a terminat sandviciul, s-a ridicat în picioare ca să-și scuture firimiturile de pe mantou, stârnind panică în alaiul de vrăbii vigilente, care s-au ridicat la unison fâlfâind din aripile prăfuite prin văzduhul Londrei, dar gata să se întoarcă la resturile lor de mâncare de îndată ce ea avea să plece de-acolo.

Juliet a pornit spre Charlotte Street din nou, nu la restaurantul de-aseară, ci la Moretti's, un local de lângă Scala Theatre, unde obișnuia să meargă uneori.

Exact când trecea prin dreptul intrării pe Berners Street, l-a văzut.

*

— Domnule Toby! Domnule Toby!

Iuțind pasul, Juliet l-a prins din urmă când se pregătea să cotească pe Cleveland Street. L-a tras de

---

[1] *Dejun la iarbă verde* (în fr. în original).

mâneca hainei. Părea un gest îndrăzneț. Îl speriase odată făcând același lucru, când îi dăduse o mănușă pe care el o scăpase pe jos. Îi trecuse prin minte atunci că aceasta era modalitatea prin care o femeie îi semnalează unui bărbat intențiile ei, lăsând cu cochetărie să-i cadă o batistă sau o mănușă cu putere de seducție! „Vai, îți mulțumesc, domnișoară Armstrong", spusese el la vremea respectivă. „M-aș fi frământat mult neștiind ce am făcut cu ea." Ideea de a flirta nu fusese în mintea niciunuia dintre ei.

Reușise acum să-l facă să stea pe loc. S-a întors spre ea, aparent nesurprins, așa că era sigură că o auzise probabil când îl strigase pe nume. O privea neclintit, așteptând mai mult.

— Domnule Toby? Sunt Juliet, mă mai țineți minte? (Ba bine că nu!)

Trecătorii se perindau ocolindu-i stânjeniți. Suntem ca o mică insulă, se gândea ea. Noi doi.

— Juliet Armstrong, a insistat ea.

El a dus mâna la pălărie – un fetru gri, pe care parcă îl ținea minte și ea. Zâmbindu-i vag, a spus:

— Îmi pare rău, domnișoară... Armstrong? Cred că m-ați confundat cu altcineva. Bună ziua.

S-a răsucit pe călcâie și a plecat mai departe.

Era el, știa perfect că era el. Aceeași siluetă (oarecum corpolentă), fața searbădă, ca de bufniță, ochelarii de baga, vechea pălărie de fetru. Și, în sfârșit, dovada

incontestabilă – și destul de tulburătoare – a bastonului cu măciulie de argint.

I-a rostit numele adevărat.

— John Hazeldine.

Niciodată nu-l strigase așa. Suna ca o acuzație în urechile ei.

El s-a oprit din mers, cu spatele la ea. Avea urme de mătreață, ca un praf de talc pe umerii slinoși ai trenciului din gabardină. Arăta identic cu trenciul pe care îl purtase pe toată durata războiului. Oare nu-și cumpăra niciodată haine noi? Se aștepta să se răsucească spre ea și să tăgăduiască din nou, dar după câteva momente a plecat pur și simplu mai departe, păcănind ritmic cu bastonul pe trotuarul cenușiu al Londrei, *tac-a-tac*. Se descotorosise de ea. Ca de o mănușă, se gândea Juliet.

*

Cred că m-ați confundat cu altcineva. Ce ciudat era să audă din nou vocea lui. *Era* el, ce-l apucase să pretindă contrariul? s-a întrebat Juliet nedumerită, așezându-se la o masă în Moretti's și comandând o cafea de la un chelner morocănos.

Obișnuia să vină la această cafenea înainte de război. Numele se păstrase, deși proprietarul era altul. Cafeneaua propriu-zisă era mică și cam sordidă, iar fețele de masă în carouri roșu-cu-alb nu arătau niciodată prea curate. Personalul părea să se schimbe tot

timpul, așa că nimeni nu o recunoștea vreodată pe Juliet sau nu dădea semne s-o recunoască, ceea ce în sine nu era un lucru neplăcut. Localul era oribil de fapt, însă ea avea o predispoziție spre el. Era ca firul dintr-un labirint, pe care dacă l-ar fi urmat, ar fi putut să se întoarcă în lumea dinainte de război, la sinele ei dinainte de război. Inocența și experiența se înfruntau în îmbâcseala lipicioasă din Moretti's. Atunci când s-a întors la Londra, avusese cumva un sentiment de ușurare constatând că localul exista încă. Atât de multe alte lucruri dispăruseră. Și-a aprins o țigară și a așteptat să vină cafeaua.

Clientela cafenelei consta în mare parte din străini de un soi sau altul, iar lui Juliet îi plăcea să stea acolo și să le asculte vocile, încercând să descifreze, după accent, de unde provenea fiecare. Când a început să vină aici, de cafenea se ocupa personal domnul Moretti. Era întotdeauna atent cu ea, spunându-i *signorina* și interesându-se de mama ei. („Ce mai face *mamma* dumitale?") Și asta nu fiindcă domnul Moretti ar fi întâlnit-o vreodată pe mama ei, ci fiindcă probabil așa erau italienii, presupunea Juliet. Mai sentimentali cu mamele decât britanicii.

Ea îi răspundea întotdeauna: „Foarte bine, mulțumesc, domnule Moretti", neîncumetându-se niciodată să îi spună *signor*, în loc de „domnule" – părea o obrăznicie să fi procedat așa pe teritoriul lingvistic al

altcuiva. Bărbatul necunoscut care se afla acum în spatele tejghelei domnului Moretti susținea că era armean și nu o întreba pe Juliet despre nimic, cu atât mai puțin despre mama ei.

Fusese o minciună, desigur. Mama ei nu se simțea bine nicidecum, de fapt era pe moarte la spitalul Middlesex, imediat mai încolo de cafeneaua lui Moretti, însă Juliet preferase subterfugiul cu sănătatea.

Înainte să se fi îmbolnăvit prea rău pentru a mai putea munci, mama ei fusese croitoreasă, iar Juliet se obișnuise să le audă pe „cucoanele" care îi erau cliente văitându-se pe scară în sus trei etaje până la micul lor apartament din Kentish Town, ca să stea țepene în poziție de drepți, doar în corset și sutien, în timp ce noua îmbrăcăminte le era prinsă în bolduri peste formele lor ample. Uneori, Juliet le ținea de mână ajutându-le să nu-și piardă echilibrul, oricum precar, pe un taburet cu trei picioare, în timp ce mama ei se târa în genunchi pe podea în jurul lor, prinzându-le tivul în ace cu gămălie. Pe urmă, din cauza bolii, mama ei ajunsese să nu mai poată face nici cea mai simplă cusătură măcar, iar cucoanele au încetat să mai vină. Juliet le simțise lipsa – obișnuiau să o mângâie pe mână, să-i dea dropsuri și să o întrebe dacă învăța bine la școală. (*Ce fiică deșteaptă aveți, doamnă Armstrong.*)

Mama ei economisise, agonisise și trudise la nesfârșit ca să o cizeleze pe Juliet, pregătind-o la perfecție pentru

un viitor strălucit, plătindu-i cursuri de balet și lecții de pian, ba chiar și ore de dicție cu o doamnă din Kensington. Juliet fusese elevă cu bursă la o școală cu taxe, o școală populată cu fete ambițioase și cu profesoare și mai ambițioase chiar. Directoarea îi sugerase să studieze limbile moderne sau dreptul la universitate. Sau eventual să dea examen de admitere la Oxbridge. „Se caută acolo fete ca tine", i-a spus directoarea, fără să explice însă ce fel de fete ar fi putut fi acelea.

Juliet renunțase să mai meargă la școala respectivă, renunțase să se mai pregătească pentru viitorul acela strălucit, ca să poată în schimb să aibă grijă de mama ei – fuseseră întotdeauna doar ele două –, și nu se mai întorsese acolo după moartea mamei. I se părea cumva imposibil. Acea fată dornică să fie pe placul tuturor, elevă în ultimul an la un liceu teoretic, fata care juca pe aripa stângă la hochei, care era o stea a clubului de teatru și exersa la pian aproape în fiecare zi la școală (fiindcă nu aveau loc pentru un pian acasă), fata aceea care era o cercetașă înfocată și care iubea teatrul, muzica și arta, fata aceea, metamorfozată prin greaua pierdere suferită, dispăruse. Și, din câte își dădea seama Juliet, nu se mai întorsese de fapt niciodată.

Juliet își luase obiceiul să vină la Moretti's ori de câte ori mama ei era la tratament în spital, or, tot aici se afla și atunci când mama ei a murit. Era doar „o chestiune de zile", potrivit doctorului care o internase pe mama

ei într-un salon la Middlesex în acea dimineață. „Se apropie momentul", i-a spus el lui Juliet. Înțelegea ea ce însemna asta? Da, înțelegea, i-a răspuns Juliet. Însemna că era pe punctul de a rămâne fără singura persoană care o iubea. Juliet avea șaptesprezece ani și amărăciunea pe care o simțea pentru ea însăși era aproape la fel de mare ca amărăciunea pe care o simțea pentru mama ei.

Întrucât nu-l cunoscuse niciodată, pentru tatăl ei Juliet nu simțea nimic. Mama ei fusese oarecum ambiguă în privința lui, iar Juliet părea să fie singura dovadă că el existase vreodată. Fusese marinar în Marina Comercială, murise într-un accident și fusese înmormântat în mare, înainte ca Juliet să se nască, și chiar dacă uneori i se mai întâmpla să-și imagineze chipul lui cu ochi de mărgăritar și oase de mărgean, el ca om o lăsa indiferentă.

Moartea mamei, pe de altă parte, cerea poeticitate. Când primul bulgăre de țărână a lovit sicriul mamei, Juliet a simțit că i se taie respirația. Mama ei avea să se sufoce sub atâta pământ, se gândea ea, dar și Juliet se sufoca. O imagine i-a venit în minte – martirii murind striviți sub pietrele îngrămădite peste ei. La fel ca mine, zdrobită acum de greaua mea pierdere, se gândea ea. „Nu umbla după metafore elaborate", spusese profesoara de engleză despre compunerile ei din școală, însă moartea mamei arătase că nicio metaforă nu e prea ostentativă pentru a reda amărăciunea: fiind un lucru cumplit, necesita înfrumusețări.

*

Fusese vreme urâtă, cu ploaie și vânt, în ziua când mama ei a murit. Juliet zăbovise cât mai mult timp cu putință în cafeneaua Moretti, care era ca un sanctuar primitor pentru ea. Mâncase la prânz brânză pe pâine prăjită – brânza pe pâine prăjită pe care o servea domnul Moretti era incomparabil mai gustoasă decât ce făceau ele acasă („Brânză italienească", explica el, „și pâine italienească"), apoi s-a luptat să răzbească prin ploaie cu umbrela deschisă tot drumul pe Charlotte Street până înapoi la spitalul Middlesex. Când a ajuns în salon, a descoperit că e periculos să crezi orice ți se spune. S-a dovedit că pentru mama ei nu fusese „o chestiune de zile", ci doar de câteva ceasuri, fiindcă se prăpădise în timp ce Juliet își savura dejunul. Fruntea mamei era caldă încă atunci când a sărutat-o, iar aroma vagă a parfumului ei – lăcrămioare – se simțea totuși dincolo de mirosurile oribile din spital.

— N-ai mai prins-o, i-a spus sora medicală, de parcă moartea mamei sale era un autobuz sau începutul unei piese, când de fapt era deznodământul dramei ei.

Și asta a fost tot. *Finito.*

A fost sfârșitul, de asemenea, pentru personalul de la cafeneaua Moretti, deoarece atunci când s-a declarat războiul, toți au fost internați în lagăre și niciunul dintre ei nu s-a mai întors vreodată. Juliet a auzit că domnul

Moretti a murit în naufragiul vasului *Arandora Star* în vara anului 1940, împreună cu sute de compatrioți de-ai săi aflați prizonieri la bord. Mulți dintre ei, la fel ca domnul Moretti, se ocupaseră de cafenele sau restaurante.

— Ce porcăria naibii! a spus Hartley. Nu te mai servește nimeni ca lumea la Dorchester.

Dar, de fapt, la ce altceva să te fi așteptat de la unul ca Hartley!

*

Pe Juliet o cuprindea melancolia venind din nou la Moretti's, și cu toate astea continua să vină. Demoralizarea pe care o simțea aici amintindu-și de mama ei constituia un fel de balast, o contrapondere la ceea ce (în opinia lui Juliet) era firea ei superficială și cumva nepăsătoare. Mama ei reprezentase o formă de adevăr pentru ea, un lucru de care Juliet știa că se îndepărtase în deceniul scurs de la moartea ei.

Pipăia cu vârful degetelor șiragul de perle de la gât. În interiorul fiecărei perle exista un fir de nisip. Aceasta era adevărata esență a perlei, nu? Frumusețea perlei nu era decât efortul bietei stridii de a se proteja. De firul de nisip. De adevăr.

Stridiile au dus-o cu gândul la Lester Pelling, tehnicianul de la emisiunile pentru juniori, iar Lester a dus-o cu gândul la Cyril, cu care Juliet lucrase în timpul războiului. Cyril și Lester aveau multe în comun. De la acest

fir de gândire, prin asociere de idei, a ajuns în cele din urmă înapoi la Godfrey Toby. Totul era interconectat, ca un imens păienjeniș care se întindea peste timp și istorie. Forster spusese într-adevăr: *Doar conectează*[1], însă Juliet considera că nu era de neglijat nici varianta de a tăia toate acele fire și de a te deconecta.

Perlele de la gâtul ei nu erau ale lui Juliet, le luase de pe cadavrul unei moarte. Desigur, moartea era un adevăr, de asemenea, din cauză că era un lucru absolut. *E mult mai grea decât pare, din păcate. Ridicăm toți când spun eu* trei – *unu-doi-trei!* Juliet s-a înfiorat amintindu-și. Mai bine să nu se gândească la asta. Mai bine să nu se mai gândească deloc, probabil. Gândurile de tot felul îi aduseseră mereu numai necazuri. Juliet a sorbit cafeaua până la fundul ceștii și și-a mai aprins o țigară.

Domnul Moretti obișnuia să-i facă o cafea minunată – „vieneză" – cu frișcă și scorțișoară. Războiul distrusese și asta, bineînțeles, iar cafeaua care se găsea la Moretti's în prezent era turcească și, mai mult sau mai puțin, nebăubilă. Ți se servea într-o cană cât un degetar gros, era amară și cu urme de zaț, gustul fiind acceptabil doar grație celor câteva linguri de zahăr turnate în ea. Europa și Imperiul Otoman în istoria unei

---

[1] Citat celebru din romanul *Howards End* (1910) de E.M. Forster.

căni. Juliet se ocupa de o serie de emisiuni pentru juniori intitulate *Privind la lucruri.* Știa multe despre căni. *Le privise bine.*

A comandat încă o cafea oribilă și, de teamă să nu-l încurajeze în vreun fel, a încercat să nu privească înspre individul acela caraghios care ședea la o masă din colț. De când o văzuse intrând și așezându-se, omul se tot holbase la ea într-o manieră extrem de stânjenitoare. Asemenea multora de la Moretti's, avea și el alura ponosită a diasporei europene postbelice. Exista și ceva pocit parcă în înfățișarea lui, ca și cum ar fi fost asamblat din rămășițe. Putea foarte bine să fi fost trimis de la Impresariatul artistic, ca să joace într-un rol de năpăstuit al sorții. Umeri gheboși, ochi sticloși – un pic nealiniați, de parcă unul dintre ei ar fi alunecat și – și pielea ciupită de vărsat, ca și cum ar fi fost împroșcată cu alice. (Poate chiar fusese.) Răni de război, s-a gândit Juliet, destul de încântată de cum sunau cuvintele în mintea ei. Puteau constitui un titlu de roman. Poate n-ar fi stricat să scrie un roman. Dar nu erau oare strădaniile artistice exact refugiul final al celor neimplicați?

Juliet jongla cu ideea de a-l înfrunta direct pe individul acesta ciudat, uzând de politețea proverbială a unei englezoaice – *Scuzați-mă, vă cunosc de undeva?* –, deși era absolut convinsă că și-ar fi adus aminte de o persoană atât de ciudată ca el, însă până să ajungă să i se adreseze, omul s-a ridicat brusc în picioare.

Era sigură că venea să vorbească cu ea, așa că se pregătea pentru un posibil conflict, numai că în schimb individul a pornit spre ușă târșâindu-și picioarele – șchiopăta, a remarcat ea –, iar în loc de baston se sprijinea într-o umbrelă mare cu pânza înfășurată strâns. S-a făcut nevăzut pe stradă. Nu plătise, însă armeanul din spatele tejghelei n-a făcut decât să ridice privirea spre el când a ieșit, rămânând în mod atipic imperturbabil.

*

Când a venit cafeaua, Juliet a înghițit-o toată ca pe o doctorie, sperând că avea să o mai învioreze pentru măcelul de după-amiază, apoi s-a uitat ca o clarvăzătoare la zațul de cafea care rămăsese pe fundul ceșcuței. De ce să fi refuzat Godfrey Toby să o recunoască?

Îl văzuse ieșind dintr-o bancă. Asta și fusese acoperirea lui – funcționar de bancă. Era o soluție ingenioasă efectiv, cine să vrea să poarte o conversație cu un funcționar de bancă despre serviciul lui? Juliet credea într-o vreme că un ins care părea atât de comun ca Godfrey Toby ascundea precis un secret – un trecut palpitant, o tragedie îngrozitoare –, dar pe măsură ce trecuse timpul își dăduse seama că a fi un om obișnuit *era* de fapt secretul lui. Constituia într-adevăr cea mai bună deghizare dintre toate, nu?

Juliet nu l-a asociat niciodată cu „John Hazeldine", din moment ce se pricepea să umple atât de desăvârșit,

atât de strălucit domeniul cumva anost în aparență al lui Godfrey Toby.

În față i se spunea „domnul Toby", însă „Godfrey" era numele cu care obișnuiau toți să se refere la el. Nu indica familiaritate, și nici intimitate, ci era pur și simplu o deprindere care se formase. Cu toții numiseră operațiunea lor „cazul Godfrey" și existau câteva dosare la Arhive care fuseseră intitulate pur și simplu „Godfrey", dar nu toate erau coroborate corespunzător. Desigur, exact situațiile de acest fel obișnuiau să stârnească panica în rândul matroanelor de la Arhive.

Se vorbise despre eventualitatea de a-l muta în străinătate după încheierea războiului. În Noua Zeelandă. Undeva departe oricum. Africa de Sud, poate. Pentru a-l proteja, în caz de represalii. Dar în fond, riscul unor răzbunări – într-un fel sau altul – nu îi viza pe ei toți?

Și informatorii lui, cei din coloana a cincea – cu ei cum rămânea? Existase un plan de a-i monitoriza pe timp de pace, însă Juliet nu era sigură că fusese implementat vreodată. Știa în schimb că se luase decizia de a-i lăsa în ignoranță după război. Nimeni nu le spusese despre duplicitatea serviciului MI5. Nu au știut niciodată că fuseseră înregistrați cu microfoane montate în tencuiala pereților apartamentului din Dolphin Square, unde ardeau de nerăbdare să vină în fiecare săptămână. Și nici nu aveau habar că Godfrey Toby lucra pentru MI5, nefiind nicidecum un agent Gestapo căruia credeau ei că îi

aduceau informații de înaltă trădare. Și ar fi fost foarte surprinși să afle că a doua zi o tânără ședea la o mașină de scris Imperial în apartamentul de alături și transcria acele conversații trădătoare în trei exemplare, un original și două copii la indigo. Și că acea tânără, spre neșansa ei, fusese Juliet.

Când operațiunea s-a terminat la sfârșitul anului 1944, li s-a spus că Godfrey fusese retras și „evacuat" în Portugalia, deși în realitate fusese trimis la Paris pentru a interoga ofițeri germani luați prizonieri.

Unde fusese el de când se terminase războiul? De ce se întorsese? Și, lucrul cel mai contrariant, de ce să pretindă că nu o recunoștea?

Eu îl *cunosc*, se gândea Juliet. Lucraseră împreună pe toată durata războiului. Fusese la el acasă, ce Dumnezeului – în Finchley, unde locuia într-o casă cu o ușă de stejar masiv la intrare și un ciocănel de alamă robust în formă de cap de leu. O casă cu geamuri plumbuite la ferestre și parchet pe jos. Juliet stătuse pe canapeaua solidă tapițată cu stofă groasă de lână. (*Vreți să vă aduc o cană de ceai, domnișoară Armstrong? V-ar prinde bine? A fost pentru noi un șoc cam mare.*) Se spălase pe mâini cu săpunul mirosind a frezii din baia lui, văzuse hainele și pantofii din dulapul lui de pe hol. Ba zărise chiar și plapuma de satin roz, sub care el și doamna Toby (dacă într-adevăr existase vreodată o asemenea persoană) dormeau.

Și împreună săvârșiseră o faptă hidoasă, de genul celor care te leagă de cineva pentru totdeauna, indiferent că îți convine sau nu. Oare de aceea se dezicea de ea acum? (*Două cuburi de zahăr, am nimerit, așa-i, domnișoară Armstrong*?) Ori tocmai de aceea venise înapoi?

Trebuia să-l fi urmărit, se gândea Juliet. Dar s-ar fi descotorosit de ea pe drum. Se pricepea destul de bine la eschivări.

1940

UNUL DE-AI NOȘTRI

— Godfrey Toby e numele lui, a spus Peregrine Gibbons. Trece drept agent al guvernului german, bineînțeles că e unul de-ai noștri.

Era prima oară când Juliet auzea numele Godfrey Toby și reacția ei a fost:

— Înseamnă că nu e neamț, de fapt?

— Ferească Dumnezeu, nu. Nu există vreun englez mai tipic decât Godfrey. (Dar indubitabil, se gândea Juliet, Peregrine Gibbons – numele în sine – era apoteoza unui englez.) Și nici vreunul mai demn de încredere decât el. Godfrey a funcționat ca „agent dublu" multă vreme, participând la mitinguri fasciste și așa mai departe în perioada anilor 1930. A avut contacte cu muncitori de la Siemens înainte de război – fabricile lor din Anglia au fost întotdeauna un fel de pepiniere pentru spionajul german. Cei din coloana a cincea îl cunosc bine, se simt în perfectă siguranță cu el. Presupun că ești familiarizată cu toate chichițele și dedesubturile coloanei a cincea, domnișoară Armstrong?

— Simpatizanți ai fascismului, susținători ai inamicului, domnule?

— Exact. Subversivi. Liga Nordică, Legătura, Clubul Dreptei, Liga Imperială Fascistă și o puzderie de alte facțiuni mai mici. Majoritatea indivizilor care se întâlnesc cu Godfrey sunt foști membri ai Uniunii Britanice a Fasciștilor – grupul lui Mosley. Neghină de-a noastră crescută pe solul de-acasă, regret că trebuie s-o spun. Și în loc să o smulgem din rădăcini, planul este să o lăsăm să înflorească – dar împrejmuită de ziduri, de unde să nu mai poată să scape ca să-și răspândească sămânța cea rea.

O fată ar putea muri de bătrânețe ascultând asemenea metafore, se gândea Juliet.

— Foarte sugestiv spus, domnule, a zis ea.

*

Juliet lucra la Arhive de două luni lungi și anoste, când Peregrine Gibbons venise ieri lângă ea la cantină și-i spusese:

— Am nevoie de o fată.

Și, ce mai tura-vura, azi era aici. Fata lui.

— Înscenez o operațiune specială, i-a spus el. Un fel de joc al aparențelor înșelătoare în care dumneata vei avea un rol important.

Urma să fie agent secret? (Spioană!) Nu, se părea că avea să rămână priponită de o mașină de scris.

— Nu ne putem alege armele în timp de război, domnișoară Armstrong, a spus el.

Nu văd de ce nu, se gândea Juliet. De fapt, ea ce-ar alege? O sabie ascuțită? Un arc de aur arzător? Poate niște săgeți de dorință[1].

Oricum, știa că fusese selecționată – aleasă.

— Munca pe care o facem noi necesită un anumit tip de persoană, domnișoară Armstrong, i-a explicat el.

Peregrine Gibbons („Spune-mi Perry, te rog") avea un fel de a vorbi cu tine care te făcea să simți că ești negreșit cu mult deasupra celorlalți – elita turmei. Era un bărbat atrăgător, poate nu neapărat genul de erou principal, ci mai degrabă un actor de compoziție, se gândea ea. Era înalt și destul de elegant, cu papion la gât și tweed în zigzag din cap până-n picioare – un costum cu vestă și sacou la două rânduri, pe sub un pardesiu larg (da, din tweed), toate purtate cu stil și dezinvoltură. Printre alte lucruri, a aflat ea mai târziu, Gibbons studiase mesmerismul când era mai tânăr, iar Juliet se întreba dacă se folosea de asta în relațiile cu oamenii, fără ca ei să știe. Urma ea să fie o Trilby pentru un Svengaly ca el?[2] (Și ea care se gândea întotdeauna la pălărie. Părea absurd.)

---

[1] Ambele sintagme provin din prefața poemului epic „Milton", scris și ilustrat de William Blake între 1804 și 1810.

[2] Personaje din romanul *Trilby* (1894) de George du Maurier. Pălăria purtată de Trilby în una dintre adaptările pentru scenă ale romanului a preluat numele eroinei, devenind substantiv comun: *trilby* (engl.), pălărie de fetru.

Și acum veniseră aici în Pimlico, în complexul Dolphin Square, ca să-i arate și ei „înscenarea". Închiriase două apartamente lipite unul de celălalt.

— Izolarea este cea mai bună formă de disimulare, a spus el. Mosley are un apartament aici. Și va fi unul dintre vecinii noștri. (Ceea ce părea să-l amuze.) Umăr la umăr cu dușmanul.

Dolphin Square fusese construit cu câțiva ani în urmă, în apropiere de Tamisa, dar până acum Juliet nu văzuse construcția decât din exterior. Intrând prin arcada amplă dinspre fluviu, ansamblul arhitectural oferea o priveliște colosală – zece blocuri de apartamente, fiecare înalt de zece etaje, clădite în jurul unei grădini dreptunghiulare cu copaci, straturi de flori și o fântână secată pe timpul iernii.

— E de-a dreptul sovietic în concepție și execuție, nu crezi? a remarcat Perry.

— Ba da, așa presupun, a spus Juliet, deși în opinia ei rușii nu și-ar fi numit niște blocuri-turn în memoria unor amirali și căpitani de vas britanici iluștri – Beatty, Collingwood, Drake și așa mai departe.

Ei aveau să stea în Nelson House, a spus Perry. El urma să locuiască și să lucreze în unul dintre apartamente – Juliet urma să lucreze tot acolo –, în timp ce în apartamentul de alături un ofițer MI5 – Godfrey Toby –, dându-se drept agent nazist, urma să îndemne diverși indivizi cu simpatii profasciste să îi furnizeze informații.

— Dacă îi spun lui Godfrey secretele lor, a subliniat Perry, înseamnă că nu le mai divulgă nimic nemților. Godfrey va fi ca o conductă menită să devieze trădarea lor în rezervorul nostru.

Categoric, metaforele nu erau punctul lui forte.

— Și unul ne va conduce la altul, și așa mai departe, a continuat el. Partea frumoasă e că ei singuri strigă adunarea.

Perry era deja instalat în apartament – Juliet a zărit trusa lui de bărbierit deasupra chiuvetei în baia minusculă, iar prin ușa întredeschisă de la dormitor a văzut o cămașă albă pe un umeraș atârnat de ușa dulapului – material bun, din dril greu, a observat ea. Mama ei ar fi apreciat calitatea. În rest, camera părea atât de austeră, încât semăna cu o chilie de călugăr.

— Am un apartament altundeva, bineînțeles, a spus el. În Petty France. Dar aranjamentul acesta este convenabil pentru operațiunea lui Godfrey. Și găsim aici tot ce ne trebuie – restaurant, galerie comercială, piscină, chiar și propriul nostru serviciu de taximetrie.

Livingul apartamentului din Dolphin Square fusese transformat în cameră de lucru, deși, Juliet a avut plăcerea să remarce, se păstrase totuși confortul unei mici canapele. Biroul lui Peregrine Gibbons era un cogeamite secreter cu rulou, o mobilă compozită alcătuită din diverse răftulețe glisante, dulăpioare și nenumărate sertare conținând clipsuri mari, benzi elastice, piuneze și

așa mai departe, toate aranjate meticulos (și rearanjate) de Perry însuși. Era genul de om ordonat, a remarcat ea. Iar eu sunt o dezordonată de felul meu, s-a gândit cu regret. Era inevitabil să nu deranjeze până la urmă.

Singurul element decorativ de pe biroul lui era un mic bust masiv al lui Beethoven, care se uita furios la Juliet când aceasta stătea la biroul ei – o piesă de mobilier care, în comparație cu secreterul lui Perry, nu părea decât o masă prăpădită.

— Vă place Beethoven, domnule? a întrebat ea.

— Nu în mod deosebit, a spus el, cumva nedumerit de întrebare. Dar e bun ca prespapier.

— Sunt sigură că i-ar plăcea să știe asta, domnule.

Văzând că se încruntase un pic, s-a gândit: va trebui să mă abțin de la glume. Neseriozitatea părea să-l deruteze.

— Și – a continuat Perry, făcând întâi o scurtă pauză, ca și cum ar fi așteptat să vadă dacă Juliet mai avea de adăugat vreo remarcă nerelevantă – desigur, pe lângă mica noastră operațiune specială (*A noastră*, s-a gândit ea, încântată de pluralul formulării), vei îndeplini și sarcini de secretariat general pentru mine, și așa mai departe. Eu mă ocup și de alte operațiuni în afară de aceasta, dar nu-ți fă griji, nu te voi încărca excesiv. (Nu era adevărat!) Îmi place să-mi dactilografiez singur rapoartele. (Nu făcea el una ca asta!) Cu cât sunt mai

puțini oamenii care să vadă anumite lucruri, cu atât mai bine. Izolarea este cea mai bună formă de disimulare.

Ai spus asta deja, s-a gândit ea. Pesemne că ținea mult la idee.

Păruse o perspectivă atrăgătoare. Juliet lucrase într-o închisoare în ultimele două luni – sediul MI5 se mutase la Wormwood Scrubs, pentru a putea găzdui cât mai bine personalul tot mai numeros necesar în timpul războiului. Era un loc de muncă dezagreabil. Toată ziua, scările metalice neacoperite zdrăngăneau sub pașii angajaților care urcau și coborau necontenit. Salariatele primiseră chiar dispensa specială de a purta pantaloni, pentru ca bărbații să nu se mai poată uita sub fustele femeilor atunci când acestea urcau scările. Iar toaleta pentru doamne consta, de fapt, în niște cabine oribile destinate pușcăriașilor, cu uși ca la grajd, din spatele cărora ți se vedea tot corpul de la bust în sus și de la genunchi în jos. Celulele funcționau pe post de birouri, iar oamenii se încuiau mereu înăuntru, din greșeală.

Prin comparație, Pimlico păruse o propunere atractivă. Și totuși. Toată această discuție despre izolare și disimulare – însemna oare că urma să stea claustrată și aici?

I se părea bizar să trebuiască să își petreacă ziua de muncă în imediata vecinătate a spațiului de locuit ocupat de Perry Gibbons – la doi pași de camera unde dormea el, fără a mai pomeni de activitățile și mai intime ale vieții cotidiene. Dacă i s-ar întâmpla să dea peste

„chiloțeii" lui puși la uscat în baie sau să simtă mirosul batogului afumat pe care îl mâncase în seara precedentă? Ori – mai rău chiar – dacă s-ar fi întâmplat să-l audă folosind baia (sau – ce oroare – viceversa!)? Ar fi prea greu de suportat. Dar, desigur, lenjeria lui era trimisă la spălat în altă parte, iar de gătit el nu-și gătea niciodată. Cât despre baie, părea să nu dea atenție funcțiilor fiziologice, ale lui și ale ei deopotrivă.

Se întreba dacă nu ar fi fost poate mai bine pentru ea să fi rămas la Arhive, până la urmă. Dar nici nu prea avusese de ales, de fapt. Posibilitatea de a alege, se părea, fusese una dintre primele victime ale războiului.

*

Juliet nu depusese cerere de angajare la Security Service; intenționase să intre în rândul forțelor armate pentru femei, nu neapărat din patriotism, ci fiindcă de la moartea mamei ei se simțea sleită de puteri după lunile în care trebuise să-și câștige singură existența. Dar, pe urmă, după declararea războiului, fusese chemată la un interviu, iar invitația era scrisă pe o hârtie de la guvern, ceea ce a determinat-o să creadă că trebuia să îi dea curs.

Ajunsese acolo cu sufletul la gură, din cauză că autobuzul cu care venea se stricase exact la Piccadilly Circus, așa că fusese nevoită să alerge tot drumul până la un birou obscur dintr-o clădire și mai obscură pe Pall Mall. Trebuia să treci prin clădirea din față pentru a

găsi intrarea. Se întreba dacă nu era poate un fel de test. „Biroul pașapoarte", scria pe o plăcuță de alamă de pe ușă, dar nu exista niciun indiciu că acolo ar fi dorit cineva un pașaport sau că ar fi emis careva vreunul.

Juliet nu prinsese prea bine numele bărbatului (Morton?) care o intervieva. Stătea rezemat de speteaza scaunului cu un aer cam nonșalant, de parcă aștepta de la ea să îl distreze. De obicei, nu el se ocupa de interviuri, i-a spus tipul, însă domnișoara Dicker nu se simțea bine. Juliet habar nu avea cine era domnișoara Dicker.

— Juliet? a rostit bărbatul pe un ton contemplativ. Ca în *Romeo and Juliet*? Foarte romantic.

Și a râs, de parcă ar fi fost o glumă doar de ei știută.

— Cred că era de fapt o tragedie, domnule.

— Există vreo diferență?

Nu era bătrân, dar nici tânăr nu arăta și, poate, nici nu arătase vreodată. Avea o alură de estet și era subțire, aproape alungit – un cocostârc sau o barză. Părea să-l amuze tot ce spunea ea – tot ce spunea el, de asemenea. Și-a luat o pipă de pe birou și s-a apucat să o aprindă pe îndelete, ba pufăind, ba tasând tutunul, ba pâcâind insistent și îndeplinind toate celelalte ritualuri stranii prin care fumătorii de pipă se consideră obligați să treacă, după care a spus:

— Povestește-mi despre tatăl dumitale.

— Despre tatăl meu?

— Da, despre tatăl dumitale.

— E mort. (Presupunând că era de datoria ei să umple tăcerea care a urmat, a mai adăugat:) A fost înmormântat în mare.

— Zău? Marina Regală?

— Nu, Comercială, a spus ea.

— Ah, a făcut el, arcuind ușor o sprânceană.

I-a displăcut trufia din expresia lui, așa că enigmaticul ei tată a primit din partea ei o avansare în grad:

— Era ofițer.

— Desigur, a spus el. Și mama dumitale? Ea ce face?

— E foarte bine, mulțumesc, a răspuns automat Juliet.

Începea să o doară capul. Mama ei obișnuia să spună despre ea că întotdeauna gândea prea mult. Juliet credea însă că poate nu gândea suficient. Menționarea mamei ei i-a mai așezat parcă o piatră pe inimă. Mama ei era încă mai degrabă o prezență decât o absență în viața ei. Juliet presupunea că într-o bună zi în viitor situația avea să se inverseze, însă se îndoia că atunci avea să fie mai bine pentru ea.

— Văd că ai învățat la o școală foarte bună, a zis tipul. (Marsden?) Destul de costisitoare de asemenea, bănuiesc – pentru mama dumitale. Coase la domiciliu, așa-i? E lenjereasă.

— Croitoreasă. Cu totul altceva.

— Da? Nu mă pricep la chestiile astea. (Ba precis se pricepea foarte bine.) Te-ai întrebat probabil cum de reușea să se descurce cu taxele de școlarizare.

— Am avut bursă de studii.

— Și cum te simțeai știind acest lucru?

— Cum să mă simt?

— În inferioritate?

— În inferioritate? Bineînțeles că nu.

— Îți place arta? a întrebat el brusc, luând-o pe nepregătite.

— Arta?

Ce voia să spună prin asta? Intrase sub aripa unei entuziaste profesoare de arte la școală, domnișoara Gillies („Ai un ochi artistic", i-a spus domnișoara Gillies. Am doi, s-a gândit ea.) Obișnuia să viziteze National Gallery înainte să moară mama ei. Îi displăceau Fragonard, Watteau și toate tablourile franțuzești drăguțe, care l-ar face pe orice sanculot vrednic de renumele lui să vrea să reteze capul cuiva. Tot la fel, Gainsborough și aristocrații lui opulenți, pozând îngâmfați în peisajele lor grandioase. Și Rembrandt, pentru care ea nutrea un dispreț notoriu. Ce era așa de minunat la un bătrân urât, care se ambiționa să se picteze pe sine însuși tot timpul?

Poate că nici nu-i plăcea arta, de fapt avea destule idei preconcepute în privința asta.

— Bineînțeles că îmi place arta, a spus ea. Nu e așa pentru toată lumea?

— Ai putea avea surprize. Cineva în mod special?

— Rembrandt, a spus ea, punând mâna pe inimă cu un gest de devoțiune.

Ei îi plăcea Vermeer, dar nu avea de gând să-i împărtășească acest lucru unui străin. „Îl venerez pe Vermeer", îi spusese ea cândva domnișoarei Gillies. I se părea că se întâmplase parcă în altă viață.

— Dar limbile străine? a întrebat el.

— Dacă îmi *plac*?

— Dacă *știi* limbi străine? a insistat el, încleștându-și dinții pe tija pipei, de parcă ar fi fost un inel gingival pentru bebeluși.

Oh, pentru numele lui Dumnezeu, se gândea ea. Era surprinsă de intensitatea aversiunii pe care o simțea față de acest om. Mai târziu, a aflat că acesta era punctul lui forte. Tipul era unul dintre specialiștii lor în interogatorii, deși se părea că, din pură întâmplare, se oferise să îi țină locul domnișoarei Dicker în această după-amiază.

— Nu prea, a spus ea.

— Zău? Nicio limbă străină? Nici franceză, sau poate o brumă de germană?

— Prea puțin.

— Dar cum e cu instrumentele muzicale? Știi să cânți la ceva?

— Nu.

— Nici măcar un pic la pian?

Până ca Juliet să apuce să nege în continuare, s-a auzit un ciocănit la ușă, iar o femeie și-a vârât capul înăuntru și a spus:

— Domnule Merton, (Merton, vasăzică!) colonelul Lightwater ar vrea să discute ceva cu dumneavoastră, când vă eliberați.

— Spune-i că voi veni în zece minute.

La naiba, încă zece minute de contrainterogatoriu acerb, s-a gândit Juliet.

— Așa... a zis el – un simplu cuvânt care părea încărcat de semnificație.

Manevrarea pipei în continuare nu făcea decât să sporească ponderea semantică. Cumva Ministerul de Război începuse să raționalizeze cuvintele? se întreba ea.

— Ai optsprezece ani? a întrebat el pe un ton care suna ca o acuzație.

— Da.

— Destul de avansată pentru vârsta dumitale, nu crezi?

O insulta cumva?

— Nu, deloc, a răspuns ea cu fermitate. Sunt complet normală pentru vârsta mea.

El a râs, un fel de lătrat vesel, și s-a uitat la niște hârtii de pe birou, apoi s-a holbat la ea și a spus:

— St. James's Secretarial College?

La St. James studiau fetele de familie bună. De când murise mama ei, Juliet urmase niște cursuri la seral într-un colegiu dărăpănat din Paddington, iar pe timpul zilei lucrase ca femeie de serviciu într-un hotel la fel de dărăpănat în Fitzrovia. Trecuse pragul de la St. James

ca să se intereseze de taxe, așa că se simțea îndrituită acum să spună:

— Da, am început acolo, dar m-am perfecționat și am terminat în altă parte.

— Și ești?

— Ce să fiu?

— Perfecționată?

— Sigur. Mulțumesc.

— Ai prins viteză?

— Poftim?

Juliet era nedumerită, de parcă ar fi întrebat-o dacă era bună la alergare. Fiindcă el nu credea că era perfecționată. Și nu era. Era extrem de neperfecționată, în opinia ei.

— Viteză – la dactilografiat și așa mai departe, a zis el, fluturând cu pipa prin aer.

Omul ăsta e complet pe dinafară, se gândea Juliet.

— Oh, *viteză*, a repetat ea. Da. Viteza e bună. Am certificate.

N-a explicat mai mult – o făcea să se încăpățâneze parcă să nu fie cooperantă. Nicidecum cea mai bună atitudine la un candidat într-un interviu pentru o slujbă, presupunea ea. Dar ea nu își dorea un post de funcționară.

— Mai vrei să îmi spui ceva despre dumneata?

— Nu. Nu, nimic, domnule.

Părea dezamăgit.

Și apoi, aparent fără nicio legătură – fiindcă ar fi putut la fel de bine să o întrebe dacă prefera pâinea sau cartofii, ori ce culoare îi plăcea mai mult: roșu sau verde –, a zis:

— Dacă ar trebui să alegi, tu ce ai vrea să fii – comunistă sau fascistă?

— Nu prea aș avea din ce să aleg, nu credeți, domnule?

— Ești obligată să alegi, cu pistolul la tâmplă.

— Aș putea alege să fiu împușcată. (Oare cine ținea pistolul? s-a întrebat ea)

— Nu, nu ai putea. Ești nevoită să alegi ori una, ori alta.

Comunismul, i se părea lui Juliet, era o doctrină mai blândă.

— Fascismul, a blufat ea.

Și el a râs.

Simțea că tipul încerca să scoată ceva de la ea, dar nu-și dădea seama ce. Se gândea că nu strica să se oprească la un Lyons pentru masa de prânz. Merita și ea atâta răsfăț. Oricum nimeni altcineva n-ar fi invitat-o.

Merton a luat-o prin surprindere, ridicându-se brusc în picioare și ocolind biroul spre ea. Juliet s-a ridicat și ea, cumva defensiv. El a venit mai aproape și Juliet a simțit în mod ciudat că nu era sigură de intențiile lui. Timp de o secundă, a crezut nebunește că voia să o sărute. Cum ar fi reacționat dacă ar fi sărutat-o? I se făcuseră nenumărate avansuri nedorite în hotelul din Fitzrovia,

unde mulți dintre clienți erau comis-voiajori cu neveste acasă și de obicei putea să scape de ei trăgându-le un șut zdravăn în fluierul piciorului. Numai că Merton lucra pentru guvern. Puteau apărea sancțiuni dacă îl lovea cu piciorul. Ba era chiar posibil ca gestul să fie considerat un act de trădare.

Când a întins brațul spre ea, Juliet și-a dat seama că aștepta să dea mâna cu el.

— Sunt sigur că domnișoara Decker va parcurge rapid referințele dumitale și va aranja să semnezi imediat angajamentul pentru păstrarea secretelor de stat.

Însemna că primise postul? Asta era?

— Sigur că da, a spus el. Postul îți aparținea dinainte ca dumneata să fi intrat pe ușă, domnișoară Armstrong. Eu a trebuit doar să pun întrebările potrivite. Ca să mă conving că ești o persoană respectabilă și onestă. Și așa mai departe.

Dar eu nu vreau slujba asta, s-a gândit ea.

— Intenționam să intru în ATS[1], a spus ea cu îndrăzneală.

El a râs, așa cum ai râde de ambițiile unui copil, și a zis:

— Contribuția dumitale pentru război va fi mai bună lucrând la noi, domnișoară Armstrong.

---

[1] Acronim în engleză, pentru Auxiliary Territorial Service, departamentul de femei al Armatei Britanice în al Doilea Război Mondial.

Mai târziu, a aflat că Miles Merton (fiindcă acesta era numele lui întreg) știa totul despre ea – mai mult decât știa ea însăși –, inclusiv fiecare minciună și adevăr parțial pe care le spusese ea la interviu. Nu părea să fi contat. De fapt, avea senzația că lucrul acesta fusese cumva în favoarea ei.

*

După aceea, se dusese la Lyons Corner House pe Lower Regent Street, unde a comandat o salată cu șuncă și cartofi fierți. Încă mai găseai șuncă bună la ei, ceea ce nu putea să dureze însă, presupunea ea. Salata părea prea nehrănitoare, dacă te gândeai că în curând cu toții aveau să facă foametea în război, așa că a mai adăugat la comanda ei un ceai și două brioșe glazurate. Orchestra din Corner House, a remarcat ea, era deja împuținată de pe urma războiului.

După masă, s-a dus pe jos până la National Gallery. Întrucât avusese prilejul să-și amintească de Vermeer, venise încoace cu gândul de a se uita la cele două opere ale lui care erau expuse acolo, însă a descoperit că toate tablourile fuseseră evacuate din muzeu.

În dimineața următoare a primit o telegramă cu confirmarea „postului" – o formulare încă misterios de vagă – și instrucțiunile de a aștepta în stația de autobuz vizavi de Natural History Museum la ora 9.00 a.m. a doua zi. Telegrama era semnată „Camera 055".

*

După douăzeci de minute de așteptare conform instrucțiunilor – pe un vânt năprasnic –, un autobuz Bedford a oprit în fața lui Juliet. Era un vehicul fără etaj și pe partea laterală stătea scris „Highland Tours", iar Juliet s-a gândit atunci – ce naiba, dacă mergeau cumva în Scoția, n-ar fi trebuit să-i spună careva și ei, ca să-și fi luat măcar niște lucruri într-o valiză?

Șoferul a deschis ușa și i-a strigat:

— MI5, scumpete? Hopa sus.

Halal discreție, nimic de zis, s-a gândit ea.

Autobuzul a mai oprit de câteva ori ca să ia și alte persoane – doi tinerei cu melon pe creștet, dar în rest majoritatea fete, tinere care arătau de parcă tocmai ar fi ieșit dintr-o școală de bune maniere sau chiar de la St. James's Secretarial College.

— Niște debutante, pline de ifose toate, a spus destul de tare fata de pe locul de lângă ea. (Semeață ca o lebădă, era palidă și elegantă.) Tragi o pipă? a întrebat-o apoi.

Vorbea tărăgănat dinadins, ca o debutantă și ea – cu un glas gutural, voalat de fum, într-adevăr, dar care nu putea ascunde totuși inconfundabilul timbru al celor din eșaloanele superioare. A întins un pachet de țigări spre Juliet, care a scuturat din cap și a spus:

— Nu, mulțumesc, nu fumez.

— O să ajungi să fumezi până la urmă, i-a zis fata. Așa că mai bine să începi de pe-acum, ca să știi o treabă.

Exista un blazon auriu pe pachetul de țigări și, mai extraordinar chiar, un mic blazon auriu imprimat direct pe țigară.

— Sunt *Morland*, a spus tânăra, aprinzându-și o țigară și trăgând cu nesaț din ea. Papa e duce. Țigările astea se fabrică special pentru el.

— Mamă, Doamne, a spus Juliet. Nu știam că se poate așa ceva.

— Știu. O demență, nu-i așa? Apropo, pe mine mă cheamă Clarissa.

— Juliet.

— Oh, ghinionul tău. Pun pariu că toată lumea te întreabă mereu unde ți-e Romeo. Și mie mi-au dat numele după titlul unui roman oribil, fir-ar să fie.

— Ai și o soră pe care o cheamă Pamela? a întrebat curioasă Juliet.

— Exact! a exclamat Clarissa[1], râzând în hohote. (Avea un râset vulgar, cu tot sângele ei albastru.) Cum naiba ți-ai dat seama? Pesemne că ești una dintre minții alea deștepte. Cărțile sunt o mare pierdere de timp, a mai adăugat ea. Nu pot să înțeleg de ce lumea face atâta caz de ele.

---

[1] Aluzie la romanele epistolare *Pamela* (1740) și *Clarissa* (1748) ale scriitorul britanic Samuel Richardson.

Înclinând capul pe spate, a suflat pe gură un fir de fum lung și subțire, o performanță admirabilă care făcea ca fumatul să pară subit îmbietor.

— Sunt așa din naștere toate, a adăugat ea, arătând spre o fată cu părul roșu, care înainta pe culoarul dintre scaune, legănându-se periculos – șoferul se credea probabil pe circuitul de la Brooklands.

Fata roșcată purta un compleu drăguț într-o nuanță verde pal, care provenea în mod evident de la un magazin scump, nepărând să fi fost lucrat de mână acasă. Sveterul lui Juliet – împletit în bob de orez dintr-un fir roșu vișiniu – fusese tricotat de mama ei, ceea ce acum o făcea să se simtă aproape jenant de modestă, în comparație cu celelalte fete. Fata îmbrăcată în compleu verde pal purta și perle la gât. Bineînțeles. Un inventar rapid al pasagerelor din mașină a condus-o pe Juliet la concluzia că ea era probabil singura fată fără perle.

— Mama ei e doamnă de onoare în suita Reginei, a murmurat Clarissa, arătând cu țigara spre fata cu compleu de lână verde pal. (Mutându-se mai aproape de Juliet, i-a șoptit la ureche:) Se zvonește că... dar în acel moment vehiculul s-a hurducăit subit la un viraj și toate fetele s-au pițigăiat de frică, încântate.

— Ăsta da autobuz! a exclamat careva. Ce grozav e!

Fata îmbrăcată în compleul verde pal fusese azvârlită în poalele cuiva, în momentul când autobuzul cotise

brusc, și acum țipa și ea veselă împreună cu toți cei din jurul ei.

— Blestemate să fie toate neamurile lor, a mormăit Clarissa.

— Dar faci și tu parte dintre ele, s-a încumetat să remarce Juliet.

Clarissa a ridicat din umeri.

— A patra fiică a unui duce – aproape că nici nu contează. (Sesizând privirea lui Juliet, a pufnit în râs.) Da, știu, vorbesc ca o odraslă răzgâiată.

— Și chiar ești?

— Oh, întru totul. Haide, ia și tu o pipă. Simt că vom fi prietene bune.

Juliet a luat o țigaretă din pachetul heraldic și Clarissa i-a aprins-o cu bricheta ei – de aur, bineînțeles.

— Bravo, a râs ea. Te dai pe brazdă.

*

— Doamnelor și domnilor, atâta a fost! a răcnit șoferul autobuzului. Plimbarea cu șarabana s-a terminat, sentința voastră începe aici – toată lumea jos!

Omnibuzul s-a golit de pasageri, plantându-i destul de nedumeriți la poarta principală a unei închisori.

— Wormwood Scrubs? a exclamat consternată Juliet uitându-se la Clarissa. Aici urmează să *lucrăm* noi?

Nu prea avea de ce să se teamă că subiectul Artelor ar fi putut să-și arate colții tocmai aici, se gândea ea.

Clarissa și-a stins țigara strivind-o sub pantofii scumpi, după cum arătau („Ferragamo – îți plac? Ți-i dau ție") și a spus:

— Hm, papa mi-a zis mereu că până la urmă o să ajung în spatele gratiilor.

Și așa a început cariera lui Juliet în spionaj.

*

În Scrubs, cum i se spunea, domnea haosul, locul fiind ticsit de persoane complet nepotrivite pentru activitatea avută în vedere. MI5 recruta enorm de multe persoane noi, majoritatea fete, în Divizia „A", care era administrativă. Debutantele în mod special nu se pricepeau la nimic. Unele dintre ele își aduceau coșuri de picnic și mâncau prânzul pe iarbă, de parcă ar fi fost la Henley Regatta[1]. În unele corpuri de clădire existau încă deținuți, așteptând să fie mutați altundeva. Dacă aveau neșansa de a zări cumva lotul de nou-venite, se gândea Juliet, oare ce-ar fi putut ei să creadă despre toate aceste fete frumoase ciugulind din copane de pui? Juliet se aștepta la o triere cât de curând. Servitorii urmau să câștige acest război, estima ea, nu fetele cu perle la gât.

[1] Competiție de canotaj, inaugurată în 1839, care se desfășoară anual pe Tamisa, timp de cinci zile, în orașul Henley-on-Thames.

Ea a fost repartizată la Arhive – un loc care mustea de resentimente –, unde munca ei zilnică consta în principal din a muta diverse dosare de carton dintr-un sertar de fișet în altul, sau din a amesteca și a permuta nesfârșitele colecții de fișe, conform unui sistem ocult impenetrabil.

Și, totuși, distracții găseau din belșug după ce scăpau din închisoare în fiecare după-amiază. Clarissa era o prietenă adevărată (poate prima ei prietenă), indiferent de blazoanele aurite. Ieșeau împreună în oraș aproape în fiecare seară, orbecăind pe străzi în bezna camuflajului – Juliet era plină de vânătăi de la întâlnirile nocturne cu diverse cutii poștale și stâlpi de felinare. Four Hundred, Embassy, Berkeley, Milroy, sala de bal de la Astoria – existau infinite locuri unde să te distrezi în timpul unui război. Într-un vârtej continuu pe ringurile de dans supraaglomerate, se lăsau conduse de parteneri diverși, bărbați în diferite uniforme, curtezani efemeri ca niște musculițe, cu figuri ce nici nu meritau să le fi păstrat în memorie.

Când era trecut mult de miezul nopții, obișnuiau să se oprească în drum spre casă la un chioșc cu cafea pe Park Lane, unde țineau deschis până târziu, sau uneori nu se mai duceau la culcare deloc, ci mergeau la micul dejun într-un Lyons – porridge, bacon și frigănele, pâine prăjită, dulceață de portocale și un ceainic plin cu ceai, totul costând 1 șiling și 6 penny – și pe urmă veneau direct la Scrubs, unde o luau din nou de la capăt.

Cu toate acestea, fusese cumva o ușurare când Perry Gibbons apăruse lângă ea ieri, în timp ce mânca prânzul la cantină cu Clarissa. Era aceeași cantină care hrănise anterior populația închisorii, iar Juliet avea bănuiala că nici mâncarea veșnic fadă nu se schimbase de atunci. Gustau dintr-un fel de tocătură de vânat, când dintr-odată l-a văzut zâmbind în jos spre ea.

— Domnișoară Armstrong, nu te ridica. Numele meu este Perry Gibbons. Se pare că am nevoie de o fată.

— Păi, presupun că eu sunt *o fată*, a replicat Juliet, luându-și un ton precaut.

— Bun! Atunci, poți veni te rog în biroul meu după prânz? Știi unde este?

Juliet habar nu avea, însă vocea lui era fermă, într-un registru profund și agreabil care sugera bunătate și o autoritate inatacabilă, ceea ce părea o combinație perfectă la un bărbat – în romanele de dragoste care îi plăceau mamei ei, în orice caz –, așa că a spus prompt:

— Da, domnule.

— Excelent. Ne vedem în scurt timp. Nu te grăbi, savurează-ți prânzul, a adăugat el, înclinând din cap în direcția Clarissei.

— Cine *a fost* ăsta? a întrebat Juliet.

— Faimosul Peregrine Gibbons. E șef la B5b – sau să fie Bc1 poate? E greu să le ții evidența – „contra-subversiune", a râs Clarissa. Cred că ai fost culeasă.

— Sună urât.

— Ca un trandafir, a alinat-o Clarissa. Ca un trandafir frumos și inocent.

Juliet nu considera că un trandafir putea fi inocent. Dar nici culpabil, de fapt.

*

— Și aici se află magia ascunsă, spunea Perry Gibbons acum, deschizând o ușă în apartamentul din Dolphin Square și dezvăluind privirilor nu o vrajă, ci un alt dormitor mai mic, conținând un întreg sortiment de aparate de înregistrare și doi bărbați care se cățărau în acel moment unul peste celălalt în spațiul îngust ca să le instaleze. Mai exact, un bărbat și un băiat. Bărbatul – Reginald Applethwaite („Ți se cam împleticește limba în gură, așa că spune-mi simplu Reg, drăguță") – era de la GPO Research Station în Dollis Hill[1]. Băiatul, Cyril Forbes, era un tehnician stagiar, care lucra tot acolo. Cyril (rima cu *squirrel*[2], se gândea Juliet) era cel care urma să pună în funcțiune echipamentul de înregistrare ori de câte ori avea loc vreo întrunire a coloanei a cincea în apartamentul de alături.

---

[1] Centrul de experimente și invenții pentru îmbunătățirea comunicațiilor telefonice și telegrafice, patronat de General Post Office (GPO) din Londra.

[2] Veveriță, în engl.

— RCA Victor, model MI-12700, a spus Reg plin de mândrie, etalându-și echipamentul de înregistrare, ca un amfitrion entuziast.

— E un set american, a adăugat Cyril, cu timiditate.

— Se folosește și la Trent Park, a mai adăugat și Perry Gibbons. Centrul de interogatorii, a precizat el, sesizând după expresia lui Juliet că habar n-avea la ce se referea. Merton lucrează acolo uneori, am impresia. El te-a recrutat, nu-i așa?

— Domnul Merton? Da, el, într-adevăr.

Nu se mai văzuse cu Miles Merton de când o intervievase atunci. (*Eu a trebuit doar să pun întrebările potrivite.*)

Atât Reginald, cât și Cyril erau dornici să facă paradă de cunoștințele lor tehnice și o bombardau deja cu informații despre aparatura de înregistrare – *stabilizator flotant... diafragmă stirolen... bobină mobilă... acționat prin presiune... ace din safir și oțel pentru înregistrare* –, până când Perry a început să râdă cam crispat (râsul nu părea să fie ceva firesc la el) și a spus:

— Ajunge acum, domnilor. Nu trebuie să o obosim pe domnișoara Armstrong cu asemenea detalii. Ea va fi dactilografă, nu inginer.

Pereții erau izolați fonic, i-a explicat el conducând-o spre apartamentul învecinat, cu Reginald și Cyril venind pe urmele lor și sporovăind în continuare veseli despre *discuri de înregistrare instantanee* și *microfoane 88A.*

Era identic cu apartamentul din care tocmai ieșiseră, de parcă ar fi pășit printr-o oglindă. Covorul cu motiv de frunze de toamnă, tapetul Harlequin banal – Juliet a recunoscut imediat același model cu trandafiraș-și-frunzuliță, pe care mama ei îl alesese pentru pereții livingului lor din Kentish Town. A avut o strângere de inimă văzându-l acum din nou.

— Aparatură de interceptare! a spus Cyril.

— Sunt montate microfoane în pereți, a explicat Reg.

— În pereți? s-a mirat Juliet. Zău?

— Nici nu ți-ai fi dat seama că e ceva înăuntru, așa-i? a spus Reg, ciocănind în perete.

— Doamne, nu, deloc, a recunoscut Juliet, sincer impresionată.

— E treabă bună, eh, ce zici, domnișoară? a întrebat Cyril, cu un zâmbet până la urechi.

Părea incredibil de tânăr, de parcă locul lui ar fi fost la grădiniță. Juliet îl și vedea parcă în curtea școlii, murdar în genunchi, cu șosetele gri cocoloșite peste glezne, pregătindu-se pentru o partidă de castane[1].

— Spiridușul ăsta fură inimile oricui, așa-i? a râs Reg.

---

[1] Un joc în care fiecare dintre cei doi jucători are o castană înșirată la capătul unei sfori și încearcă pe rând, legănând-o prin aer, să lovească și să spargă castana celuilalt.

Cyril, care se înroșise până în vârful urechilor, a zis:

— Nu-l asculta, domnișoară.

— Să vă încuiați fiicele în casă, da, domnule Gibbons? a glumit Reg.

— N-am nicio fiică, din păcate, a râs Perry Gibbons, din nou cam crispat.

(Oare le-ar încuia în casă dacă ar avea? s-a întrebat Juliet.) I-a zâmbit lui Juliet, ca și cum s-ar fi scuzat pentru ceva – pentru stângăcia lui, poate. Avea un zâmbet frumos. Mai bine ar zâmbi mai des, s-a gândit Juliet.

— E considerat cumva un rebel în cadrul Serviciului, i-a spus Clarissa în seara aceea, la un pahar de băutură în Four Hundred Club. Am studiat un pic cum stau lucrurile cu Perry Gibbons, ca să te pun la curent.

Nenumăratele lui talente includeau, printre altele, priceperea de a face niște trucuri foarte ingenioase cu cărțile de joc – era membru al Clubului de Magie; abilitatea de a vorbi limba swahili (Ce rost mai avea și asta? s-a mirat Juliet. Doar dacă nu te născuseși printre vorbitorii de swahili, desigur) și, de asemenea, obișnuia să joace badminton „aproape" ca un profesionist.

— Totodată, este un naturalist pasionat și a studiat filologia clasică la Cambridge.

— Mare realizare, ce să spun! a mârâit Hartley.

— Taci din gură, Hartley, a spus Clarissa.

Hartley – prenumele lui era Rupert, însă Juliet nu auzise niciodată pe nimeni să-l strige așa – se vârâse

nepoftit în sufletul lor. „Of, nu Hartley", se lamentase Clarissa când îl zărise dând buzna prin mulțime spre masa lor. „E-atât de *plicticooos*." Se așezase și imediat comandase două rânduri de cocteiluri pentru ele, cerând să fie servite succesiv la un interval de zece minute. Hartley era cunoscut ca bețiv – asta îl și definea de fapt. Totodată, era remarcabil de neatrăgător, cu părul stufos roșcat-închis și pistrui împroșcați pe față și mâini (și probabil pe restul corpului, deși mai bine nici să nu te gândești la asta), creând cumva iluzia că undeva pe linie strămoșească intervenise poate o girafă.

— Îi place să facă pe bufonul, spusese Clarissa, dar chiar îi merge mintea. Are ușile deschise în societate, desigur – tatăl lui e în guvern.

Oh, *acel* Hartley, s-a gândit Juliet. Venise la MI5 via Eton, Cambridge și BBC – o cale bine bătută îndeobște.

— Păi, hai noroc, a spus Hartley, golindu-și paharul dintr-o sorbitură. Gibbons e un personaj excentric. Toată lumea spune despre el că e un tip foarte cult, dar se poate întâmpla uneori să știi *prea* multe. Chestia asta îl face să fie foarte sec. Nu m-ar surprinde deloc să descopăr o cămașă ascetică din păr de cal sub tot acel tweed moale.

— Mda, multă baftă cu el, oricum, i-a spus Clarissa lui Juliet. Fetele din Scrubs consideră că are SA.

— SA?

— Sex-appeal! a pufnit țâfnos Hartley. (O trăsătură care lui îi fusese refuzată la naștere de către ursitoarea cea rea.)

Sexul era un subiect care continua să fie încă în mare parte un mister pentru Juliet. Așa-zisa ei *éducation sexuelle* (era mai simplu să se gândească la asta ca fiind ceva franțuzesc) era jalnic de tarată de lacune. La școală, la orele de gospodărie, desenaseră diagrame cu sistemul de instalații sanitare din casă. Era un subiect neimportant – conta în schimb să știi cum să aranjezi o tavă de ceai, cum să hrănești un bolnav, la ce să te uiți când cumperi carne („marmorată cu grăsime", așa trebuia să fie carnea de vită). Ar fi fost cu mult mai util dacă li s-ar fi predat niște lecții despre sex.

Iar romanele de dragoste ale mamei ei nu erau nici ele de vreun folos, conținând de fapt o paradă nesfârșită de șeici și magnați ai petrolului, în brațele cărora femeile leșinau automat. Și aceleași femei aveau, de asemenea, tendința să se topească în momentele cruciale, dar asta n-o făcea pe Juliet decât să se gândească la vrăjitoarea din *Vrăjitorul din Oz*, ceea ce nu putea să fi fost intenția dorită.

— Și Gibbons nu se pricepe deloc să stea la șuete, a spus Hartley. Din cauza asta, oamenii sunt suspicioși în privința lui. Security Service funcționează prin taifasuri și șuete. Nu-i de mirare că s-a izolat așa în Dolphin Square.

*

— Agentul dumneavoastră urmează să locuiască aici? a întrebat Juliet, trasând cu degetul conturul motivului cu trandafiri-și-frunzulițe de pe tapet.

— Cine, Godfrey? Doamne Sfinte, nu, a spus Perry. Godfrey locuiește în Finchley. Până acum, „spionii" noștri au avut întâlniri ad-hoc – cârciumi, restaurante și așa mai departe. Convingerea lor este că acest apartament a fost plătit în secret de către guvernul german, special pentru a servi drept loc de întâlnire pentru ei și „agentul lor Gestapo". Un loc sigur.

Existau acolo un birou, un telefon și patru fotolii confortabile aranjate în jurul unei măsuțe pentru cafea în fața șemineului. Scrumiere erau din belșug. Un portret al Regelui atârna pe perete.

— Informatorilor nu li se va părea ciudat să vadă asta? a întrebat Juliet.

— Există o anumită ironie, nu-i așa? Dar vor crede că face parte din deghizare.

S-a uitat la ceasul de la mână și a spus:

— Godfrey va ajunge aici într-un minut, vine să inspecteze decorul înscenării. Întreaga operațiune depinde de el, să știi.

S-au întors în apartamentul „lor" de alături și Perry a spus:

— Ce-ar fi să faci un ceai pentru noi toți, domnișoară Armstrong?

Juliet a oftat. Măcar la Scrubs nu făcuse pe servitoarea pentru nimeni.

S-a auzit un ciocănit discret la ușă, iar Perry Gibbons a spus:

— Ah, el e – exact la țanc. Poți să-ți potrivești ceasul după Godfrey.

Juliet se așteptase să vadă un bărbat zdravăn, un fel de Bulldog Drummond[1], așa că a fost cam dezamăgită să constate că individul în carne și oase părea modest și șters. Cu melonul lui cam turtit și un trenci vechi, Godfrey Toby afișa un aer destul de ponosit. Avea baston – din lemn de nuc, cu măciulie de argint –, un obiect complementar care în mâna altui bărbat ar fi putut să pară dovadă de snobism, însă la el părea ceva absolut firesc. Îi conferea o alură cumva veselă, aproape în genul lui Chaplin – ceea ce poate nici nu-l caracteriza de fapt. („Dar i-ar prinde mai bine o umbrelă, probabil", i-a spus mai târziu Cyril, cu veșnicul lui simț practic. „Nu are nevoie de un băț de plimbare, nu pare

---

[1] Hugh „Bulldog" Drummond, personajul principal în numeroase romane (inclusiv ecranizări și dramatizări radio-TV) scrise între 1920 și 1969 de H. C. McNeile, Gerard Fairlie și Henry Reymond, era un fost veteran din Primul Război Mondial, care optează pentru o viață de gentleman aventurier.

să aibă niciun defect la picioare, așa-i? Iar un baston nu prea folosește la nimic dacă plouă, n-am dreptate, domnișoară?")

Godfrey le-a fost prezentat lui Reg și lui Cyril, iar la sfârșit a făcut cunoștință și cu Juliet, care până atunci se luptase în bucătărie cu tava de ceai (carafa cu lapte în dreapta sus, zaharnița jos în stânga, conform cursurilor de gospodărie din școală).

Decorul pentru înscenare a fost prezentat din nou, iar de data asta lui Cyril i s-a spus să se ducă în apartamentul de alături, astfel încât Reg să poată face o demonstrație cu procesul de înregistrare. Cyril – nu chiar atât de sfios pe cât arăta, totuși – s-a lansat într-o interpretare a melodiei „Beer Barrel Polka" cu destul patos și fără vreo intenție de a tăcea, până când Juliet a fost trimisă să-i spună să se oprească.

— Am putea să-l trimitem pe front în loc de tancuri, a spus Reg. Cu chestia asta l-ar băga în sperieți pe Hitler.

Pe urmă, a fost explorat rolul lui Juliet în operațiune. Godfrey Toby a ascultat la căști redarea înregistrării cântecului lui Cyril („Toată gașca e prezentă!" a conchis el într-un *fortissimo* optimist).

— Și apoi domnișoara Armstrong dactilografiază ceea ce aude, a spus Peregrine Gibbons – Juliet i-a făcut hatârul și a apăsat câteva clape pe mașina de scris Imperial, de dragul demonstrației – și astfel avem o transcriere a tot ceea ce s-a spus în apartamentul învecinat.

— Da, da, am înțeles, a zis Godfrey. (Stătea în picioare lângă Juliet și citea cuvintele dactilografiate de ea.) „Toată gașca e prezentă", a repetat el. Foarte corect, sunt sigur.

— Și acum nu trebuie decât să ne așteptăm oaspeții, a spus Peregrine Gibbons. Iar atunci va începe munca adevărată.

Perry, Godfrey, Cyril, Juliet. *Toată gașca e prezentă*, se gândea ea.

*

— Vasăzică, lucrezi cu bătrânul Toby Jug[1], da? a întrebat Hartley.

Îl întâlniseră din nou în Café de Paris. Se dovedea că era imposibil să scapi de el.

— Cine? a întrebat Clarissa.

— Godfrey Toby, a răspuns Juliet. Îl cunoști? a întrebat-o ea pe Clarissa, care părea să cunoască pe toată lumea.

— Nu, nu cred. Mama mi-a spus mereu să nu am încredere într-un bărbat care poartă două nume de botez.

Părea o prejudecată nefondată, cu toate că și mama lui Juliet avusese o părere proastă despre bărbații cu

[1] În Anglia, prototip al unor halbe de ceramică din anii 1760, inițial sub forma unui bărbat voinic și jovial, cu o halbă de bere într-o mână și cu o pipă în cealaltă.

ochi albaștri, uitând pesemne că tot ea îi spusese la un moment dat lui Juliet că tatăl ei, marinarul înecat, avea ochi „albaștri ca marea", în adâncurile căreia dispăruse până la urmă.

— Și cu ce se ocupă mai exact bătrânul Toby Jug? a întrebat Hartley.

— Nu am voie să vorbesc despre operațiune, a spus Juliet pe un ton înțepat.

— Eh, doar suntem între prieteni aici, nu-i așa?

— Oare? a murmurat Clarissa.

— E un mister, Toby Jug ăsta al tău, a spus Hartley. Nimeni nu știe cu ce s-a îndeletnicit el în toți acești ani. „Marea Enigmă". Așa e poreclit pe la spate.

— Marea Enigmă? a repetat Juliet, căzând pe gânduri.

Suna de parcă Godfrey ar fi descins dintr-o piesă de teatru.

— Godfrey Toby este un maestru al nebulozității, a spus Hartley. E ușor să te rătăcești prin negurile lui. Mai comandăm un rând? Voi ce beți acolo, gin cu lămâie?

A VENIT DOLLY

– 1 –

J.A.

22.03.40

Discul 1.

18.00 Sosirea. Prezenți: GODFREY, TRUDE și BETTY.

Conversație amiabilă și remarci despre vreme.

GODFREY observă că BETTY are guturai (ceea ce din păcate i-a afectat coardele vocale).

S-a discutat un pic despre o prietenă a lui BETTY, pe nume PATRICIA (sau LETITIA?), care locuiește lângă docuri în Portsmouth, și în ce mod acest lucru ar putea fi de folos.

TRUDE. O prietenă a noastră?

BETTY. Foarte apropiată de felul nostru de a gândi. Am spus că ar trebui să se angajeze la o cârciumă. A lucrat la un moment dat la un local, a căpătat experiență când era în Guildford.

TRUDE. Cârciumile din Portsmouth sunt pline de mateloți.

GODFREY. Da, da.

TRUDE. Și docheri. Două pahare de băutură și probabil sunt în stare să-ți spună tot.

BETTY. Mișcarea flotei (?) și așa mai departe.

Sună soneria. GODFREY iese din cameră ca să deschidă ușa. Agitație în vestibul.

BETTY. (în șoaptă, aproape imperceptibil) Tu cât crezi că plătește Gestapoul pe apartamentul ăsta?

TRUDE. Cel puțin trei guinee pe săptămână, îmi imaginez. Am văzut reclame la așa ceva. (patru sau cinci cuvinte nedeslușite din cauza tusei lui BETTY)

GODFREY se întoarce cu DOLLY.

GODFREY. A venit DOLLY.

Se discută un pic despre vreme. Remarci injurioase apropo de portretul Regelui de pe perete.

GODFREY. Ce mai face NORMA? (NORMAN?)

DOLLY. La fel. Nu prea ne e de ajutor, nu cred. Se mărită de Paști. Cu CĂPITANUL BARKER.

GODFREY. Și el e împotrivă...?

DOLLY. Da. La Virginia Water. Ești palidă (?)

BETTY. E de la tusea (??) asta și de la surescitare (??)

Sau poate Betty se referea la strânsoare. Ori la o stare de iritare. Of, vorbiți și voi mai clar, s-a gândit Juliet furioasă. Mormăiau toți cuvintele, iar din cauză că Betty avea un afurisit de guturai se înțelegea și mai greu ce spuneau. De multe ori, nici nu prea avea sens ce ziceau și mereu vorbeau unii peste alții (enervant!). Juliet răsuflase ușurată constatând că, spre deosebire de trupa lui insipidă din coloana a cincea, Godfrey rostea totul clar. Vorbea frumos, cu un timbru mai degrabă de tenor decât de bariton, plus un accent de încă altceva – scoțian, poate, chiar canadian te-ai fi putut hazarda să presupui, deși în realitate el era din Bexhill. Avea o voce blândă, destul de melodioasă, iar dacă nu l-ar fi întâlnit niciodată, Juliet și-ar fi putut imagina că semăna destul de mult cu Robert Donat[1].

Juliet a apăsat pe maneta care ridica acul de pe placă, apoi și-a scos căștile de pe urechi, a căscat și a întins brațele deasupra capului. Din cauza efortului de a se concentra, i se făcuse un pic greață. Mai avea încă un ceas până la ora prânzului, dacă nu murea de foame între timp. Îi rămăsese un biscuit sărat Ryvita undeva prin poșetă. Să-l mănânce sau mai bine să-l păstreze? Îl păstrez, a decis ea, cu un sentiment de superioritate față de temperamentul ei uzual, care în mod rușinos aluneca spre necumpătare.

---

[1] Robert Donat (1905-1958), actor britanic de teatru și film.

A oftat, și-a pus căștile la loc peste urechi și a apăsat pe maneta aparatului de redare a înregistrării. Acul a coborât cu un scrâșnet pe placă și Dolly a început să spună ceva, însă pe Betty a apucat-o strănutul exact în acel moment (de o manieră teatrală inutilă, în opinia lui Juliet). Of, Doamne, s-a gândit Juliet, cu degetele pregătite deasupra clapelor solide ale mașinii Imperial. Iar începem.

S-a hotărât să mănânce până la urmă biscuitul Ryvita.

*

„Vecinii noștri", așa le spunea Cyril informatorilor, iar în scurt timp porecla a prins; până și Perry fusese auzit folosind expresia. Era o perifrază utilă pentru a reda cavalcada de persoane care se tot perindau de aproape o lună deja prin apartamentul din Dolphin Square, povestind despre posibili simpatizanți, despre construirea unor baze RAF, despre amplasarea unor centre de recrutare ale Armatei – fără a mai pomeni de nesfârșitele relatări privind demoralizarea și aversiunea populației de a se implica în război. Un izvor de amărăciune captat de Godfrey Toby.

Palavre și cleveteli, în cea mai mare parte, și totuși mai alarmante cumva tocmai de aceea. Râvna cu care niște oameni aparent obișnuiți veneau să aducă orice crâmpei de informație, care li se părea lor că ar putea

susține cauza inamicului. Principalele personaje în această distribuție a perfidiei erau Dolly, Betty, Victor, Walter, Trude și Edith. Fiecare raporta despre nenumărate alte cazuri, toate fire ale unui zelos păienjeniș de trădare, care se întindea în toată țara.

Exista un orar, întocmit chiar de Godfrey, indicând graficul estimat al circulației vecinilor. Era în special spre folosul lui Cyril, ca să știe când să apară în Dolphin Square, însă le era de ajutor tuturor pentru a dispărea din peisaj la orele desemnate.

— Nu e de dorit ca vreunul dintre ei să ne vadă la față, a spus Perry. Noi trebuie să rămânem anonimi. *Noi* suntem vecinii, în ceea ce îi privește pe ei.

Informatorilor lui Godfrey li se decontau cheltuieli de transport și convorbiri telefonice, iar el personal îi trata cu mâncare și băutură. Trude, totuși, era plătită. Era o norvegiană cam arțăgoasă și autoritară, naturalizată aici de mulți ani deja, și se îndeletnicea în special cu recrutarea și descoperirea simpatizanților naziști. Părea să aibă contacte pretutindeni în Anglia și, la nevoie, nu pregeta să meargă la Dover sau Manchester ori Liverpool ca să depisteze posibili aliați la cauza lor. Mama ei era pe jumătate nemțoaică și Trude își petrecuse multe vacanțe în Bavaria. Lucrase la Siemens, unde Godfrey o și întâlnise prima oară de fapt („Un fel de club monden", a spus Perry), și în multe privințe ea era la originea întregii operațiuni a lui Godfrey. La fel ca prima persoană

care căzuse răpusă de Ciuma Neagră, se gândea Juliet.
„Sau ca Eva și păcatul originar", a spus Perry.

— Un pic cam nedrept față de Eva, domnule.

— Vina în general trebuie să se abată asupra cuiva, domnișoară Armstrong. Îndeobște, femeile și evreii pică drept în față, din păcate.

Edith avea cincizeci și ceva de ani; lucra într-un magazin de îmbrăcăminte de damă în Brighton și patrula pe lângă Marea Mânecii în plimbările ei zilnice pe faleza stâncoasă. Walter, un german naturalizat, era funcționar la Great Western Railways și știa o sumedenie de lucruri despre căile ferate, trenuri și orare. Victor era mecanic într-o fabrică de avioane. Perry era îngrijorat cel mai mult din cauza ultimilor doi, întrucât aveau acces la planuri „și așa mai departe" – „Sabotajul constituie una dintre temerile noastre majore", spunea el.

Betty și Dolly, vechi tovarășe din Uniunea Britanică a Fasciștilor, se comportau ca niște cloști mămoase în jurul lui Godfrey, cotcodăcind despre starea sănătății lui și încordarea cauzată de necontenitele solicitări pe care al Treilea Reich le exercita asupra lui. Betty avea vreo treizeci de ani și era măritată cu un bărbat numit Grieve, pe care părea să-l deteste pătimaș. Dolly, la patruzeci și cinci de ani, fără de voie fată bătrână, lucra într-o mare spălătorie din Peckham, unde se ocupa de uniformele militare. Avea credința că, în funcție de venirea și plecarea acestor uniforme, putea să deducă desfășurarea

trupelor în partea de sud-est a Angliei. („Femeia e tâmpită", a spus Perry.)

Dolly venea adesea la aceste întâlniri cu câinele, care se apuca să latre ascuțit exact în momentele esențiale, conversațiile informatorilor devenind din această cauză și mai greu de deslușit. Pe câine îl chema Dib. Betty, Dolly și Dib, ca într-un număr de musical, se gândea Juliet. Un spectacol deosebit de jalnic.

Juliet îi cunoștea după glas, nu după figură. Trude cu vocea ei cântată de scandinavă, Victor cu accentul lui tipic celor din Tyneside, Betty cu tonul ei plângăcios de gospodină din Essex. Godfrey avea grijă întotdeauna să prezinte fiecare persoană atunci când aceasta își făcea intrarea în apartament, ca un maestru de ceremonii anunțându-și invitații pe scenă. „Bună, Dolly – cum te simți în seara aceasta?" sau „Ah, a venit Victor". Dar nu era nevoie să facă asta de fapt, întrucât în scurt timp Juliet a învățat să-i recunoască singură.

— Ai ureche, a complimentat-o Perry.

— Am două, domnule.

Sunt prea frivolă pentru el, se gândea Juliet. Sub acest aspect, responsabilitatea era mai mare pentru ea, decât pentru el. Era mai dificil să fii ireverențios, decât serios din fire. Poate că Perry începea să se dumirească în privința personalității ei reale, care i se părea că lăsa de dorit.

Fusese cam nervos în ultima vreme, într-un du-te-vino continuu între Dolphin Square, Whitehall, St. James,

Scrubs. Uneori, o lua și pe Juliet cu el, prezentând-o în calitate de „mâna (lui) dreaptă" (deși el era stângaci, a remarcat ea). Juliet era de asemenea un fel de „Vineri" pentru un Robinson ca el și, câteodată, „adjutantul (lui) indispensabil, domnișoara Armstrong". S-ar fi zis că o considera ca pe un copil destul de precoce (sau ca pe un câine excepțional de inteligent), deși de cele mai multe ori Juliet era doar o fată, o fată invizibilă mai ales.

O invitase să vină cu el la un cocteil organizat la Amiralitate. „Colegi", a spus el, „dar vor fi acolo și femei, neveste majoritatea." S-a dovedit a fi o reuniune foarte calmă, unde Juliet a avut impresia că era expusă ca un accesoriu, sau poate ca o curiozitate.

— Mare șmecher ești tu, bătrâne, l-a auzit ea pe un bărbat șoptindu-i la ureche lui Perry. Îți faci și tu de cap un pic până la urmă, Gibbons. Cine ar fi crezut?

Perry ținea parcă neapărat ca ea să afle cine era fiecare.

— Acela e Alleyne, acolo, la fereastră.

— Alleyne? a repetat ea, vrând să se convingă.

Auzise de numele lui. Avea aerul unui bărbat care știe că este atrăgător.

— Da, Oliver Alleyne, a spus Perry. E unul de-ai noștri. Cam ambițios, a mai adăugat el, cu regret parcă. (Perry nu era genul de om care să laude ambiția la cineva. Sau care să admire o înfățișare plăcută.) Nevasta lui joacă pe scenă.

Observația a sunat denigrator pe buzele lui. E de modă veche, se gândea Juliet. Teribil de pedant. Nu avea cum să se ridice vreodată la standardele lui.

— Și acela e Liddell, bineînțeles, a continuat el. La șuetă cu prietenul tău Merton.

— Nu-i deloc prietenul *meu*, a obiectat Juliet. Mai degrabă Inchizitorul meu. (*Ești obligată să alegi, cu pistolul la tâmplă.*)

O intimida felul în care Miles Merton se uita fix la ea, fără să o salute însă, așa că a preferat să îl ignore.

— Un personaj destul de machiavelic, a murmurat Perry. În locul dumitale, eu n-aș avea încredere în el.

— Sunt prea măruntă pentru el ca să mă bage în seamă.

— Cu cât ești mai mărunt, cu atât mai bine pentru Merton.

Când s-a uitat din nou, Merton dispăruse.

— Uite-l pe Hore-Belisha, acolo, a continuat Perry. Vorbește cu Hankey – ministrul fără portofoliu. („Hanky-Panky"[1], cum îl poreclise Hartley. Bineînțeles, Hartley avea o abordare iremediabil juvenilă.)

Ce titulatură penibilă, se gândea Juliet, de parcă omul și-ar fi uitat portofoliul în metrou undeva. Probabil că acești indivizi nu mergeau cu metroul, aveau

---

[1] Individ cu un comportament necuviincios, mai ales pe plan sexual.

mașini cu șoferi, totul fiind organizat de secretara surmenată a lui Hartley, biata de ea – Hartley răspundea de Transporturi, bazându-se mai degrabă pe pasiunea lui pentru mașini decât pe vreo experiență în acea funcție.

— Și acela e Halifax, desigur, Secretarul de Stat pentru Afaceri Externe, a continuat Perry (cam insistent), și mai încolo lângă ușă... e...

Se comporta ca un dascăl, se gândea Juliet (iar ea era momentan eleva lui). Așa îi stătea lui în fire. Păcat, fiindcă altminteri era un bărbat atrăgător.

Sau ca un agricultor, poate, iar ea era câmpul lui, așteptând să fie arat și semănat. O imagine cam indecentă, care a făcut-o să roșească. Era un bărbat foarte matur (treizeci și opt de ani) și incontestabil mai sofisticat decât aviatorii și soldații novice care erau curtezanii ei uzuali. Juliet aștepta să fie sedusă de el. De oricine de fapt, dar preferabil să fie el. Așteptarea se prelungea deja cam prea mult.

— Te simți bine, domnișoară Armstrong? Ești cam îmbujorată.

— E foarte cald aici înăuntru, domnule.

— Mulți dintre bărbații aceia nu au niciun fel de simț moral, îi spunea el în timp ce își recuperau mantourile, la sfârșitul seratei. Sunt împreună cu soțiile lor și totuși jumătate din ei precis au vreo amantă pitită pe undeva.

Oare asta era funcția pe care o îndeplinea și ea pentru el? se întreba Juliet. „Pitită" în Dolphin Square, cum era mereu. Dar ea ce era – soția sau amanta?

Negreșit, multe persoane trăseseră concluzia că, dată fiind izolarea amândurora în Nelson House, precis „exista ceva" între ei, deși în realitate el manifesta o reticență derutantă față de ea. Se comporta ca un gentleman desăvârșit și, spre deosebire de comis-voiajorii din hotelul Fitzrovia, nici vorbă de vreo tentativă de a o pipăi – de fapt, adesea executau un fel de dans jenant în jurul micului lor birou, pentru a evita orice posibilă atingere unul de celălalt, de parcă Juliet ar fi fost o masă sau un scaun, și nu o fată în floarea vârstei. S-ar fi zis că dobândise toate inconvenientele de a fi o amantă, dar niciunul dintre avantaje – cum ar fi sexul. (Devenea tot mai îndrăzneață măcar cu vorba, dacă în practică tot nu putea.) Pentru Perry, lucrurile păreau să stea exact invers – beneficia de toate avantajele de a avea o amantă, fără însă vreun posibil inconvenient. Cum ar fi sexul.

*

Pe lângă transcrierea conversațiilor lui cu „vecinii", Juliet dactilografia și însemnările lui Godfrey de la întâlniri, care erau de o precizie extraordinară. Uneori, el apela la transcrierile ei pentru „a-și stimula memoria", deși Godfrey părea să aibă o memorie remarcabil de bună, păstrând o evidență infailibilă despre venirile și plecările informatorilor lui. („Și ce mai face mecanicul acela de navă pe care l-ai cunoscut, Betty – Hodges, parcă, nu?" sau „Ce mai face mama soției tale, Walter, doamna Popper?")

Și, firește, Juliet era la dispoziția lui Perry pentru un melanj de dictări și notițe de-ale lui. Totodată, se chinuia de multe ori să bată la mașină rapoarte născute din „febra spionilor", trimise de agenți de pe tot cuprinsul țării, care intervievaseră persoane dornice să informeze guvernul că văzuseră, se părea, un contingent din Tineretul Hitlerist trecând cu bicicletele prin South Downs, sau că vecina din casa de alături – o „femeie cu alură germanică" – își întindea scutecele pe sârmă într-un mod ce „sugera un semafor", precum și reclamațiile uzuale referitoare la posesorii de ciobănești germani.

Juliet dactilografia de asemenea jurnalul lui Perry – nimic personal, doar o consemnare a diverselor întâlniri și evenimente. Ținea oare și un jurnal personal? Și dacă da, ce scria oare în el? (*Domnișoara Armstrong mi se pare tot mai atrăgătoare pe zi ce trece, însă eu trebuie să rezist ispitei!*)

Fusese recent la o serie de întâlniri în Whitehall (fără ea), fără ca vreuna să-i fi fost pe plac însă, iar acum, pe lângă transcrierile lui Godfrey, pierdea mult timp dactilografiind nenumărate note, scrisori și însemnări din jurnal consfințind frustrarea lui – *De ce AC nu vrea să priceapă că TOȚI locuitorii străini TREBUIE să fie internați în lagăre? Trebuie să lucrăm în baza principiului vinovăției până se dovedește contrariul.* (Cam sever, se gândea Juliet, amintindu-și de personalul de la Moretti.) *Există un liberalism desuet care pare să prolifereze în*

cadrul Cabinetului – ceea ce va deveni letal!... DG ține neapărat să fie impusă o cenzură TOTALĂ în Irlanda... întâlnire cu Rothschild la Athenaeum... se crede că GD ar fi fost recrutat de Abwehr[1] *în 1938, dar cu toate acestea este încă pe poziție!... scurgeri de informații pretutindeni – inepție birocratică... se știe că prostituata LK are o aventură cu Wilson de la Ministerul de Externe și totuși... indolență... neghiobie...* Și așa mai departe. Și tot așa.

Și tot așa.

Și tot așa.

Conversațiile lui Godfrey de alături – în cea mai mare parte de o banalitate aiuritoare – erau efectiv o ușurare.

– 20 –

GODFREY. Și omul acela... BENSON (HENSON?)

BETTY. A zis că lui nu-i place MOSLEY prea mult, am impresia că vorbea în special dintr-un punct de vedere B.U. (patru cuvinte inaudibile)

GODFREY. Da, înțeleg.

(Pauză de biscuit.)

GODFREY iese din cameră. Niște șoapte inaudibile între BETTY și TRUDE. GODFREY revine.

---

[1] În Germania, serviciu de informații și contrainformații, care a funcționat pe lângă Statul-Major German din 1919 până în 1944.

Discul 13

BETTY. Se pare că Chelmsford a devenit o pepinieră de comunism. D-NA HENDRY (HENRY?)...

GODFREY. Scoțiana?

BETTY. Da, lucrează într-o cârciumă aici, Red Lion, sau Three Lions, și zice că proprietarul localului – BROWN, parcă – spune că a fost escrocat la whisky cu £2,15s.6d sticla de către Premier Guaranteed Trust – o companie evreiască.

Conversație auzită doar parțial, din cauză că vorbeau în șoaptă. Ceva despre niște oameni care erau foarte evrei, despre British Israel Foundation.

BETTY. Și este dificil să ripostezi când lumea spune că germanii sunt cei care au început totul, fiindcă atunci nu vei face decât să atragi atenția asupra ta.

TRUDE. Eu le spun – foarte natural – „Mi-aș fi dorit ca nu noi să fi fost cei care am pornit războiul". Chestia asta le închide gura la toți.

GODFREY. A fost modificată vreuna dintre pozițiile tunurilor pe linia frontului la Broadstairs? (Se pare că TRUDE a fost recent pe coastă.)

TRUDE. Nu. Fiecare armă grea are o echipă formată din trei sau cinci oameni poate. (Patru sau cinci cuvinte inaudibile.) Militari din Staffords, cred.

GODFREY. Da, da, am înțeles.

Informatorii își turuiau în continuare neobosiți gândurile și ideile lor fragmentare, iar Godfrey absorbea totul ca un burete răbdător. Se incriminau singuri la fiecare pas, în timp ce el nu spunea aproape nimic. Avea o metodă extraordinară de a scoate totul de la ei cu reacțiile lui placide (*Hm?* și *Da, da* și *Înțeleg*), nu neapărat ca un agent provocator, ci mai degrabă ca un *agent passif*, dacă s-ar putea spune că există așa ceva. („Uneori", zicea Perry, „a nu spune nimic poate fi arma ta cea mai puternică.") Juliet, și poate doar ea, începuse să sesizeze impacienta lui Godfrey. Învățase să citească printre rânduri. Dar, în fond, nu acolo se spuneau cele mai importante lucruri?

– 21 –

BETTY. Nu știu când voi putea veni. Marți sau vineri.

GODFREY. Poți să telefonezi aici.

TRUDE. Poți să aduci cerneala invizibilă? Te rog?

BETTY. Da, am vrut să aduc înapoi cealaltă sticlă.

GODFREY a spus că se găsea destul de greu și apoi i-a dat lui DOLLY câteva instrucțiuni despre cum să folosească cerneala.

Niște replici de neînțeles din cauza foșnetului de hârtii.

(Țigări)

GODFREY. Ne vedem săptămâna viitoare?

TRUDE. Nu, peste două săptămâni. Plec la Bristol. O să trec pe la fermierul acela (trei cuvinte inaudibile). Are multe de spus despre Kitzbuhl (??)

(Râd toți împreună)

S-a discutat un pic despre diferitele trasee spre casă pe care urmau să meargă. Godfrey a spus că era recomandabil să schimbe rutele.

GODFREY. Vă mulțumesc pentru această seară fructuoasă.

Pleacă toți împreună.

Sfârșitul DISCULUI 21. 19.45

Cerneală invizibilă, a pufnit Juliet pe înfundate. Perry și Godfrey, împreună cu departamentul de operațiuni sub acoperire din MI5, născoceau mereu mici cadouri și trucuri ca să-i prostească pe vecini. Cerneala invizibilă („Se găsește greu, folosiți-o cu economie", îi sfătuia Godfrey), sau hârtie de orez care putea fi mâncată („La nevoie", spunea el solemn). Timbre și plicuri, de asemenea, pentru nesfârșitele lor comunicări cu alte persoane. Bani pentru convorbiri telefonice. În apartamentul lui Godfrey, exista un telefon – VICtoria 3011 –, pentru ca ei să-l poată contacta când era acolo. Din câte se părea, tehnicienii de la GPO se căzniseră o vreme să inventeze un robot telefonic

acționat de la distanță, însă până la urmă se lăsaseră păgubași în fața unei sarcini atât de ingrate.

Informatorii lui Godfrey erau impresionați corespunzător de faptul că al Treilea Reich îi prețuia atât de mult. Erau teribil de naivi. „Noi oamenii credem ceea ce vrem să credem", spunea Perry.

Câteodată, se întâmpla ca pe Juliet să o sune cineva de la MI5 și să o roage să preia un mesaj pentru Godfrey. Juliet nota totul pe o hârtie și apoi dădea fuga în apartamentul de alături, unde lăsa mesajul pentru el pe o măsuță din hol.

— Dacă tot intri acolo, domnișoară Armstrong, i-a spus Perry, poate n-ar strica să ștergi un pic praful, să golești scrumierele și așa mai departe. Mai bine să faci dumneata asta decât vreo femeie de serviciu care să-și bage nasul peste tot.

Până ca ea să formuleze un răspuns la cererea lui (*Domnule, doar nu credeți că am fost recrutată de MI5 ca să șterg praful prin casă?*), el ieșise deja pe ușă. Peste câteva clipe, a apărut iar și, încurajând-o cu zâmbetul lui de-a dreptul șarmant, i-a spus:

— Există parcă pe undeva și o mătură mecanică pentru covoare.

*

A venit Cyril, impetuos ca de obicei.

— Bună seara, domnișoară.

— Bună seara, Cyril.

— Beți un ceai, domnișoară?

— Nu, mulțumesc, aproape am terminat.

— Bun, atunci eu mă apuc de treabă, aparatura asta are nevoie de niște reglaje.

Aparatura era sfântă pentru Cyril, care veșnic găsea ceva de meșterit la ea. Cyril îndeplinea și rolul de ascultător: fiind un radioamator entuziast, fusese cooptat ca „voluntar" de către MI18 pentru a se ocupa în timpul lui liber de interceptarea unor radioemisii germane, ceea ce presupunea scanarea benzilor de unde scurte și transcrierea semnalelor Morse. Juliet se întreba dacă omul acesta mai apuca să și doarmă vreodată.

Juliet a continuat să bată la mașină până a terminat de descifrat și ultimul disc. S-a frecat la tâmple – în ultima vreme o duruse capul mai mult decât de obicei, din cauză că trebuia să se concentreze atât de intens pentru a înțelege ce spuneau informatorii. Lucra însă și pe ghicite de multe ori. Se întreba câteodată dacă nu ajunsese de fapt să pună cuvinte de la ea, umplând golurile, pentru ca totul să capete un sens. Oricum n-ar fi remarcat nimeni. Iar dacă nu proceda așa, exista riscul să pară proastă, ceea ce l-ar fi putut determina pe Perry să caute altă fată – deși persoana pe care ar fi ales-o trebuia să aibă auzul fin ca un liliac.

Două zile, cât timp Juliet lipsise de la serviciu din cauză că era răcită, fusese adusă acolo o altă fată – Stella Chalmers – ca să-i țină locul.

— Nu știu de ce domnișoara Chalmers s-a mai obosit să vină, a spus Perry, arătându-i lui Juliet transcrierile pline de găuri ca o plasă de pescuit. Nici nu merită efortul să mai îndosariezi tâmpeniile astea. Se pare că Cyril a găsit-o plângând peste mașina de scris.

— E o muncă destul de descurajantă, domnule, a spus Juliet, jubilând în sinea ei că biata Stella se dovedise atât de nepricepută.

Era limpede că nu apucase să învețe cum să umple golurile.

— Pentru munca asta, e nevoie să ai ureche, a spus Perry. Sau două urechi, s-a corectat el și a râs jenat – încercând să o măgulească, presupunea ea. Sper că ți-a mai trecut răceala. Ți s-a simțit lipsa. (Oh, fii cuminte, inimă nepotolită, se gândea Juliet.) Nimeni nu se pricepe să prepare un ceai așa de bun ca dumneata, domnișoară Armstrong.

Sucind ruloul, a tras din Imperial ultima foaie de hârtie și copiile la indigo. Ca de obicei, avea degetele mânjite în violet de la hârtiile indigo. A pus husa peste mașina de scris și i-a lăsat lui Perry pe birou exemplarul original, ca să-l citească mai târziu. O copie la indigo a fost îndosariată, iar o alta a fost pusă într-o tavă pentru documentele de expediat, urmând să fie preluată la un moment dat de un curier și dusă altundeva. Juliet își imagina că hârtia aceea avea să zacă necitită în vreun alt fișet, în vreun minister pe undeva, sau de ce nu, chiar la

Scrubs. Avea să rămână, probabil, îngrozitor de multă hârtie la sfârșitul războiului.

Juliet a constatat cu surprindere că îi era dor de atmosfera din Scrubs, chiar și de cele mai urâte aspecte de-acolo – debutantele, scările de metal oribile, până și toaletele sinistre îi trezeau un fel de nostalgie.

Încă se mai vedea cu Clarissa tot timpul, intra pe orbita ei socială frenetică de trei sau patru ori pe săptămână – de fapt se întâlnea cu ea chiar astă-seară.

— Domnul Gibbons e aici? a întrebat Cyril.

— Nu, nu l-am mai văzut de azi-dimineață, a spus ea, îmbrăcându-și mantoul.

N-avea idee pe unde putea fi Perry. De fapt, se vedea cu el mult mai puțin decât se așteptase inițial. Uneori, când venea la muncă dimineața, avea senzația că nu stătuse nimeni în apartament în acea noapte, ceea ce o făcea să presupună că el rămăsese probabil în „cealaltă locuință" a lui din Petty France. Deși nu era ușor să îți dai seama cu exactitate, întrucât Perry era o prezență discretă în casă, frugal cumva ca un ascet, ceea ce contrasta în mod straniu atât cu gustul lui exemplar în materie de restaurante (l'Escargot, l'Etoile, Café Royal), cât și cu stilul lui destul de excentric. Pantalonii largi, melonul șic, papionul – toate păreau să indice un Perry diferit.

După părerea ei, era un om destul de labil. Avea mult șarm – fiindcă într-adevăr putea să fie extraordinar de șarmant –, însă exista și o latură mai întunecată a firii

lui, când părea morocănos, aproape feroce. Un bărbat plin de contradicții. Sau teză și antiteză. Învățase despre Hegel pentru examenul de admitere la Oxbridge, la care nu ajusese să se mai prezinte vreodată. Poate exista posibilitatea de a realiza o sinteză, un Perry care să fie zilnic într-un fel de echilibru constant, ajutat fiind de fata aceasta devotată, care era partenera lui potrivită. (*Nu aș mai fi nimic fără dumneata, domnișoară Armstrong.*)

*

La plecare, când a ieșit din apartament, Juliet a dat peste Godfrey Toby, care rămăsese nehotărât pe coridor. Avea în mână cheia de la apartamentul „lui", însă privea cu un aer absent spre ușa de la intrare, cufundat parcă în gânduri.

— Bună seara, domnule Toby.

— Ah, domnișoara Armstrong. Bună seara, a spus el cu un zâmbet vag, salutând-o cu mâna la pălărie. Am ajuns mai devreme. Noi doi părem hărăziți să fim ca niște corăbii care trec prin noapte.

— Sau ca un cuplu din căsuța meteorologică.

— Căsuța meteorologică? a repetat el nedumerit, dar amuzat.

— Știți, femeia iese din căsuță când afară e soare, bărbatul – când plouă. Germani, de obicei, a adăugat ea, simțindu-se dintr-odată și în mod cam ridicol cumva lipsită de patriotism pentru remarca ei.

— Da.

— Am vrut să spun – noi doi nu suntem aproape niciodată în același loc și în același timp, ca și cum... ca și cum...

Se frământa teribil încercând să explice ceva ce nici ea nu înțelegea de fapt.

— Ca și cum ar fi imposibil să existăm simultan.

— O încălcare a legilor naturii.

— Da. Exact!

— Și, totuși, în mod flagrant, putem să existăm amândoi în același timp, din moment ce stăm amândoi aici împreună, domnișoară Armstrong, a spus el, iar după o pauză destul de stânjenitoare a continuat: Este interesant cum bărbatul reprezintă ploaia, în timp ce femeia întruchipează razele soarelui, nu crezi? Plecai? Vrei să te însoțesc până la lift?

— Nu-i nevoie, domnule Toby.

Prea târziu – o conducea deja în lungul coridorului.

Exista oare o doamnă Toby acasă în Finchley? se întreba Juliet. Sau o doamnă Hazeldine, presupunea ea, fiindcă părea neverosimil ca o soție englezoaică să facă parte dintr-o înscenare pusă la cale de MI5. Se considera că ea nu ar fi avut de unde să cunoască numele lui adevărat, însă Clarissa făcuse săpături în străfundurile cele mai tainice ale Arhivei și o pusese la curent.

Părea genul de om care cultiva cartofi și trandafiri, întreținând totodată cu meticulozitate o peluză frumos

tunsă. Genul de om care ședea seara lângă aparatul de radio, citindu-și ziarul, și care mergea la biserică duminica. Ceea ce Juliet n-ar fi crezut însă niciodată despre el, nici în cele mai exagerate fabulații ale ei, era faptul că de ani de zile Godfrey Toby lucra ca spion.

El a apăsat pe buton ca să cheme liftul.

— Ai un program în seara asta, domnișoară Armstrong?

— Mă duc la Royal Opera House. Mergem întotdeauna joia acolo.

— Ah, un pic de cultură pentru a lumina calea în aceste zile sumbre. Și mie îmi place Verdi, bunăoară.

— Din păcate, nu e vorba de ceva atât de elevat cum ar fi Verdi, domnule Toby. Royal Opera House este o sală de bal în momentul de față. Mă duc cu o prietenă să dansez.

Godfrey și-a luat de pe nas ochelarii cu ramă de baga și a început să-i șteargă cu o batistă, pe care a scos-o din buzunarul hainei, cu un gest teatral, ca un magician.

— Ești tânără, a spus el, zâmbindu-i trist. Nu vei simți asta atât de mult. Pe măsură ce înaintezi în vârstă – eu am cincizeci de ani – începe să te aducă la disperare toată această nesăbuință păcătoasă a lumii. Mi-e teamă că e ca un hău fără fund.

Juliet nu prea înțelegea ce legătură avea chestia asta cu dansul sau cu Verdi – nici unul, nici altul nepărându-i-se

ceva prea păcătos. Probabil, însă, că pentru Godfrey era extrem de apăsător să stea ore în șir cu „vecinii", jucând un rol în care nu se regăsea.

— Dar aveam impresia că vă înțelegeți destul de bine cu ei, se încumetă ea. Cu informatorii, adică.

— Ah, da. Bineînțeles, a spus el cu un râset gutural. Uit uneori că dumneata auzi totul.

— Mda, nu chiar totul, din nefericire, a spus Juliet, gândindu-se la nesfârșitele goluri „inaudibile" cu care erau presărate transcrierile ei.

— Dacă i-ai întâlni fără să știi, a spus Godfrey, ai crede că sunt niște oameni absolut obișnuiți. Și chiar *sunt* oameni obișnuiți, numai că foarte închistați în ideile lor greșite, din păcate.

Juliet se simțea destul de jenată, întrucât pe ea o preocupau hainele cu care urma să se îmbrace astă-seară, și nicidecum abisurile fără fund ale răului din lume. Războiul încă părea mai degrabă un deranj decât o amenințare. Finlandezii tocmai capitulaseră în fața sovieticilor, iar Hitler și Mussolini se întâlniseră recent la pasul Brenner pentru a discuta despre „prietenia" lor, însă adevăratul război, acela în care puteai să fii ucis, încă părea foarte îndepărtat. Pe Juliet o frământa în prezent introducerea rațiilor la carne.

— Da, mie și soției mele ne va lipsi friptura de duminică, a spus Godfrey.

Vasăzică *exista* o doamnă Toby. (Sau asta spunea el, ceea ce era altceva. *Niciodată să nu judeci lucrurile după aparențe*, îi spusese Perry.)

— Unde-o fi liftul *ăsta*? (Da, unde e? se întreba și ea. Se temea să nu întârzie.)

Godfrey a bătut în podea cu bastonul lui cu măciulie de argint, ca și cum în felul acesta putea aduce liftul mai repede. Juliet văzuse odată un magician pe scenă, procedând la fel pentru a face să apară ceva din spatele unei perdele. (Sau fusese un iepure într-o pălărie? Și poate făcuse să dispară, nu să apară ceva.)

— Vor ajunge aici curând, a spus Godfrey, din nou cu un râset gutural. Vecinii, cum îi numiți voi.

Micul ascensor și-a anunțat sosirea iminentă cu un *ding* voios.

— Ah, vine *deus ex machina* pentru dumneavoastră, domnișoară Armstrong.

Ușile de la lift s-au deschis, dezvăluind privirilor o femeie cu un câine. Femeia a părut alarmată văzând-o pe Juliet, iar câinele și-a dezgolit colții cam fără convingere. Îngrijorată, femeia s-a uitat de la Juliet la Godfrey, ca și cum ar fi încercat să înțeleagă ce căutau acolo amândoi împreună. Câinele a început să latre, un sunet pe care Juliet îl cunoștea prea bine. E Dib, și-a zis ea. Dib și Dolly. Era prima oară când Juliet asocia o figură cu vreunul dintre ei, inclusiv Dib, care s-a dovedit că era un pudel cam ros de molii.

Dolly se zgâia suspicioasă la Juliet. Emana o aură de ostilitate și nemulțumire, însă Godfrey a spus:

— Dolly! de parcă ar fi văzut un oaspete mult așteptat la o petrecere. Ai venit mai devreme, haide. Tocmai îi spuneam acestei tinere doamne că liftul acesta pare să-și cam facă de cap.

(Juca bine teatru, s-a gândit Juliet.) Dolly a ieșit din lift, aruncând o privire scârbită spre Juliet, care i-a luat locul în lift.

— Domnișoară...? a spus Godfrey, ducând din nou mâna la pălărie.

— Armstrong, a completat Juliet binevoitoare.

— Domnișoară Armstrong. Vă doresc o seară plăcută.

Înainte ca ușile liftului să se închidă, a auzit-o pe Dolly spunându-i bănuitoare lui Godfrey:

— Asta cine era?

Și răspunsul dezinvolt al lui Godfrey:

— Oh, una dintre vecinele noastre. N-ai de ce să-ți faci griji în privința ei.

CONTEMPLÂND VIDRELE

– 1 –

J.A.

07.04.40

Discul 1

17.20

GODFREY, EDITH și DOLLY. Discută un pic despre vreme și despre sănătatea lui EDITH.

DOLLY. Da, era cu o tânără. (râde)

EDITH. O tânără? Asta e (nu se înțelege, din cauza lui Dib)

GODFREY. Da, da.

DOLLY. Foarte prietenos! (râd toți) Am crezut – o nouă prietenă.

EDITH. Îi plac tinerele.

GODFREY. O vecină a noastră.

EDITH. Cunoști toți vecinii?

GODFREY: Corăbii care trec prin noapte.

DOLLY. Și ei n-au nicio idee?

GODFREY. Nicio idee?

DOLLY. Despre ce facem noi!

Chicoteli.

Se discută un pic despre cum să găsească „niște blonzi SS drăguți" pentru DOLLY și EDITH „după invazie".

GODFREY. Mai vrei o țigară?

DOLLY. Nu m-ar deranja.

GODFREY. Trebuie să mă văd cu cineva la șase și un sfert. Mă întreb cum e mai bine să aranjez lucrurile. Poate...

În spatele ei, Peregrine Gibbons și-a dres glasul de parcă s-ar fi pregătit să facă un anunț, însă în realitate încerca doar să nu o sperie, fiindcă intrase în cameră fără niciun zgomot. Avea un fel de a se mișca tiptil, aproape pe nesimțite. Juliet presupunea că era o deprindere din vremea studiilor lui în mijlocul naturii. Parcă-l și vedea strecurându-se pe furiș în spatele vreunui biet arici, care nu bănuia ce-l pândea și se speria îngrozitor.

Citea peste umărul ei; stătea foarte aproape, îi auzea răsuflarea.

— Cine este această „tânără" despre care vorbesc ei, dumneata ce crezi? a întrebat el.

— Eu, domnule! M-am întâlnit cu Dolly când ieșea din lift aseară. Godfrey – domnul Toby – s-a prefăcut că nu mă cunoaște. Și-a jucat foarte bine rolul.

— Excelent, a zis el, dregându-și glasul din nou. Scuză-mă că te-am întrerupt, domnișoară Armstrong.

— Nu-i nimic, domnule. Voiați ceva?

— Azi e vineri, domnișoară Armstrong.

— Vineri toată ziua, da, domnule.

— Și mâine e sâmbătă.

— Așa e, a confirmat ea.

Doar n-avea de gând să înșire acum toate zilele săptămânii? s-a întrebat apoi.

— Mă gândeam...

— Da, domnule?

— Ți-ar plăcea să vii cu mine într-o mică expediție?

— O expediție, domnule?

Cuvântul o ducea cu gândul la Scott și Shackleton, însă părea puțin probabil ca în mintea lui să fie planul de a o duce la Polul Sud.

— Da. M-am tot gândit la dumneata.

— La mine?

Simțea că o lua cu călduri.

— Despre faptul că îndatoririle dumitale aici ar putea impune o limitare a talentelor pe care le ai.

Ce însemna chestia asta? Uneori se exprima atât de alambicat, încât intențiile lui se pierdeau printre cuvinte.

— Mă gândeam că poate ar trebui să ne cunoaștem mai bine.

Pentru a evalua dacă era aptă să practice artele sumbre ale contraspionajului? O inducție? Sau – asta-i bună! – o seducție?

*

O mașină cu șofer fusese rechiziționată (de la Hartley, probabil) pentru „expediție", pentru care Juliet a trebuit să se dea jos din pat cu câteva ore mai devreme decât plănuise. A căscat continuu în prima oră a călătoriei, iar pe urmă în a doua oră nu s-a putut gândi decât la micul dejun pe care nu-l mâncase.

Ceața tocmai începuse să se ridice când au trecut cu automobilul prin dreptul castelului Windsor, care își înălța un turn alb și fantomatic prin negura din jur.

— Anglia aceasta, a spus Perry.

Juliet a crezut că urma să citeze din Shakespeare *(această insulă sub sceptru)*, dar în schimb a spus:

— Anglia *aceasta* (ca și cum ar fi existat vreo alta pe undeva.) Sau poate ar trebui să spun – Anglia *aceea*. (A arătat din cap înspre Windsor, în depărtare.) Merită să luptăm pentru ea, ce crezi?

Nu era sigură dacă întrebarea i se adresa ei sau era pentru el însuși, însă a spus: „Da". Ce alt răspuns să existe la așa ceva, de fapt?

*

Au mers cu mașina până la Hambledon Valley, unde au părăsit interiorul cald și confortabil al automobilului, mutându-se pe malul friguros al râului. Este încă numai aprilie, ce Dumnezeului, se gândea

ea, însă Perry părea insensibil la vremea de afară, deși lui straturile de tweed gros de pe el îi țineau mai cald decât în cazul ei vestimentația cu care venise: un mantou nu prea gros, un sveter subțirel și fusta ei cea mai bună. Fără a mai pomeni de perechea ei bună de ciorapi de mătase și de pantofii eleganți cu care se încălțase, fiindcă se așteptase să contemple peisajul de la geamul mașinii, nu să se trezească postată chiar în mijlocul lui. „Ținuturile rurale" erau pentru Juliet mai mult un concept decât o realitate.

— Vidre, a șoptit el, așternând o foaie de cort pe malul râului.

— Poftim?

Oare chiar spusese *vidre*? Nicio seducție, așadar.

*

Timpul se scurgea foarte încet. Foarte umed. Foarte rece. Juliet se întreba dacă a sta la pândă să vadă vidrele făcea parte poate din pregătirea ei în vreun fel – pentru supraveghere, eventual. Sau pentru răbdare. Avea nevoie să deprindă răbdarea, știa și ea asta. Și i se părea straniu, ca o misiune sub acoperire, felul cum stăteau acolo, neclintiți, abia respirând, pe malul râului, așteptând ca o mică familie de vidre să se arate la față.

S-a uitat la ea când s-a ivit prima vidră și i-a zâmbit încântat. Avea într-adevăr un zâmbet frumos, toată fața i se lumina parcă și arăta atunci ca un bărbat capabil să

fie fericit – ceea ce în mod normal nu ai fi zis nicidecum despre el. Vidrele, și-a dat ea seama, erau ca un dar oferit ei cumva.

— Nici carne, nici pește, a murmurat ea, dar apoi s-a rușinat, fiindcă și-a amintit că exista ceva obscen în felul în care Falstaff descria o vidră, deși nu mai știa exact ce anume.

Citatul, vulgar sau cum o fi fost el, oricum nu a avut niciun efect asupra lui Perry, care a zis:

— Mda, în niciun caz nu e un pește. Vidra europeană – *Lutra lutra* – face parte din familia *Mustelidae*, alături de bursuci și nevăstuici.

— Bineînțeles, a spus ea.

Juliet nu mai văzuse niciodată vidre până atunci; puii (*kits* – „pisoiași", cum i-a spus el că se numeau) erau într-adevăr adorabili – catifelați și jucăuși. Dar până la urmă erau doar *vidre*, așa că dacă intenția lui fusese să-i ofere ceva, ea ar fi preferat să fie picnicul pe care sperase să-l fi adus el în expediția lor. A trebuit să-și ascundă dezamăgirea atunci când a zărit portbagajul gol al mașinii. Poate aveau să ia prânzul la o tavernă mai târziu – își imagina un pahar de shandy[1] și o plăcintă cu carne și bere, iar ideea i-a mai ridicat moralul.

Vidrele, totuși, care se lăsaseră atât de mult așteptate până să-și facă apariția, păreau acum decise să ofere un

[1] În Anglia, bere cu limonadă.

spectacol de lungă durată, așa că Juliet a putut răsufla ușurată când, din cauza accesului ei de tuse, vidrele s-au cufundat în apă și au dispărut. Perry s-a încruntat, însă Juliet nu-și dădea seama dacă era decepționat de ea sau de vidre.

— Îmi pare rău, domnule, a spus ea. Sufăr de guturai.

Nu era adevărat; din păcate, era sănătoasă tun. Probabil că era deja ora prânzului, și-a făcut ea socoteala. Degeaba, însă; s-au întors la mașină, unde Perry i-a spus șoferului:

— Mergi înainte spre Christmas Common.

Însă în loc să se oprească la hanul din imaginația ei, au parcat pe un drum lângă un câmp.

Juliet a simțit că i se înmoaie picioarele când l-a auzit spunându-i șoferului:

— Noi o să facem o plimbare, va dura mai mult.

— S-a-nțeles, a spus șoferul, scoțând din buzunar un pachet cu sandviciuri învelite în hârtie pergament. Bun, atunci o să-mi iau masa de prânz.

— Haidem, domnișoară Armstrong, i-a zis Perry. Vino după mine.

*

Avea un binoclu la el, iar Juliet se gândea că poate voia să caute ceva în mod special.

— *Kites*[1], a zis el. Au dispărut de mult din această parte a lumii și nu cred că îi vom mai vedea vreodată, dar nu trebuie să ne pierdem speranța.

— *Kites*? a repetat ea.

Oare se referea la păsări? Întâi *kits*, acum *kites*. Mintea i-a fugit la Kit Kat, un gând care a întristat-o nemărginit, întrucât știa că nu va avea parte de nimic dulce.

Cu mâna pâlnie la ureche, Perry a zis:

— Auzi ciocănitoarea aceea?

— Zgomotul acela (agasant) ca un ciocănit?

Juliet nu știa nimic despre păsări. Se descurca oarecum când venea vorba de speciile obișnuite – porumbei, vrăbii și așa mai departe –, însă noțiunile ei de ornitologie nu se extindeau dincolo de străzile Londrei. Era absolut incultă în materie de faună și floră. Perry, pe de altă parte, era pasionat de natură. Nu a găsit ulii, însă a zărit și a numit enorm de multe alte păsări. Enorm de multe chiar.

— E nevoie de memorie bună în sfera noastră de activitate, a spus el.

Doar nu avea să i se pretindă și ei să identifice păsări, nu? (Nu?!)

— Uite, a șoptit el, lăsându-se pe vine și trăgând-o și pe ea în jos lângă el. Iepuri – se luptă. Femela e cea care îl caftește. Splendid.

---

[1] În engl., zmeu de jucărie; uliu, erete.

Orice iluzii romantice pe care le nutrise poate până atunci amorțiseră acum complet din cauza frigului și a foamei. El în schimb perora despre obiceiurile de regurgitare ale bufnițelor.

— Blană, oase de șoareci-de-apă, șoareci, a spus el, iar ea, venindu-i în minte vrăjitoarele din *Macbeth*, a râs și a reacționat cu:

— Ochiul gușterului, iată, și un deget de brotac.

— Bun, da, a zis el contrariat de aluzie. Broaște – și șobolani – se găsesc uneori în excrementele lor. Șoarecii de câmp sunt comuni. Poți identifica diferitele specii după oasele maxilarelor lor.

Habar n-avea de Shakespeare, și-a dat ea seama.

A luat-o înainte cu pași mari, iar ea aproape că trebuia să alerge ca să nu rămână prea mult în spate, călcând pe urmele lui ca un câine de vânătoare credincios. Un vânt mușcător se pornise acum, purtând departe vorbele lui, așa că Juliet a ratat prilejul de a afla o sumedenie de informații despre obiceiurile de împerechere ale căprioarelor sau arhitectura galeriilor săpate de iepuri. Ea se gândea cu alean la sandviciurile șoferului, ca niște triunghiuri albe și frumoase.

Peisajul sumbru pe care îl străbăteau acum, cerul apăsător deasupra capetelor lor și terenul accidentat de sub picioarele lor se aliaseră parcă pentru a o face să se simtă asemenea uneia dintre nefericitele surori Brontë, hoinărind la nesfârșit pe coline și prin vâlcele mlăștinoase în

căutarea unei împliniri inaccesibile. Chiar și Perry, ca individ, nu era nici el întru totul lipsit de trăsăturile unui Heathcliff – absența oricărei jovialități, o desconsiderare nemiloasă față de confortul unei fete, felul cum obișnuia să te scruteze, de parcă erai un puzzle de rezolvat. *Avea* oare s-o rezolve și pe ea? Poate că nici nu era suficient de complicată pentru el. (Pe de altă parte, poate că era prea complicată.)

S-a răsucit brusc pe călcâie, iar ea aproape că s-a ciocnit de el.

— Te simți bine, domnișoară Armstrong? Cum e cu guturaiul?

— Mi-a trecut, mulțumesc.

— Bravo!

Și așa și-au văzut de drum mai departe, mărșăluind anevoios peste câmpuri și pâraie, urcând pe dealuri care erau încă alunecoase după ploaia din acea dimineață. Pantofii ei se stricau încetul cu încetul, la fiecare pas (și mai trebuiau să și bată tot drumul acesta în sens invers, la întoarcere!).

Din fericire, el s-a oprit în loc până la urmă și a spus:

— Să ne odihnim un pic!

A așternut din nou pe jos foaia de cort, la adăpostul neadecvat al unui gard de păducel golaș. A știut că era păducel doar fiindcă i-a spus el. Juliet dârdâia. Nu era nicidecum vremea potrivită pentru asemenea lucruri.

— Fumezi? a întrebat el, scoțând o brichetă masivă de undeva dintre hainele lui de tweed.

— Da, domnule.

— Eu nu, însă, a spus el, așa că ea a trebuit să scotocească prin poșetă după pachetul ei de țigări.

El i-a aprins țigara după câteva încercări, întrucât vântul ținea morțiș să stingă flăcăruia. Desigur, niciun fel de sticlă cu ceai, deși ar fi prins atât de bine acum, iar în timp ce ea deplângea în gând acest neajuns, el s-a așezat în genunchi lângă ea și și-a pus mâna pe coapsa ei, începând cu un gest cumva absent să mângâie stofa mantoului, de parcă ar fi fost o piele de animal (și ea era animalul).

Oh, măiculiță, ia te uită, s-a gândit Juliet, era asta – în sfârșit – ceea ce credea ea că era? Exista un protocol pentru asta? Era oare un nou test? Simțea că era nevoie probabil de un fel de protest din partea ei (*Femela e cea care îl caftește. Splendid!*) și a zis:

— Domnule? Domnule Gibbons?

— Spune-mi Perry, te rog, da.

Pentru o clipă, a crezut că voia să îi desfacă mantoul. Să o despacheteze ca pe un cadou. (Eu *sunt* cadoul, s-a gândit ea), însă el s-a mulțumit doar să sucească între degete unul dintre nasturi. Și-a scos melonul de pe cap și l-a pus pe pământ, lângă ei. Precis avea să-l sufle vântul de-acolo, cum de nu-și dădea seama și el?

I-a luat țigara din mână și a stins-o pe jos, iar Juliet s-a gândit: Oh, începem deci. O inducție *și* o seducție.

— Am vrut să mă fac preot, știi, a zis el.

Balanța s-a înclinat în defavoarea seducției. Avea într-adevăr stofă de iezuit; parcă îl și vedea cu o alură sumbră într-o rasă neagră de călugăr.

— Din păcate, mi-am pierdut credința, a mărturisit el, adăugând cu amărăciune: Poate nu neapărat am pierdut-o, cât mai degrabă am rătăcit-o.

Urmau oare să discute despre teologie? S-a aplecat mai aproape, ca și cum ar fi vrut să o cerceteze atent, iar ea a simțit parfumul lui de tabac îmbibat în haine. Balanța s-a înclinat spre seducție din nou. El s-a încruntat la ea. Balanța a oscilat ezitant.

— Dumneata... ești intactă, domnișoară Armstrong?

— Intactă?

A trebuit să se gândească un pic ce înțelegea el prin asta. (S-a gândit la limba latină. *Neatinsă*.)

— Oh, a făcut ea într-un final. (Balanța s-a aplecat mult spre seducție.) Da, domnule.

S-a înroșit toată din nou, i se făcuse înfiorător de cald dintr-odată, în ciuda vremii. Doar nu puneai o asemenea întrebare dacă nu intenționai și să faci ceva în acel sens, nu? Deși în imaginația ei, actul acesta implicase o lumină difuză, așternuturi de satin, poate șampanie în pahare cu picior și un văl discret tras peste mecanica crudă a

actului, în principal din cauză că știa încă prea puțin despre ce se întâmpla efectiv în asemenea momente.

Totodată, sub aspect practic își imaginase un pat, nu un câmp noduros sub un cer furtunos de culoarea chitului. O deranja și un smoc de iarbă care i se înfipsese în fesa stângă. Vedea nori negri venind dinspre apus și se gândea: O să ne plouă. Cu coada ochiului, a zărit cum vântul i-a luat pălăria.

— Oh, a spus Juliet din nou.

El s-a aplecat mai aproape. Foarte aproape. Nu mai arăta la fel de atrăgător de la distanța asta, de fapt semăna destul de mult cu o vidră. Juliet a închis ochii.

Nu s-a întâmplat nimic, așa că i-a deschis din nou și a constatat că se uita neclintit la ea. Și-a amintit că Gibbons se inițiase în mesmerism când era tânăr și s-a gândit: Doamne Sfinte – voia să o hipnotizeze? A cuprins-o subit un fel de leșin, deși presupunea că acum se putea spune oficial că era lihnită de foame, așa că nici nu era de mirare. Și pe urmă el s-a ridicat în picioare, arătând spre cer și spunând:

— Uite, un uliu păsărar!

Așadar asta era tot?

Juliet s-a ridicat chinuit în picioare și, ascultătoare, și-a sucit gâtul în direcția arătată. Stropi mari de ploaie au început să-i cadă pe față.

— Plouă, domnule, i-a spus ea.

Era complet rupt de realitate, absorbit de pasiunea cu care urmărea pasărea prin binoclu. După un timp, i l-a dat și ei; l-a pus la ochi, dar nu a putut vedea nimic, în afară de cerul sinistru.

— L-ai văzut? a întrebat el, când ea a lăsat binoclul jos.

— Da, a zis ea. Splendid.

— El nu știe că suntem în război.

Pasărea părea să-l fi umplut de melancolie.

— Nu, domnule, nu cred că știe.

— Perry, i-a reamintit el.

În următoarele douăzeci de minute, au încercat să-i găsească pălăria, dar până la urmă s-au lăsat păgubași și s-au întors la mașină.

Șoferul s-a dat jos din automobil când i-a zărit venind. Juliet l-a văzut cum zâmbea cu un aer superior uitându-se la creștetul lui Perry de unde dispăruse pălăria și la pantalonii lui care se cam murdăriseră în genunchi, acolo unde foaia de cort nu ajunsese să-l protejeze.

— A fost bună plimbarea, domnule? a întrebat șoferul.

— Excelentă, a zis Perry. Am văzut un uliu păsărar.

*

— Ți-a plăcut astăzi, domnișoară Armstrong?

— Da, a fost foarte frumos, a spus ea. Mulțumesc.

Sinceră să fiu, niciun pic, se gândea ea.

La întoarcere, a stat pe bancheta din spate, în timp ce Perry a stat în față lângă șofer.

— Domnișoară Armstrong – totul în regulă acolo în spate?

— Da, domnule. Perry.

— De ce nu tragi un pui de somn?

Ceea ce a și făcut, în vreme ce Perry și șoferul discutau despre Association Football, un subiect la care amândoi păreau experți, deși doar șoferul lovise vreodată cu piciorul în minge.

*

Când au ajuns înapoi la Londra, a dus-o la Bon Viveur în Shepherd Market, la cină, iar ea l-a iertat pentru lunga zi de înfometare la care o supusese. A trebuit să se schimbe întâi, desigur, avea mantoul și pantofii plini de noroi, iar ciorapii de mătase erau rupți și nu mai puteau fi remaiați. Nici măcar o cină bună nu avea cum să îndrepte toate astea.

Dar a fost o cină bună, într-adevăr.

— Mănâncă tot, i-a spus el. Probabil ești încă în creștere. După cum arăți, trebuie să te mai îngrași un pic (Ca un vițel de lapte?)

A avut în farfurie pui în sos alb, apoi un fel de pudding cu dulceață de portocale; au băut „un Pouilly excelent", pe care somelierul spunea că îl păstrase pentru Perry.

— A devenit o raritate acum, domnule, a murmurat el.

Ea nu mai băuse niciodată un vin „excelent", nu mai fusese niciodată la cină cu un bărbat, nu mai intrase niciodată într-un restaurant scump, cu șervete de in, veioze cu abajur roșu pe masă și ospătari care îi spuneau „madam".

Perry a ridicat paharul și, zâmbind, a zis:

— Pentru victorie.

Din câte se părea, trecuse testul, deși nu putea să își înăbușe bănuiala că fusese cumva hipnotizată. Dacă îi plantase vreo sugestie în minte? Văzuse hipnotizatori pe scenă și se temea să nu înceapă cumva să măcăne ca o rață în cantină sau să se creadă pisică tocmai când era în metrou. (Sau mai rău.)

Pe neașteptate, a întins brațul peste masă, prinzând-o de mână și, ținând-o cam prea strâns totuși, s-a uitat lung în ochii ei și a spus:

— Noi doi ne înțelegem bine, nu-i așa, domnișoară Armstrong?

— Da, a răspuns Juliet, deși ea nu-l înțelegea câtuși de puțin.

Se lăsase culeasă. Mai mult pasăre captivă, poate, decât trandafir.

– 18 –

Discul 10 (cont.)

(Zgomot de hartă care este despăturită.)

GODFREY. Ce fel de repere avem?
WALTER. O uzină de gaz.

Conversație, în cea mai mare parte de neînțeles din cauza hărții, despre un gazometru. WALTER spune ceva despre „un mic drum" sau forum (?)

(Două minute pierdute din cauza unei defecțiuni tehnice. Înregistrarea – foarte indistinctă după aceea.)

WALTER. Este dificil, înțelegi, uite... (lipsesc cam șase cuvinte) exact cum se traversează (?)
GODFREY. Se traversează aici?
WALTER. Punctul principal este ăsta, vezi. Dar știi că mă aștept ca ei să (inaudibil)

GODFREY. Da, da.

WALTER. Dar vor (inaudibil, însă se aude cuvântul „aerodrom")

GODFREY. (Zgomotul de hartă) Asta este (?) clădirea aici?

WALTER. Ce vrei să știi?

GODFREY. Te duci la Hertford? (Sau Hatford?)

WALTER. Fabrica asta de aici este lângă Abbot's Langley. Lângă râu. Ăsta este canalul.

GODFREY. Am înțeles.

WALTER. Lângă linia ferată. Asta este o cazemată, pe urmă ăsta este gardul de sârmă ghimpată. Pe urmă, terasamentul feroviar. Muniții sau praf de pușcă, cred. Au pus un anunț – „Fumatul interzis pe o rază de 100 metri", înțelegi.

GODFREY. Da. Ai însemnat o cruce acolo?

WALTER. Nu asta. Este exact lângă Abbot's Langley. Poți probabil (inaudibil).

(Băuturi. Conversație ușoară.)

GODFREY. Ce mai face soția ta?

WALTER. De ce întrebi?

GODFREY. Ne interesează treburile casnice ale agenților noștri.

Ce bine ar fi dacă pe Perry l-ar interesa „treburile mele casnice", se gândea Juliet. (*Există vreun bărbat în*

viața ta, Juliet – pot să îți spun Juliet? Ar fi o onoare pentru mine să fiu acel bărbat și...)

— Ai un minut liber, domnișoară Armstrong?

— Da, cum să nu, domnule.

— M-am gândit foarte bine, a spus Perry, și am ajuns la concluzia că poate ești pregătită.

Asta-i bună! – pentru ce? Doar nu alte expediții la vidre, spera ea.

*

Urma să devină spioană. În sfârșit. Supranumele ei în acțiune avea să fie „Iris Carter-Jenkins". Măcar era lipsit de conotații shakespeariene. Nimeni nu va mai scanda după ea: *Romeo, Romeo, unde ești tu Romeo*?

— Te-am săltat un pic, a zis Perry. Te-am scos din Kentish Town, cum ar veni. Iris a crescut în Hampstead, tatăl era medic specialist la St. Thomas's. Ortoped – oase și așa mai departe.

— Era? a insistat ea.

— Da, a murit. Mama ta la fel. M-am gândit că va părea mai autentic așa și că va fi mai ușor pentru tine să-ți „joci" rolul.

De ce trebuia ea mereu să fie orfană, chiar și în viața ei fictivă?

Sarcina ei principală, i-a explicat el, era să încerce să se infiltreze în Clubul Dreptei.

— Oamenii aceștia sunt la un nivel superior față de toate acele Betty și Dolly ale noastre, a spus el. Clubul Dreptei emană din cercurile puterii – printre membri se regăsesc nume de persoane sus-puse și respectabile. Brocklehurst, Redesdale, Ducele de Wellington. Există un registru, se pare – Cartea Roșie – care conține lista lor completă. Ne-ar plăcea foarte mult să punem mâna pe document. O mulțime dintre membrii societății au fost măturați de articolul 18b din Legea Apărării, desigur, dar au mai rămas încă mulți – prea mulți. Ca o momeală suplimentară pentru ei, dumneata – sub forma lui Iris Carter-Jenkins – lucrezi la Ministerul de Război, ceva funcționăresc, cunoști genul de activitate. (Exact, spre ghinionul meu, se gândea ea.) Ai un logodnic în Marină, un locotenent, scoțian. „Ian" – e pe HMS *Hood*, un crucișător de luptă. I-am atribuit mamei tale niște legături firave cu Casa Regală – precis ești genul lor, sau oricum așa le vei părea.

— Vasăzică, misiunea mea este să aflu ce pun ei la cale?

— În câteva cuvinte. Am deja agenți la fața locului, însă vreau ca dumneata să te apropii de o doamnă Scaife, este foarte sus plasată, aproape de vârf. Iris a fost „concepută" astfel încât să-i fie ei pe plac. Credem că va reacționa bine la prezența ei.

— Prezența mea, adică.

— Nu, mă refer la ea, la Iris în mod explicit. Nu te lăsa furată de imaginație, domnișoară Armstrong. Din

păcate, ai tendința să faci asta. Iris nu este reală, să nu uiți asta. (Dar cum să nu fie, totuși? se gândea Juliet. Ea sunt eu, iar eu sunt reală.) Și nu amesteca te rog cele două identități – poți înnebuni din cauza asta, crede-mă. (Înseamnă că fusese și el vreodată nebun? se întreba ea.)

Fusese cam țâfnos în ultima vreme, zgâindu-se sumbru la bustul de pe secreterul lui cu rulou, de parcă Beethoven ar fi fost vinovat personal de necazurile războiului.

Dăduse buzna în apartamentul din Dolphin Square azi-dimineață înainte de prânz, ca o vijelie, începând să vorbească cu ea până să fi intrat de-a binelea pe ușă.

— Atmosfera în Ministerul de Interne este *cutremurător* de laxă, a continuat el. Am avut stabilită o ședință azi-dimineață la ora nouă, iar eu și Rothschild am așteptat aproape *două ceasuri*. În afară de noi, nu mai era acolo decât femeia de serviciu! Oamenii ăștia au *aflat* măcar că suntem în război?

Devenea cu totul alt om când era furios – de-a dreptul chipeș, efectiv. L-a convins să meargă cu ea la restaurantul Dolphin Square de la parter, la un ceai și prăjituri (un demers „cutremurător de lax", probabil).

— Îmi cer scuze, domnișoară Armstrong, dacă sunt cam urâcios în momentul de față, a spus el, la o cană de cafea.

Desigur, Perry știa lucruri pe care alți oameni nu le știau, ceea ce nu se putea să nu aibă efect asupra lui. Un om cu secrete – atât ale lui, cât și ale altor oameni.

Lista lui de indicații caracteriale (cumva implacabile) a continuat odată ce au ajuns înapoi în birou, prăjitura neavând darul să-l fi îndulcit prea mult.

— Vei avea o existență oficială – act de identitate, carnet de rații și așa mai departe, toate pe numele lui Iris. Oricine ți-ar umbla prin poșetă, să zicem, nu ar avea de unde să se prindă că dumneata nu ești ea. Cel mai bine este să ai o geantă diferită atunci când ești Iris, pentru eventualitatea în care cineva ar avea bănuieli în privința dumitale și s-ar apuca să verifice. Ține-te cât mai aproape de adevăr, dacă poți. În felul ăsta, riscul de a avea vreo scăpare e mult mai redus. Bunăoară, ai toată libertatea să îți placă budinca de cartofi cu carne tocată, culoarea albastră, lăcrămioarele și Șostakovici – deși Dumnezeu știe de ce, a spus el și a râs cu bonomie.

Cât de multe lucruri știa despre ea! Nici măcar nu-și dădea seama de unde. Când vorbise ea vreodată despre budinca de cartofi cu cineva? Sau despre Șostakovici, în fond. Ce alte lucruri mai știa?

— De fapt, dacă mă gândesc mai bine, a continuat Perry, nu prea mi-o imaginez pe Iris plăcându-i Șostakovici – un pic cam tras de păr pentru ea. Rămâi în zona lucrurilor mai lejere, dacă va trebui să discuți despre muzică. Bunăoară, *Văduva veselă*, chestii de genul ăsta. Detaliile sunt totul, domnișoară Armstrong – nu uita niciodată asta. Poți, în general, să fii *tu* – esența persoanei tale, cum ar veni –, dar nu poți să fii Juliet

Armstrong care lucrează pentru MI5. Încearcă să nu *joci* un rol, a adăugat el, încearcă doar *să fii*. Și ține minte, dacă spui o minciună, ai grijă să fie plauzibilă.

O cerceta cu atenție.

— Poate fi un concept dificil, să fabrici o viață – atâtea născociri și toate celelalte. Unora li se pare anevoios să se prefacă tot timpul așa.

Nu și mie, se gândea Juliet.

— O să fac o încercare, a spus ea, luându-și un ton vivace.

Decisese deja că Iris Carter-Jenkins era o fată curajoasă. Îndrăzneață, chiar.

— Bravo, așa te vreau. Va fi într-adevăr o aventură pentru dumneata, presupun. Pentru început, te voi trimite la Russian Tea Room din Kensington. Ca un fel de repetiție generală, dacă vrei. Nu e departe de locuința dumitale. Cunoști localul?

Nu, s-a gândit ea.

— Da, a spus apoi cu voce tare.

— Este o pepinieră de sentimente naziste – Clubul Dreptei își ține întrunirile acolo. De local se ocupă o femeie pe nume Anna Wolkoff, este fiica ataşatului naval al Țarului. Familia a eșuat aici de la Revoluție. Toți acești emigranți ruși albi văd în Hitler un mijloc de a-și recâștiga țara. Își fac iluzii deșarte, desigur, Hitler se va întoarce împotriva lor până la urmă.

Juliet era bine familiarizată cu emigranții ruși, din vremea când locuise cu mama ei în Kentish Town, unde avuseseră vecini o familie de ruși foarte arțăgoși. Ai fi zis că trăiau din varză fiartă și picioare de porc, certându-se feroce și zgomotos, deși nu se înțelegea nimic din ce spuneau. Mama ei îi compătimea, chiar dacă o exasperau.

Juliet a avut o strângere de inimă, amintindu-și de supărarea care se citea pe fața mamei ei când îi auzea pe ruși luându-se la harță, de obicei imediat după cina cu varză (sau poate tocmai ca o consecință a acesteia).

— Mă urmărești, domnișoară Armstrong? Juliet? s-a corectat Perry, pe un ton mai blând.

Recunoscuse ieri că o dojenea poate prea mult – pentru lipsa ei de punctualitate, pentru că visa cu ochii deschiși și nu era atentă, „și așa mai departe". „Nu e treaba mea să îți schimb felul de a fi", spusese el. (Ceea ce nu-l împiedica totuși să încerce, se părea.)

Juliet aștepta încă să fie sedusă. Trecuse peste o lună de la expediția după vidre. O fată mai puțin adaptabilă decât ea ar fi renunțat probabil la orice speranță până acum.

— Da, scuze, ascult.

— Treci pe-acolo și bea un ceai în ceainărie. Arată-te la față. Am înscenat un mic test pentru dumneata – ca să îți poți repeta rolul personajului, cum ar fi.

— Un test?

Pesemne că asta însemna războiul – teste, teste, unul după altul. Mai devreme sau mai târziu, nu avea cum să nu dea greș.

Perry a deschis un sertar de la biroul lui și a scos un revolver. Vasăzică nu ținea doar agrafe de hârtie și benzi elastice în secreterul acela mare cu rulou. Era un revolver mic de buzunar.

— Un Mauser 6.35 mm, a spus el.

O fracțiune de secundă, Juliet a avut senzația aiuritoare că voia s-o împuște, însă l-a auzit spunând:

— Poftim. Pune-l în poșetă. Îl folosești doar când nu mai ai încotro, bineînțeles.

— Un revolver? a întrebat ea.

— Da, unul micuț.

Dar era doar o ceainărie, pentru numele lui Dumnezeu, nu un *saloon* din Vestul Sălbatic. Totuși, îi plăcea că micul revolver i se potrivea atât de comod în palmă.

— Pot să te învăț cum să îl folosești, dacă vrei.

Se temea ca nu cumva propunerea lui să presupună un nou marș anevoios printr-un peisaj ostil, însă el a râs și a adăugat:

— Avem un poligon de tragere pe care îl folosim. Bun, vei continua oricum să efectuezi toată munca de aici, desigur, a adăugat el, arătând spre Imperial. S-ar putea să trebuiască să faci ore suplimentare. Dar nu vreau să te mai rețin. Trebuie să ajung în altă parte.

Sperase în sinea ei să o invite la cină ca să mai discute despre noul ei rol, însă se părea că el avea alte planuri. Își schimbase cravata, arborând una mult prea viu colorată pentru Whitehall sau unul dintre cluburile lui (avea mai multe). O adusese probabil de la „cealaltă locuință" a lui, din Petty France, din moment ce garderoba lui din Dolphin Square (îi investigase minuțios camera) nu conținea niciun accesoriu vestimentar extravagant de acest fel. Era curioasă să știe cum arăta celălalt domiciliu misterios al lui. Se deosebea oare mult de ceea ce era aici? *El*, ca om, era mult diferit când se afla acolo? Ca Jekyll și Hyde.

*

Se așteptase cumva să pășească într-un cuib de spioni, indivizi cu maniere dubioase pitindu-se pe furiș în cotloane întunecoase, însă a constatat că *era* într-adevăr doar o ceainărie. Un cămin deschis, totul cam sordid și fără prea mult spațiu între mesele acoperite cu mușama. Pe scaunele de lemn cu spătar curbat ședeau ici și colo oameni absolut obișnuiți, niciunul dintre ei nu arăta a simpatizant fascist, dar de fapt cum să-ți dai seama ce era în sufletul fiecărui om? Nu?

I-a studiat discret pe clienți. Două englezoaice cu alură de cucoane, care sporovăiau *sotto voce*, și o femeie mai în vârstă, care stătea singură și purta o pălărie maronie ciudată, lucrată parcă artizanal, și niște ciorapi groși,

scămoșați, bej ca niște ciuperci. Mai era acolo și un bărbat într-un costum ponosit, cu o servietă mare așezată la picioarele lui. Un comis-voiajor, s-a gândit Juliet. Îi cunoștea ea bine.

S-ar putea să te abordeze cineva, îi spusese Perry, care avea deja oameni „în interior". El – sau ea – avea să rostească un enunț conținând întrebarea: „Pot să te tentez?", iar în felul acesta Juliet putea să-și dea seama că era vorba despre un coleg agent. La rândul ei, trebuia să răspundă: „Sunteți foarte amabil(ă). Cred că vreau." Lui Juliet i se părea un cifru destul de faustic și, în general, toată schema îi sugera o șaradă cam prostească.

A citit meniul. Era mânjit de pete și cuprindea feluri de mâncare misterioase – *piroghi, blinii, stroganoff.* Din câte se părea, serveau și vodcă. Nu figura în meniu, însă.

— Doar ceai, mulțumesc, a spus ea, pe un ton destul de înțepat, când a venit un chelner să-i ia comanda.

A intrat un bărbat, care nu arăta rău și nici nu avea aerul acela obidit de comis-voiajor. S-a așezat la o masă lângă fereastră, i-a prins privirea la un moment dat și i-a zâmbit. Juliet i-a zâmbit și ea. La rândul lui, bărbatul a înclinat ușor din cap, cu o mină conspirativă. Agentul lui Perry, s-a gândit ea. I-a surâs din nou, el i-a zâmbit cu gura până la urechi și s-a ridicat de la masă. Oho, începe treaba, s-a gândit Juliet. A venit spre ea și a scos un pachet de țigări.

— Pot să te tentez? a zis el.

— Sunteți foarte amabil, a spus Juliet. Cred că vreau.

Ea a luat o țigară, el s-a așezat pe scaunul de lângă ea și s-a aplecat ca să i-o aprindă cu un chibrit.

— Dennis, a zis el.

— Iris Carter-Jenkins, a răspuns ea.

Era prima oară când rostea numele ei de cod într-o situație reală, și nu doar în fața imaginii ei din oglindă, cum făcuse până atunci. Aproape că simțea cum Iris căpăta contur, prinzând viață ca un fluture abia ieșit din crisalidă.

— Bun, ce caută o fată frumoasă ca tine într-o bombă jegoasă ca asta? a întrebat Dennis.

Își alesese oare și el un personaj de film pe care să-l întruchipeze? Vreun gangster, pesemne, după cum vorbea. Juliet nu avea niciun scenariu dincolo de ispita inițială. Chestia asta făcea parte din test, probabil – să „cânte" după ureche, nu?

— Păi... a îngăimat ea. Locuiesc foarte aproape.

— Zău, așa zici? (Rămăsese stingheritor de aproape după ce îi aprinsese țigara și a fost luată prin surprindere când și-a pus palma peste mâna ei, zicând:) Foarte aproape, eh? Asta pică bine. Vrei să ieșim din cocioaba asta? (Bărbatul și-a scos portofelul!) Cât mă arde la buzunar?

Juliet era derutată. Îi cerea oare să ghicească nota de plată? Sau să contribuie la ea? Cu coada ochiului, a

zărit-o pe femeia cu pălărie maronie ridicându-se de la masa ei și înaintând spre ei.

Ajungând lângă masă, a înșfăcat-o pe Juliet de cealaltă mână și a spus:

— Iris, da? Ești o prietenă a nepoatei mele – Marjorie. (I-a zâmbit lui Dennis, zicând:) Îmi pare rău, dar eu și Iris nu ne-am mai văzut de multă vreme.

— Da, dar din păcate, noi tocmai plecam, a răspuns Dennis, ridicându-se în picioare. Nu-i așa, Iris? Vii?

A tras de ea să se ridice, dar femeia cu pălărie maronie o ținea în continuare (destul de strâns) de cealaltă mână. Ignorându-l pe Dennis, i-a spus lui Juliet:

— Știai că Marjorie locuiește acum în Harpenden?

— Zău?! N-am știut, a replicat Juliet, optând să intre în rolul sugerat de femeie. (Nu juca teatru, pur și simplu fii naturală). Credeam că Marjorie e în Berkhamstead. (Nu ar fi fost acesta un dialog codificat mai bun, pretându-se mai puțin la interpretări greșite?)

Femeia și Dennis au început un fel de luptă cu odgonul, în care Juliet era premiul de la mijloc, ceea ce o făcea să se întrebe dacă aveau de gând să se potolească abia după ce reușeau să o sfâșie în bucăți! Noroc că Dennis, intuind că avea de-a face cu un adversar tenace, a dat drumul la trofeu și s-a retras la masa lui, probabil boscorodind în barbă tot felul de înjurături.

Învingătoarea s-a așezat jos, fără să fie invitată, și i-a spus lui Juliet:

— Pot să te tentez cu o *verușca*?

Juliet a rămas stupefiată, sunase ca și cum i se oferea o verucă. (Din fericire, s-a dovedit a fi un fel de prăjitură.)

— Este specialitatea casei aici, a lămurit-o femeia, și e foarte bună chiar.

— Sunteți foarte amabilă, a spus Juliet. Vreau.

— Vrei, sau crezi că vrei?

Oh, ce Dumnezeului, s-a gândit Juliet, e ridicol.

— *Cred* că vreau.

— Bun. Apropo, eu sunt doamna Ambrose, a spus doamna Ambrose.

*

— Vezi tu, Iris dragă, spunea doamna Scaife. Forța din spatele revoluției mondiale este evreimea internațională. Evreii au instigat la mișcări sociale pe scară largă încă din Evul Mediu, nu-i așa, doamnă Ambrose?

— Așa e, a confirmat plină de sine doamna Ambrose.

Numele adevărat al doamnei Ambrose era Florence Eckersley. Perry lucra cu ea de ani de zile.

Doamna Scaife a mușcat dintr-o domnișoară-de-onoare[1]. A fost un gest delicat pentru o femeie de dimensiunile ei. Părea pasionată de danteluțe, care îi împodobeau sub nenumărate forme carena substanțială

[1] Tartă englezească din foitaj umplut cu cuburi de brânză.

a trupului. Tamponându-se pedant la gură cu un șervet, doamna Scaife a continuat:

— Revoluția Rusă și Războiul Civil din Spania sunt doar cele mai recente exemple. Mai vrei ceai?

— Mulțumesc, a spus Juliet. Vreți să torn eu? Doamnă Ambrose, mai doriți o cană?

Doamna Ambrose a consimțit cu un mormăit; nu fusese la fel de rafinată ca doamna Scaife în întâlnirea ei nesățioasă cu prăjiturelele.

Era o după-amiază de sâmbătă și iată-le aici laolaltă, se gândea Juliet, englezoaice făcând ceea ce englezoaicele făceau cel mai bine, oriunde s-ar fi aflat în lume – bând ceai și stând confortabil la taclale, chiar dacă subiectul conversației de astă dată era trădarea, fără a mai menționa de distrugerea civilizației și a modului de viață britanic, deși neîndoielnic doamna Scaife ar fi susținut că ea era o apărătoare înverșunată a amândurora.

Soțul doamnei Scaife era Ellory Scaife, un contraamiral pensionat, care era și parlamentar din partea unei circumscripții obscure din Northamptonshire, precum și o lumină călăuzitoare a Clubului Dreptei. În prezent, zăcea în închisoare alături de cohortele lui de simpatizanți naziști, arestați în baza articolului 18b din Lege. Doamna Scaife („exact ca o văduvă") preluase interesele soțului ei. „Fii ca o prietenă mai tânără pentru ea", îi spusese Perry. „Vezi ce poți să afli despre activitățile ei. Noi credem că este destul de importantă. Și se zvonește că

este în posesia unui exemplar al Cărții Roșii. Adulmecă un pic pe-acolo, vezi ce poți să afli."

Din câte știa doamna Scaife, Iris era o prietenă a nepoatei doamnei Ambrose – acea Marjorie din Harpenden despre care s-a pomenit mai înainte – și „avea îndoieli" apropo de „atitudinea noastră" față de Germania. Era „incontestabil în favoarea politicii de conciliere" și nu îi plăcea faptul că oamenii care nu erau de acord cu războiul erau nevoiți să se simtă atât de marginalizați din cauza convingerilor lor considerate greșite. („Ieși în față cu niște sentimente naive iliberale", a povățuit-o Perry. „Dar nu-ți supraaprecia niciodată posibilitățile.")

— Totul face parte integrantă din unul și același plan, îi explica asiduu doamna Scaife lui Juliet. Planul este acționat și controlat în secret de evreimea mondială, exact conform îndrumărilor stipulate în *Protocoalele Înțelepților Sionului*. Ai și dumneata un exemplar, dragă?

— N-am, a spus Juliet, deși avea.

Perry îi împrumutase exemplarul lui, ca să poată să se edifice și să înțeleagă „ce cred acești oameni".

— Îți găsesc eu un exemplar, a zis doamne Scaife, sunând dintr-un clopoțel de pe tava de ceai. Ce drăguță a fost doamna Ambrose că te-a adus azi aici. E o prietenă adevărată pentru noi.

Servitoarea care le adusese ceaiul a venit fuga în cameră.

— Dodds, adu-i domnișoarei Carter-Jenkins un exemplar al cărții – știi care.

Dodds știa, din câte se părea, și, chițcăind docilă, a șters-o în grabă să facă ceea ce i se ceruse.

Razele soarelui se revărsau din belșug în salonul de la etajul casei din Pelham Place, deși vremea rămânea răcoroasă. Pe strada de dedesubt, copacii începeau să-și etaleze frunzulițele proaspete. Era o perioadă din an plină de optimism, dar cu toate acestea Danemarca tocmai capitulase, iar nemții cuceriseră Oslo și instalaseră un guvern sub Quisling. Polonia, Norvegia, Danemarca – Hitler colecționa țările ca pe niște timbre. Cât avea să mai dureze oare până obținea seria completă?

Viitorul venea mai aproape, mărșăluind necruțător în pas de gâscă. Juliet își mai amintea încă de perioada când Hitler păruse un fel de clovn inofensiv. Nimeni nu se mai amuza acum. („Clovnii sunt cei periculoși", spunea Perry.)

Casa din Pelham Place părea un loc bizar pentru o operațiune de capă și spadă. Salonul soților Scaife era o încăpere foarte plăcută, cu covoare persane și două sofale învelite într-o mare de damasc mătăsos de culoarea somonului. O vază chinezească plină cu narcise se înălța pe o măsuță laterală, iar în șemineu focul ardea vioi. Ferestrele erau și ele enorme, fiecare fiind acoperită cu draperii bogate, cât cortina amplă a unui proscenium. Exista acolo un pian cu coadă – cânta oare cineva la pian? Doamna

Scaife nu părea genul de persoană care să fi pus mare preț pe o nocturnă. Degetele lui Juliet se întindeau și se strângeau de dorul clapelor de pian. Se întreba cum ar fi fost dacă ar fi copilărit într-o casă ca aceasta. Ar fi avut și ea aceleași convingeri ca doamna Scaife?

Doamna Scaife avea doi copii adulți – Minerva și Ivo. Ce bizar să te trezești potcovit cu asemenea prenume, se gândea Juliet. Minerva „vâna" (de parcă asta ar fi fost o profesie) și se ocupa de o pensiune pentru cai undeva departe la țară – Cornwall sau Dorset, niște locuri dincolo de imaginația lui Juliet. Despre Ivo, nu se pomenea. („E cam de stânga", i-a explicat doamna Ambrose.) Cu toate cusururile ei, doamna Scaife părea destul de mămoasă, lucru pe care Juliet încerca să nu-l considere drept o calitate, totuși. Dacă nu ar fi fost antisemitismul ei turbat sau adorația față de Hitler, ele două s-ar fi putut înțelege bine. („Niște «dacă» foarte mari", a subliniat Perry.)

Doamna Scaife își pierduse deja „valetul" care plecase la război, iar servitoarea ei nemțoaică fusese internată în lagăr, așa că acum era nevoită să se descurce cu o bucătăreasă, cu mititica de Dodds și un factotum bun la toate pe nume Wiggins, care își târa picioarele prin casa din Pelham Place, umplând gălețile cu cărbuni și smulgând buruienile dintre straturile de flori.

— Îmi doresc să salvez Anglia, a declarat doamna Scaife, luându-și o poză eroică deasupra cănilor de ceai.

— Ca o nouă Boudica, a sugerat doamna Ambrose.

— Dar nu din ghearele romanilor, a spus doamna Scaife. Ci din calea evreilor, a comuniștilor și a masonilor. Scursurile pământului, a mai adăugat ea cu satisfacție. Iudeo-bolșevismul – *acela* este dușmanul, iar dacă vrem ca Anglia să fie măreață din nou, atunci vrăjmașul trebuie să fie eradicat de pe aceste meleaguri. („Să nu identifici naționalismul cu patriotismul", a avertizat-o Perry pe Juliet. „Naționalismul este primul pas pe drumul spre fascism.")

Doamna Ambrose începuse să picotească, iar dacă nu avea grijă, se gândea Juliet, risca și ea să pățească la fel. Doamna Scaife își perora monoton prozelitismul soporific. Evrei încoace, evrei încolo, evrei pretutindeni. Suna de-a dreptul absurd, toată această închistare în niște idei complet greșite, ca un cântec de leagăn cu versuri smintite. Era pesemne teribil de comod să ai un țap ispășitor pentru toate relele lumii. (*Îndeobște, femeile și evreii pică drept în față, din păcate.*)

Lui Juliet îi venea greu să creadă că evreii puneau la cale „revoluția mondială". Deși în fond, de ce să nu creadă? Părea o idee excelentă din poziția în care se afla Juliet, plutind parcă printre pernele de damasc de culoarea somonului.

Cu grijă, și-a pus cana înapoi pe farfurioară, atentă la mișcările ei, ca și cum neîndemânarea ar fi putut să o dea de gol. Faptul că reușise să primească o invitație

în sanctuarul din Pelham Place era un mic triumf, însă „audierea" propriu-zisă rămânea cam stresantă oarecum.

Slujnica a revenit, ținând strâns în mână *Protocoalele Înțelepților Sionului*, și cu o scurtă reverență i-a dat cartea lui Juliet, fără să scoată vreun cuvânt. Până ca Juliet să fi apucat să-i mulțumească, a și zbughit-o din loc spre vreo vizuină a ei unde-și făcea veacul.

— Dodds e o fată absolut incorigibilă, a oftat doamna Scaife. (Doamna Scaife dispunea de un vast repertoriu de oftaturi.) Detestă să își murdărească mâinile cu treburile gospodărești, de parcă ar fi o brahmană. Ce-i drept, fata a venit direct de la orfelinat. Au acolo un program în care le învață cum să fie servitoare în casă. Tot ce pot spune este că nu le pregătesc prea bine. Am avut aici o subretă nemțoaică foarte bună, dar, desigur, au arestat-o. Au dus-o pe Insula Man. Ea *era* Categoria A, dar după toată tevatura cu Norvegia și acum Danemarca, a fost trecută la Categoria B. E doar o *servitoare*, ce Dumnezeului, cum să poată fi ea o amenințare pentru cineva?

— Ați vizitat-o pe Insula Man? a întrebat doamna Ambrose, înviorându-se subit.

Perry se interesa întotdeauna de orice comunicare cu deținuții.

— Pe Insula Man? a repetat doamna Scaife, mirată de idee.

Doamna Ambrose ar fi putut să o întrebe la fel de bine dacă vizitase pe cineva pe lună.

— Nu, bineînțeles că nu, a spus doamna Ambrose, cu un mic râset inofensiv. Ce proastă sunt. Ce-o fi fost în capul meu? s-a disculpat ea și, în efortul de a detensiona atmosfera, a adăugat: Și Iris e orfană – de parcă lucrul acesta ar fi fost o mare realizare.

Doamna Ambrose și-a scos lucrul de mână cu andrele din geantă. Avea întotdeauna la ea tricotul pe care îl împletea, deși Juliet rămăsese cu impresia că tricotul era mereu același – nu părea nici să crească, nici să capete vreo formă specială în timp.

— Iris are niște... întrebări, a zis ea. Îndoieli. Critici chiar. Despre război și rolul nostru în el.

Juliet era capabilă să recite ca un papagal destul de mult din ceea ce spuneau informatorii lui Godfrey.

— Da, este dificil să ripostezi când lumea spune că germanii sunt cei care au început totul, fiindcă atunci nu vei face decât să atragi atenția asupra ta.

— Cât de adevărat, a zis doamna Scaife.

— Eu le spun – foarte natural – „Mi-aș fi dorit ca nu noi să fi fost cei care am pornit războiul". Chestia asta le închide gura la toți.

— Știți, Iris lucrează la Ministerul de Război, a spus doamna Ambrose.

— Oh? a făcut doamna Scaife.

— Înfiorător de monoton totul, a zis Juliet. Clasare de documente, în cea mai mare parte.

Doamna Scaife s-a arătat dezamăgită, iar andrelele doamnei Ambrose s-au oprit dojenitor la jumătatea ochiului de împletitură.

— Dar așa se câștigă și se pierd războaiele, nu credeți? s-a grăbit Juliet să adauge.

— Ba da. Probabil așa este, a spus doamna Scaife gânditoare. Cred că vezi tot felul de lucruri.

Doamna Ambrose și-a reluat implacabilul „cloncclonc" al andrelelor.

— Iar logodnicul lui Iris este în Marină, a murmurat ea. Cred că vede și el tot felul de lucruri acolo.

— Oh, da, Ian, a intervenit oportun Juliet. E pe HMS *Hood*. Oh, nu, nu trebuia să fi spus asta! E secret, probabil!

Iată-mă, prototipul inocenței, se gândea ea.

— N-o să spun nimănui, a zis doamna Scaife, pe un ton liniștitor.

Se pricepea și ea foarte bine să simuleze inocența.

Prefăcându-se că examinează cu interes cărțulia aceea oribilă, Juliet a spus:

— Vă mulțumesc pentru asta, doamnă Scaife, abia aștept să o citesc.

— Oh, spune-mi Rosamund, dragă, a zis doamna Scaife, iar Juliet a simțit un mic freamăt de satisfacție din partea doamnei Ambrose, ca un regizor observând o actriță care își joacă rolul cu succes.

Suna telefonul, un zgomot inoportun în această atmosferă afabilă. Aparatul se afla pe o comodă micuță Louis Quinze lângă fereastră, iar doamna Scaife s-a lansat de pe damascul în nuanță de somon ca să răspundă.

Juliet frunzărea paginile *Protocoalelor*, simulând interes pentru conținutul mistificator, în timp ce trăgea cu urechea la doamna Scaife. Telefonul familiei Scaife era ascultat, însă deocamdată înregistrările nu prezentaseră prea mult interes.

Convorbirea telefonică – în mod dezamăgitor – părea să se refere la niște cotlete de porc, interlocutorul de la capătul firului fiind, probabil, măcelarul doamnei Scaife, doar dacă sintagma „cotlete de porc" nu constituia poate un fel de cod. Un măcelar din East End afișase recent un anunț pe care scria: „Dacă mănânci carne de porc, ești bine venit aici", un mesaj antisemit care s-a dovedit prea subtil pentru majoritatea clienților lui. Secția Specială l-a arestat, însă Juliet presupunea că îi dăduseră drumul deja și că se reapucase de treabă la măcelărie.

Dar, de fapt, cu măcelarul ar fi trebuit să trateze bucătăreasa familiei Scaife, nu? Doamna Scaife nu părea genul de persoană care să-și bată capul cu toată tevatura anostă a unei gospodării. Juliet s-a uitat la doamna Ambrose, ca să vadă dacă nu-i trecuse poate prin minte și ei același gând, însă doamna Ambrose își vedea de tricotat mai departe, un ochi pe față, un ochi pe dos. Exact

această pasivitate a ei, spunea Perry, o făcea atât de bună în rol – toți o credeau o bătrână doamnă inofensivă, chiar dacă avea asemenea concepții creștine extreme și o ură violentă împotriva comuniștilor.

— A venit la noi pe filiera organizației Patrioții Creștini Militanți, a explicat el.

— O titulatură cam înfricoșătoare.

— Chiar sunt un pic, a recunoscut el și a zâmbit.

Ce ușurare fusese să-l vadă revenindu-și din recenta lui stare de deprimare. Dacă ar săruta-o (darul aflat exact sub nasul lui, mărul din pom, perla din scoică), poate ar zâmbi mai mult, se gândea ea, în ciuda războiului.

Clic, clic, clic, clic, făceau andrelele doamnei Ambrose. Dacă ai fi auzit-o, fără să o vezi însă, te-ai fi gândit poate că era o gigantică insectă dementă, deși probabil că era mai ușor să ți-o imaginezi pe doamna Ambrose ca pe una dintre acele *tricoteuses* de lângă ghilotină, împletind senine din andrele în timp ce capetele însângerate se rostogoleau la picioarele lor.

Întoarcerea doamnei Scaife la sofa a presupus un voiaj în jurul încăperii, în timpul căruia și-a prezentat „cele mai bune piese".

— Sèvres, a spus ea, indicând o vitrină plină de porțelanuri sfâșietor de frumoase – galbene și aurii pictate cu scene pastorale.

A scos de-acolo o ceșcuță de cafea și o farfurioară, pentru ca Juliet să le poată admira mai bine. Ceșcuța

era ornată cu îngerași, care se jucau cu o capră drăguță. Zbenguieli, se gândea Juliet.

Pe farfurioara asortată, alți îngerași împodobeau un miel cu ghirlande de flori. Juliet se simțea de-a dreptul invidioasă, râvnind nu atât la porțelanuri, cât la viețile idilice care erau zugrăvite pe ele.

Doamna Scaife a continuat să își treacă în revistă bunurile mici și mari, mângâind duios un pupitru decorat cu marchetării („Sheraton"), legănând posesiv mâna spre diverse portrete strămoșești, înainte de a poposi în fața uneia dintre ferestrele ample ale încăperii.

— Mă aflu sub amenințare, a spus ea cu nonșalanță. Sunt urmărită de guvern, desigur.

A indicat strada de dedesubt, cu un zvâcnet disprețuitor din mână. Oare chiar era? Perry nu pomenise nimic despre vreo acțiune de filaj, însă lui Juliet i se părea cumva logic.

— Dar în felul ăsta am și eu „paznicii" mei, cum s-ar spune. Oameni care să mă protejeze.

Voiajul s-a reluat. Doamna Scaife s-a oprit din nou în periplul ei, de data aceasta la o fotografie cu ramă de argint, înfățișându-i pe Ducele și Ducesa de Windsor, care se aflau expuși la loc de cinste pe o măsuță laterală („Hepplethwaite").

— Ah, Ducesa, a spus doamna Scaife ridicând fotografia și contemplând cu admirație aroganța subțire a Ducesei. Era o doamnă foarte *comme il faut*. Una de-ale

noastre, desigur. Vor fi repuși în drepturi, să știi – odată ce fascismul va triumfa aici.

— Regina Wallis? a formulat ezitant Juliet. (Nu prea suna regal deloc.)

— De ce nu? a spus doamna Scaife, navigând înapoi spre sofa și aruncând ancora („*Ufff*") pe damascul de culoarea somonului.

— Vreți să ghicesc în frunzele de ceai? a întrebat doamna Ambrose.

Doamna Ambrose, după cum recunoștea singură, era „un fel de clarvăzătoare". Fiind vorba de un talent de la Dumnezeu însemna că era perfect compatibil cu convingerile ei creștine, susținea ea. Lui Juliet i se părea neverosimil, însă doamna Scaife se simțea atrasă de toate lucrurile oculte și stătuse multe ore între patru ochi cu doamna Ambrose, zgâindu-se în obiecte de cristal și boluri cu apă, în speranța unor semne și prevestiri.

— Führerul crede că soarta noastră stă scrisă în stele, desigur, spunea doamna Ambrose.

Juliet se întreba dacă doamna Ambrose știa că MI5 apelase la un astrolog, pentru a încerca să reflecte ceea ce astrologul personal îl povățuia pe Hitler, astfel încât ei să poată afla ce acțiuni plănuia acesta. („Semne de disperare", a spus Perry.)

— Oh, ghicește-i lui Iris! a exclamat doamna Scaife.

Juliet i-a dat cana fără prea multă tragere de inimă, iar doamna Ambrose a mijit ochii la resturile de pe fund.

— Te așteaptă niște hopuri, dar vei trece cu bine peste ele, a intonat ea. (Oare Sibila de la Delphi era la fel de insipidă? se întreba Juliet) Ai cunoscut deja pe cineva care îți va schimba viața.

— În bine, sper, a râs doamna Scaife.

Oh, ce tâmpenii de bâlci, s-a gândit Juliet.

*

Juliet s-a bucurat din toată inima când doamna Ambrose a spus:

— Ar trebui să mergem, Iris.

— Vă mulțumesc nespus, doamnă Scaife, a zis Juliet, vârând *Protocoalele* în poșetă. Ați fost așa de amabilă că m-ați invitat. Totul a fost așa de interesant. Mi-ar plăcea să mai stăm de vorbă.

— Mi-a făcut multă plăcere, Iris, dragă. Neapărat să mai vii pe la mine.

Dodds, subreta sperioasă, le-a condus la plecare, făcând o nouă reverență după ce le-a deschis ușa. Juliet, amabilă, i-a strecurat o monedă de șase penny, pe care fata a băgat-o rapid în buzunar, făcând încă o scurtă plecăciune.

— Ei bine, se pare că ai trecut, a șoptit doamna Ambrose încântată, în timp ce coborau treptele.

Juliet respira adânc. Ce ușurare să scape din atmosfera înăbușitoare a casei doamnei Scaife și să poată inspira aerul proaspăt de primăvară.

Un bărbat cu alură de bădăran dădea târcoale în colțul străzii, iar Juliet a presupus că era unul dintre „paznicii" doamnei Scaife. Dar totodată nu avea de unde să știe dacă nu era poate unul dintre oamenii lui Perry. Indiferent cine era, simțea cum ochii lui le-au urmărit (ce expresie oribilă – de parcă ochii i s-ar fi desprins de pe față!) tot drumul în lungul străzii.

— Apropo, a spus doamna Ambrose. Îmi datorezi nouă penny. Pentru *veruşca*.

SCHIMB DE INFORMAȚII LA DISTANȚĂ

– 13 –

Discul 6 (cont.)

19.50.

DOLLY. (cont.) E sigur de ei, dar de unde știe că poate fi sigur de ei?

GODFREY. Mm. Telefonează, sau cum?

DOLLY. Da. Și scrie.

GODFREY. Scrie?

TRUDE. Ai putea trimite o carte poștală.

GODFREY. Acesta e MONTGOMERY, da?

DOLLY. Da, MONTGOMERY. Cred că a spus destul de multe. L-am întrebat dacă știa ceva despre persoanele care erau categoric antigermane, iar el a zis că erau destui comuniști. L-am întrebat dacă știe cine erau și el a zis că oh, da, îi cunoștea pe vreo doi. Nu mi-a spus la vremea respectivă. Bineînțeles, aș putea să-l conving mai târziu. Am avea un punct de pornire, nu?

GODFREY. Da, da.

TRUDE. Ce păcat fir-ar să fie dacă nu te poți vedea cu el decât o jumătate de oră pe săptămână.

DOLLY. A zis că nu discută cu alți oameni prea mult, decât dacă e sigur de ei.

GODFREY. Presupun că nu... (două cuvinte) telefon.

DOLLY. Nu, nu are sens. Mă văd cu el vineri. O să mă întâlnesc cu el la locul lui de muncă.

GODFREY. Perfect, e foarte bine așa.

TRUDE și DOLLY se pregăteau să plece și pe urmă TRUDE a spus...

Juliet căsca de îi trosneau fălcile. Cu o seară în urmă, fusese la Dorchester, unde cântaseră Lew Stone și formația lui și de unde ea și Clarissa plecaseră foarte târziu în noapte, bâjbâind spre casă prin bezna camuflajului. Băuse cam prea mult și, ca urmare, corvoada cotidiană la mașina de scris i se părea mai apăsătoare decât de obicei – trebuia să asculte de câteva ori ca să prindă măcar sensul dialogului dintre informatori. De aceea, când a sunat la ușă, s-a bucurat că putea face o pauză.

De regulă, în afară de curier, nu venea nimeni în Dolphin Square dimineața, însă nu era un curier, era un bărbat pe care Juliet l-a recunoscut, deși inițial nu a știut de unde să-l ia.

— Ah, faimoasa domnișoară Armstrong, a spus el, când ea i-a deschis ușa. (Faimoasă? Pentru ce? se întreba ea.)

Tipul și-a scos pălăria de pe cap și a intrat fără să fi fost poftit.

— Oliver Alleyne, a spus el.

Sigur. („E cam ambițios", comentase Perry.) Era însoțit de un câine, mic și urâcios. Cu figura aceea îmbufnată și mustățile căzute, îi amintea lui Juliet de un colonel țâfnos din cale afară, pe care îl întâlnise când fusese împreună cu Perry la Whitehall în săptămâna precedentă. *(Franța va cădea! Pricepi? Pricepe* careva *chestia asta?)*

— Din păcate, domnul Gibbons nu este aici, a spus Juliet, deși bărbatul înainta deja în hol, cu câinele pășind ascultător în spatele lui.

Intrând în living cu un aer de proprietar, Oliver Alleyne a zis:

— Vasăzică aici se ascunde Perry, nu? Bârlogul lui Perry.

Ideea părea să-l amuze. Era foarte chipeș, o constatare care îi cam tăiase răsuflarea lui Juliet. Oare l-ar fi lăsat să intre în casă dacă nu ar fi fost atât de arătos?

— Nu e aici.

— Da, mi-ai spus deja asta. E la Scrubs, tocmai m-am văzut cu el acolo. Cu dumneata voiam să stau de vorbă.

Câinele s-a lungit pe jos și a adormit, ca și cum ar fi știut că avea mult de așteptat.

— Cu mine?

Și-a pus pălăria impertinent pe secreterul cu rulou al lui Perry, lângă bustul lui Beethoven. Luând în mână bustul, a zis:

— Dumnezeule, chestia asta cântărește o tonă. Poți omorî pe careva cu ea. Cine se vrea să fie, mă rog?

— Beethoven, domnule.

— Chiar așa? a spus el pe un ton disprețuitor, de parcă Beethoven ar fi fost un nimeni.

A pus la loc bustul pe secreter și s-a rezemat cu fundul de un colț al biroului ei.

— Mă întrebam dacă ai un pic de timp liber la dispoziție?

— Nu prea.

Luând teancul de hârtii pe care ea tocmai le terminase de dactilografiat, a spus:

— Doamne Sfinte, fato, dar asta e muncă de salahor de cea mai joasă speță.

Avea un timbru frumos al vocii, o intonație de om educat, cu un ușor graseiat, amintind vag de vechea Caledonie. („Anglo-scoțian", i-a spus ei Clarissa mai târziu. „Familia lui deține suprafețe uriașe de teren în partea muntoasă a Scoției, însă ei nu se duc acolo decât ca să vâneze. Cerbi, potârnichi și așa mai departe.")

A început să citească cu voce tare, de parcă ar fi fost un scenariu, iar el un actor cam prost. (Dar nu era, simțea Juliet cu certitudine.)

— *Dar de fapt poate că mi-a spus asta mie, înțelegeți, poate că nu le spune așa ceva altor oameni.*

Dolly, adevărata Dolly, avea un nefericit accent din Midlands[1], însă Oliver Alleyne citea partea ei în stilul Celiei Johnson[2], transformând-o într-un fel de personaj rizibil și, în mod straniu, patetic.

— *E sigur de ei, dar de unde știe că poate fi sigur de ei?* Godfrey. *Mm. Telefonează, sau cum?* Dolly. *Da. Și scrie.* Godfrey. *Scrie?*

Juliet a aruncat o privire spre câinele lui Oliver Alleyne; dormea sub secreterul lui Perry. A deschis curios un ochi și s-a uitat la ea. Se prefăcea că doarme, și-a dat ea seama.

— Trude – norvegiană?

— Da, domnule.

— Trude. *Ai putea trimite o carte poștală.* (Felul cum o imita pe Trude era absurd, cu o intonație mai degrabă spaniolă decât scandinavă.) Doamne Sfinte, cum poți să suporți așa ceva, domnișoară Armstrong?

— N-ar trebui să citiți lucrurile astea, știți bine, domnule.

---

[1] Comitatele centrale ale Angliei.

[2] Celia Elizabeth Johnson (1908-1982), actriță britanică de teatru, film și TV.

Nu-și putea înfrâna un zâmbet. Atitudinea lui sugera o ambianță neprotocolară, chiar familiară poate. Avea alura unui om obișnuit, spre deosebire de Perry. Probabil că avea și ea un suflet de om obișnuit, fiindcă altminteri de ce să se fi simțit atrasă de această trăsătură a lui?

— Eu am voie, a spus el. Eu sunt șeful.

— Da? a făcut ea pe un ton sceptic.

— În fine, șeful lui Perry oricum.

Perry nu pomenise niciodată despre acest lucru. Juliet nu se gândise că Perry putea avea un șef. Știind asta, îl vedea parcă într-o lumină diferită.

— Am auzit că „domnișoara Carter-Jenkins" face o muncă excelentă, a spus Olivier Alleyne. Felul cum s-a apropiat de doamna Scaife și așa mai departe. Toate acele șuete în *tête-à-tête*.

Da, Juliet avea „mare succes" la doamna Scaife, îi raportase doamna Ambrose lui Perry. Își petrecuse deja câteva după-amiezi luând ceaiul în Pelham Place cu doamna Scaife și diferite permutări de „văduve" 18b – femei ai căror soți, asemenea contraamiralului doamnei Scaife, aveau suspendat dreptul la *habeas corpus*. „Tânăra mea companioană", așa o numea doamna Scaife. „Mi-aș fi dorit ca fiica mea să fie și ea la fel de atentă", râdea ea.

— Momește-o încetul cu încetul, spunea Perry. E un joc al răbdării. Ești perfect plasată pentru a vedea cine vine și cine pleacă din acea casă, află ce spune fiecare.

E suficient să asculți. Până la urmă, tot va spune ea ceva util. Așa fac toți.

Dar în realitate conversația nu prea depășea niciodată grozăvia raționalizării untului sau regretul de a nu mai putea găsi servitori buni, din moment ce toți se înrolau în forțele armate, totul presărat cu uzualele comentarii antisemite. La Cartea Roșie s-a făcut aluzie doar de vreo două ori, când doamna Scaife a lăsat clar impresia că obiectul s-ar afla undeva prin casă, fără să dezvolte însă subiectul.

Perry îi furnizase lui Juliet un minuscul aparat de fotografiat, ascuns în secret într-o bricheță – de fapt bricheta pe care Perry o scosese din buzunar în expediția lor după vidre. (Cumva o fotografiase pe furiș, în timp ce ședea zgribulită pe prelata rece?)

— E cu microfilm, a spus el. Procurat de „experții" din MI5.

Deocamdată, totuși, Juliet nu prea avusese ocazia de a folosi acea cameră secretă, întrucât își petrecea cea mai mare parte din timp captivă în cercul din salonul de culoarea somonului.

Dacă voia să-și „pudreze nasul" – eufemismul preferat al doamnei Scaife pentru inevitabilul rezultat al cantităților de ceai băute –, atunci era îndrumată ferm spre o toaletă de la parter, când de fapt toate lucrurile interesante se aflau la etajele superioare. Avusese un mic triumf în urmă cu câteva zile, când izbutise să fotografieze

niște plicuri care așteptau pe măsuța din hol până biata Dodds, mititica de ea, le lua să le ducă la oficiul poștal.

MI5 avea convingerea că Clubul Dreptei păstra legătura cu contactele din Germania printr-o terță persoană de la ambasada Belgiei, iar Perry era dornic să vadă cu cine coresponda de fapt doamna Scaife. O trimisese pe Juliet la un departament obscur din GPO, în Dollis Hill, ca să învețe cum să deschidă și să lipească la loc plicuri, dar și cum să desfacă prin efracție încuietori de serviete, geamantane și așa mai departe. Juliet abia aștepta prilejul de a pune în practică toate aceste noi iscusințe deprinse de ea.

Un plic adresat lui „Herr William Joyce" („Afurisitul de erou al coloanei a cincea", a spus Perry scârbit) stătea tentant deasupra întregului teanc, însă din nefericire bucătăreasa doamnei Scaife întrerupsese eforturile de spionaj ale lui Juliet, când se ivise tropăind pe scări în sus din peștera bucătăriei, cu un meniu de cină pe care trebuia să-l aprobe stăpâna ei.

— Homar, a spus ea spre Juliet, rostogolind ochii cu subînțeles și pufăind pe gură, ca și cum homarul ar fi fost vreun musafir la cină, deosebit de enervant, de care ea era obligată să se ocupe.

Homarul, spre surprinderea lui Juliet, nu era raționalizat, doar că se găsea greu, însă ea mâncase așa ceva la Prunier's cu Perry exact săptămâna trecută. Când a invitat-o, sperase să aibă parte de o idilă la flacăra pâlpâitoare a lumânărilor și, poate, de o a doua rundă în care

să o țină de mână (sau să o strângă dureros) peste masă. Genul de cină romantică, în care bărbatul își dezvăluie pasiunea pentru tine, pe care și-o înăbușise atâta timp în suflet (*Domnișoară Armstrong, nu pot să-mi mai ascund sentimentele)*, dar în schimb, în timpul cinei lor în doi, s-a trezit supusă unei prelegeri.

— Homarul european comun, sau *Homarus gammarus*, a spus Perry când nefericitul crustaceu le-a fost pus în față. Exoscheletul este albastru în sălbăticie, desigur, pigmentul roșu fiind eliberat doar când e fiert – în general de viu, a adăugat el, rupându-i prin răsucire un clește, de parcă ar fi efectuat o autopsie. Bun, smulge-i picioarele și suge carnea dinăuntru.

Fără prea multă tragere de inimă, i-a urmat totuși instrucțiunile. În fond, era păcat să fi fost fiert de viu degeaba.

Flirtul post-prandial s-a manifestat sub forma unei dictări de zece pagini, la cafea, până când ea a simțit că i se încrucișau ochii în cap. („*El a fost informat că BBC efectuase o operațiune de ascultare zi și noapte, dar* – cu majuscule, domnișoară Armstrong – *NU PRINSESE ASEMENEA DIFUZĂRI.*") Multă pasiune neînăbușită, dar nu pentru ea.

*

— Da, de fapt mă duc azi în Pelham Place, la ceaiul de după-amiază, i-a spus ea lui Oliver Alleyne.

Era groaznic de monoton să trebuiască din nou să bea ceai, băuse suficient ceai cu doamna Scaife cât să scufunde în el cu totul HMS *Hood*. Ce mai făcea Ian? se întreba ea. Logodnicul imaginar al lui Iris (și automat al ei, de asemenea) creștea ca prestanță de la o zi la alta. O promovare rapidă în gradul de căpitan, pe pieptul lat mai multe decorații, o coamă de păr mai bogat. Maniere fermecătoare, însă dedesubt o inimă de fier, în timp ce stătea înfipt bărbătește pe puntea crucișătorului HMS *Hood* scuturat pe marea cu talazuri înalte undeva prin...

— Domnișoară Armstrong?

— De ce anume aveți nevoie mai exact, domnule?

— De dumneata, domnișoară Armstrong, a spus Olivier Alleyne. Am nevoie de dumneata.

— Sunt foarte ocupată, să știți.

— Bineînțeles. Nici nu aș putea concura de fapt cu dramatismul extraordinar al acestei activități, a adăugat el, azvârlind paginile dactilografiate înapoi pe birou, unde s-au împrăștiat haotic. (Va trebui să le recolaționez pe toate mai târziu, se gândea Juliet furioasă.) Dar nu-ți va răpi prea mult timp – practic, deloc, de fapt. Ce părere ai?

— Am de ales, domnule?

— Nu prea.

— Atunci, răspunsul este da, presupun.

— Excelent. Bun – la treabă. Chestia asta va rămâne doar între noi doi. Ai înțeles?

— Da.

— E o chestiune destul de delicată. Se referă la prietenul nostru Godfrey Toby.

— Godfrey?

— Da. Aș vrea să-l ții sub ochi, pentru mine.

Încă o expresie absolut oribilă, se gândea Juliet.

— Pe Godfrey? a întrebat Juliet contrariată.

— Da. Stai cu ochii pe el (mai rău!) pentru orice lucru care ți se poate părea bizar.

— Bizar? a repetat Juliet ca un ecou.

— Ieșit din comun, atipic pentru el, a insistat Alleyne. Fie și doar vag ieșit din comun, să zicem.

Juliet era surprinsă. Godfrey era un model de probitate.

— Te-a frapat ceva în ultima vreme?

— Păi... a ajuns cu întârziere acum două zile, a oferit ea informația.

— E ceva neobișnuit în asta?

— Doar fiindcă el nu întârzie niciodată. (*Poți să-ți potrivești ceasul după Godfrey.*) Nu-i un motiv de condamnare, totuși. Eu una sunt mereu în întârziere.

Juliet și Cyril erau în apartament – Cyril meșterind la echipament și Juliet dactilografiind cu stoicism transcrierile lui Godfrey din ziua precedentă –, când au auzit vociferări îngrijorate pe coridor afară. Cineva a început să bată foarte tare și insistent în ușa vecinilor, zgomotul

răzbind în ciuda izolării lor fonice (care se dovedise a fi destul de neadecvată).

Cyril s-a ivit neliniștit din vizuina lui și a spus:

— Godfrey a întârziat, domnișoară. El nu întârzie niciodată. Îl așteaptă toți aici, afară.

S-au furișat amândoi până la intrarea în apartament, unde s-au lipit cu urechea de ușă. Juliet distingea vocea de scorpie pițigăiată a lui Betty și mormăitul lui Victor, cu accent din nord. Păreau supărați, speriați că Godfrey nu venise – îngrijorați, poate, că identitatea lui fusese descoperită de Security Services (și de aceea, prin asociere, și identitatea lor). Erau ca niște oi agitate fără păstorul lor. Sau ca niște șobolani fără un Flautist.[1] („Îi sunt toți foarte leali lui Godfrey", îi spusese Perry, nu demult.)

— Dacă l-au săltat, înseamnă că venim noi la rând, a spus Victor.

— Mai bine să plecăm, a zis Betty. O să-l sun eu.

Au urmat niște bombăneli despre riscul de a fi incriminați în cazul în care telefonul lui Godfrey era ascultat, iar apoi din nou un ciocănit hotărât la ușa de alături, după care Juliet a răsuflat ușurată când a auzit vocea afabilă a lui Godfrey din ce în ce mai tare, pe măsură ce se apropia pe coridor, scuzându-se pentru întârziere, urmată de larma (cam ranchiunoasă) a vecinilor, cărora

---

[1] Aluzie la „Flautistul din Hamelin", inclus în poveștile culese de Frații Grimm.

li se luase o piatră de pe inimă. Se speriaseră, se gândea Juliet. Îi părea bine. Așa le trebuia.

— A spus de ce întârziase? s-a interesat Alleyne.

— N-a fost nimic, a zis Juliet. Niște probleme la metrou. Nu știu de fapt de ce am menționat întâmplarea asta.

— Dar acesta este exact genul de informație care mă interesează pe mine! a spus el.

Și i-a zâmbit. Lupește, se gândea ea, folosind un clișeu din romanele de dragoste ale mamei ei, dar adecvat, totuși. Asta depindea de faptul dacă lupii ți se păreau atrăgători sau nu, presupunea ea. Sesiza la el o anumită pornire vulpească – de parcă se și pregătea să o seducă – și se întreba cum ar fi dacă ar săruta-o. Destul de brutal, își imagina ea.

— Domnișoară Armstrong?

— Da, domnule?

— Altceva?

— Nu.

Bineînțeles, mai fusese situația aceea destul de ciudată săptămâna trecută, când îl văzuse pe Godfrey în Kensington Gardens. Perry îi spusese să își ia liber în acea după-amiază – se părea că voia să rămână singur în apartamentul din Dolphin Square, dar nu s-a oferit să-i explice motivul, iar ea nu a întrebat –, așa că s-a dus în oraș, a umblat prin magazine și a băut un ceai cu o felie de prăjitură cu nucă la Fuller's pe Strand, înainte de a se

duce să vadă *Rebecca* la Curzon în Mayfair. A decis să se întoarcă pe jos acasă prin parcuri. Era seara devreme – ceasul magic – și Juliet a făcut un ocol în jurul Palatului Buckingham, întrucât zărise din autobuz un strat de lalele roșii și voia să se uite mai de aproape la ele. Londra își purta marțial cenușiul vremii și orice pată de culoare era bine-venită. Nu avea să mai dureze mult probabil până le scoteau de-acolo, ca să planteze în schimb varză și ceapă. Deși părea îndoielnic ca niște legume să poată ridica moralul la fel de eficient. Cyril i-a spus că văzuse oi păscând în Hyde Park, așa că se gândea să încerce să le găsească poate acolo. Se gândea la porțelanurile de Sèvres ale doamnei Scaife. Dar probabil că Hyde Park nu putea semăna prea mult cu Arcadia. Și nu semăna. Nici urmă de oi, doar platformele pentru tunurile antiaeriane, asamblate în zonă.

În Kensington Gardens îl zărise pe Godfrey Toby așezat pe o bancă, deși i-au trebuit câteva clipe până să-l recunoască în afara habitatului său din Dolphin Square. (Bântuia liber, se gândea ea. Ca un elefant solitar.) Pesemne că era în drum spre apartament, profitând de ocazie pentru a savura aerul primăvăratic, înainte de a trebui să se închidă înăuntru cu informatorii. Avea un ziar – *The Times* – alături pe bancă, dar nu citea din el, în schimb ședea nemișcat ca un călugăr contemplativ în izolarea lui absolută, cu mâinile pe genunchi și cu ochii închiși. Părea atât de liniștit în repausul lui, încât Juliet

nu se încumeta să-l deranjeze. Pe de altă parte, ar fi fost destul de nepoliticos din partea ei dacă se comporta ca și cum el nu era acolo.

Până să rezolve această dilemă, el s-a ridicat pe neașteptate și a plecat, aparent fără să o fi zărit. A lăsat ziarul pe bancă. Părea necitit, iar Juliet a presupus că fiind atât de visător, uitase probabil să-l mai ia. Dacă se grăbea, putea poate să-l prindă din urmă (*Domnule Toby! Domnule Toby!*) și să i-l înapoieze. Până să ajungă ea însă la banca abandonată, un bărbat a apărut pășind repede pe alee. Era voinic și impunător, îmbrăcat cu un palton gros cu guler de astrahan, care îl făcea să pară și mai voinic și impunător. A trecut prin dreptul băncii și a umflat din zbor ziarul *The Times*, plecând mai departe cu el, fără să se oprească din mers.

Deși nu avea nimic împotriva furtului unor ziare aruncate de alții – în fond, de ce să ajungă la gunoi? –, Juliet se simțea totuși indignată, considerând că era o nedreptate față de Godfrey. Bărbatul în palton cu guler de astrahan se îndepărta atât de repede, încât aproape că nu-l mai vedea. Mergea în direcția opusă față de Godfrey, astfel încât nu mai exista nicio posibilitate de a-i restitui acestuia ziarul. Cu toate acestea, Juliet a pornit grăbită după Godfrey, cu gândul ca măcar să îl salute, acum când perioada lui de meditație se încheiase.

A recunoscut una dintre mănușile lui, pierdută pe alee – era din piele, căptușită cu lână, cam uzată – și

s-a aplecat să o ridice de pe jos. Oare cât balast avea el de gând să mai presare în spate? se întreba ea. Sau poate voia să lase o urmă pe unde mergea, ca Hansel și Gretel cu firimiturile lor de pâine, și spera ca astfel să găsească din nou drumul de ieșire din Kensington Gardens (iar acum, mulțumită ei, nu va mai putea face asta). A examinat atentă mănușa, ca și cum ar fi fost un indiciu pentru ceva. Nu așa se spunea că proceda o femeie când voia să atragă atenția unui bărbat? (*Oh, duduie, cred că ați pierdut ceva.*) Părea puțin probabil ca acesta să fi fost motivul lui Godfrey.

A iuțit pasul și, ajungându-l din urmă, a izbutit să-l tragă de mâneca pardesiului. El s-a întors, părând de-a dreptul alarmat, ca și cum s-ar fi temut de niște tâlhari la drumul mare. A ridicat bastonul – destul de amenințător –, dar apoi a recunoscut-o și expresia alarmată de pe chipul lui s-a preschimbat în mirare.

— Eu eram, domnule Toby, a zis. V-a căzut o mănușă.

— Vai, îți mulțumesc, domnișoară Armstrong, a spus el, cam rușinat de reacția lui. M-aș fi frământat mult neștiind ce am făcut cu ea, a zis el, scoțând din buzunar perechea mănușii pierdute și, punându-și-le acum pe amândouă, a adăugat: Așa, acum n-o să le mai pierd.

Dar de ce oare nu purtase mănușile până acum? se întreba ea. Odată cu înserarea, se făcuse frig și se întunecase aproape complet.

— Ce făceai, mă urmăreai? s-a interesat el, deloc supărat.

— Nu, nicidecum. Eram în drum spre casă.

— Ah. Îmi permiți atunci să te însoțesc până la Albert Hall?

Oferindu-i brațul, au pornit amândoi mai departe prin parcul cufundat în asfințit, arătând probabil ca doi îndrăgostiți nepotriviți, își imagina Juliet. Sau poate ca vreun cuplu mai dubios din punct de vedere moral. (*Până la urmă îți faci și tu de cap un pic, Gibbons. Cine ar fi crezut?*)

Au sporovăit vrute și nevrute, nimic ce să-și mai fi amintit ea după aceea, în afară de ceva despre neutralitatea Olandei („Nu îi va ajuta în final"), totul în cadența bastonului lui pe alee – *tac-tac-tac*. S-au despărțit la Albert Hall.

— Bun, eu am ajuns, a zis el, iar ea și-a dat seama abia după ce el plecase că uitase să îi spună de ziar.

Oricum, nici nu conta, de fapt, presupunea ea.

Și totuși. Cum se repezise bărbatul în palton cu guler de astrahan să înșface ziarul *Times* lăsat de Godfrey, de parcă pândise momentul când să poate face asta! Deși inițial fusese sigură că lui Godfrey, pur și simplu, îi căzuse mănușa pe jos fără să știe, poate că se înșela totuși, poate că fusese un semnal pentru ceva. Și cât de consternat fusese el când ea îl acostase, de parcă într-adevăr s-ar fi așteptat poate să fie atacat! Astrahanul era o pielicică de miel

nenăscut, parcă? *Smuls pretimpuriu din pântecele maicii sale*[1], s-a gândit Juliet, cutremurându-se de grozăvia imaginii.

*

— Ți-ai amintit ceva? a întrebat Oliver Alleyne.

— Nu, domnule. Godfrey Toby nu face nimic ieșit din comun.

Era în fond o chestiune de lealitate, nu? Sau de încredere, poate. Avea încredere în Godfrey, așa cum – instinctiv – nu avea încredere în Oliver Alleyne.

— De ce? a întrebat ea, fiindcă îi stârnise deja curiozitatea.

— Păi, nimeni nu este întru totul nevinovat, domnișoară Armstrong.

Un miel nenăscut poate, se gândea Juliet. Alleyne și-a etalat în fața ei zâmbetul lui de craidon. Era însurat, a aflat ea ulterior de la Clarissa, cu o actriță. „Foarte cunoscută. Georgina Kelloway." (Probabil așa se explicau pornirile lui spre declamările teatrale.) Juliet o văzuse pe scenă pe soția lui, într-o piesă de Noel Coward. I se păruse cam prețioasă și artificială, dar pesemne așa cerea rolul. Inocența nu fusese o opțiune.

Oliver Alleyne și-a recuperat pălăria de pe secreterul cu rulou și a zis:

— Eu am plecat.

---

[1] Aluzie la tragedia *Macbeth* de William Shakespeare.

Câinele s-a trezit instantaneu și s-a ridicat în șezut, atent la orice posibilă comandă.

— Și, te rog, cum îți spuneam, chestia asta trebuie să rămână între noi doi, domnișoară Armstrong. E nevoie de discreție absolută. Nu trebuie să spui nimănui.

— Nici lui Perry?

— Mai ales lui Perry. Godfrey este omul lui Perry.

— Iar eu sunt fata lui Perry, a subliniat ea.

— Eu nu cred că dumneata ești fata cuiva, domnișoară Armstrong.

S-a îndreptat spre ușă. Câinele a rămas pe loc, iar Juliet a zis:

— Domnule? Domnule Alleyne? V-ați uitat câinele.

A întors capul să se uite la câine și a spus:

— Oh, nu e al meu. Mă gândeam că poate îmi vei face favoarea de a avea grijă de el pentru scurt timp.

— Eu? a spus ea, stupefiată.

— O cheamă Lily. Din câte se pare, e un Schnauzer pitic.

Schnauzer rimează cu Mauser, se gândea Juliet.

Câinele, care privise neliniștit spre Oliver Alleyne, și-a îndreptat acum atenția spre Juliet. Nu-și imaginase că un câine ar putea părea suspect vreodată.

— Posesorul a trebuit să plece în străinătate.

— Trimis de dumneavoastră? De MI5?

— Cu condiția ca noi să avem grijă de câinele ei.

— O femeie?

— Câinele este un fel de... gaj, cred că s-ar putea spune.

Câinele s-a uitat instinctiv la el, ca și cum s-ar fi întrebat ce însemna cuvântul „gaj".

— Pentru a avea garanția că stăpâna lui se va întoarce pe aceste meleaguri. Nu-i nevoie să știi mai mult de atât, te asigur.

— Nu mă pricep deloc la câini, a spus Juliet.

— Perfect, acum e un bun prilej să înveți, a zis el pe un ton vesel. Plătim noi. Pentru mâncare și așa mai departe. Suntem foarte recunoscători. Și, domnișoară Armstrong, ai grijă te rog să nu i se întâmple nimic câinelui. E foarte important, să știi.

L-a condus până la ușa din față. El și-a afișat din nou zâmbetul de craidon, care începea însă să-și cam piardă din efect.

— Și domnișoară Armstrong – cealaltă chestiune cu prietenul nostru... *Semper vigilans*, domnișoară Armstrong, *semper vigilans*. Bun, atunci, hai să nu te mai reții din treabă.

– 17 –

Discul 7

(cont.)

D. Nu, doar mă întrebam.

G. Asta nu înseamnă să mergi prea departe, totuși?

T. Ba da, de fapt. N-am reușit să găsesc pe altcineva la fel de interesant.

G. Nu te poți gândi la un individ mort (? Nu sunt sigură de această frază)

T. Nu. (râde) Oricum, mort n-ar mai fi bun la nimic, nu-i așa? E păcat că omul acela a murit, nu?

G. ... (inaudibil)

D. Care om?

T. ... (?) (râsete)

G. Da, mare păcat într-adevăr. Ar fi putut să fie un om foarte bun.

T. Da, foarte folositor.

G. Care era numărul acela de telefon?

T. BUNTINGFORD (?) 214 BUNTINGFORD (HUNTINGFORD??) este cea mai apropiată centrală telefonică (trei cuvinte).
G. Și el a spus clar...
T. Da, da.

Dând curs unei directive venite de sus, trebuiau depuse toate eforturile pentru a face economie la hârtie, așa că acum Juliet abrevia numele sub formă de inițiale și dactilografia textul pe ambele părți ale foii de hârtie. Aveau mai puțin de aruncat în cazul în care câștigau războiul și mai puțin de distrus dacă pierdeau, presupunea ea. („Totul va trebui eliminat", spunea Perry. „Vom arde clădirea până în temelii, dacă va fi nevoie.")

GODFREY pleacă să cumpere sandviciuri. TRUDE și DOLLY scotocesc frenetic după microfoane. Râsete pițigăiate. GODFREY se întoarce cu sandviciurile și le întreabă dacă au efectuat o „percheziție minuțioasă". Alte râsete. Informatorii par convinși că Gestapo le înregistrează conversațiile (nu MI5). Fac comentarii despre calitatea (bună) a sandviciurilor.

(Pauză de biscuit)

D. Am uitat să spun – am primit o contribuție de 5£ de la D-NA BRIDGE. Pentru fondul Gestapo.

G. Oh, asta duce la tot felul de complicații, cu evidența contabilă și așa mai departe. Nu se doresc fonduri din surse externe. Birocrație, în fine.

Juliet a pufnit în râs.

— Ce e, domnișoară?

— Oh, salut, Cyril, nu te-am văzut când ai venit. Informatorii îi dau bani lui Godfrey pentru „fondul Gestapo".

— Asta ce-o mai fi?

— Habar n-am. Ceva născocit de o imaginație colectivă febrilă ca a lor. Și ca să nu mai zic că a fost o bancnotă de cinci lire.

— Cu banii ăștia am putea cu toții să ieșim în oraș într-o seară, domnișoară.

Cuvântul „Gestapo" în sine părea să îi excite pe vecini. Betty și Dolly mai ales se rugau mereu de Godfrey să le arate „legitimația de Gestapo" – cartea de identitate Gestapo, emisă chipurile de „*Polizeidirektion* din Berlin" în 1938. Inutil de spus că MI5 avea un departament de plastografiere foarte bun.

Godfrey vorbea bine germana, de fapt pentru urechea lui Juliet suna de-a dreptul fluent. Stătuse un timp acolo, când era mai tânăr, i-a spus el lui Juliet.

— Heidelberg. Și războiul, bineînțeles.

Ce-a făcut el în război?

— Una – alta, domnișoară Armstrong. Una – alta.

Trude conversa uneori în germană cu el, deși ea nu vorbea prea bine germana. (În opinia ei, vorbea bine, desigur.) Betty și Dolly erau încântate când el vorbea nemțește, era ca o confirmare a legitimității lui și a lor, implicit. Ele serveau al Treilea Reich, iar Godfrey era dovada vie a acestui fapt.

– 18 –

Discul 7 (cont.)

Au discutat cu voce joasă despre diverși oameni, însă prea puțin s-a putut înțelege neîntrerupt. La aproximativ 14.45, au vorbit despre când s-ar putea să apară VICTOR. La 16.05, TRUDE a ieșit să cumpere ceva și s-a întors. Din nou, taclale. TRUDE s-a întors.

Discul 8 (cont.)

16.25

TRUDE și EDITH glumesc cu GODFREY despre ce ar trebui ei să facă cu cadavrul lui dacă ar muri. TRUDE a zis că bine că n-a murit până acum. GODFREY a râs. Au discutat amândoi în glumă despre cum să se descotorosească de cadavru.

T. Am o idee bună despre unde se poate ascunde un cadavru. Putem să îl băgăm într-un beci de cărbuni sub trotuar.

(Râd toți împreună)

G. Care beci de cărbuni?
T. La Carlton Club.

(Râsete)

G. Și eu ce ar trebui să fac dacă muriți voi?
T. Același lucru.
E. Am umple repede toate beciurile pentru cărbuni.
T. Cu evrei!

Sună la ușă. GODFREY se duce să deschidă. GODFREY se întoarce.

G. A venit VICTOR.

— Ai ascultat și tu asta ieri, Cyril? Partea în care discutau despre cum să se descotorosească de un cadavru?

Cyril a râs.

— Poanta cu beciul de cărbuni de la Carlton Club? O să știm unde să căutăm dacă dispare Godfrey.

— Foarte ingenios, presupun.

— Ar fi bine de făcut asta exact înaintea unei livrări masive de cărbune, nu? În felul ăsta, ar trece o bucată de timp până ca mortul să fie descoperit. Nu-i prea practic ca idee în perioada asta a anului, am impresia, fiindcă vremea a început deja să se încălzească.

— Te-ai gândit intens la chestiile astea, Cyril.

— Așa e. Bucuros aș băga-o pe Trude într-un beci cu cărbuni. Afurisită pielea pe ființa asta!

— Este, ce-i drept, i-a dat dreptate Juliet. Nu mi-aș dori să mă ciocnesc de ea în vreun gang întunecos.

Banda mașinii de scris Imperial trebuia schimbată. Juliet se întreba cât mai putea dactilografia oare cu ea, fără ca vorbele vecinilor să nu pălească, până nu ar mai rămâne nimic. Oricum, trecerea timpului va face același lucru într-o bună zi. Toți vor sucomba aceleiași sorți, totul va păli până nu va mai rămâne nimic în final, nu?

– 23 –

Discul 9

GODFREY numără niște mărunțiș.

G. Și două monede de trei penny fac 5/6. Cât timp îți va lua ca să ajungi la Liverpool?

V. Cinci minute (25?) uneori. De la o cutie la St. James Street Post Office – Whitehall 4127.

G. Cât costă?

V. Cam 2/6.

Foșnete de hârtie, din cauza cărora câteva minute de conversație sunt inaudibile.

19.50

Remarcând că plouă afară, GODFREY a sugerat că meargă la restaurantul italienesc de vizavi, unde va veni și el mai târziu cu Victor.

TRUDE și EDITH pleacă.

— E destul de prietenos cu ele, nu? a zis Cyril, citind peste umărul lui Juliet.

Cine se uita cu atenție la conținutul acestor conversații? În mod evident, Perry ar fi trebuit să facă asta, numai că adesea el prefera să citească rapoartele întocmite de Godfrey, decât să aibă de-a face cu pelteaua monotonă a transcrierilor (Juliet nici nu putea măcar să-l blameze pentru asta). În ultima vreme, pesemne că i se înecaseră corăbiile, din moment ce nu prea mai citea nimic. („Scuze, domnișoară Armstrong, dar m-a prins neagra melancolie în mrejele ei.") Iarăși, se gândea ea.

— Ies cu toții în oraș destul de des după întâlniri, i-a zis ea lui Cyril.

Era restaurantul italienesc de vizavi, pe care se părea că îl prefera Godfrey, și mai era un local elvețian prin apropiere. Exista și o tavernă care le plăcea tuturor – Queen's Arms –, deși el obișnuia să meargă acolo mai degrabă cu bărbații decât cu femeile.

— Eu n-aș spune că e neapărat „prietenos", a remarcat Juliet, punând husa peste Imperial. Presupun că totul e inclus în slujba lui, ideea fiind de a-i face să se simtă în largul lor cu el, înțelegi?

— Da, dar nu putem să-i înregistrăm, nu-i așa, domnișoară? Mă refer atunci când își mănâncă *spaghetele*.

A rostit apăsat cuvântul, în derâdere. Bucatele străine nu-și găseau locul în vocabularul lui Cyril, care era

de felul lui un băiat din Rotherhithe, mare amator de plăcintă cu țipar și piure.

— Nu, într-adevăr, a zis ea, ridicându-se ca să-și ia mantoul. Ai venit mai devreme, nu-i așa, Cyril?

— Nu, domnișoară. Cred că dumneata ai rămas până mai târziu. Ai auzit știrile?

— Cu Churchill care va fi premier? Da.

— Unde vă duceți diseară, domnișoară?

— Mă duc la cinema, Cyril, a răspuns Juliet, uitându-se în oglinda incomodă din hol, ca să verifice dacă își pusese bine pălăria pe cap.

— Ce vedeți, domnișoară?

— Nu știu. Mă duc cu o prietenă, a ales ea filmul. Pălăria asta ți se pare potrivită?

— Arătați senzațional, domnișoară.

Îi plăcea de ea, Juliet știa asta.

— Bine, dar *pălăria*? a insistat ea, încruntându-se la imaginea ei din oglindă. (Probabil că Cyril nu se prea pricepea de fapt la pălăriile de damă.) La ce oră trebuie să vină Godfrey?

— La șase.

Programul lui Godfrey se cam complicase în ultima vreme, întrucât începuse să se vadă cu vecinii și în timpul zilei. („Au atâtea lucruri de spus.") De asemenea, începuse să ciocănească la ușa lor, cu bastonul, un sunet codificat – *tac-a-tac, tac-a-tac-TAC* – pentru a anunța că sosise.

Înainte de plecare, Lily se ținuse după Juliet peste tot, plină de speranță.

— Îmi pare rău, nu mergem la plimbare, i-a spus ea câinelui, lăsându-se pe vine și dându-i un pupic compensator pe fruntea catifelată.

— În seara asta, vii acasă cu mine, Lil, i-a spus Cyril câinelui. O să ne jucăm pe cinste, da? Prostuța de Lily, a mai zis el, aruncându-i o păpușă neagră de cârpă, care fusese confecționată de „buni" a lui, o cucoană misterios de autoritară, care îl crescuse pe Cyril în absența unor părinți cam iresponsabili, din câte se părea.

Buni tricota frenetic de dragul lui Lily – un spiriduș, un ursuleț, un polițist, precum și multe alte jucării de lână, pe care cățelușa le sfâșiase bucuroasă în bucăți. Lily se dovedise o completare bine-venită în micul lor club din Dolphin Square. În ciuda înfățișării ei cam morocănoase, era o creatură veselă, dornică să fie pe plac și uitând repede de supărare. Cyril venea mai devreme în fiecare zi, ca să poată trage o trântă cu Lily pe covorul cu frunze de toamnă, iar Perry își petrecea mult timp investigând firea ei canină, regizând mici experimente comportamentale. („Acum, Juliet, vreau să te duci și să stai în spatele ușii aceleia, de unde să șoptești neutru – fără intonație – cuvântul «plimbare», ca să văd cum reacționează ea.") Uneori, cățelușa se uita la Perry cu o asemenea curiozitate, încât Juliet se întreba dacă nu cumva rolurile lor se inversaseră, Lily fiind acum cea care îl studia pe Perry.

Juliet știa mai multe deja despre proveniența câinelui, mulțumită lui Perry, precum și câte ceva despre trecutul fostei ei stăpâne. „O unguroaică, de-a dreptul nebună", a spus Perry. În opinia lui, toți ungurii erau nebuni – ceva legat de prăbușirea Imperiului Austro-Ungar, numai că Juliet nu prea fusese atentă atunci.

Pe stăpâna lui Lily, unguroaica nebună, o chema Nelly Varga și, potrivit lui Perry, fusese prinsă spionând pentru nemți.

— Noi „am convertit-o".

Ce însemna asta?

— A fost lăsată să aleagă – ori mergea frumos la spânzurătoare, ca toți spionii germani pe care i-am prins înainte, ori putea în schimb să lucreze pentru noi. Amenințarea ștreangului a fost foarte convingătoare, a spus Perry.

— Nici nu-mi imaginez altfel.

— Iar acum este într-o misiune pentru noi, în Franța. Și avem nevoie să vină înapoi, iar asta – a spus el, arătând spre câine (câinele a lăsat capul pe o ureche) – este garanția că așa va face. Am promis să nu-i facem niciun rău. E obsedată de cățelușa asta – este singura modalitate de a o putea controla, de fapt.

— În afară de ștreang.

Nemții băteau la ușa Belgiei, iar după Belgia avea să vină rândul Franței. Părea puțin probabil ca Nelly Varga să poată scăpa din fălcile de fier care înghițeau Europa.

Juliet spera să nu scape – ar fi fost sfâșietor să trebuiască să îi mai dea câinele înapoi.

Între timp, cățelușa „se convertise" și ea. Neavând habar, din fericire, de statutul ei ca zălog în această înțelegere, părea să-și fi transferat întreaga dragoste asupra lui Juliet și a lui Cyril. Până și Perry, imperturbabil ca un ascet cum se voia, a fost atras în cercul afecțiunii ei și, adesea, putea fi găsit stând pe canapea cu Lily în poală, mângâindu-i cu un aer absent urechile moi. „Mă ajută să gândesc", spunea el sfios, când era prins în flagrantul duioșiei.

— Bun, eu am plecat, Cyril.

Renunțase să se mai frământe pentru pălărie, n-avea cum să arate bine vreodată.

— Noapte bună, domnișoară. Vizionare plăcută la film.

*

Da, ce frumos ar fi fost să meargă la cinema, se gândea ea. Să stea în căldura lâncedă din sala Odeon, în Leicester Square, și să vadă un film sau să moțăie liniștită și să mai recupereze din orele de somn insuficient, ori chiar să viseze cu ochii deschiși la „Ian", numai că din păcate ea era într-o misiune pentru Clubul Dreptei.

În urma debutului ei în Pelham Place, Juliet fusese invitată la o ședință în încăperea înghesuită și afumată de deasupra localului Russian Tea Room. Majoritatea

participanților erau văduve 18b. De aceea, firește, se auzeau nenumărate recriminări pe această temă. Era acolo și doamna Ambrose, bineînțeles, purtând o beretă croșetată într-o nuanță alarmantă de fucsia. Tricota tot timpul, ocazional ridicând privirea de la andrelele ei și zâmbindu-le extatic celorlalți membri.

Doamna Scaife nu lua parte decât arareori la ședințe, însă venise de vreo două ori cu Juliet la Russian Tea Club și mâncaseră bucate preparate de mama Annei Wolkoff, care era bucătăreasa localului și care a apărut ca o troglodită din bucătăria de la subsol, cu un „gulaș" – ceea ce Juliet confundase cu un „gulag", când auzise prima oară cuvântul! „Și ideea sinistră chiar se păstra", i-a raportat ea lui Perry. „Mi-e groază să mă gândesc ce animal era înăuntru, avea un gust foarte zoologic."

La ședința Clubului Dreptei, doar două persoane păreau mai apropiate ca vârstă de Juliet. Un tânăr necopt, din gura căruia se revărsau nesfârșite tirade polemice, de parcă ar fi fost la o ședință de comuniști. Și o tânără, destul de frumoasă, arborând o semeție galică („belgiană, de fapt"), care fuma încontinuu și părea aproape răpusă de lasitudine. Numele ei, a spus ea, era Giselle. „Gizela" rimează cu gazela, s-a gândit Juliet. Giselle se mai dezmeticea uneori din torpoarea ei (se mișca într-adevăr ca o felină leneșă) pentru a disprețui câte ceva. Într-o ordine aleatorie, „detesta" persoana Ducelui de Kent (fără să dea vreun motiv), metroul pe liniile „District" și „Circle",

pâinea englezească și pălăria doamnei Ambrose (aceasta din urmă fiind înfierată cu o șoaptă teatrală la urechea lui Juliet: „Urrrăsc pălăria asta").

Juliet fusese invitată să ia parte la campania lor de „lipit afișe", pentru care au fost grupați câte doi, de parcă s-ar fi pregătit pentru un joc de societate. Răsuflase ușurată când i-o repartizaseră ca parteneră pe doamna Ambrose și crezuse că aveau să poată vorbi deschis, însă doamna Ambrose a rămas cu fermitate în pielea personajului ei pe tot parcursul traseului împreună prin centrul Londrei.

Se furișau prin bezna camuflajului, fără să se îndepărteze de ziduri și grilaje, evitând polițiștii și paznicii de la apărarea antiaeriană.

— Evrei, a forăit pe nări doamna Ambrose, lipind o foaie volantă cu textul *This is a Jew's War*[1], pe ușa unui post al apărării antiaeriene.

(Al cărui evreu? se întreba Juliet, uitându-se la apostrof.) Făceau „colaje" lipind manifestele lor de propagandă (*Războiul distruge muncitorimea!*) peste tot unde păreau să se potrivească – peste afișele guvernului, pe cabine telefonice, balize Belisha, magazine Montague Burton și localuri Lyons Corner Houses.

— Oriunde există evrei, spunea doamna Ambrose.

Nu pentru prima oară, lui Juliet i s-a întâmplat să se întrebe dacă doamna Ambrose era într-adevăr împotriva

[1] „E războiul evreului."

naziștilor. Nu părea în niciun caz să fie în favoarea evreilor și își intra în rol atât de convingător, încât lui Juliet nu-i era greu deloc să uite că doamna Ambrose era „de-ale noastre", și nu „de-ale lor". Dacă ar fi fost pe scenă, ai fi putut să o acuzi că își interpreta exagerat rolul. („Are aptitudini «profesionale» remarcabile", spunea Perry. „Știi că ai de-a face cu un bun agent atunci când nu îți poți da seama de partea cui este.")

Juliet avea impresia că, în materie de convingeri ideologice, delimitările erau destul de vagi – Perry fusese cândva membru al Uniunii Britanice a Fasciștilor („A fost util", spunea el. „M-a ajutat să-i înțeleg"), iar Hartley (tocmai Hartley, n-ai fi zis!) fusese membru al Partidului Comunist când era la Cambridge. „Dar fiecare a fost comunist înainte de război", a obiectat el. Și Godfrey, desigur, frecventase cercuri fasciste ani de zile, pentru MI5, iar în unele zile ai fi zis că aproape îi îndrăgea pe informatorii lui.

— Fii mai expeditivă, dragă, a zis doamna Ambrose. Te miști prea încet. Tehnica e să lipești și să *fugi*.

După cum arăta, doamna Ambrose nu ar fi putut fugi nici dacă o urmărea un taur.

Cu altă ocazie, Juliet ieșise pe teren cu Giselle, care măcar nu s-a prefăcut că „lipește" și, în schimb, s-a dus direct la o cârciumă.

— Simt nevoia să beau, a zis ea. Pot să te tentez?

Ce mai însemna și asta? Vorbeau codificat? Era oare același cod? Halal disimulare, dacă așa era. Juliet ezita. Trebuia să rostească cuvintele, totuși.

— Ești foarte amabilă, a zis ea, cu precauție. Cred că vreau.

Giselle s-a burzuluit la ea:

— Nu m-am oferit să-ți fac cinste.

Cârciuma era aglomerată, plină de marinari gălăgioși, eșuați acolo cam departe de mare, astfel că prezența amândurora a stârnit nenumărate comentarii obscene, pe care Giselle le-a ignorat cu o trufie impresionantă.

Au izbutit să se strecoare până la o masă din colț, de unde Juliet a fost trimisă la bar după rom, pe care l-a plătit tot ea. Era o sarcină destul de oneroasă să fii cu Giselle undeva. Care era oare trecutul ei? se întreba Juliet. („A fost la un moment dat manechin la Worth", îi destăinuise doamna Ambrose.) Și-au băut romul și, fiind prea multă gălăgie ca să fi putut sta de vorbă, au plecat foarte repede după ce veniseră. Aveau direcții diferite cu metroul, așa că Juliet a fost concediată în capătul scării rulante, fără nicio undă de recunoștință.

— Ah, mam'selle Bouchier, a spus Perry mai târziu. Îi cam plac băuturile alcoolice, aș zice. Și alte lucruri de asemenea, din nefericire.

— O cunoști?

Perry s-a uitat încruntat la Juliet.

— Bineînțeles că o cunosc, e una de-ale noastre. Un agent excelent. Nu s-a identificat de față cu tine?

— Oarecum. Presupun. (Oare câți agenți *avea* Perry în Clubul Dreptei? Jumătate din membrii de-acolo, s-ar fi zis.)

S-a încruntat și mai mult, nedumerit pesemne de incompența ei, se gândea Juliet.

— Ești sigură că toate aceste chestiuni clandestine nu te depășesc, totuși? a întrebat el.

— Sunt sigură. Absolut sigură, a răspuns Juliet.

*

După vreo două săptămâni de asemenea activități revanșarde, Juliet a primit o insignă. Anna Wolkoff personal i-o prinsese pe piept. Avea sprâncene feroce și părea să fi adunat în ea toată întristarea sufletului rus, oftând în mod tragic ca o femeie a cărei livadă de vișini fusese tăiată cu toporul, în timp ce îi fixa lui Juliet insigna pe rochie.

— Ești una de-ale noastre acum, Iriska, i-a spus Anna.

A făcut un pas înapoi, ca să o admire pe Juliet, apoi a sărutat-o pe amândoi obrajii.

Insigna era roșie cu argintiu și înfățișa un vultur nimicind un șarpe, sub care erau inițialele P și J.

— *Perish Judah*[1], a explicat amabilă doamna Ambrose când a fost întrebată.

*

— Ce-i cu emblema aceea urâtă de pe rochia ta? a întrebat Perry.

---

[1] „Piei Iuda", deviza Clubului Dreptei.

— Am primit o insignă. Mă simt de parcă aș fi din nou în Organizația de Cercetășie pentru fete. Pare cam prostesc totul.

— Oamenii ăștia sunt mai periculoși decât par, a spus el. Îi prindem noi până la urmă dacă avem răbdare. Încetul cu încetul, cade și maimuța în plasă.

Și eu ce se cheamă că sunt atunci? se întreba Juliet. Momeala? Cu ce poți momi o maimuță? (*Pot să te tentez?*) Cu banane, probabil.

— Într-un fel, e ca și cum ai fi Jekyll și Hyde, a spus Juliet.

— Binele și răul, întunericul și lumina, a meditat Perry. N-o poți avea pe una fără cealaltă, presupun. (Își descria oare propria personalitate?) Poate că suntem toți dualiști, a spus el.

Juliet nu prea știa ce însemna „dualist". Nu cineva care se bate în duel, dis-de-dimineață, probabil. Cineva indecis, care pregetă între două variante, eventual.

*

La Odeon, Imnul Național a început la sfârșitul programului, când Juliet s-a ridicat somnoroasă în picioare. Giselle, care stătuse jos lângă ea, s-a descolăcit cu gesturi languroase de pe scaun ca o cobră cam visătoare. Juliet tocmai începuse să intoneze *God save our gracious King*, când Giselle a înghiontit-o în coaste cu cotul ei osos.

Oh, Doamne, s-a gândit Juliet, Clubul Dreptei nu se ridică să cânte pentru Regele lor, folosind în schimb propria lor versiune pentru *Land of Hope and Glory*[1]. Cam stridente, cele două văduve ale articolului 18b din Lege, împreună cu care veniseră la Odeon, se lansaseră deja în varianta *Land of Hope and Jewry*, cu vocea lor bisericească și subțiratică. (*All the Jewboys praise thee/ as they plunder thee.*)

— Cântă, a șuierat Giselle spre ea.

Land of Jewish finance/ fooled by Jewish lies, cânta Juliet încetișor.

I se părea o pastișă atât de proastă, o antiteză din toate punctele de vedere – muzical și moral – a Imnului Național. Spectatorii din jur se uitau la ele alarmați, dar prea uimiți probabil ca să mai spună ceva.

Nu era singura infracțiune pe care o comiteau în cinematografe. Se apucau uneori să fluiere și să huiduie în timpul vizionării – „filosemit", „militariști" și așa mai departe –, iar apoi fugeau din sală, până să se ia vreo măsură pentru a le potoli.

— Pe ecran se proiecta *Gaslight* cu Anton Walbrook. Juca extraordinar de bine, i-a povestit Juliet lui Perry ulterior (și era șarmant, de asemenea, numai că n-a mai spus și asta, ca nu cumva să creadă că se referea la fizicul lui.) Soția lui se lasă convinsă de el că va înnebuni.

---

[1] Cântec patriotic britanic, scris în 1901.

Perry a râs cam sec și a întrebat-o:

— Și ție ți-a plăcut asta, nu?

— Nu știai? a spus Hartley. Soția lui s-a țicnit și s-a spânzurat în dulap. (Mai mult un Rochester, decât un Heathcliff, vasăzică.) Asta era prima lui soție, bineînțeles, a continuat vesel Hartley. (*Prima* lui soție?) Nimeni nu știe ce s-a întâmplat cu a doua.

Barbă-Albastră, atunci. Noroc că nu existau camere închise cu cheia în apartamentul din Dolphin Square, pentru ca Juliet să găsească vreo nevastă moartă spânzurând însângerată de un cârlig de măcelărie – sau într-un dulap, eventual. Poate că erau depozitate la „cealaltă locuință" a lui, în Petty France.

— Mă mir, fiindcă bărbații de genul lui Perry nu se prea însoară de obicei, a remarcat Clarissa.

– 6 –

15.05.40

G. Când ai fost cu D-NA SHUTE?

T. GLADYS? Da.

G. Și v-ați udat amândouă până la piele? (râd amândoi)

(Țigări)

18.30 Sună la ușă.

G. A venit BETTY.

T. Ai primit slujba la NAAFI?

B. Aștept încă să aflu.

G. Am înțeles.

B. Și oricum va trebui să termin unde sunt, așa că va mai trece încă o săptămână până să pot începe.

G. La NAAFI?

B. Da. (Inaudibil)

T. Ea s-ar alege cu zece ani pentru scrisoarea aceea.

B. Zău, așa zici?

T. Cât ai lua pentru că ai primit-o oare?

(Râsete de jur împrejur)

G. Are careva sânge de galez pe-aici?

B. Niște strămoși demult, dar nu sunt mândră de asta.

T. Am fost la Manchester ca să mă văd cu femeia aceea.

G. Nemțoaica? Și o cheamă BERTHA?

T. BIG BERTHA. (râsete)

B. Seamănă cu maică-sa. Am văzut o fotografie.

T. Trăsături germane cumva?

B. Așa aș spune. (râsete) Va scrie? SW6 – asta e Fulham?

(Pauză de biscuit)

B. V-am spus de evreul ăla care a apărut? A zis că poate să-mi facă rost de orice în materie de lenjerie de corp.

G. Da, da.
B. Au tot ce vrei, undeva.
T. Nu-i cel mai rău dintre ei. (inaudibil) Veninos (?)
B. Păi, o prietenă a mea cunoaște o evreică și (inaudibil) adesea de Paști. Asta nu e sărbătoarea lor!
G. Ei au Paștele evreiesc.
T. Păi, vor afla ei în curând, nu? Să vadă ce-i așteaptă.
G. Hm?

Pe măsură ce războiul se apropia de țărmurile lor, informatorii deveneau și ei tot mai agitați. Dar și mult mai încrezători în ei înșiși.

— O gașcă de tupeiști, nu? spunea Cyril.

Godfrey și Perry puseseră la cale o mașinație ca să-i răsplătească pentru lealitatea lor cu niște mici cruci de fier – insigne de prins la rever, dintre care o parte i-au fost livrate lui Juliet într-o după-amiază de către un curier.

— V-a trimis un admirator ceva, domnișoară? a întrebat Cyril, uitându-se la cutia de carton de pe biroul ei.

— Nu cred că e de la un admirator, Cyril, a spus ea când a deschis cutia. Cel puțin, sper să nu fie.

— Crucea Meritul de Război clasa a doua, a chicotit gutural Godfrey când a venit la sediu devreme (*tac-a-tac, tac-a-tac-TAC*) ca să le ia în primire. *Kriegverdienstkreuz*, a spus el. Vrei să îți dictez cum se ortografiază, domnișoară Armstrong? Pentru transcriere?

— Da, vă rog, domnule Toby.

— Pentru servicii aduse celui de-al Treilea Reich! a zis Godfery, zâmbindu-i de parcă ar fi împărtășit amândoi un secret mai presus de Dolphin Square. (Juliet s-a gândit din nou la plimbarea lor în amurg prin Kensington Gardens, la mănușa căzută. *Îmi permiți să te însoțesc până la Albert Hall?*) Medalii ce trebuie să fie purtate pe ascuns, desigur, a adăugat el. Li se va spune că guvernul german vrea să își arate aprecierea pentru munca lor. Și, dacă va avea loc o invazie, vor putea să se identifice ca prieteni ai naziștilor, și nu ca dușmani.

Dar totuși nu părea să fie o idee prea bună, se gândea Juliet nedumerită. În felul acesta, nemții puteau avea o cohortă de colaboratori de-a gata, așteptându-i aici.

— Dar *noi* vom putea astfel să îi identificăm după medaliile lor! De asemenea, li s-au dat niște adrese unde să meargă dacă nemții invadează țara. Locuri de adunare în caz de urgență, presupun că le-am putea numi, însă în clipa în care vor apărea acolo, vor fi arestați imediat.

Juliet nu-și amintea să fi citit așa ceva în vreo transcriere. Poate că discutaseră despre asta la o porție de spaghete.

— Și pe urmă, domnule Toby? a întrebat Cyril.

— Oh, a spus Godfrey cu nonșalanță, pe urmă îi vom împușca pe toți informatorii, în momentul în care primul nazist pune piciorul pe pământul nostru.

Oare cine va ține arma? se întreba Juliet. Îi venea greu să și-l imagineze pe Godfrey legându-le la ochi pe Betty și Dolly și împingându-le cu spatele la zid.

— Eu aș face asta, a spus Cyril. Nu mă deranjează. Sunt niște trădători, nu-i așa?

Discutaseră cu toții recent despre ce ar face în eventualitatea unei invazii.

— Se impune obligatoriu să apărăm BBC, a spus Perry. Nemții nu trebuie să pună mână pe transmițătoarele radio.

Juliet se imagina cu un Mauser în mână, luptând eroic până la moarte în fața Broadcasting House din Portland Place. Îi plăcea destul de mult această imagine a ei.

*

— Domnișoară Armstrong?

— Da, domnule?

— Vrei să ascultăm la radio discursul lui Churchill? Am niște gin, confiscat de la Ministerul de Război.

— Splendid, domnule.

Era la sfârșitul zilei de lucru și plănuise să meargă la Embassy Club cu Clarissa, însă ar fi însemnat probabil să nu își facă datoria patriotică dacă nu asculta mesajul noului lor premier, deși ea ar fi preferat să danseze și să uite de pătimirile țării. Mai ales că tot ce le oferea el era

un afurisit de cocteil de sânge, trudă, lacrimi și sudoare. *Avem în fața noastră un calvar cumplit.*[1]

Totuși, erau cuvinte emoționante și, dintr-odată, Juliet s-a simțit imens de matură și serioasă, deși senzația venea poate de la gin.

— Credeți că putem face asta? l-a întrebat ea pe Perry.

— Dumnezeu știe, a spus el. Situația este gravă. Tot ce ne rămâne este să ne străduim din răsputeri.

Au ciocnit și Juliet a spus:

— Pentru victorie.

— Pentru curaj. Cuvântul de ordine este curaj, domnișoară Armstrong, a zis Perry și au sorbit ginul până la fundul paharului.

---

[1] Discursul lui Winston Churchill, în 13 mai 1940, în fața Camerei Comunelor, la preluarea funcției de prim-ministru.

MASCARADA

— O petrecere?

— O serată. Vii și dumneata, dragă, nu-i așa? a întrebat doamna Scaife.

— Cu multă plăcere, a zis Juliet. E în Pelham Place?

Doamna Scaife a râs.

— Doamne ferește, nu. O prietenă mi-a împrumutat o cameră.

„Serata" se dorea a fi o reuniune de „oameni care împărtășesc aceleași valori".

— Ne așteaptă timpuri glorioase, Iris, dragă.

Juliet era cam timorată la gândul de a merge acolo de una singură. Se obișnuise cu prezența doamnei Ambrose, mereu imperturbabilă printre lânurile ei, sau chiar cu indiferența superbă a Gisellei, însă acum Iris urma să se ducă singură. Un debut solo pentru ea.

*

„Camera" s-a dovedit a fi ceva grandios – sala de bal a unui splendid edificiu pe Pall Mall –, iar Juliet

se întreba cine putea fi această persoană, prietenă (sau prieten) cu doamna Scaife, care își permitea să pună la dispoziție un loc de întâlnire de o asemenea opulență. Stâlpi masivi din marmură de culoarea cărnii cu nervuri se înșiruiau într-o dublă colonadă, etalându-și deasupra capitelurile poleite cu acante. Oglinzi sclipitoare tapetau pereții de jur împrejur și prindeau în luciul lor reflexiile policandrelor imense. Era genul de încăpere în care bărbați importanți semnau tratate ce îi damnau atât pe învingători, cât și pe învinși, sau unde fete deghizate își pierdeau condurii de sticlă.

Campania de lipit afișe, persiflările în gura mare și așa mai departe erau toate fără însemnătate, de fapt, nu? O diversiune, chiar. Adevărata putere a Clubului Dreptei se afla altundeva. În Whitehall, în odăile dosnice ale unor cluburi londoneze cu aer sufocant, în camere strălucitoare ca aceasta. Nenumăratele Betty și Dolly ale acestei lumi formau trupele, cârcotind din cauza vremii, a biletelor de autobuz și a rațiilor, însă aici erau doar generali. Ei aveau să constituie noua ordine mondială dacă veneau germanii.

Perry îi cumpărase lui Juliet o rochie nouă pentru petrecere. Vestimentația, croită din satin în bie și destul de decoltată cum era, fusese achiziționată la îndemnul lui. De fapt, el o însoțise la Selfridges, unde vânzătoarea îi șoptise lui Juliet în cabina de probă: „Ce tip generos. Ești o fată norocoasă", iar Juliet răspunsese: „Păi, poate

că *el* e cel norocos." Eu sunt un cadou. Un măr așteptând să fie cules. Un trandafir. O perlă.

— Și m-am gândit că asta s-ar potrivi bine, a spus Perry, scoțând la iveală o cutiuță de piele verde.

Deschizând-o, Juliet a găsit înăuntru o pereche de cercei cu diamante, cuibăriți în capitonajul de satin alb.

— Oh, a exclamat Juliet.

— Diamante, a zis el, ca și cum s-ar fi putut ca ea să nu știe ce erau. Calitate destul de bună – sau așa mi s-a spus. Cerceii sunt asigurați, dar e preferabil să nu-i pierzi. Trebuie returnați mâine.

— Oh.

Nu erau un cadou deci. De ce nu mi-o fi dat mai bine un dovleac și șase șoareci mici, ca să știm o treabă, s-a gândit Juliet.

— Un cadou de la tatăl tău, la împlinirea vârstei de douăzeci și unu de ani, dacă te întreabă careva.

— Eu am doar optsprezece ani.

— Da, dar pari mai mare.

(Și oare asta o făcea mai atractivă sau nu în ochii lui? se întreba ea.)

— Dar ai zis că tatăl meu a murit, i-a reamintit ea.

— Așa e.

Juliet era surprinsă – Perry nu uita niciodată nimic. În acea dimineață, în timpul gustării de la unsprezece, lui Perry îi alunecase din mână o ceașcă, după care rămăsese

încremenit locului câteva momente, holbându-se pur și simplu la cioburile de pe pardoseala bucătăriei.

— Parcă n-aș fi eu, spusese el într-un final.

E el, se gândise ea, doar că are două laturi ale personalității, ca niște uși rotative. Doctor Jekyll, faceți cunoștință vă rog cu domnul Hyde! Un dualist.

Plecase din bucătărie și o lăsase pe ea să adune cioburile.

Acum a oftat și în mod vizibil a încercat să-și revină în fire:

— Bun, atunci cerceii sunt o bijuterie de familie – de la mama ta.

Stând așezată sub casca în care sufla un aer înfiorător de fierbinte, la coaforul din Knightsbridge, în timp ce o fată îi făcea manichiura, Juliet nu avea senzația că ar fi Cenușăreasa, ci mai degrabă o victimă, pe care o pregăteau pentru imolare.

*

— Ah, Iris, draga mea, a spus doamna Scaife, navigând ca o corabie spre ea, cu dantelele fluturându-i în urmă. Mă bucur nespus că ai putut veni. Ce cercei frumoși.

— I-am moștenit de la mama când a murit.

Punând un braț în jurul umerilor lui Juliet și strângând-o încurajator, doamna Scaife a murmurat:

— Biata de tine, Iris dragă.

Doamna Scaife purta perle, un colier cu trei șiruri la baza gâtului, cum avea Regina Mary. Întotdeauna purta ceva în jurul gâtului – o eșarfă de mătase sau vreo etolă de blană. Juliet se gândea că ascundea probabil vreo cicatrice, însă doamna Ambrose spusese sec: „Doar riduri."

În celălalt capăt al sălii, fusese montat un bar cu serviciu complet, nepotrivit de modern însă cu toate acele accesorii din crom lucios și sticlă, în mijlocul marmurei din jur. Doamna Scaife a preferat totuși să ia din zbor un pahar cu vin de Xeres de pe tava unei chelnerițe („Stai dreaptă, aici nu ești la Lyons.") Apoi, i-a dat lui Juliet vinul.

— Poftim, dragă. Așa, sunt foarte mulți oameni pe care vreau să îi cunoști.

Oh, Doamne, se gândea Juliet. Ne lansăm.

Navigând prin mulțime, cu pieptul său planturos ca o proră rotunjită, doamna Scaife a eliberat un culoar de înaintare, pe unde Juliet venea obedientă în siajul ei. A fost prezentată de câteva ori drept „noul nostru copil de trupă de asalt", iar oamenii râdeau de parcă ar fi fost o descriere minunată. Perry îi spusese că trebuia să încerce să rețină numele fiecărei persoane pe care o întâlnea, însă erau atâția oameni acolo și numele lor se rostogoleau unele după altele, ba un Lord, ba un Onorabil, un judecător, un membru al parlamentului, un episcop și... Clarissa?

— Lady Clarissa Marchmont. Clarissa, dragă, am plăcerea să ți-o prezint pe Iris Carter-Jenkins.

— Încântată de cunoștință, Iris, a spus Clarissa. Mă bucur să văd încă o persoană tânără aici, nu-i așa, doamnă Scaife?

Purta o toaletă fabuloasă. („Schiaparelli. E veche, desigur. Nu mi-am mai luat nimic nou de când a fost declarat războiul. O să ajung să umblu în zdrențe, până la urmă.")

— Știi ce, Iris? Ce-ar fi să renunți la vinul ăla și să vedem dacă barmanul nu ne poate prepara două cocteiluri. Pot să te tentez?

*

— De ce nu mi-ai spus? a murmurat Juliet, în timp ce sorbeau simandicos dintr-un lichid nemaipomenit de dulce și alcoolic, scrutând încăperea.

— N-am știut nici eu! A fost o chestie de ultim moment. Nu-ți fă griji. Nu fac parte dintre prețioasele fete ale lui Perry ăsta al tău, a zis Clarissa, râzând.

— Nu-i al meu. (Ce n-aș da eu să fie.)

— S-a gândit că aș putea fi utilă, din cauza lui tati.

— Tati? Ducele?

— Dacă vrei. Uite-l acolo, a spus Clarissa, mișcând din cap în direcția unui mic grup de bărbați, care discutau foarte serioși. Îmbrăcați cum sunt toți în frac, arată ca niște pinguini, nu crezi? Am uitat, care era termenul colectiv pentru ei?

— Colonie, parcă.

Pinguinii erau niște creaturi comice, se gândea Juliet. Bărbații aceștia nu erau nostimi deloc. Ei conduceau țara, într-un fel sau altul. Oare dezbăteau chiar acum modul în care aveau să își împartă puterea dacă Hitler avea să mărșăluiască în Whitehall?

— Tati este un adept feroce al politicii de dreapta, un progerman convins, a spus Clarissa. Știi, noi l-am cunoscut pe Hitler. În 1936, la Jocuri. (*Noi?*) Prin urmare, e limpede că sunt bună în rolul ăsta. Bravo ție că nu te arăți șocată. Ia o pipă și tu, în fond de ce nu?

Juliet a luat o țigară din bine cunoscutul pachet cu blazon auriu.

— Dar nu ești, nu? Știi tu...

— Una de-ale lor?! Doamne Sfinte, nu. Bineînțeles că nu. Nu fi prostuță. Surorile mele sunt însă, reține asta. Și mami. Și biata Pammy, desigur – îl *adoră* pe nenea Adolf, visează să facă un copil cu el. Oh, păzea, vine Monty Rankin, trebuie să-l salut. Drăguți cercei, apropo, sper să îți rămână ție.

Clarissa s-a îndepărtat și Juliet a rămas singură, simțindu-se destul de expusă, și asta nu numai din cauza materialului lejer al rochiei ei. Și-a croit drum prin îmbulzeala din jur, prinzând din mers crâmpeie de conversație. „*Germanii sunt la Meuse... francezii încearcă să arunce în aer capetele de pod... trupele lor sunt din colonii... niciun fel de lealitate... Olandezii sunt terminați...*

Wilhelmina pe o ambarcațiune venind încoace în timp ce vorbim." Știau toți atât de multe lucruri, era înspăimântător. Poate că știau tot.

Juliet a nimerit într-o anticameră, unde erau etalate alte băuturi, și mâncare, de asemenea. Mâncarea părea delicioasă – nicio urmă de raționalizare aici.

Dincolo de această anticameră, era o altă sală – hoarde de refugiați și evacuați puteau fi adăpostiți aici, fără ca nimeni să bănuiască măcar ceva. După această încăpere, venea o scară, nu aceeași scară monumentală de marmură pe care urcai ceremonios din holul de la intrare, ci o scară mai banală, dar cu un covor somptuos pe trepte, ceea ce denota că nu era pentru servitori. Juliet a pășit cu îndrăzneală în sus pe scară („Comportă-te întotdeauna ca și cum ai fi de-acolo", o sfătuia Perry) și a ajuns în ceea ce părea a fi partea adevărată a casei. Un salon, o sufragerie și o cameră de lucru, care era mobilată din belșug cu dulapuri, comode și biblioteci. Perry îi spusese să își ia cu ea camera foto ascunsă în bricheta de la el, pe care o simțea atârnând greu în geanta micuță de seară cu care venise. („Vezi dacă nu găsești ceva, documente și așa mai departe. Un exemplar din Cartea Roșie, poate. Nu se știe niciodată.")

A pătruns într-o bibliotecă – volume legate în piele umpleau pereții dintr-un capăt în celălalt, iar o masă din lemn masiv, ca la refectoriu, se întindea în mijloc aproape pe toată lungimea încăperii. Era acoperită de documente și hârtii, dintre care multe erau în germană (vedeai peste

tot prin text *das Reich* și *der Führer*). Bun, la treabă, s-a gândit Juliet, scoțându-și aparatul de fotografiat, însă nu reușise să pozeze încă nimic, când a auzit din spate un glas profund și melodios, spunând:

— Vrei și o țigară ca să se potrivească cu bricheta?

A simțit că-i fuge pământul de sub picioare și cade în gol – însemna că jocul se terminase? Avea să sfârșească oare plutind pe Tamisa în jos, ca un buștean? Sau poate într-un beci de cărbune, zăcând acolo în neagra veșnicie?

Curaj, și-a zis ea, și s-a întors cu fața spre bărbatul înalt, de o urâțenie frapantă, care stătea în picioare în spatele ei. I se părea cumva cunoscut la figură, dar i-au trebuit câteva secunde ca să-și amintească. Era același bărbat pe care îl văzuse prima oară într-un mantou cu guler de astrahan. Nici urmă de guler de astrahan în seara aceasta, desigur, din moment ce era în ținută de gală cu papion alb, însă și așa ea tot l-a recunoscut. Juliet simțea că i se scurge sângele din vene. Oare asta însemna să te ia cu leșin? Nu o stare de reverie romantică, ci senzația că inima îți cedează din cauza fricii?

— Oh, ar fi minunat, cred că mi-am rătăcit țigările pe undeva, a izbutit ea să îngaime.

— Te simți bine?

— Perfect, mulțumesc.

Bărbatul a scos o tabacheră smălțuită. Se părea că într-adevăr voia să-i ofere o țigară.

— Mulțumesc.

A luat bricheta din mâna ei și a aprins-o. Spre marea ei ușurare, o flacără a apărut imediat.

— Nu cred că am făcut cunoștință, a spus el.

— Iris Carter-Jenkins, a zis ea, însă el nu și-a declinat numele, spunând în schimb:

— Îmi permiți să te conduc la parter? Am impresia că te-ai rătăcit.

— Da, așa cred și eu, a râs ea amuzată.

Avea încă o senzație de agitație în tot corpul și îi era cam greață.

El a însoțit-o înapoi, coborând împreună aceleași trepte acoperite cu un covor lung, după care i-a spus:

— O să te las aici, din păcate, am o întâlnire altundeva.

Iar apoi cu o voce abia șoptită, încât a trebuit să se tragă mai aproape de el ca să-l audă, a adăugat:

— Fii mai prevăzătoare, domnișoară Armstrong.

*

— Dumnezeule mare, ce bei acolo? Are culoarea violet.

Îi vorbise un bărbat. Unul dintre pinguinii din colonie.

— Cred că-i zice Aviation[1], i-a răspuns Juliet.

---

[1] Cocktail clasic, printre ale cărui ingrediente se numără ginul și sucul de lămâie (n. red.).

— Pot să te tentez cu încă unul?

— Nu, a răspuns Juliet. Nu cred că vreau, mulțumesc.

*

Conform instrucțiunilor, a doua zi dimineață după serata doamnei Scaife, Juliet s-a dus să înapoieze cerceii cu diamante la bijutier. Soarta a făcut însă ca, atunci când a intrat în magazin, să se întâlnească tocmai cu doamna Scaife în carne și oase. Părea o coincidență ciudată, dar de fapt acesta și era specificul oricărei coincidențe – să pară întotdeauna ciudată, presupunea Juliet.

Prin vitrină, vedea figura uneia dintre gorilele personale ale doamnei Scaife, stând de planton în fața magazinului. Juliet era sigură că o urmăreau de fiecare dată când ieșea de la doamna Scaife și de aceea, așa cum o instruise Perry, își luase obiceiul de a pleca din Pelham Place pe o rută ocolitoare. Uneori, se urca într-un autobuz pe Fulham Road și cobora imediat după prima stație, sau lua metroul de la South Kensington. Și, desigur, dând curs instrucțiunilor lui Perry, când era într-un taxi, se dădea jos la Victoria și venea pe jos restul drumului până în Dolphin Square. Era destul de palpitant, de parcă ar fi fost într-un roman de Buchan sau în ceva de Erskine Childers.

Acum, întrebarea era dacă nu cumva o urmăriseră până aici, din Dolphin Square, în această dimineață. Nu

aveau de unde să știe, totuși, ce făcea ea acolo. Dar dacă știau? Așa s-ar explica de ce întâmplarea făcea ca doamna Scaife să fie exact în același loc și în același timp aici. Gândul acesta o cam umplea de panică. („Este important să nu cazi pradă iluziilor și nevrozelor", i-a spus Perry. Dar tot el i-a mai spus: „Să nu crezi niciodată în coincidențe.")

De asemenea, Juliet se cam speria când o vedea pe doamna Scaife cu etola aceea din blană – o hermină sau o nevăstuică –, care era înfășurată atât de strâns în jurul gâtului ei, încât ai fi zis că voia să o sugrume. Figura ascuțită a animalului era încremenită într-un rânjet, uitându-se fix la Juliet, cu ochii aceia ca niște mărgele negre de sticlă, de parcă i-ar fi poruncit să își mărturisească adevărata identitate.

— Oh, Iris, scumpa mea, nu-mi vine să cred că ne întâlnim aici! Te simți bine? Ești foarte palidă. Ai venit să vezi ce mai e nou? Eu am adus niște bijuterii la curățat.

Juliet se simțea întru totul ca Juliet, o Juliet cam obosită după tot alcoolul pe care îl consumase în seara precedentă la sindrofia doamnei Scaife. Era un efort extraordinar pentru ea să se transforme atât de brusc în Iris.

— Da, a spus ea. De fapt, caut o brățară de botez. Sora mea are un copilaș. Urmează să fiu nașă.

Ce senzație plăcută să spună „sora mea". Cea mai fierbinte dorință a unui copil singur la părinți. Aș putea fi nașă, se gândea ea. Aș fi o nașă bună.

— Oh, ce frumos. Nu mi-ai spus niciodată că ai o soră. (Doamna Scaife s-a întors să i se adreseze bărbatului din spatele tejghelei.) Vrei să alegi, te rog, câteva brățări de botez drăguțe pentru domnișoara Carter-Jenkins?

Odată ce tăvița de catifea cu brățări de argint a fost aranjată cum dorea doamna Scaife, aceasta a spus:

— Mi-ar fi plăcut să mai pot rămâne și să te ajut să alegi ceva, însă am în program un dejun la Ritz, cu Bunny Hepburn. Bucătăreasa și-a luat liber o săptămână. Poți să crezi așa ceva? Trebuie să plec. Mă bucur că te-am revăzut din nou atât de curând, dragă. Ce-ar fi să vii pe la mine mâine-dimineață, să bem o cafea?

— Doamnă? a intervenit bărbatul din spatele tejghelei, după ce doamna Scaife ieșise din magazin. Pot să vă tentez cu una dintre aceste brățări?

— Nu, a răspuns Juliet. Nu cred. Îmi pare teribil de rău, dar trebuie să plec, sunt foarte grăbită.

Și chiar era. A pornit cu sufletul la gură spre Pelham Place. Doamna Scaife avea să stea câteva ceasuri la dejun, ceea ce pentru ea era ocazia perfectă de a căuta Cartea Roșie. Nu era nevoie decât ca biata Dodds să îi dea drumul în casă.

*

— Salut, Dodds.

— Bună ziua, domnișoară, a spus Dodds sfioasă.

Se uita speriată la ea pe lângă ușa impozantă, păzind ferm pragul casei. Vopseaua neagră de pe ușă era atât de lucioasă, încât Juliet îi vedea chipul reflectat în ea.

— Doamna Scaife nu e acasă, domnișoară, a zis Dodds.

— Oh, nu contează. Am impresia că am uitat ceva aici, când am fost deunăzi.

— Eu n-am găsit nimic, domnișoară.

— Era ceva foarte mic. Un inel. Cred că mi-a căzut pe canapea. Pot să intru ca să îl caut, Dodds?

— Nu am voie să las pe nimeni în casă când doamna Scaife e plecată, domnișoară.

— Mi l-a dat mama înainte să moară, a spus Juliet încetișor.

Puteam să fiu o mare actriță de teatru, se gândea ea. Deși, pomenind acum de mama ei, se întristase sincer. Dacă mama ei *i-ar fi dat* un inel, niciodată nu l-ar mai fi scos de pe deget.

Dodds ezita, gândindu-se negreșit la mama ei, care murise de asemenea. Erau tovarășe de suferință. Fete orfane, răzbătând prin primejdiile pădurii întunecate.

— Te rog, Dodds.

— Păi...

— Te rog.

Era ca și cum ar fi încercat să momească o sălbăticiune din pădure ca să îi mănânce din palmă. Nu însemna că Juliet făcuse vreodată așa ceva. Probabil că Perry, da.

— Intru și ies, cât ai zice peşte. Pe cuvânt.

Dodds a oftat.

— Promiteți, domnișoară?

Ușa impozantă s-a deschis cu reticență.

*

Juliet scotocea printre pernele de damasc de culoarea somonului, supravegheată cu temere de Dodds. Era o situaţie foarte neplăcută.

— Ştii, Dodds, simt că mi s-a uscat gâtlejul de sete. N-ai vrea tu să-mi faci un ceai, te rog?

— Nu trebuie să vă las singură aici înăuntru, domnișoară. Doamna Scaife m-ar omorî dacă ar ști.

Biata fată, nu avea libertatea să decidă nimic, întotdeauna trebuia să facă așa cum i se spunea. O situație ce nu se deosebea prea mult de sclavie, în fond, așa-i? Precis fata asta mai avea și un alt nume, se gândea Juliet.

— Pe tine cum te cheamă, Dodds?

— Dodds, domnișoară.

— Nu, mă referam la numele mic.

— Beatrice, domnișoară.

Erau la fel amândouă, nu? Doar norocul le separase, de fapt. Mama lui Juliet fusese și ea servitoare, înainte de a deveni croitoreasă. S-ar fi putut foarte ușor, așadar, ca Juliet să devină „Armstrong", muncind și ea pe brânci ca slugă la vreo cucoană sclivisită, cum era bunăoară doamna Scaife.

— Beatrice?

— Da, domnișoară?

Juliet și-a scos portofelul din geantă. Conținea cinci bancnote noi de câte o liră, luate de la bancă în acea dimineață pentru Perry. I le-a arătat fetei, care se holba la ele cu un fel de oroare fascinată.

— Ia-le, a îndemnat-o Juliet.

Dodds se uita chiorâș la ea.

— Pentru ce, domnișoară?

— Pentru nimic.

— Nimic, domnișoară?

— Prea bine, atunci, cum ar fi, să zicem, pentru faptul că îți va lua foarte mult timp ca să faci un ceai acum?

— Nu pot, domnișoară. (*Onorabilă și onestă*, se gândea Juliet. Miles Merton ar fi recrutat-o pe Beatrice Dodds.)

Se spunea că adevărul avea puterea să te elibereze, însă Juliet nu pusese niciodată mare preț pe această idee. Acum, însă, se gândea că ar merita totuși să încerce, așa că a spus:

— Beatrice, numele meu nu este Iris Carter-Jenkins. Numele meu este Juliet. Juliet Armstrong. Lucrez pentru guvern, a adăugat ea solemn. (Era adevărat, însă în mod ciudat suna ca o minciună, ca și cum ar fi jucat rolul de a fi ea însăși.) Vei aduce un serviciu enorm țării tale dacă mă ajuți. (O mică pauză teatrală.) Am convingerea că doamna Scaife este o trădătoare.

Dodds n-a mai avut nevoie de vreo altă explicație. Ignorând banii, a zis:

— O să vă pregătesc un ceai, domnișoară.

A făcut o mică reverență, adresată mai mult Regelui și țării ei decât lui Juliet. Cu un mic zâmbet de mândru eroism, a adăugat:

— S-ar putea să dureze mai mult, din păcate, domnișoară.

De îndată ce Dodds – Beatrice, s-a corectat Juliet în gând – a zbughit-o din cameră, Juliet a renunțat să mai scotocească chipurile printre pernele de damasc și și-a îndreptat atenția spre restul încăperii. A început cu obiectul cel mai promițător – pupitrul –, trăgând fiecare sertar și cercetând cu atenție tot ce era înăuntru. Nu avea idee cam cât de mare era de fapt Cartea Roșie – putea să fie de dimensiunile unei Biblii familiale sau micuță ca un carnet de polițist –, însă nu a găsit nimic de acest fel printre toate lucrurile pe care doamna Scaife le ținea acolo – numeroase articole de papetărie, invitații sau teancuri de facturi și chitanțe. Se părea că doamna Scaife își plătea cu mare întârziere furnizorii.

Explorând în continuare salonul – în spatele tablourilor, sub colțurile covoarelor, ba chiar investigând cu atenție vitrina cu porțelanuri de Sèvres –, tot nu a descoperit nimic. În hol, a dat peste Beatrice, care dădea târcoale timorată. Spre dezamăgirea lui Juliet, nu părea să fi pregătit vreun ceai.

— Ați găsit ce căutați, domnișoară?

— Nu. Din nefericire.

— Dar, de fapt, *ce* căutați, domnișoară?

— O carte, e roșie.

— Cartea Roșie?

— Da!

Cum de nu-i trecuse prin minte să o fi întrebat pe fată de la bun început?

— Ai văzut-o? a spus ea.

— Așa cred, domnișoară. Doamna Scaife o ține în...

S-a oprit, auzind zgomotul inconfundabil al ușii de la intrare deschizându-se și vocea doamnei Scaife strigând: „Dodds? Dodds, unde ești?", ca și cum ar fi fost hărăzit ca istoria să se repete la nesfârșit (ceea ce chiar așa și era, nu?).

Juliet și Beatrice se holbau îngrozite una la cealaltă, în timp ce doamna Scaife naviga pe o plută de lamentații, prin holul de la parter.

— Cei de la Ritz mi-au încurcat rezervarea, susțineau că nu mai aveau nicio masă liberă. Absurd, bineînțeles. Bunny Hepburn nu a rezolvat nimic, desigur...

Și așa mai departe. Oh, Doamne, oare ce le mai aștepta acum? se gândea Juliet.

Beatrice și-a adunat mințile prima.

— La etaj, a șoptit ea insistent, arătând scara spre palierul de deasupra. Urcați. Ascundeți-vă.

— Și i-am spus șefului de sală: „Soțul meu e contraamiral, să știi."

Cuvintele doamnei Scaife pluteau în sus pe scară, cu mai multă vioiciune decât propria-i deplasare.

În timp ce punea piciorul pe prima treaptă, Juliet și-a amintit brusc de poșeta ei, rămasă acolo unde o lăsase, pe covor, la vedere, lângă canapeaua de culoarea somonului. Nu poșeta lui Iris, ci poșeta lui Juliet. Ce-ar zice doamna Scaife de materializarea unei poșete străine în salonul ei?

Doamna Scaife era foarte perspicace, iar poșeta era foarte deosebită – din piele roșie cu o bretea de umăr și o închizătoare care arăta ca o cataramă –, precis și-ar aminti că o văzuse la Iris când se întâlniseră la bijutier. Iar dacă s-ar uita înăuntru, ar constata că nu îi aparținea lui Iris, ci lui Juliet, pe numele căreia erau cartea de identitate și cupoanele de rație. Fără a mai pomeni de legitimația de la securitate! Bine măcar că nu era acolo și Mauserul, aflat în dotarea lui Iris, și noroc că Juliet își ținea cheile de la Dolphin Square în buzunarul de la mantou, ca să le aibă la îndemână. Oricum, nu trebuia să fii un geniu ca să-ți dai seama că „Iris" era de fapt o persoană numită Juliet Armstrong și că fusese trimisă în vizuina leului ca să spioneze.

O auzea pe doamna Scaife apropiindu-se tot mai mult. Judecând după teroarea pe care le-o insufla, era ca și cum ar fi răcnit fioros *Pfi-pha-pho-pfiu*[1]!

— Dodds, adu-mi niște ceai, te rog! Unde ești?

---

[1] Aluzie la povestea „Jack și vrejul de fasole".

Juliet a înșfăcat-o de mână pe Beatrice când fata se pregătea să plece (o simțea cum tremura de frică) și a rostit printre dinți:

— Poșeta mea – în living.

Beatrice a făcut o grimasă, mișcând din cap în semn că înțelesese, după care a șoptit cu tărie: „Mergeți", împingând-o pe Juliet pe scări în sus. Fata arăta de parcă urma să se descompună de groază.

Era ca un joc urât de-a v-ați ascunselea, se gândea Juliet, alergând în sus pe scări. S-a năpustit în prima cameră la care a ajuns – dormitorul doamnei Scaife, după cum arăta – o odaie mare și cam sumbră, din cauza perdelelor groase din voal care drapau ferestrele lungi până în podea. În încăpere, mirosea a pudră de față și a ceva cumva medicinal, în combinație cu un parfum de crini, deși nu existau flori înăuntru.

Juliet auzea tropăitul pașilor grei ai doamnei Scaife pe scări și vocea ei stridentă strigând-o pe Dodds.

— Dodds, nu auzi? Ce-ai amuțit așa, ți-a mușcat pisica limba? (Ce idee oribilă, se gândea Juliet. Și cum ar ajunge pisica să facă asta – întâmplător sau dinadins?) Adu-mi ceaiul sus în dormitor, Dodds. Eu o să mă trântesc un pic în pat.

Oh, fir-ar să fie, se gândea Juliet. Exasperantă femeie! Și ea ce se făcea acum?

*

— Ce-i asta? Ți-ai mai luat niște flecușteț, nu?

— Oh, aia, a spus Juliet, uitându-se la ceșcuța galbenă cu auriu decorată cu îngerași, pe care Perry o analiza pe biroul ei. Am găsit-o într-o prăvălie de vechituri. Cred că e un Sèvres autentic. Am dat șase penny pe ea. Un chilipir.

Pradă de război, își spusese Juliet, simțind ceșcuța orfană cuibărită în buzunar ca un ou, în timp ce se târa în jos afară, pe vița sălbatică de sub dormitorul doamnei Scaife. Îi părea rău că nu reușise să ia și farfurioara. Poate izbutea să o șterpelească data viitoare când mergea acolo și să reunească perechea. Poate, până la urmă, reușea să subtilizeze întreaga colecție, piesă cu piesă. Mai greu avea să-i fie cu cafetiera, mai ales dacă ar fi nevoită să iasă din nou pe fereastra de la dormitorul doamnei Scaife.

Izbutise să scape răzbind cu greu printre perdelele groase de la ferestrele lungi, ca o muscă ce se căznește să se descâlcească dintr-un păienjeniș, și pășise afară pe un balconaș periculos de îngust și cu un grilaj de fier forjat, exact la timp ca să o mai audă pe doamna Scaife spunând:

— Pune tava acolo pe otomană, Dodds.

Dormitorul dădea spre grădina din spate, de unde o viță sălbatică învârtoșată de ani se cățărase tenace pe zid încadrând balconul. De-acolo, de la etajul casei părea îngrozitor de departe până jos, iar Juliet se întreba cum ar reacționa doamna Scaife dacă ar găsi-o zăcând în grădină, cu gâtul frânt.

Iris era o fată curajoasă, s-a îmbărbătat ea, prinzându-se zdravăn cu mâinile de ramurile noduroase ale viței și apoi săltându-se peste grilajul balconașului. Wiggings, moșul bun-la-toate aflat în slujba doamnei Scaife, a ales ca tocmai atunci să își facă apariția dedesubt, ținând în mână un secator cu cozi lungi, probabil prea masiv pentru el. Juliet își ținea răsuflarea. Oare ce-ar face dacă s-ar uita în sus și ar vedea-o atârnată acolo ca o maimuță? Noroc că ținea privirea pironită în pământ. S-a uitat în jur un pic și pe urmă, ca și cum ar fi renunțat la ideea de a mai face treabă, s-a îndepărtat târșâindu-și picioarele. Juliet a răsuflat adânc.

A început să coboare cu precauție pe ramurile viței sălbatice, spre grădina de dedesubt. Făcuseră exerciții de cățărat în orele de sport la școală, dar nu s-ar fi așteptat niciodată să fie o dexteritate de care să aibă nevoie mai târziu în viață. Juliet avea impresia că lucrurile învățate la școală și deprinderile căpătate la cercetășie o pregătiseră foarte bine pentru a lucra la Security Service. De fapt, toate aceste peripeții de spionaj erau destul de palpitante, ca o poveste de aventuri din *Girl's Own*[1].

— Am dat întâmplător peste doamna Scaife în oraș și m-a invitat la ea, în Pelham Place, să bem o cafea, i-a raportat ea zeloasă lui Perry, când a ajuns în Dolphin

---

[1] *Girl's Own Paper* (G.O.P.), revistă educativă britanică pentru fete și tinere, publicată din 1880 până în 1956.

Square. Apropo, Cartea Roșie este acolo, din câte mi-a spus servitoarea doamnei Scaife – numele ei e Beatrice, cred că ne-ar putea fi de folos. A trebuit să fug pe fereastra de la etaj, a adăugat ea pe nerăsuflate.

— Doamne Sfinte, a zis Perry. Uite ce se întâmplă când te scapă omul din lesă, domnișoară Armstrong.

Vasăzică asta merita ea, se gândea mânioasă Juliet. Și asta tocmai acum când și-ar fi dorit ca două brațe vânjoase să o strângă tandru la pieptul sacoului de tweed, iar iubitul ei imaginar să se uite lung în ochii ei și să spună...

— Ești cam ciufulită, domnișoară Armstrong. Vrei să-ți dau un pieptăn?

— Am unul în poșetă, mulțumesc, domnule.

Sau, în orice caz, Iris avea. Juliet nu voia să strice momentul ei de eroism mărturisind că își uitase poșeta în Pelham Place. Reușea ea, cu siguranță, să o recupereze, fără să mai fie nevoie ca Perry să afle vreodată cât de proastă și de zăpăcită era de fapt, nu? În fond, chiar el o avertizase să fie atentă fiindcă se semnalaseră furturi de poșete în zona stației Victoria. În cazul cel mai rău, putea să dea vina pe vreun hoț de pe stradă.

Dar cum rămânea cu doamna Scaife – oare descoperise deja geanta? Și dacă da, reacționase cumva ca și cum cineva i-ar fi șoptit: *Deschide poșeta și vei găsi un indiciu despre adevărata identitate a lui Iris?* Trăgea nădejde că nu fusese așa. Beatrice Dodds părea o fată ingenioasă,

mai ales că era și în interesul ei să îndepărteze orice urmă de musafir nepoftit.

*

Juliet a revenit la Pelham Place în dimineața următoare, așa cum o invitase doamna Scaife când se văzuseră la bijutier.

I-a deschis ușa o fată necunoscută, înaltă, palidă și cam bolnăvicioasă la figură, de parcă ar fi crescut la întuneric, ca o ciupercă.

— Unde e Dodds? a întrebat Juliet.

— Cine?

— Dodds. Slujnica doamnei Scaife.

— Eu sunt slujnica doamnei Scaife.

— Dar unde e Beatrice? Beatrice Dodds?

— N-am auzit niciodată de ea, domnișoară.

— Iris, tu ești? a strigat doamna Scaife de la etaj. Vino sus, dragă.

*

Doamna Scaife a trimis-o pe fata lungă și clorotică să facă o cafea. Când s-a întors, se împleticea sub greutatea tăvii cu tratații.

— Pune-o jos, Nightingale[1], până n-o scapi, a zis doamna Scaife.

---

[1] În engl. „privighetoare".

— Dar unde e Dodds? s-a interesat lejer Juliet, simulând o indiferență pe care nu o simțea.

— Dodds? a repetat doamna Scaife. Și-a luat tălpășița, dacă poți crede, fără niciun la revedere sau bonjur. Acum era aici, iar în clipa următoare s-a și evaporat.

— A dispărut?

— Fără urmă. A luat un Sèvres ca suvenir al timpului petrecut la mine – o ceșcuță. Se dovedește că era o hoață ordinară, deși, vorba zicalei, ai fi zis că nici usturoi n-a mâncat și nici gura nu-i miroase.

— Și lucrurile ei – le-a luat cu ea? a întrebat Juliet. Hainele și... așa mai departe?

— Nu, a lăsat totul în camera ei. Nimic de valoare. Mi-a dat de furcă să golesc totul de-acolo.

Nightingale, care turna cafeaua, s-a uitat la doamna Scaife. Pe ea căzuse necazul ăsta, probabil, a bănuit Juliet. Biata fată, se gândea ea. Nici că s-ar fi putut să semene mai puțin cu tiza ei aviară.

Doamna Scaife i-a dat lui Juliet o cană.

— Ia și un fursec, te rog. Nightingale le-a făcut. E foarte pricepută la dulciuri. Bucătăreasa va trebui să aibă grijă, când se întoarce.

Tava, a remarcat Juliet, era pregătită pentru trei persoane, ceea ce a făcut-o să întrebe:

— Vine și doamna Ambrose?

— Nu, aștept o nouă prietenă, văd că întârzie un pic.

Ca la comandă parcă, a sunat la ușă și Juliet a auzit cum Nightingale poftea pe cineva să urce la etaj. Juliet era curioasă să afle identitatea acestei noi prietene, știut fiind că de obicei doamna Scaife prefera să rămână în cercul familiar al văduvelor 18b. De aceea a fost cât pe-aci să se înece cu cafeaua când a auzit bine cunoscutele inflexiuni scandinave ale cârcotașei de Trude! Cele două lumi ale lui Juliet se ciocneau inopinat chiar aici, în marea de damasc roz ca somonul. „Oamenii aceștia sunt altfel decât toate acele Betty și Dolly pe care le știi tu", îi spusese Perry despre Clubul Dreptei, și totuși iat-o aici pe Trude, o punte între lumi. Dintr-odată, informatorii i se păreau mai puternici, mai insidioși.

— Ah, i-a spus doamna Scaife lui Trude, ai ajuns. Începeam să îmi fac griji că poate nu poți să vii.

— M-am rătăcit, a zis Trude. Toată străzile arată la fel.

Era țâfnoasă, de parcă doamna Scaife ar fi fost de blamat pentru topografia din SW7. În carne și oase, era surprinzătoare. Juliet și-o imaginase slabă, chiar sfrijită, ținând seama de felul ei tăios și hârâit de a vorbi, cum se auzea pe înregistrări, însă în realitate era o femeie trupeșă și rotofeie. „Oase mari", cum obișnuia să le spună cu blândețe mama ei „doamnelor mai trupețe".

— Bun, acum ai ajuns, a îmbunat-o doamna Scaife. Permite-mi să ți-o prezint pe Iris Carter-Jenkins, una

dintre tinerele noastre prietene leale. Iris, ea este domnișoara Trude Hedstrom.

Și-au strâns mâna, făcând cunoștință. Mâna lui Trude era ca un file de pește ud și fleșcăit.

Cu o voce confidențială, ca și cum cineva ar fi putut trage cu urechea (eu, se gândea Juliet), doamna Scaife a zis:

— Doamna Hedstrom face o muncă extrem de valoroasă. Conduce o rețea de spioni germani, pe tot cuprinsul țării. Aceștia aduc informații prețioase pentru guvernul german.

— Oh, ce fascinant, a spus Juliet. Și raportați direct la Berlin?

— Nu, unui agent Gestapo de aici. Dar nu pot vorbi despre asta. Este o muncă foarte secretă și extrem de periculoasă.

— Bun, felicitări, a spus Juliet. Continuați tot așa.

Câtă suficiență la ea, se gândea Juliet. Nici nu voia să-și imagineze cât de oribilă ar putea fi Trude dacă i s-ar conferi o putere reală, ca un *Gauleiter* de sex femeiesc, folosindu-și cu tiranie greutatea (considerabilă).

Juliet abia aștepta să ajungă înapoi în Dolphin Square și să-i povestească lui Perry despre musafira doamnei Scaife, însă a trebuit să suporte o întreagă poliloghie despre iminența victoriei germanilor în Europa și despre cât de frumoase erau ținuturile bavareze în această perioadă a anului (doamna Scaife, la fel ca Trude, își

petrecuse câteva vacanțe de vară în Germania). La un moment dat, Trude a declarat brusc, cu vehemență:

— Să sperăm că germanii ne vor bombarda la fel cum au bombardat la Rotterdam.

— Doamne Sfinte, dar de ce? a întrebat doamna Scaife, luată cumva prin surprindere de ferocitatea acestei izbucniri.

— Pentru că atunci lașii din guvern vor capitula și vor încheia pacea cu al Treilea Reich.

— Ia, te rog, un fursec, a zis doamna Scaife împăciuitoare.

Cine putea garanta că în câteva săptămâni salonul elegant din Pelham Place nu avea să fie plin, poate, de ofițeri *Wehrmacht* instalați pe damascul de culoarea somonului și servindu-se din prăjiturile doamnei Scaife? Nemții traversaseră fluviul Meuse. „Monstruoasa tiranie", cum o numise Churchill, urma să se întindă pe întregul continent, ca o deltă de sânge revărsată peste smârcurile Europei.

— Și *dumneata* ce faci? a întrebat Trude, îndreptându-și cam înfricoșătoare toată atenția spre Juliet.

— Oh, știți... ba una, ba alta.

*

Nightingale a condus-o pe Juliet la ușă. Spre deosebire de Dodds, reverențele nu erau neapărat pasiunea ei. I-o adusese pe Lily. Câinele era expulzat întotdeauna

în camerele servitorilor când Juliet venea în vizită la Pelham Place. Doamna Scaife considera că animalele erau „imprevizibile". (De parcă oamenii n-ar fi!)

— Nightingale, a spus Juliet coborând vocea. Era vreo poșetă printre lucrurile lui Dodds?

— Da, domnișoară.

— Din piele roșie, cu bretea de umăr și închizătoare care seamănă cu o cataramă?

— Nu, domnișoară, nimic de acest fel.

JOCUL APARENȚELOR ÎNȘELĂTOARE

Bătălia pentru Franța era în plină desfășurare. Diviziile de panzere germane făceau prăpăd croindu-și drum prin Ardeni. Amiens era sub asediu și Arras era împresurat, însă în Londra începuse vara și era încă o plăcere ca sâmbăta după-amiază să ieși cu câinele la plimbare în parc. Era exact ceea ce făcea și Juliet în Kensington Gardens.

Lily nu-și găsea astâmpărul și o speriase pe Juliet când o rupsese la fugă, urmărind – degeaba – un câine vagabond. Juliet venea cuminte după ea și, exact când a reușit să prindă cățeaua și să îi pună cu forța lesa înapoi, a zărit figura neremarcabilă, dar totuși inconfundabilă a lui Godfrey Toby. Mergea agale, însă totuși hotărât pe lângă Round Pond.

A decis să-l urmărească, chiar dacă nu era nimic dubios în faptul că Godfrey făcea o plimbare prin parc. Primise misiunea de a-l ține sub ochi, așa că sub ochi avea să-l și țină. Sub doi ochi, ca să fie clar. Patru, dacă puneai la socoteală și câinele.

S-au ținut după el mult timp, până dincolo de Albert Hall și prin spate, pe la Science Museum, în continuare pe Exhibition Road și, în cele din urmă, cotind la stânga pe Brompton Road. Godfrey Toby mergea legănându-și bastonul cu măciulie de argint sau, uneori, bătând cu el în asfalt, ca și cum ar fi ținut o cadență. La un moment dat, Juliet avusese îndrăzneala de a se apropia atât de mult de el, încât îl auzea cum fluiera melodia *You Are My Sunshine*, dacă nu se înșela ea cumva. Nu credea că era genul de om care să fredoneze ceva. Sau nici măcar că avea ureche muzicală, de fapt.

Dacă s-ar fi răsucit subit și ar fi surprins-o – ca la jocul de-a statuile –, ea ar fi putut spune că se ducea la Harrods. A repetat o poză de uimire dezinvoltă – *Oh, bună ziua, domnule Toby, nu m-aș fi așteptat să dau tocmai peste dumneavoastră!* De fapt, nici nu avea nevoie de vreun pretext, din moment ce era în cartierul ei. Poate că Godfrey era cel care se ducea la Harrods. Poate că era ziua de naștere a misterioasei doamne Toby, iar Godfrey voia să îi cumpere un mic simbol al dragostei conjugale – parfum sau batiste brodate. *Nu te lăsa furată de imaginație, domnișoară Armstrong.*

Oricum, nu s-a întors cu fața spre ea nici măcar o dată și, spre surprinderea ei, a cotit abrupt și a intrat în Brompton Oratory. Era catolic? În fine, ea s-ar fi așteptat să fie un anglican nepracticant.

Cu destulă precauție, Juliet l-a urmat în biserică. Câteva persoane erau risipite printre bănci, majoritatea rugându-se în genunchi.

Fără zgomot, a intrat cu câinele între două șiruri de bănci, mai în spate. De aici, putea să-l vadă pe Godfrey, cu pălăria în mână acum, pășind în lungul unuia dintre culoarele laterale în direcția altarului, mai degrabă fără nicio țintă aparentă decât cu intenția de a se reculege în rugăciune. *Tac-a-tac* făcea bastonul lui pe pardoseala de piatră.

Zăbovind apoi doar o clipită și efectuând o mișcare de admirabilă prestidigitație, a scos din buzunarul mantoului o bucată de hârtie pe care, din câte și-a dat seama Juliet, a vârât-o în fanta dintre un pilastru și unul dintre nenumăratele însemne comemorative de pe perete.

A continuat să înainteze agale prin biserică, trecând prin fața altarului și întorcându-se spre ieșire pe culoarul de pe cealaltă latură.

Juliet a băgat imediat bărbia în piept, cufundându-se chipurile în rugăciune. Crezând că era vorba de o joacă nemaipomenită, Lily s-a apucat să tragă cu lăbuțele de ea, până când Juliet a apucat-o cu palma pe sub pieptul solid și a ținut-o strâns lângă ea. Simțea cum Lily fremăta toată de nerăbdare. Nu se încumeta să se uite înspre Godfrey, de teamă să nu-i prindă privirea. (Groaznică idee!) Parcă-l și vedea ivindu-se subit în picioare lângă ea (*Ia te uită, domnișoara Armstrong! Ce surpriză, nu mă*

aşteptam să te întâlnesc aici, nu credeam că obişnuieşti să mergi la biserică), însă când în cele din urmă şi-a luat inima în dinţi şi s-a uitat în sus, nu l-a mai zărit nicăieri.

S-a ridicat iute în picioare, cu intenţia de a investiga mica scamatorie a lui Godfrey, când pe neaşteptate bărbatul în mantou cu guler de astrahan şi-a făcut iarăşi apariţia. Juliet a băgat capul la cutie din nou; începea să se simtă aproape evlavioasă. Bărbatul s-a îndreptat cu paşi vioi spre acelaşi însemn comemorativ şi, fără vreo ezitare, a luat ceea ce Godfrey ascunsese acolo, după care s-a răsucit pe călcâie şi a pornit spre ieşire cu paşi la fel de vioi ca la venire. Bărbatul cu guler de astrahan a părăsit Brompton Oratory la fel de rapid cum intrase, iar dacă o zărise cumva, nu a lăsat nicicum să se vadă.

Juliet se gândea la avertismentul pe care i-l adresase la sindrofia doamnei Scaife. *Fii mai prevăzătoare, domnişoară Armstrong.* Persoana lui o speria mai rău decât războiul poate.

– 11 –

Discul 7.

G. Ce este bateria 236? Este din Artileria Regală?
D. Cred că mai degrabă infanterie. Prima divizie infanterie poate.
G. Dar ei nu sunt în Franţa?
D. Păi, nu prea ştiu. Poate o Divizie Highland.

(Două minute pierdute din cauza unei defecțiuni tehnice.)

Întrucât câinele lui DOLLY latră frenetic, o bună parte din conversație este de nedeslușit.

G. Vrea un os (??)

E. Plicurile.

G. Da, bun, plicurile.

D. Oh, da, plicurile, bineînțeles. Nu le găsesc numerele de telefon. O să mai încerc, dar până acum n-am avut niciun succes. Nu am fost acolo ca să răspund la telefon când m-au sunat.

— Ce, acum au ajuns naziștii să ciocănească la ușa noastră, domnișoară? a zis Cyril.

Un enunț care a fost urmat – destul de neliniștitor – de un *tac-a-tac, tac-a-tac-TAC* la ușa apartamentului, care i-a făcut pe amândoi să sară ca arși.

— Godfrey, a spus Cyril.

Tac-a-tac, tac-a-tac-TAC din nou.

— Vrea pesemne să vorbească cu noi, a zis Cyril.

— Îi deschid eu, a spus Juliet.

Era într-adevăr Godfrey.

— Domnișoară Armstrong, a spus el, săltându-și pălăria pe frunte când ea i-a deschis ușa.

— Nu vreți să intrați, domnule Toby?

— Nu, dacă nu te superi. Prefer să rămân aici. Prietenii noștri vor sosi din clipă în clipă – nu e de dorit să ne surprindă socializând. În fond, dumneata ești inamicul, domnișoară Armstrong, a adăugat el, zâmbindu-i.

O văzuse oare în Brompton Oratory? Știa cumva că fusese martoră la strania lui misiune și că observase bizarul lui tertip cu acea bucată de hârtie? Era dificil să abordezi un asemenea subiect într-o conversație. (*Vă suspectez că sunteți agent dublu, domnule Toby.*) Și poate că nu fusese ceva clandestin, ci o faptă de război necesară. În fond, era spion, iar supraveghetorul lui era Perry, și nu Alleyne.

— Îți dau un bănuț dacă-mi spui la ce te gândești? a zis Godfrey, care nu se sfia să folosească și clișee verbale, la nevoie.

— Scuze, domnule Toby.

— Am rămas fără hârtie și creioane, a spus el. Mă gândeam că poate mă împrumutați voi. Îmi imaginez că aveți întotdeauna rezerve.

— Da, nicio problemă, vă aduc imediat.

— Oh, și niște cerneală invizibilă, dacă ai.

— Sigur.

A strâns rechizitele cerute și i le-a dat lui Godfrey. Acesta a oftat subit și a zis:

— E cam obositor, nu?

— Războiul?

— Tot acest sentiment de ostilitate, a lămurit-o Godfrey, observând nedumerirea de pe fața ei. Oamenii

aceștia – a arătat el spre ușa de alături – sunt atât de... ranchiunoși, nu crezi?

— Așa e, a spus Juliet.

— Natura umană favorizează relațiile tribale. Tribalismul naște violență. Așa a fost întotdeauna și așa va fi mereu.

Juliet și-a înăbușit un căscat și s-a bucurat când a auzit deschizându-se ușile de la lift. Godfrey a salutat-o silențios și a dispărut în apartamentul lui.

Lăsând ușa un pic întredeschisă, a apucat să audă vocea lui Victor apropiindu-se pe coridor.

— Domnule Toby! Vreau să vă spun...

Și imediat Godfrey murmurând:

— Sssât, pereții au urechi, Victor. Vino înăuntru.

Juliet a închis ușa încetișor de tot.

— Ai avut vreodată dubii în privința lui Godfrey? l-a întrebat ea pe Cyril.

— Eu, domnișoară? Nu, niciodată. De ce, dumneata, da?

— Nu, bineînțeles că nu. Cyril, chiar atât s-a făcut ceasul oare?

— Vă duceți din nou la doamna S, domnișoară?

— Vai de păcatele mele, da.

*

— Ai ceva să-mi spui, domnișoară Armstrong?

Oliver Alleyne se rezema dezinvolt de capota unei mașini parcate pe Chichester Street, la intrarea din spate

în Dolphin Square. Lily s-a tras mai aproape de Juliet și s-a lipit de piciorul ei, simțindu-se mai în siguranță așa.

— Despre domnul Toby?

— Ceva suspect?

— Nu, a zis Juliet. Nimic.

— Sigur?

— Absolut sigur, domnule.

— Vrei să te duc cu mașina undeva, domnișoară Armstrong? În Pelham Place, poate?

— Nu, mulțumesc, domnule. Trebuie să scot câinele la plimbare, stă în casă toată ziua. Credeți că stăpâna lui Lily vine înapoi?

— Cine știe, domnișoară Armstrong? Lucrurile sunt într-o stare precară acolo la ei.

*

Ieri, se întâmplase din nou să se spargă o cană.

— Două mâini stângi, spusese Perry drept explicație, deși Juliet, care se afla atunci în camera de alături, avusese clar impresia că intenția lui fusese de a sparge cu năduf acea cană.

În curând, dacă lucrurile mergeau așa, aveau să rămână fără veselă în apartament. Oricum, preventiv, ea dusese ceșcuța Sèvres în Kensington, ca să nu riște nimic.

— Cred că poate amândoi avem nevoie să ne rupem un pic de toate astea, domnișoară Armstrong. O mică vacanță.

Vacanță! Juliet își imagina un weekend în Rye sau chiar câteva zile în Hampshire. Un hotel sau o vilă, unde să deschidă împreună o sticlă de vin la lumina lumânărilor, să stea pe covor în fața focului de lemne din șemineu, iar el să o cuprindă cu brațul pe după umeri și să spună...

— Verulamium? Lângă St. Albans, a zis el.

*

Învățând din expediția la vidre, de data asta Juliet a luat la pachet niște sandviciuri și un termos pentru drum.

Au descins lângă niște ruine dezamăgitoare sub un cer amenințător, iar Perry i-a spus șoferului:

— Vino să ne iei peste trei ore. (Trei ore! a repetat în gând Juliet.)

— O vilă romană, i-a spus el. O pardoseală cu mozaic foarte bine păstrat. Dedesubt este hipocaustul. *Hypocaustum* din greaca veche – *hypo* însemnând „dedesubt" și *caust* „ars". Ce cuvânt crezi tu că am preluat noi de aici?

— N-am idee, a spus ea caustic.

Nu însemna că el s-ar fi prins cumva. Adverbele erau o parte de vorbire prea subtilă pentru el. Cum de nu vedea că ea era coaptă pentru cules? Și nu ca un trandafir sau o turturea. Ea era un dar. O perlă. Mărul chemându-te din pom – un lucru pe care el îl nesocotea într-o veselie, perorând fără grijă despre calea romană Watling Street, aflată undeva sub tălpile lor.

A început să plouă – un fel de burniță meschină –, iar ea își târa picioarele îmbufnată în jurul ruinelor, pășind în urma lui, până când cele trei ceasuri de purgatoriu s-au încheiat și șoferul a venit înapoi, duhnind a bere și țigări.

Halal vacanță! Nu le-a prins bine nicidecum, dar cu atât mai puțin lui Perry, se părea.

— Apropo, au telefonat de la Garrard's cât ai fost plecată, i-a spus Perry când au ajuns înapoi. Au zis că nu le-au fost returnați cerceii aceia.

— Oh, am tot vrut să-ți spun...

Perry a întrerupt-o mișcând indiferent din mână. Din câte se părea, atuul războiului scosese din joc diamantele.

— Ne retragem în derută, a spus el. Trupele noastre se îndreaptă spre coastă. S-a isprăvit. Europa e terminată. Ți se frânge inima, nu-i așa?

– 8 –

Discul 5

15.20

GODFREY o întreabă pe EDITH de fiul prietenei ei, doamna TAYLOR, care a fost convocat să se înroleze în Signals Corps.

E. I-a spus maică-sii...

G. Doamnei TAYLOR?

E. Da. Că e uimitor cât de mulți pacifiști sunt în armată.

G. Zău?

E. (câteva cuvinte inaudibile) Vă amintiți de bărbații aceia care s-au dus să lucreze la Rolls-Royce?

G. Belgienii.

E. Au o părere foarte proastă despre Royal Air Force.

15.30

Sună telefonul.

G. Alo... alo? (pune receptorul la loc în furcă)

E. Cine era?

G. Nimeni. O greșeală.

Cine îl suna pe el la telefon? se întreba Juliet. L-a auzit spunând: „Da, sigur, am înțeles", pe un alt ton decât cel pe care îl folosea cu informatorii. Juliet se întreba dacă nu era poate bărbatul cu guler de astrahan.

Nu-i plăcea de Oliver Alleyne, nu prea avea încredere în el, însă era probabil de datoria ei să spună ceva despre întâlnirile clandestine ale lui Godfrey. Uneori, i se întâmpla să se întrebe dacă totul era așa cum părea. Dacă exista de fapt vreun alt joc al aparențelor mai important? Și dacă Godfrey *era* într-adevăr un agent Gestapo? Un agent Gestapo, dându-se drept un agent MI5, dându-se drept un agent Gestapo. O apuca durerea de cap când

se gândea la așa ceva. Și cât de perfect ar fi el plasat, ca păpușar al unei rețele de simpatizanți. Păianjenul din centrul pânzei.

Ce mult și-ar fi dorit să poată discuta despre asta cu Perry, însă Oliver Alleyne o prevenise să nu spună nimic nimănui. Eu practic minciuna, se gândea ea. Rimează cu ranchiuna.

După ce a ezitat inițial, până la urmă a scris la mașină o notă scurtă și formulată criptic, destinată lui Alleyne. *Am de discutat ceva cu dumneavoastră.* Intenționa să dea nota respectivă curierului, când venea data viitoare. Pe plic, a notat: „A se preda personal lui O. Alleyne."

S-a apucat din nou să dactilografieze – unul dintre rapoartele Gisellei (deși cu greu le-ai fi putut numi „rapoarte"). Era mai degrabă un talmeș-balmeș agramat și încâlcit, cum n-ai fi putut găsi eventual decât într-un creier de pisică, deși descoperise acolo o caricatură destul de reușită, înfățișând un bărbat gros la pântec, în frac și papion, ținând în gură un trabuc la fel de gros. Sub desen, Giselle notase mâzgălit *„La Proie du soir"*. *La Proie* – adică prada? Nu avea niciun Larousse în Dolphin Square. Juliet presupunea că era un portret al negustorului suedez de armament, pe care Giselle reușise, se părea, să îl seducă într-o seară.

Abia când s-a oprit un pic sperând să se fi făcut deja ora unsprezece (deși era doar zece și jumătate), s-a întâmplat să audă un zgomot bizar venind din dormitorul lui

Perry. Nu sesizase niciun semn de viață azi-dimineață când ajunsese în apartamentul din Dolphin Square, așa că presupusese că Perry era altundeva. Zgomotul era ca un fel de fornăit, de parcă un animal – un guzgan mare sau un cățeluș – înnebunise de-a binelea acolo înăuntru. Lily auzise și ea, stând acum foarte atentă, cu capul înclinat într-o parte, holbându-se la ușa închisă.

Juliet s-a ridicat de la birou și a ciocănit cu precauție la ușă – deși, dacă era un guzgan sau un câine, părea puțin probabil să se sinchisească dacă ea bătea sau nu la ușă. Neprimind niciun răspuns, a deschis ușa cu prudență, așteptându-se să vadă ceva năpustindu-se afară, dar n-a fost așa. Lily, mai puțin intimidată, a împins ușa de perete și a pătruns în dormitorul lui Perry. Juliet a pășit pe urmele câinelui.

Nu era un animal, ci Perry – fusese acolo în tot acel răstimp! Stătea în genunchi lângă pat, de parcă s-ar fi rugat. A întors capul și Juliet a văzut că avea fața scăldată în lacrimi. Era bolnav oare? Părea rănit cumva, dar nu de ceva vizibil. Lily l-a lins pe mână încurajator, însă disperarea continua să-l apese.

— Pot să fac ceva, domnule? a întrebat ea.

— Nu mă poți ajuta, a zis el lugubru. Nimeni nu poate.

— Aveți o criză spirituală? s-a încumetat ea să întrebe – cu duioșie, cum părea potrivit în crizele spirituale –, însă el a râs (cam isteric).

Juliet a aruncat un ochi prin cameră (groaznică expresie), ca să vadă dacă exista vreun indiciu privind căderea lui subită. Dar încăperea în sine nu denota nimic – patul aranjat ordonat (militărește), articolele de toaletă așezate cu grijă, cămașa albă atârnând pe ușa dulapului. Nu se putea abține să nu se holbeze la dulap. Făcea parte din dotarea apartamentului sau era poate exact dulapul în care se spânzurase misterios „prima lui soție"? Ce surpriză fusese probabil pentru Perry când deschisese ușa dulapului.

Perry a scos un fel de hohot de plâns înăbușit, iar Juliet, nevenindu-i altă idee, i-a făcut un ceai și, în tăcere, a pus cana pe covor, unde el continua să stea în profundă închinăciune. A închis ușa încetișor și și-a văzut de treabă. S-a dovedit că a găsi un bărbat în genunchi, plângând, putea fi un mijloc eficient de a te dezbăra de orice iluzie romantică legată de acel bărbat. Și dulapul, de asemenea, desigur.

Peste un ceas, Perry și-a făcut apariția. Părea să-și fi recăpătat uzuala lui stăpânire de sine, deși arăta încă abătut și apăsat de gânduri.

Să fi fost doar o coincidență că acest incident urma după o vizită făcută ieri de doi ofițeri de la Secția Specială? Se închiseseră împreună cu Perry în living, de unde Juliet fusese expulzată fără prea multe formalități.

— Poate ai ceva de făcut la bucătărie, nu? a zis Perry, evaziv.

Poate că n-am, s-a gândit Juliet și, fiind încă oarecum supărată după ceea ce trebuise să îndure la Verulamium în ziua precedentă, a spus:

— O să scot câinele la plimbare.

A lăsat un pic întredeschisă ușa de la living, așa că l-a putut auzi pe unul dintre ofițerii de la Secția Specială spunând:

— Domnule Gibbons, puteți să ne relatați unde ați fost aseară?

Invidia auzul fin al câinelui. Tot ce-a putut ea să deslușească a fost mormăitul lui Perry despre „Ministerul de Război". A prins lesa de zgarda câinelui și a plecat. Știa exact unde fusese Perry aseară, fiindcă îl văzuse.

Ea fusese în Rivoli Bar la Ritz, bând cocteiluri cu Clarissa și exprimându-și cu patos impresiile despre ruinele romane.

— Oh, romanii, spusese Clarissa cu dispreț, de parcă ar fi fost niște prieteni de familie obositori.

La sfârșitul serii, Juliet îl zărise pe Perry ieșind din barul de la subsol – „Ritz sub Ritz", cum auzise ea că era poreclit. Cineva îi spusese că era cunoscut și sub denumirea de „Pink Sink"[1]. Probabil fiindcă era vopsit în roz, deși Clarissa a pufnit în râs la ideea asta. Juliet era surprinsă, întrucât în general Perry nu părea să facă altceva

---

[1] În engl., textual, „chiuveta roz". „Pink" (argou) – homosexual.

decât munca de la serviciu, și oricum nu și l-ar fi imaginat niciodată bând într-un bar, mai ales într-un bar „roz".

— Haide, a zis Clarissa, luând-o de braț pe Juliet și trăgând-o în direcția opusă față de locul unde era Perry. Hai s-o luăm pe-aici, nu cred că o să vrea să ne vadă.

Dar de ce nu? Privind peste umăr, a văzut un bărbat în uniformă de marină, un matroz, apropiindu-se de Perry. Era, cum spunea cu dispreț Perry, „genul sclifosit". O dată sau de vreo două ori când fusese în mașină seara cu el, Perry îi arătase afară „cadânele" din Piccadilly.

— Practică meseria ca niște prostituate de rând.

Juliet nu prea înțelegea la ce se referea. Știa și ea de prostituatele din Piccadilly – dar bărbați? Nu știuse că existau asemenea lucruri și nici chiar acum nu putea decât să facă presupuneri.

— Îi recunoști după mers, îi spusese Perry.

Părușe scârbit, și totuși uite-l acum, lăsându-l pe matroz să se apropie de el și să-i aprindă o țigară. Perry își pusese palmele în jurul mâinilor celuilalt, ca să țină mai bine bricheta. Era gestul pe care un bărbat îl făcea cu o femeie, nu cu un alt bărbat. Flăcăruia luminase trăsăturile lui Perry, dezvăluind expresia chinuită de pe chipul lui, ca și cum era forțat să facă un lucru care îi displăcea.

Dar el nu fumează, s-a gândit Juliet.

Godfrey nu avea nicio întrunire cu informatorii lui, așa că Juliet și Perry erau singuri în Dolphin Square, lucrând până târziu ca să fie pregătiți.

— Totul în bună ordine, domnișoară Armstrong, spunea Perry, totul în bună ordine.

Când au terminat, au ascultat emisiunea *Nine o'Clock News*, așezați ca doi prieteni pe canapeaua din Dolphin Square, cu câte un pahar de whisky fiecare. Perry a zis:

— Domnișoară Armstrong?

— Mm?

— Pot să te întreb ceva?

— Sigur că da.

Perry s-a încruntat, ca și cum i-ar fi venit greu să formuleze următoarea frază, și pe urmă, fără vreun avertisment, a căzut în genunchi ca un penitent pe covorul din fața ei, iar Juliet s-a gândit: Oh, nu, iar începe. Doar nu l-o fi apucat rugăciunea din nou? Nu-l apucase. În schimb, a zis:

— Domnișoară Armstrong, vrei să-mi faci onoarea de a accepta să fii soția mea?

— Poftim?

— Vrei să te măriți cu mine?

*

— Rămâi peste noapte aici, a spus Perry. Nu pare logic? Camuflajul din oraș și așa mai departe.

Juliet fusese atât de năucită de cererea lui în căsătorie, încât nu spusese nici „da", nici „nu", ci mormăise doar ceva ce el luase probabil drept un consimțământ.

— Pe canapea? s-a interesat ea, iar Perry a râs și a spus că el dispunea de un pat întru totul adecvat, pe care putea să-l împartă cu ea.

— Suntem logodiți acum, de fapt.

Părea zăpăcit, ca și cum găsise soluția la ceva ce-l frământa.

— Da? Logodiți? a repetat ea anemic.

Dar eu nu vreau să fiu măritată, s-a gândit ea.

Perry i-a dat să se îmbrace cu o pijama a lui – din mătase bleu pal cu un paspoal grena, destul de drăguță, deși cam largă, iar ea s-a dus în baie (ce frig cumplit) ca să se schimbe. Când a revenit în dormitorul auster, l-a găsit pe Perry dichisit la fel, așezat în capul oaselor în pat și frunzărind niște documente oficiale – mandate de arestare, după cum arătau.

— Ah, domnișoara Armstrong, a spus el, de parcă ar fi uitat de ea.

A bătut cu palma pe pat, ca și cum ar fi îndemnat-o pe Lily să sară lângă el. Nu era cum visa ea, cu așternuturi de satin și cupe de șampanie, însă bine că era și așa măcar. S-a suit în patul înghețat, lungindu-se emoționată. El s-a arcuit deasupra ei și ea a închis ochii, dar tot ce-a primit a fost un sărut sec pe obraz.

— Noapte bună, a zis el și a stins veioza de pe noptieră.

Și așa s-au culcat, cuminți unul lângă celălalt și platonici ca două efigii pe un mormânt glacial. Asemenea câmpului nearat, avea să rămână și ea ca o pârloagă aridă. Sărutul fusese ca un imprimatur, care mai degrabă o închidea decât o deschidea.

Juliet a stat trează multă vreme, până când câinele s-a cocoțat în pat și a început să o lingă pe față și să se vâre cu botul lângă gâtul ei, mult mai tandru decât bărbatul care dormea bușteau lângă ea. Era Perry oare un catolic chinuit de remușcări? Un om care alesese cu sfințenie celibatul, la care nu putea renunța decât în luna lor de miere? (Poate aveau să petreacă luna de miere, cu acrimonie, în St. Albans.)

Dulapul se profila amenințător pe întuneric, făcând-o să se gândească la prima soție. Dar ce se întâmplase cu cea de-a doua soție – ce soartă nefericită o mai lovise și pe ea? Dacă se mărita cu Perry, avea să devină a treia nevastă a lui. Poate că era ca în *principiul Goldilocks*, iar ea avea să fie cea *foarte potrivită*. („Trebuie să admiri la el că măcar încearcă", a spus Clarissa.)

Juliet privea pierită prin întuneric la figura adormită a lui Perry. Era oare prea mult să ceară un pic de pasiune? Să vadă că se topește și leșină de dor? Poate că sexul trebuia deprins cu răbdare și exersat cu diligență, cum făceai la hochei sau la pian. Dar o lecție de inițiere ar prinde bine.

*

Pesemne că până la urmă tot o furase somnul, fiindcă s-a trezit speriată de niște bubuituri în ușă. Perry s-a dat jos din pat ca o pisică opărită, aproape ca și cum s-ar fi așteptat la necazuri. Cerul nu se luminase aproape deloc, ceea ce însemna că era vorba de o urgență, de o natură sau alta. Capitulase cumva Parisul?

Auzea voci în hol, apoi Perry s-a întors cu o expresie perplexă pe față, însă părând cumva ușurat sufletește, și a spus:

— Pune niște haine pe tine. Este necesară prezența ta.

Nu era Parisul, așadar.

— Dar ce s-a întâmplat? a întrebat ea, încă buimacă de somn.

— Au venit niște detectivi de la Scotland Yard. Au impresia că ai murit.

— Poftim?

Perry i-a dat halatul lui de casă. Câinele, care dormise la picioarele patului, a sărit jos și a ieșit în urma ei din dormitor, răpăind cu gheruțele pe linoleumul rece.

A mârâit când i-a văzut pe cei doi bărbați cu mutre grave – unul foarte înalt, celălalt foarte scund –, care așteptau în living. S-au prezentat drept detectivi de la Scotland Yard. Juliet se gândea la ceșcuța Sèvres. Doar nu veniseră aici pentru asta? În loc de halat de casă, Perry își trăsese pe el, peste pijama, pardesiul de tweed. Arăta cam caraghios. Cum să mă mărit cu el? se gândea ea.

— Uitați-o, a spus Perry, atipic de senin, și a prezentat-o: Logodnica mea, domnișoara Armstrong.

Logodnică – oh, Doamne, se gândea Juliet, chiar așa se chema că era ea acum?

— Poftim, vedeți, le-a zis Perry detectivilor. Domnișoara Armstrong arată foarte bine pentru un cadavru. Ce-i drept, întotdeauna e cam amorțită când o trezești din somn prea devreme, a adăugat el, râzând.

Detectivul scund a măsurat-o din ochi, observând halatul de casă, părul ciufulit. I-a aruncat o privire de dispreț anodin. Nu e ceea ce pare, se gândea ea furioasă. (Ce n-ar fi dat ea să fie!)

— Poate că domnișoara Armstrong ne-ar putea arăta vreun act de identitate, a spus detectivul înalt, zâmbind încurajator spre ea.

— Dragă? a intervenit Perry, zâmbindu-i îmbietor.

(Dragă? se mira ea. Când i se mai adresase el vreodată așa?) Palma lui Perry s-a oprit pe mijlocul ei, cu un gest care i s-a părut intim, dar totodată menit să o pună în gardă. Aparent, prezența oamenilor legii îi crease o

nervozitate inexplicabilă. Juliet și-a amintit de vizita de la Secția Specială, deunăzi.

— Domnișoară Armstrong? a insistat detectivul scund.

— Știu și eu cine sunt. (Oare? se întreba ea în gând.) Persoana mea nu este o probă suficientă? Și Perry – domnul Gibbons – știe perfect cine sunt.

S-a uitat la Perry, care a încuviințat amabil din cap și a spus:

— Așa e.

— Dar aveți ceva care să dovedească acest lucru, dincolo de spusele amândurora?

— „Spusele"? a repetat Perry, încruntându-se la ei. Cuvântul meu nu e suficient, adică? Sunt ofițer superior la MI5.

Amândoi detectivii l-au ignorat și, din nou, cel scund a insistat:

— Domnișoară Armstrong?

— Ei bine, a început Juliet, știți, problema e că mi-a fost furată geanta acum câteva zile – lângă stația Victoria –, într-o cafenea. Am făcut imprudența de a o pune pe jos, cât am băut o cană cu ceai, iar când m-am uitat din nou, dispăruse. Nu știu dacă sunteți la curent, dar s-au semnalat multe furturi de poșete în acea zonă și, firește, înăuntru aveam lucruri pe care le porți îndeobște cu tine, documente de identitate și așa mai departe.

Dacă spui o minciună, ai grijă să fie plauzibilă.

— Și ați reclamat acest furt? a întrebat detectivul scund.

— Am tot intenționat să fac asta, dar am fost foarte ocupată. Știți, suntem în război.

S-a uitat la Perry, cu o figură plină de regrete.

— Îmi pare rău... *dragă*, nu voiam să afli. M-ai avertizat să fiu atentă și știam că te-ai fi supărat pe mine.

Ciufulindu-i buclele cu un gest afectuos, Perry a zis:

— Nu fi prostuță, cum să mă supăr pe tine?

Se comportau atât de diferit în comparație cu felul lor de a fi în realitate, încât parcă ar fi fost într-o piesă de teatru. În niciun caz ceva vrednic de vreo recenzie dramatică favorabilă.

— Ne puteți descrie poșeta dumneavoastră, domnișoară Armstrong? a întrebat detectivul înalt.

Dintre cei doi, el părea mai dispus să fie amabil.

— Era din piele roșie, cu bretea pentru umăr și o închizătoare ca o cataramă. Ați găsit-o cumva?

— Din păcate, trebuie să spun că da, am găsit-o. Era asupra unei tinere al cărei cadavru a fost descoperit ieri.

— Cadavru? a zis Perry. Era moartă?

— Da, domnule, îmi pare rău.

— Vreun accident sau cum?

— A fost ucisă, a spus tăios detectivul scund.

Beatrice, s-a gândit Juliet, și a țipat îndurerată.

— Juliet? a spus Perry atât de îngrijorat, încât era înduioșător de-a dreptul. Ucisă? a întrebat el consternat, uitându-se la detectiv.

— Teamă mi-e că da, domnule, a spus detectivul mai înalt și mai amabil. Domnișoară Armstrong, aveți vreo idee cine ar putea fi acea tânără?

Mâna lui Perry s-a făcut ca o gheară pe spatele ei, așa că a presupus că nu trebuia să spună nimic.

— Nu, a șoptit Juliet. Nu, n-am nicio idee, din păcate.

Cumva Beatrice încercase să îi aducă geanta înapoi? Oare fusese ucisă tocmai din cauza asta? O urmărise oare vreunul dintre mardeiașii doamnei Scaife și o omorâse? Era prea cumplit să se gândească la asta.

— Prin urmare, firește, domnișoară Armstrong, a spus la rândul lui detectivul scund, ca într-un duet comic, noi am presupus inițial că tânăra aceea erați dumneavoastră, întrucât în poșetă se aflau documentele dumneavoastră de identitate.

Juliet simțea că îi venea să verse.

— Nu știți așadar cine este? Această persoană? Tânăra? l-a întrebat Perry pe detectivul scund.

— Nu știm. *Știți* dumneavoastră cine ar putea fi, domnule?

— Nu, bineînțeles. Pot doar presupune că ea a furat poșeta domnișoarei Armstrong sau că a fost vreun cunoscut al ei, care i-a dat pe urmă poșeta. Îmi puteți spune cum a murit?

— Strangulată cu o eșarfă, a răspuns detectivul scund.

Juliet a gemut înfundat. Câinele s-a uitat cu îngrijorare la ea.

— Și unde a fost găsită? a întrebat Perry.

Avea deprinderi de anchetator medico-legal.

— A fost găsită în beciul de cărbuni de la Carlton Club.

— Carlton Club? a repetat mecanic Perry, schimbând o privire cu Juliet.

Citise și el, evident, transcrierea conversației lui Trude cu Godfrey.

— Domnule? a spus detectivul scund. Lucrul acesta vă spune ceva?

— Nu, absolut deloc.

— Credem că zăcea de câteva zile acolo, când a fost descoperită.

De trei zile, se gândea Juliet. Trecuseră doar trei zile de când o văzuse ultima oară pe Beatrice în Pelham Place.

— Vă simțiți bine, domnișoară Armstrong? a întrebat detectivul înalt.

— Da, a spus ea încetișor.

Nu, se gândea ea. Nu mă simt bine deloc.

— În mod evident, domnișoara Armstrong nu are nimic de-a face cu asta.

— În mod evident nu, domnule.

*

Detectivii, cel înalt și cel scund deopotrivă, au plecat într-un final, însă niciunul dintre ei nu părea pe deplin satisfăcut.

Perry a închis ușa de la intrare și s-a întors spre Juliet.

— Ce naiba se întâmplă?

— Nu mi-a fost furată poșeta, a răspuns ea într-un suflet. Am uitat-o în casa doamnei Scaife, însă n-am vrut să îți spun fiindcă era poșeta *mea*, nu a lui Iris, și am crezut că voi putea să o recuperez de-acolo. Și m-am gândit că o să te enervezi pentru că am fost atât de neglijentă – cerceii cu diamante erau în geantă, n-am avut timp să îi returnez înainte de a mă întâlni întâmplător cu doamna Scaife la Garrard's. Fata moartă este pesemne Beatrice Dodds, servitoarea doamnei Scaife. Am crezut că fugise, dar acum mă gândesc că încerca poate să-mi aducă geanta, iar ei au găsit-o și au omorât-o.

— Nu te mai frământa, domnișoară Armstrong. (Așadar, nu mai era *draga* lui.) Ia un loc, nu vrei? Trude a fost cea care a glumit cu Godfrey despre beciul de cărbuni de la Carlton Club, a continuat el gânditor. Și știm că de fapt Trude e în cârdășie cu doamna Scaife. Crezi că s-ar putea ca Trude să o fi ucis pe Beatrice?

— A fost probabil vreunul dintre mardeiașii doamnei Scaife – se întâmplă adesea să îi urmărească la plecare pe cei care au fost în vizită în Pelham Place. Iar Beatrice știa unde e Cartea Roșie. Poate că o avea în poșetă – poșeta *mea*, de fapt. Poate că intenționa să mi-o aducă.

— Nu putem ști nimic cu certitudine. De fapt, nu avem de unde să știm sigur că e vorba despre această servitoare.

— Beatrice.

— Trebuie să ne convingem. Cineva va trebui să o identifice.

— Doamna Scaife, presupun, a zis Juliet. Nu crezi că ar trebui să informăm poliția despre toate astea?

— Ferească Dumnezeu, doar nu vrei ca poliția să facă vreo gafă scotocind prin Pelham Place și compromițând astfel întreaga operațiune? Cu cât știu mai puțini oameni despre asta, cu atât mai bine. Dacă *este* această fată, va trebui să i se dea o altă identitate. Pentru moment, oricum. Va trebui să te duci la morgă.

— Eu?

*

Din Beatrice Dodds, dacă ea era, nu mai rămăsese acum decât o formă imaterială sub un cearșaf alb în Morga Publică din Westminster.

Asistentul de la morgă avea rețineri dacă să îi arate lui Juliet cadavrul.

— O puteți identifica după haine, domnișoară? Nu e recomandabil ca o tânără să vadă așa ceva.

Și totuși exact *așa ceva* pățise o tânără, se gândea Juliet. Nu avea idee ce haine purtase Beatrice atunci – în afară de rochia de slujnică, alb-cu-negru, ceea ce însă, potrivit asistentului, nu era vestimentația în care fusese găsită.

— Trebuie să o văd la față.

— Sunteți sigură, domnișoară?

— Da.

Câteva clipe, Juliet a simțit că o lasă nervii, însă pe urmă s-a gândit: Nu, trebuie. Curaj, acesta era cuvântul de ordine.

— Gata?

— Da.

*

Beatrice arăta ca și cum ar fi fost modelată din lut, destul de stângaci, iar lutul începuse să se înmoaie ușor. Cineva o spălase, însă praful de cărbune i se impregnase în piele, iar părul, înainte șaten-cenușiu, se făcuse negricios. Ceva începuse deja să ciugulească din ea, iar Juliet se întreba ce fel de creaturi trăiau oare în beciurile cu cărbuni în așteptarea unei asemenea hrane sinistre.

Totuși, era incontestabil Beatrice Dodds. Nu o să vomit, se gândea Juliet. Nu o voi înjosi cu repulsia mea.

— Domnișoară? a strigat-o cu blândețe asistentul mortuar.

A pus la loc cearșaful, acoperind chipul tragic și împuținat al lui Beatrice. (*Acoperă-i fața, ochii-mi sunt ca orbi.*[1])

Eu am făcut asta, se gândea Juliet. Beatrice ar fi probabil în viață dacă nu i-aș fi cerut să mă ajute. Iar acum e un cadavru în putrefacție.

---

[1] Citat celebru din tragedia *Ducesa de Malfi* de John Webster (cca 1580 – cca 1634).

— Domnișoară Wilson?

— Da?

— Este sora dumneavoastră, domnișoară Wilson? a întrebat-o asistentul, încetișor.

Era învățat cu suferința oamenilor, presupunea Juliet. Juliet se dăduse drept „Madge Wilson", deși nimeni la morgă nu-i ceruse să spună cine era. Cât de simplu părea în război să devii altcineva.

— Da, a murmurat ea. E sora mea. Ivy. Ivy Wilson.

Juliet avea un certificat de naștere pe numele „Ivy Wilson", contrafăcut de MI5.

— Sunteți sigură, domnișoară? Știți că la început a existat o confuzie?

— Ce groaznic, a murmurat ea. Nu, e Ivy, nu încape îndoială, a spus Juliet, simțind un hohot de plâns în capul pieptului.

— Regret, dar trebuie îndeplinite niște formalități, a spus asistentul de la morgă. Și știți că va avea loc o anchetă? S-ar putea ca poliția să rețină trupul surorii dumneavoastră până la încheierea investigațiilor.

— Da, a spus ea, desigur. Vrem să aflăm ce s-a întâmplat. Nici nu știu cum va suporta mama toate astea.

Asistentul a condus-o într-o încăpere alăturată, un fel de cameră de trecere sumar mobilată, unde i-a dat să completeze niște formulare. Încăperea era zugrăvită într-un verde de spital, iar masa și scaunele erau metalice. Era oribil să aduci rudele îndoliate într-un asemenea loc.

A terminat de scris și s-a semnat în partea de jos „Madge Wilson". O impostoare, o farsoare, confirmând moartea unei alte impostoare. Probabil că Juliet era singura persoană din lume căreia îi păsa de Beatrice Dodds. Iar acum biata fată nu mai avea nici măcar numele ei adevărat, fiind radiată din lume, de parcă nici n-ar fi existat vreodată.

— Îmi cer scuze, dar simt că mă ia cu leșin, a murmurat Juliet. Credeți că aș putea căpăta o cană cu ceai? E din cauza șocului, presupun. Un ceai dulce și fierbinte – așa se recomandă, nu?

— Da, domnișoară, exact. Stați cuminte aici, vin înapoi într-o clipită.

Era un om drăguț, un om bun, se gândea ea. Avea într-adevăr o stare de leșin, nu se așteptase ca imaginea lui Beatrice moartă să o impresioneze atât de sinistru.

Ceea ce rămânea din bunurile lumești ale lui Beatrice se găsea într-un pachet diform din hârtie maro, pe o masă, în partea laterală a camerei. Cineva scrisese „Juliet Armstrong" cu cerneală neagră pe hârtie, apoi tăiase cu un X și scrisese „Femeie – necunoscută". Toată viața unui om, se gândea Juliet, încăpea într-un singur pachet. Se gândea la Pelham Place, unde pretutindeni era ticsit de „lucrurile bune" ale doamnei Scaife. Ar fi nevoie de multă hârtie maro pentru a împacheta viața doamnei Scaife.

Juliet a luat pachetul, constatând că era mult mai greu și mai incomod decât se așteptase; era aproape ca

și cum Beatrice însăși atârna acum în brațele ei. A ieșit din cameră și a continuat pe coridor spre ieșire. Tocmai când cotea către ușă, a auzit vocea asistentului mortuar, strigând după ea:

— Domnișoară Wilson, domnișoară Wilson!

*

Când a ajuns înapoi în Dolphin Square, Juliet a așternut niște ziare pe covorul din living și a desfăcut bocceaua cu haine ieftine a lui Beatrice. Funingine și praf de cărbune s-au revărsat din ele ca un șuvoi de murdărie. Cea mai murdară era o eșarfă. Oare asta era arma crimei? Dar n-ar fi trebuit atunci ca poliția să o rețină ca probă? Era din mătase, Hermès, scumpă. Ultima oară, Juliet o văzuse legată în jurul gâtului zbârcit al doamnei Scaife. Era oare posibil ca doamna Scaife, și nu unul dintre mardeiașii ei, să o fi omorât pe Beatrice? Părea puțin probabil, însă într-adevăr doamna Scaife era corpolentă și robustă, în comparație cu Beatrice, care părea atât de firavă și subțire. Dar cum rămânea totuși cu beciul de cărbuni de la Carlton Club? I se plânsese oare doamna Scaife lui Trude, la un ceai cu fursecuri, spunându-i că avea pe cap un cadavru nedorit, iar Trude o liniștise poate, zicând: „Oh, știu eu ce puteți face cu el!"?

Poșeta propriu-zisă era goală – nicio Carte Roșie. Niciun petic de hârtie cu vreun „indiciu" scris cu litere groase. Nici urmă de cerceii cu diamante, desigur.

— Juliet? a zis Perry, apărând în cadrul ușii. Dumnezeule, cât ești de murdară. Astea sunt lucrurile rămase de la biata fată?

— De la Beatrice. Da.

— Și aceea e poșeta ta? Presupun că n-au apărut și cerceii aceia?

— Din păcate, nu.

Perry a ridicat din umeri cu indiferență și a zis:

— Garrard's avea asigurare pentru ei. Bun – ne folosim influența pentru a eluda procedurile uzuale ale poliției. A fost dusă la un antreprenor de pompe funebre în Ladbroke Grove, va fi îngropată în Kensal Green vineri.

— Era orfană, a spus Juliet. Nu cred că se va sinchisi careva prea mult.

— Îmi pare rău, a zis el. Efectiv, îmi pare rău. Dar, știi cum e, contează binele mai mare și așa mai departe.

*

— M-a frapat o idee, a spus Perry.

A luat-o de mână peste pânza albă și scrobită a feței de masă la Simpsons.

O invitase la cină ca să o „înveselească" după experiența de la morgă. Părea neimpresionat de moartea lui Beatrice, ca și cum ar fi fost doar încă o victimă a războiului. O fată. Un nimeni. Un șoricel.

— Și, desigur, sărbătorim logodna noastră, a mai spus el.

Îi cumpărase un inel – modest, cu safir, care îi lăsase deja un cerc negru în jurul degetului. Încerca mereu să o ia de mâna cu inel, ridicând-o deasupra mesei, ca și cum ar fi vrut să vadă toată lumea că era logodnica lui. Mai bine așa, decât să fie persoana cu care doar să-și facă el de cap, presupunea ea. Dar, de fapt, poate că nu, totuși.

Căruciorul cu clopot argintiu se apropia amenințător de masa lor. Cu gesturi abile, un chelner a dezvăluit pe platou o bucată de friptură de vită, atât de crudă și în sânge, încât te gândeai că inima bietului animal nu încetase poate să bată. Asta apropo de rații! Au fost tăiate felii și așezate apoi pe farfuriile lor.

— Spuneai că te-a frapat o idee, i-a reamintit ea.

— Da, mulțumesc. Mă gândeam că, dacă a fost o confuzie de identitate, atunci făptașul care a ucis-o pe fata aceasta...

— Beatrice, a spus Juliet, istovită.

— Da, făptașul a crezut probabil că te omoară pe tine. Fata avea poșeta ta, actele tale de identitate. Trebuie să fii extrem de prudentă în următoarele zile, până când agresorii aceștia vor ajunge după gratii.

Ce straniu, se gândea ea. Timp de câteva zile „Juliet Armstrong" încetase să mai existe oficial. Poate că își luase „concediu fără plată" din viață, ca să meargă să se zbenguie cu îngerașii, caprele și mieii. În lipsa ei, Iris fusese cumva chemată să joace ca dublură în locul ei? Și

oare se descurcase bine? Remarcase Perry impostura? Credea el că era...

— Mănâncă tot, a zis Perry, pe un ton vesel. Nu vom mai avea parte prea mult de așa ceva, iar tu chiar trebuie să mai pui niște carne pe oase.

Juliet, căreia de obicei nu i se făcea scârbă prea ușor, a lăsat să cadă în șervetul de pe genunchi cea mai mare parte din friptură (*carne*, se gândea ea îngrețoșată).

S-a ridicat în picioare și a spus:

— Scuză-mă, te rog, un pic.

A plecat cu șervetul la toaletă, unde a aruncat bucățile de carne la gunoi. Se întreba ce avea să creadă biata femeie de serviciu când avea să le găsească acolo.

„Va fi într-adevăr o aventură pentru dumneata", îi spusese Perry la început de tot. Și așa i se și păruse. Cu un pic de peripeții, ca într-o carte de Buchan sau Erskine Childers, se gândea ea. Ca în povestirile de aventuri din *Girl's Own*. Localul Russian Tea Room, lipirea afișelor, fuga prin balcon, în jos pe vița sălbatică. Dar de fapt nu era o aventură! Cineva murise. Beatrice murise. O vrăbiuță. Un șoricel. O insignifianță pentru toți, în afară de Juliet.

ZARURILE AU FOST ARUNCATE

Perry părea bine dispus din nou. Juliet răsufla ușurată, bucurându-se că norul care îl amenințase se risipise acum. Începea să-i fie tot mai greu să facă față toanelor lui.

— Avem în vizor un american. Îl cheamă Chester Vanderkamp, a precizat el, rostind scârbit numele, fiindcă îi detesta pe americani. Lucrează la Ambasada americană, la serviciul cifruri.

— Cifruri? a repetat Juliet. Coduri, telegrame secrete și așa mai departe?

— Da, el vede tot – toată corespondența care vine și pleacă din ambasadă. Se opune cu înverșunare ideii ca America să intre în război. E tonul împăciuitor, pe care îl dă ambasadorul lor, desigur, a subliniat Perry, care nutrea o animozitate deosebită față de Kennedy. Îi admiră pe nemți, a continuat el. Are ciudă pe evrei, zice că ei conduc industria, guvernul, Hollywood etc. – diatriba obișnuită. Ei bine, Vanderkamp ăsta codifică și decodifică unele dintre cele mai delicate telegrame și, din

câte se pare, ia acasă copii ale lor – are un apartament în Reeves Mews, imediat după colț, lângă ambasadă.

— Dar de unde știi toate astea? s-a mirat Juliet.

— Mam'selle Bouchier l-a „curtat" pentru noi.

— Giselle?

— Da, Mata Hari a noastră. Nimeni nu o întrece la șuetele de alcov. Din nefericire pentru noi, o mare parte din corespondența lui este între Churchill și Roosevelt – felul cum Roosevelt poate să ne sprijine. Dacă izolaționiștii și pacifiștii din America pun mâna pe așa ceva, va fi un regal pentru ei. S-ar sfârși cu Roosevelt. Și, probabil, la fel s-ar sfârși și cu speranțele noastre de a-i face pe americani să intre în război. Mai există, de asemenea, foarte multe alte materiale, care ar fi extrem de nocive pentru trupele noastre din Europa – secrete militare și așa mai departe.

— O, Doamne.

— O, Doamne, într-adevăr, domnișoară Armstrong. Vestea proastă este că Vanderkamp se gândește să împărtășească aceste informații nu doar cu America, ci și cu nemții.

— Și, totuși, pari teribil de vesel, a remarcat Juliet.

Perry zâmbea frumos, cum știa el. Sărută-mă, se gândea ea. O fărâmă de speranță.

— Fiindcă domnul Vanderkamp vrea să se întâlnească cu doamna Scaife. I s-a spus despre contactele ei în străinătate. Și este întru totul favorabil politicii

ei. Putem să-i prindem pe amândoi în flagrant delict și să împiedicăm astfel ca afurisitele alea de telegrame să mai plece afară. Și în felul acesta împușcăm doi iepuri dintr-un foc.

— Ce imagine oribilă, a spus Juliet.

— Vor avea nevoie de un intermediar, a zis Perry.

— Eu, adică?

— Tu. Exact.

*

— Și așa deci, a spus doamna Scaife, amestecând gânditoare cubulețele de zahăr în ceai. Americanul acesta... Chester Vanderkamp?

— Da.

— Are informații pe care vrea să ni le dea și nouă?

— Da. Informații importante. Are copii – decriptări – după foarte multe telegrame diplomatice între Roosevelt și Churchill. („Sute de documente", potrivit Gisellei, care a transmis de asemenea și informația irelevantă că „Tipul e plictisitor în pat".) Din câte se pare, documentele conțin o corespondență substanțială despre sprijinul lui Roosevelt pentru noi.

— Și e dispus să ne împărtășească și nouă din aceste informații?

— E dispus să ni le *dea*. Să vi le dea *dumneavoastră*, doamnă Scaife. Vrea să fie sigur că vi le predă dumneavoastră personal.

— Ei bine, avem pe cineva care le poate duce cu valiza diplomatică în Belgia, iar de acolo mai departe la Ambasada germană din Roma. Iar germanii le vor difuza în toată lumea, presupun. Iar dacă n-o fac, atunci prietenul nostru William Joyce cu siguranță o va face. Germanii se pricep la propagandă. La fel ca izolaționiștii americani.

— Doi iepuri dintr-un foc, doamnă Scaife. Doi iepuri dintr-un foc.

— Nu poate să vină aici, totuși. Sunt urmărită. Probabil că și el e urmărit.

— *Eu* nu sunt urmărită, doamnă Scaife, a spus Juliet. Ce-ar fi să vă întâlniți cu el la mine acasă? Pot aranja eu asta, ca intermediar. Mai vreți ceai? Să torn eu?

*

Rotițele s-au pus în mișcare. Peste două zile, întâlnirea dintre doamna Scaife și Chester Vanderkamp urma să aibă loc într-un apartament MI5 în Bloomsbury – o locuință sordidă, ca un muzeu al ororilor, cu vopsea maro și ferestre jegoase –, în care stătea chipurile Juliet. Apartamentul era cablat cu microfoane, iar schimbul de telegrame urma să fie înregistrat. Odată ce telegramele aveau să treacă de la un suspect la celălalt, Juliet urma să dea un semnal și poliția avea să-i aresteze atât pe doamna Scaife, cât și pe Chester Vanderkamp.

*

Ora unsprezece a doua zi dimineață era momentul stabilit pentru arestări. Juliet rămăsese peste noapte din nou în Dolphin Square. Primise același sărut sec, de somn ușor, și se lungise iarăși în poziția de efigie, în timp ce Perry părea să doarmă netulburat lângă ea. S-a trezit devreme, a făcut ceai și l-a băut privind afară pe fereastra livingului spre grădina de dedesubt. În lumina aurorei, cerul părea de mărgăritar. Fântâna funcționa. Magnolia și liliacul se scuturaseră deja, însă florile estivale așterneau covoare colorate pe pământ.

— Ah, te-ai sculat, a spus Perry, făcând-o să tresară speriată. Și ai pregătit ceaiul. Splendid. Ești pregătită pentru sfârșitul partidei?

*

Juliet a fost surprinsă când a văzut că doamna Ambrose o însoțise pe doamna Scaife la apartamentul din Bloomsbury.

— Doamna Ambrose este o asistentă așa de leală, a spus doamna Scaife.

— Prietenă, nu asistentă, a corectat-o doamna Ambrose pe un ton anodin. Am vrut să fiu de față la măcel, i-a șoptit ea lui Juliet, trecând pe lângă ea în vestibul.

— Doamne Sfinte, a zis doamna Scaife, privind în jur aproape scârbită. Tu chiar locuiești aici, Iris, dragă?

— Groaznic, așa-i? a râs Juliet. E doar un domiciliu temporar, doamnă Scaife. Mă mut într-un apartament în Mayfair săptămâna viitoare.

— Oh, asta sună mult mai convenabil. Dacă vrei, ți-o trimit pe Nightingale ca să te ajute cu treburile.

Exact în acel moment, poliția făcea o razie în casa doamnei Scaife din Pelham Place, căutând dovezi care să o incrimineze. Oare Nightingale ar avea ceva de spus despre asta? se întreba Juliet.

A urmat apoi o gargară interminabilă despre înaintarea germanilor și ce avea să însemne aceasta pentru cei din Clubul Dreptei.

— Medalii, presupun, a zis doamna Scaife.

— O cruce de fier? a spus doamna Ambrose, destul de încântată de idee.

Își scosese lucrul de mână și tricota, cloncănind din andrele ca un tren la macaz.

— Ceai? le-a oferit Juliet. Sunt sigură că domnul Vanderkamp nu mai întârzie mult.

Juliet a pus ibricul pe ochiul plitei în chicineta sărăcăcioasă și s-a întors pe hol în vârful picioarelor, ca să verifice ce făcea Cyril. Tânărul fusese cooptat în această operațiune și se instalase deja în dulapul de pe hol, monitorizând aparatura de înregistrare.

A ridicat victorios degetul mare și a șoptit:

— E ca în Gaura Neagră din Calcutta înăuntru aici.

— Îți aduc pe furiș niște ceai, i-a șoptit Juliet.

— Cu cine vorbești acolo, Iris, dragă?

— Cu nimeni, vorbeam singură, a strigat Juliet.

*

Ceaiul fusese turnat, cu toate fasoanele uzuale apropo de zahăr și linguriță, când a sunat la ușă.

— Domnule Vanderkamp, poftiți înăuntru, vă rog, a zis Juliet.

Era mai scund decât se așteptase ea, însă sprinten și cu alură sportivă, iar spre deosebire de bărbații conaționali pe care îi cunoștea Juliet, el părea să radieze de sănătate și energie, cum vedeai la cei din Lumea Nouă. L-a condus până în living, unde a făcut prezentările.

— Cred că noi doi avem cunoștințe comune, a spus doamna Scaife, ca o amfitrioană experimentată.

— Și eu cred la fel, *ma'am*, a spus el, ca un musafir bine-crescut.

Șobolanii erau în capcană. Și aveau maniere alese, pentru niște șobolani.

Noi mișcări de ceșcuțe și ceai, alte sporovăieli despre iminenta victorie a naziștilor.

— Va fi o zi măreață când germanii vor mărșălui pe Whitehall și ne vor ajuta să restabilim sănătatea morală a acestei țări, nu credeți, domnule Vanderkamp? a zis doamna Scaife. Și-atunci, îi vom azvârli afară pe toți evreii și străinii, redobândindu-ne adevărata suveranitate.

— Sunteți de lăudat, a spus Chester Vanderkamp.

Și, pe urmă, în sfârșit, au fost scoase la iveală telegramele. Vanderkamp și-a desfăcut servieta și a extras dinăuntru un plic mare maro. A tras telegramele din plic și a împins la o parte vesela de ceai, ca să poată înșira hârtiile pe masă. Doamna Scaife s-a aplecat să le examineze. Juliet a simulat indiferența, ridicându-se de pe scaun și îndreptându-se spre fereastră. Vedea bine toată strada de aici. Mardeiașii doamnei Scaife nu se zăreau nicăieri. Fuseseră „rezolvați", probabil. Era în schimb un bărbat postat pe trotuarul de vizavi. Unul dintre bărbații în haine cenușii. Se holba în sus la fereastră. Juliet s-a uitat și ea fix la el.

— Splendid, a spus doamna Scaife. Nici n-am cuvinte ca să exprim cât de utile vor fi toate astea pentru cauza noastră.

— Mă bucur să fiu de folos, a zis Vanderkamp, adunând telegramele și vârându-le la loc în plicul maro.

Juliet și-a scos batista din mânecă.

— Poftim, a spus Vanderkamp, înmânându-i doamnei Scaife plicul maro.

Doamna Scaife a luat plicul maro. Juliet și-a suflat nasul. Era un semnal cam banal.

— Sper că n-ai răcit! a exclamat doamna Scaife, plină de solicitudine, strângând acum la pieptul ei planturos plicul maro.

— Nu, a spus Juliet. N-am răcit.

Unde sunt oamenii ăștia? se întreba ea. De ce le-o lua oare atâta timp? Dar exact atunci, cu o trosnitură cumplită, ușa de la intrare a fost spartă violent. De ce trebuiau să fie atât de melodramatici? Dacă ar fi sunat frumos, ea le-ar fi deschis imediat.

— Acum, gata, i-a spus Juliet doamnei Scaife, care s-a încruntat, zicând:

— La ce te referi, dragă?

Un grup de polițiști au dat buzna în apartament. Doamna Scaife a scos un țipăt și s-a ridicat în picioare, iar Chester Vanderkamp a spus:

— Ce naiba mai e și asta?

Juliet l-a recunoscut pe detectivul înalt, din urmă cu două dimineți. A salutat-o, săltându-și pălăria pe frunte.

Vanderkamp a fost arestat, cu cătușe la mâini. Se holba consternat la Juliet.

— Scorpie afurisită, i-a aruncat el printre dinți.

— Hei, hei, a făcut detectivul înalt. Fără invective.

Între timp, doamna Scaife se topise în smârcuri de dantele pe sofa.

— Iris, dragă, îngăima ea pierită. Nu înțeleg.

Până ca Juliet să apuce să spună ceva, a apărut Perry, cu Giselle după el. Părea aeriană, de parcă ar fi nimerit fără voie pe scena unui teatru. Perry i-a spus doamnei Scaife:

— V-am prins, *madam*. Am înregistrat această întâlnire, iar în casa dumneavoastră am găsit scrisori adresate

lui Joyce și altor pramatii de fasciști, chiar și scrisoarea unui „fan" către Herr Hitler și – cu o pauză dramatică atipică pentru el, Perry a rostit – Cartea Roșie.

S-a dovedit a fi mai mult grena decât roșie, însă Juliet presupunea că nimeni din cei prezenți nu avea să mârâie apropo de nuanță. A ridicat în sus faimoasa piesă de rezistență și s-a întors spre Juliet.

— Era în casa acestei doamne, exact cum ai spus dumneata, domnișoară Armstrong.

Doamna Scaife se holba cu gura căscată la Juliet.

— Iris, dragă, ce-nseamnă asta?

A prins-o de mână pe doamna Ambrose, de parcă aceasta ar fi fost un colac de salvare, și a zis:

— Doamnă Ambrose – Florence – ce se întâmplă?

Doamna Ambrose nu spunea nimic. Juliet se întreba dacă doamna Scaife își citise horoscopul pentru acea zi și, eventual, ce ar fi putut să citească acolo. *Veți avea o surpriză astăzi.*

Doamna Scaife s-a întors neputincioasă spre Giselle.

— Și tu?

— *Oui. Moi aussi*, a recunoscut ea nonșalantă.

Parcă ar fi fost într-o farsă, se gândea Juliet, întrebându-se cine avea să mai apară pe scenă în continuare. Vreun majordom, poate, sau vreun brigadier de nădejde, însă s-a dovedit că Giselle fusese ultimul personaj din distribuție și, arătând spre doamna Scaife, Perry i-a spus polițistului de lângă el:

— Aresteaz-o. Du-o în Bow Street.

— Dar eu n-am făcut nimic, protesta doamna Scaife.

Părea dintr-odată bătrână și neajutorată. Lui Juliet aproape că i se făcuse milă de ea. Aproape.

— Nu există fapte fără consecințe, *madam*, a spus aspru Perry.

— Cum rămâne cu celelalte cucoane? a întrebat unul dintre polițiști. Le arestăm și pe ele, domnule?

— Nu, a zis Perry. Ele sunt agente MI5.

— Toate, domnule?

— Da.

Ce absurd, se gândea Juliet. A zărit un zâmbet fugitiv pe chipul detectivului înalt și s-a întrebat dacă simțea și el la fel.

— O să te omor, trădătoare ce ești, i-a zbierat Chester Vanderkamp lui Juliet, în timp ce era târât cu forța de-acolo.

— Nu mi-aș face griji în locul dumitale, i-a spus lui Juliet detectivul înalt. N-o va face, probabil.

*

Și cu asta, gata. Din câte se părea, sfârșitul operațiunii însemna sfârșitul carierei lor ca spioane. Perry le-a invitat pe toate la un dejun târziu la Prunier's; Cyril, inclus și el în grupul mesenilor, era mut de admirație, încântat de restaurant, de mâncarea servită și de faptul că se afla în compania haremului de femei patronat de Perry.

— O constelație de frumoase doamne, a rostit mieros șeful de sală, așezându-le la masă.

Doamna Ambrose i-a aruncat o privire ucigătoare.

Giselle fuma țigară de la țigară. Părea absentă și n-a ciugulit decât un pic din puiul de pe farfurie. Juliet se întrebase dacă aveau să mănânce din nou homar, însă ospătarul i-a spus încetișor lui Perry că avea o *Poularde au Riz Suprême*. I-a spus că puii „veniseră în acea dimineață cu trenul în vagon-cisternă de la Hampshire", iar Juliet a râs, fiindcă și-a imaginat peronul unei halte de provincie înțesat de orătănii cotcodăcind de zor, ca niște navetiști așteptând să vină trenul.

Perry a arcuit o sprânceană, uitându-se la ea. Probabil, ca logodnică a lui, trebuia să aibă un comportament demn. Nu anunțase – Slavă Domnului – logodna lor în fața mesenilor; oricum, lui Juliet i-ar fi fost greu să suporte privirile lor curioase. (Oare așa se simțeau toate viitoarele mirese? Probabil că nu.) Bine că Perry era un bărbat căruia îi plăceau secretele. Inelul ei de logodnă fusese depozitat „la loc sigur" în unul dintre variatele sertare ale secreterului lui Perry.

— Dacă nu mănânci asta, o iau eu, a zis Juliet, trăgând spre ea farfuria Gisellei.

— O să te îngrași, a zis Giselle.

— Ba nu, a spus Juliet, știind că acel gol inimaginabil din ea nu avea să se umple niciodată. Ce-o să se întâmple

cu ei? Mă refer la doamna Scaife și la Vanderkamp, l-a întrebat ea pe Perry.

— Bănuiesc că vor fi judecați cu ușile închise în fața unei curți de justiție. A fost arestat și Mosley, împreună cu mulți alții. Doamna Scaife va fi închisă probabil în Holloway, alături de amicii ei.

— M-aș fi așteptat să fie spânzurată, a spus Juliet.

Un șireang strâns în jurul gâtului zbârcit, în loc de eșarfa Hermès.

— Nu vrem să creăm martiri. Probabil că pe Vanderkamp va trebui să îl predăm americanilor. Îl vor trimite pachet acasă, cu o tinichea de coadă, și îl vor mătrăși în vreo țară sinistră din America de Sud. Însă vor fi furioși că nu i-am implicat și pe ei în operațiune.

La sfârșitul dejunului, doamna Ambrose a spus de parcă s-ar fi ridicat de la o ședință la Institutul Femeilor:

— Păi, trebuie să ne vedem de treabă. Eu mă mut la Eastbourne, unde o stau împreună cu nepoata mea.

— Dar nu trăia parcă în Harpenden? a spus Juliet.

— Am mai multe nepoate, a zis ea, râzând scurt.

Înainte de a pleca, i-a dăruit lui Juliet produsul tricotatului ei, o bucată atât de informă, încât greu ai fi putut ghici care fusese scopul inițial. Juliet se gândea că avea să prindă bine pentru coșul lui Lily.

Giselle s-a dezmeticit din starea ei de letargie și a zis că le spune adio tuturor. Nu la revedere, totuși?

Giselle intra în serviciul activ, a explicat Perry după plecarea ei.

Ca să lupte? Ca să omoare oameni, inamici, se gândea Juliet. Nici nu era de mirare dacă păruse mai absentă decât de obicei.

Ca așa-zis punct culminat, arestările se dovediseră o dezamăgire. Juliet sperase la ceva mai mult decât mâna rece a legii. Un pic de violență nu ar fi stricat. Poate că mi-ar plăcea și mie să fiu „în serviciul activ", se gândea ea. Să omor dușmanii.

— Eh, cum se spune, niciun om nu poate opri timpul în loc, a zis Perry. Sau nicio femeie, în fond. Înapoi la muncă, domnișoară Armstrong.

Juliet a oftat și a spus:

— Haidem, Cyril. Hai să ne întoarcem pe baricade.

*

Juliet a băgat mâna în buzunarul de la mantou, unde avea cheile de la apartamentul din Dolphin Square. Degetele ei au dibuit cutiuța verde de piele. Strecurase cerceii cu diamante în buzunar când dăduse peste doamna Scaife la Garrard's, iar acum nu se mai încumeta să îi ducă înapoi. Firește, fusese și toată drama arestărilor și așa mai departe. Oricărei fete i se întâmplă să mai uite, în fond.

— E-n regulă, domnișoară? a întrebat Cyril când Juliet răsucea cheia în broasca ușii.

— Da, Cyril. Totul e în regulă.

Războiul își urma cursul neștiut înainte, însă senzația era că acum tot dramatismul dispăruse.

Juliet și-a atârnat haina în cuier și a tras husa de pe Imperial. S-a așezat în fața mașinii de scris și a îndoit degetele de mai multe ori, de parcă s-ar fi pregătit să cânte la pian.

– 9 –

Discul 3 (cont.)

18.10

Prezenți GODFREY și TRUDE. Discuție generală despre vreme. Conversație despre D-NA SHUTE, o prietenă a lui TRUDE, care are o fată ce urmează să se mărite cu un bărbat din divizia de Contrainformații a Armatei. TRUDE propune să se ducă în vizită la D-NA SHUTE săptămâna viitoare.

G. În Rochester? Da, și să stai de vorbă cu fiica?
T. Să o felicit! (Râde)
G. Simți că ai făcut progrese? Mă întrebam dacă (?) nu ți-a tăiat cheful?
T. (Surprinsă) Nu! (hohotește de râs. Ceva inaudibil, sună ca știri (sau priviri)) Sunt cam aceleași chestii pe care ți le bagă pe gât la fiecare jurnal de actualități.
G. Da, da.

— Gata, înapoi la monotonia cotidiană, eh, domnișoară? a zis Cyril.

— Cam așa ceva, Cyril.

Dar ce mult se înșelau. „Monotonie" era ultimul cuvânt pe care l-ar fi putut folosi pentru a descrie grozăvia care a urmat.

1950

DEFECȚIUNE TEHNICĂ

Juliet s-a întors de la Morretti's, înarmându-se sufletește pentru înregistrarea din acea după-amiază a unui episod din *Vieți din trecut*. Fata urâcioasă de la recepție lipsea – devorată la prânz de Minotaurul din subsol, pesemne. În locul ei, Daisy Gibbs se învârtea pe-acolo. O dihanie s-ar gândi bine înainte să o mănânce – comestibilă, dar indigestă, se gândea Juliet.

— Oh, ai venit, domnișoară Armstrong, a spus ea. Mă întrebam pe unde ești.

— Am fost la masă, a zis Juliet. Nu am întârziat. În fine, prea puțin. E vreo problemă? Cu *Viețile din trecut*?

— Tot ce se poate, a zâmbit Daisy.

Era deopotrivă enigmatică și imperturbabilă. Era greu să o citești. Ar fi o comoară pentru Security Service. Nu puteai ști niciodată sigur dacă era ironică sau doar timidă. Din nou, o trăsătură bună pentru Security Service.

— A apărut un inconvenient de ultim moment, din păcate, a spus Daisy. Ne lipsește o femeie, a adăugat ea,

pornind înainte spre biroul lui Juliet, de parcă aceasta n-ar mai fi știut cum să ajungă acolo.

— Jessica Hastie? a ghicit Juliet.

— Da. Soția Morarului nu participă la emisiune, din păcate. Tot ea a jucat rolul Fetiței, care se pare că acum are lepră. Am remarcat că ai schimbat scenariul destul de mult.

— Așa e, a recunoscut Juliet. Nu exista nicio molimă acolo. Or, în Evul Mediu, presupun că nu găseai nimic altceva *decât* molime la tot pasul.

— Da, și se pare că ignorăm complet Ciuma Neagră, a spus Daisy. Eu una abia așteptam să ajungem la asta. Am făcut copii noi, oricum.

— Dar unde *e* domnișoara Hastie?

— Cred că a pilit cam mult la dejun. Am izolat-o într-un studio gol. Începuse să cam facă tărăboi în Camera Verde.

La ei, Camera Verde era o încăpere micuță, așa că Juliet își și imagina panica pe care o Jessica Hastie cherchelită putea să o provoace acolo.

— E cunoscută drept scandalagioaică, din păcate, a spus Juliet. Mă duc să văd ce face. O să începem la timp, nu-ți fă griji.

— Nu-mi fac, a zis Daisy. Va fi bine.

*

Programul *Vieți din trecut*, după cum indica și titlul, prezenta o serie de emisiuni despre felul cum trăiau

oamenii în trecut, deși inițial Juliet sperase că era vorba despre reîncarnare. Imaginația colectivă a Juniorilor putea fi stimulată de așa ceva. Toți și-ar dori să revină întrupați în câini, desigur – băieții oricum. (Juliet vizita multe clase de elevi, ca parte a slujbei ei.)

— Vieți obișnuite, îi spusese Joan Timpson. Ideea de a readuce la viață omul-de-rând de-a lungul veacurilor. Omul obișnuit – și femeia, desigur – și societatea în care trăiau.

În Schools se punea subtil (sau poate nu așa de subtil) accentul pe sentimentul civic al fiecărui cetățean. Juliet se întreba dacă scopul nu era de a contracara instinctul spre comunism.

Istoria pentru școli era în cea mai mare parte sub forma unor dramatizări radiofonice. Faptele prezentate în mod direct însemnau pentru școlari „timpuri grele", spusese Joan Timpson, încântată de aluzie. („Nu vreau să fiu ca Gradgrind[1]!") Războiul făcuse ca lumea să fie sătulă de fapte, reflecta Juliet în sinea ei. Fuseseră groaznic de multe „fapte".

Viețile din trecut alergaseră deja în galop prin Epoca de Piatră, celți, romani, saxoni, vikingi și normanzi, iar acum ajunseseră în Evul Mediu, cu emisiunea de azi, intitulată *Viața într-un sat englezesc medieval*. Joan Timpson promisese să se întoarcă la timp pentru dinastia

[1] Thomas Gradgrind, institutorul materialist și filistin din romanul *Timpuri grele* (1854) de Charles Dickens.

Tudor. („Nu ratez eu asta pentru nimic în lume.") Unde se vor opri? se întreba Juliet.

— Războiul, i-a spus Joan categorică. Totul s-a oprit odată cu războiul.

— Ei bine, nu chiar totul, a obiectat Juliet.

— Am impresia, i-a spus mai târziu Charles Lofthouse la un pahar de băutură, că domnul Timpson a avut parte de o moarte sinistră în timpul bombardamentelor.

Și a insistat teatral asupra adjectivului. În mod surprinzător, faptul că rămăsese fără un picior în timpul războiului nu-l făcuse nicidecum mai înțelegător cu suferințelor altora.

— Joan pare destul de încrezătoare, a remarcat Juliet.

— E doar o fațadă, dragă.

Ca orice altceva, în fond, nu?

*

Juliet a găsit-o pe Jessica Hastie într-un studio gol de la etaj. Era rareori folosit, iar de câteva ori se dovedise util pentru a separa vreun individ de restul turmei. Jessica Hastie sforăia liniștită, cu capul ei mare proptit greoi pe pupitrul din cabina tehnică. Părea păcat (dacă nu chiar imposibil) să o deranjezi, așa că Juliet a stins lumina și a închis ușa.

— Poți să fii tu Nevasta Morarului, așa-i? a întrebat-o ea pe Daisy.

— Așa cred.

Nimic nu părea să o sperie.

*

Emisiunea a fost înregistrată; niciun program nu se difuza în direct, spre deosebire de alte emisiuni de la Schools. Înregistrarea ca atare era mai scumpă, iar Juliet se întreba dacă Joan Timpson nu avea poate vreo dispensă specială.

— Păi, știi, biata Joan, a spus vag Prendergast.

Bineînțeles, Joan prefera un baraj de efecte sonore – falanga de ostași în armuri (un lucru la care ținea în mod deosebit), care zornăise prin *Viețile din trecut* de când dispăruse Legiunea a IX-a, ar fi putut singură să îi biruiască pe toți asistenții de la Efecte, cu excepția celor foarte robuști. Vizavi, aveau pupitre radiofonice de comandă, care arătau de parcă ar fi provenit de pe puntea unei nave spațiale sosite de pe altă planetă. Nici urmă de ceva atât de sofisticat din punct de vedere tehnic și pentru Schools.

Scenariul pentru *Sat* (din nou, o poveste despre existența zilnică a unor oameni de la țară, se gândea Juliet) era scris de o femeie pe nume Morna Treadwell și era atroce. Juliet, cu ajutorul unui pahar de whisky bun și al unui pachet de Craven „A", stătuse trează jumătate din noapte ca să-l rescrie. Copiii meritau mai mult decât interpretarea Mornei Treadwell despre cotidianul medieval. Morna era prietenă cu Directorul general adjunct și primea, din câte se părea, destul de multe comenzi de scenarii, deși n-avea niciun pic de talent la scris. Se pare

că nu asculta niciodată emisiunile radiofonice, dar în fond de ce-ai fi făcut-o dacă nu erai un copilaș legat cu lanțuri de o bancă la școală?

Satul propriu-zis avea un conac, o biserică, o moară, un izlaz (cu heleșteu) și șerbi cu duiumul (foarte fericiți – ceea ce părea neverosimil). Șerbii arau și semănau la nesfârșit, sporovăind tot timpul despre cultivarea solului în fâșii și despre zeciuieli. În rest, nu se întâmpla mare lucru. Din cauza aerelor pe care și le dădea, nevasta Morarului nu era agreată; doi oameni bun la suflet, soț și soție, au pierdut un porc. Oh, și un Menestrel de-a dreptul enervant întrerupea mereu pe toată lumea cu lăuta și baladele lui moralizatoare. Nu exista niciun fel de *intrigă*, de fapt. Istoria trebuie întotdeauna să aibă o intrigă, se gândea Juliet, în timp ce tăia și suprima cuvintele fade înșirate de Morna Treadwell. Altminteri, nu s-ar mai fi înțeles nimic.

L-a eliminat pe Menestrel – puteau să bage o lăută mai târziu, dacă chiar era nevoie (deși când s-a întâmplat vreodată să fie nevoie de o lăută?). Era destul de mândră de faptul că adăugase un final patetic care sugera ravagiile ciumei ce avea să vină, chiar dacă ei urmau să o ignore și să sară direct la Războiul Rozelor. O Slujnică de la conac a zărit un șobolan în cămară și aproape imediat a fost ciupită de un purice. „Afurisitul", a zis ea. (Aveau voie să spună „afurisit" în Schools? Juliet nu-și mai amintea dacă figura cumva pe lista cuvintelor

interzise. Probabil.) „Nu-i nimic", i-a spus Bucătăreasa Slujnicei. Dar *era* ceva și avea să fie rău pentru o groază de oameni – până la jumătate din populația lumii, conform istoricilor. Nici măcar războiul nu reușise așa ceva.

— Domnișoară Armstrong? Toți trăpașii sunt la linia de plecare, a spus Daisy la microfonul din studio și a salutat-o pe Juliet la pupitrul de control al emisiunii.

Din distribuție, în afară de Menestrel și fără a o pune la socoteală pe Daisy, făceau parte doi actori și o actriță. Actrița era trecută cu mult de vârsta de pensionare, iar unul dintre actori, un „artist" matusalemic din teatrul de repertoriu, tremura ca o piftie și abia putea să se țină pe picioare la microfon. Al treilea membru al distribuției era un bărbat pe nume Roger Fairbrother, care fusese vătămat în război într-un mod nespecificat, și în lipsa Jessicăi Hastie, a preluat el rolul Bucătăresei, întrucât avea o voce foarte subțire. Radioul permitea un anumit grad de abateri în privința genului persoanei.

Oare asta era tot ce reușiseră să găsească mai bun? Oameni „săraci, neputincioși, șchiopi și orbi"?[1] Într-o asemenea companie, trufașa Nevastă a Morarului, interpretată de Daisy Gibbs, sclipea de-a dreptul. Daisy, de altfel, era destul de convingătoare în rolul Fetiței bolnave de lepră, țipând pițigăiat în timp ce Gloata o alunga

[1] Aluzie la Noul Testament, Evanghelia după Luca, cap. 14:13.

din sat. Gloata, compusă din ceilalți trei membri ai distribuției, fusese sporită prin prezența unei dactilografe, pe care Daisy tăbărâse inopinat și o târâse ca pe o pradă în studio. Istoric vorbind, era o procedură uzuală în Schools de a lua cu japca orice persoană aflată la îndemână, pentru a ajuta pe partea actoricească a lucrurilor, nu întotdeauna însă în avantajul artistic al programului radiofonic propriu-zis.

Deznodământul fericit era garantat prin întoarcerea porcului rătăcitor lângă cei doi soți buni la inimă; și, de asemenea, conform uneia dintre cele mai dramatice modificări introduse de Juliet, Nevasta Morarului, în loc doar să se căiască pentru năravurile ei fudule, a fost învățată minte de șerbi, care au aruncat-o în helești satului. Flagrant de inexact, probabil, însă Juniorii aveau să guste perdaful. În fond erau și ei tot niște „șerbi", nu? Înrobiți de Stat, sub forma sistemului de învățământ.

— Ai fost un star, a felicitat-o Juliet pe Daisy, când s-au încheiat înregistrările. Poate ți-ai ratat vocația.

— Poate nu, a spus Daisy.

Fata asta rămânea o enigmă de nepătruns.

*

Lester Pelling (rimează cu leming, se gândea Juliet) adăuga efectele sonore. Ținea între dinți creionul cerat, în timp ce asculta foarte concentrat discul de pe platanul patefonului, de parcă și-ar fi ghicit viitorul acolo.

Juliet ezita, nevrând să-l deranjeze pe Lester tocmai când acesta ridica acul de pe placă și se pregătea să facă o dâră cu creionul. Un al șaselea simț, totuși, l-a făcut să se întoarcă spre ea. Și-a scos căștile și a zis destul de sfios, de parcă s-ar fi jenat să fie surprins în timp ce lucra:

— Oh, vă salut, domnișoară.

— Scuze, n-am vrut să te întrerup, a zis ea.

— E-n regulă. Tocmai am băgat porcul. Am făcut găinile și vacile.

— Ai și gâște?

— Nu.

— Ne trebuie neapărat și gâște, a spus Juliet. Aveau multe gâște în Evul Mediu.

— N-am nici muzică. N-am știut ce s-ar potrivi.

— Cormorne și flajolete, presupun. Vreun carnyx, eventual, a mai spus Juliet, extrăgând aceste cuvinte dintr-un obscur raft al memoriei ei.

Oare erau instrumente reale sau doar le născocea pe loc? se întreba ea. Sunau ridicol.

— O lăută, cred, a adăugat Juliet, fără chef.

— O să dau o fugă vizavi, la Efecte, a spus Lester.

— Nu, nu-i nevoie. Mă duc eu la BH[1], tu vezi-ți de treabă aici.

— Știți, domnișoară, mi-ar plăcea să fiu și eu producător de programe, i-a scăpat lui, pe neașteptate. Ca dumneavoastră, a mai adăugat el fâstâcit.

---

[1] Broadcasting House, sediul central al BBC.

— Da? Nu e chiar atât de grozav pe cât pare, să știi.

Dar nu trebuia să îl descurajeze. Băiatul avea încă iluzii. Din nou, s-a gândit la Cyril. Și el fusese tehnician de sunet. Oare Godfrey Toby s-ar dezice și de el, prefăcându-se că nu-l cunoaște? Cyril, și-a amintit ea cu tandrețe, avusese o fire optimistă ca un terrier, neabătut chiar și în fața ororilor. (*Haideți, domnișoară. O facem noi și pe-asta.*)

— Domnișoară? Domnișoară Armstrong?

Brusc, i se părea imperativ să fie încurajatoare. Spre deosebire de Cyril, Lester avea un viitor, de un fel sau altul.

— Bineînțeles, Lester, au mai fost cazuri de persoane cu o profesie ca a ta, care au promovat în alte posturi, a zis ea. Corporația ține seama de asemenea lucruri. Tu ești un bun soldat în momentul de față, însă poți ajunge să conduci un regiment până la urmă.

— Pe cuvânt?

— De ce nu?

Dintr-odată, părea vizibil mai înalt. Zâmbea cu gura până la urechi, dezgolindu-și dantura groaznic de nereușită. *Bucuria*, se gândea Juliet. Asta însemna să fii fericit. Ar fi trebuit să-l strige pe Prendergast, ca să vadă și el. Nu l-a strigat.

— Mulțumesc, domnișoară.

— Pentru puțin.

*

Daisy Gibbs a oprit-o când ieșea și i-a dat un plic.

— Ați primit asta, domnișoară Armstrong.

— Poți să-mi spui Juliet, să știi.

— Știu.

*

Juliet a examinat plicul, în timp ce fata de la Efecte încerca să localizeze un flajolet. Numele ei era scris pe fața plicului – „Domnișoara J. Armstrong". Fusese cumva deschis? Nu se vedea nicio urmă că ar fi fost deschis, dar cu toate astea ea nu-și putea înăbuși bănuielile. Mesajele care apăreau ca din senin erau arareori liniștitoare și adesea supărătoare. Când a deschis plicul, cu o oarecare precauție, a găsit o bucată de hârtie pliată – fără antet –, pe care scria o singură frază. Zău? s-a gândit ea. N-au putut nici măcar să...

— Domnișoară Armstrong? Am găsit flajoletul. A trebuit să mă duc la Muzică.

Fata de la Efecte vorbea cu sufletul la gură, de parcă ar fi trebuit să alerge după flajolet prin toată clădirea. (Ar fi un nume frumos pentru o gazelă, se gândea Juliet. Sau pentru un iepure mai special.)

— Și am un mesaj pentru dumneavoastră – nu tocmai un mesaj, cât mai degrabă o întrebare – de la domnul Pelling. A zis: „E o moară de apă sau o moară de vânt; și puteți dumneavoastră să procurați efectul?"

*

— Bravo, felicitări pentru moară, i-a spus Juliet lui Lester. Uitasem complet de ea. Am decis să fie de vânt – cum se spunea că făceau pânzele unei mori de vânt? Șuierau, parcă. Șfichiuiau, nu? Norfolk, înainte de război. Găsim la Atmosferă. Bun, pleoscăitul scaunului de scufundare, pentru Nevasta Morarului, va trebui să-l facem noi, nu cred să existe vreo pasiune pentru așa ceva în Broadcasting House.

Întotdeauna făceau totul *live* în Manchester, cu doi băieți de la Efecte, ligheane cu apă, moriști, tilinci – băieții imitau pescărușii de-adevăratelea (și destul de iritant). Nimeni nu făcea mai bine scenele marine. Uneori, îi vedeai pe băieți ieșind împleticindu-se din cabina lor, cu niște figuri de parcă scăpaseră dintr-un cumplit dezastru maritim. Așa era când se mutase ea de la „anunțurile de continuitate" la *Ora copiilor*, bineînțeles. Aveau sarcina de a ceda programele lor și celorlalte regiuni, însă studiourile North erau deosebit de posesive cu *Ora* lor. Fusese mai distractiv decât aici. *Ora copiilor* era un program de divertisment, pe când tot ce făceau la Schools avea mereu un scop precis. Juliet constata că lucrul acesta începea deja să se răsfrângă negativ asupra moralului ei.

— Duceți dorul acelei perioade, când lucrați în nord? o întrebase Daisy cândva, nostalgică după ceva ce nu cunoscuse niciodată. (Era fata unui vicar de la țară, din Wiltshire. Sigur că asta era. Ce să fi fost altfel?) Cu oameni autentici, nu?

— Nu mai autentici decât aici, spusese Juliet, neconvinsă nici ea de propriul răspuns.

Mama ei era – fusese – scoțiană (deși nu ți-ai fi dat seama după înfățișare), iar odată făcuseră o lungă călătorie până în ținutul ei natal. Juliet era foarte mică pe atunci și nu-și mai amintea mare lucru din acest pelerinaj. Un castel sumbru și totul mânjit în nuanțe de cărbune unsuros. Se așteptase să cunoască rude, dar nu-și amintea de nimeni. Rude nu existau, se părea, nici pe linie paternă. „Semeni cu tatăl tău la zulufi", i-a spus mama ei. Părea o moștenire jalnică.

Când depusese cerere de angajare pentru postul de Prezentatoare la BBC în Manchester, cei de la serviciul personal fuseseră foarte interesați să afle dacă avea legături cu Nordul Angliei; părea să fie vorba de un criteriu pe care trebuiau să îl respecte. Juliet se îndoia că rădăcinile caledoniene vagi ale mamei ei ar fi dat bine – era o regiune complet diferită, mult prea la nord față de zid –, așa că a ales într-o doară „Middlesbrough". „Splendid", a auzit pe cineva șoptind. Oamenii spuneau întotdeauna că voiau adevărul, însă de fapt se mulțumeau perfect și cu un surogat.

*

Lester Pelling aștepta răbdător. Să plece ea, probabil.

— Te las imediat să continui, a zis Juliet. Ai nevoie de ajutor?

Nu, nu avea nevoie.

Când se pregătea să plece, Juliet și-a amintit brusc:

— Ce *era* tatăl tău, Lester?

— Poftim, domnișoară?

— Ce era tatăl tău?

— Un nemernic, a zis el încetișor, luând-o prin surprindere.

Nimeni nu înjura în Schools, în afară de câte un „ei, drăcie" și „ce naiba" când apărea vreo problemă tehnică, dar totuși aceasta era a doua vorbă urâtă pe care Juliet o auzise în ultima jumătate de oră. Revenind de la Broadcasting House, Charles Lofthouse o zărise la un moment dat și îi spusese:

— Ei bine, i-au tras-o lui Fuchs.

Știa că încerca să o șocheze, așa că se uitase impasibilă la el și îi zisese:

— Zău, chiar așa?

Îi arătase prima pagină a ziarului *Evening Standard*, într-o primă ediție a zilei, ca să citească și ea articolul.

— Paisprezece ani, atât i-au dat, a spus el. Mai bine îl spânzurau, nu crezi?

— Rusia era aliată cu noi când le-a dat el informațiile secrete, a remarcat Juliet parcurgând rapid textul din ziar. Nu poți fi trădător dacă nu ai trecut de partea inamicului.

— Sofisticării, a pufnit el țâfnos. Și o apărare naivă, în cel mai bun caz. Dumneata de partea cui ești, domnișoară Armstrong?

Văzându-l cum rânjea răutăcios la ea, ca un mișel dintr-o pantomimă, și-a dat seama subit cât de mult o detesta și s-a întrebat cum de nu observase asta până atunci.

— Nu e vorba de a fi sau nu părtinitor, a spus ea pe un ton înțepat. E vorba despre aplicarea legii.

— Cum spui matale, drăguță, a mormăit el, îndepărtându-se șontâcăit, iar ea a trebuit să se abțină să nu arunce în el cu vreunul dintre discurile înregistrate pe care le avea în brațe.

Se întreba dacă nu puteai să decapitezi pe cineva, azvârlind prin aer, exact la unghiul potrivit, un disc de aluminiu acoperit cu acetat de vinil. Moartea cu flajoletul.

— Bine, pe lângă că era un nemernic, cu ce se ocupa? l-a descusut ea pe Lester Pelling în continuare.

— Scuze, domnișoară. Mi-a scăpat fără să vreau.

— Crede-mă, am auzit lucruri mult mai urâte la viața mea. În ședința de azi-dimineață, ai sugerat o zi pe mare cu pescarii și ai spus că tatăl tău era... Sunt doar curioasă, atâta tot. Frazele lăsate neterminate mi se par supăr...

— Negustor de pește. Era negustor de pește, domnișoară.

— Bun, vezi că se poate?

— Și un nemernic, l-a mai auzit ea bolborosind când a ieșit din cameră.

*

Tocmai se instalase înapoi la biroul ei, când un mesager BBC – aceștia erau cadeții Corporației – a adus un alt plic pentru ea. „Juliet Armstrong", se citea pe plic – un scris neglijent și litere învățate parcă într-o limbă străină. A oftat – oare avea să fie bombardată de tot felul de mesaje toată ziua? Acesta, totuși, era complet diferit de mesajul pe care i-l înmânase Daisy mai devreme. În plic se afla o sigură foaie de hârtie liniată, destul de mică, ruptă dintr-un carnet. Cu același scris mâzgălit cum apărea și numele ei pe plic, cineva scrisese: „Vei plăti pentru ceea ce ai făcut."

Juliet a sărit de pe scaun, de parcă fusese mușcată de un guzgan infestat de ciumă, a alergat afară pe culoar, după curier, și a rostit, atât de tăios, încât băiatul s-a speriat:

— Cine ți-a dat biletul acela?

— E de la Recepție, domnișoară. Vreți să trimiteți un răspuns? a întrebat el docil.

— Nu.

*

— Cine ți-a dat asta? a întrebat-o ea pe înfumurata de la recepție, rămasă intactă, se părea, după întâlnirea cu Minotaurul.

Și i-a băgat plicul sub nas, ca să înțeleagă la ce se referea.

— Cineva, a spus ea, refuzând să se lase intimidată.

— Nu poți fi mai explicită?

— Un bărbat. Scund.

— Și mai cum? a insistat Juliet.

— Avea un ochi mai șui.

— Și șchiopăta? a sugerat Juliet, amintindu-și de individul acela ciudat, pe care îl văzuse la Moretti's.

— Da, șchiopăta. Era un tip foarte bizar. E prieten cu dumneata, cumva?

Eu sunt Ariadna, stăpâna labirintului, se gândea Juliet. (Era vreo diferență oare între un labirint și un dedal? Și dacă da, care era aceasta?) Și n-am de gând să ridic un deget semidivin ca să te salvez când va veni vremea să fii jertfită mărețului jumătate-taur, jumătate-om. Taurul era partea de sus sau partea de jos a Minotaurului? Juliet nu-și mai amintea. Indiferent cum ar fi fost, Minotaurul părea un mit foarte priapic. Făcuseră povestea lui Dedal și a labirintului său la *Ora copiilor*, într-o variantă cumva prescurtată și edulcorată. Emisiunea avusese succes. Icar, fiul lui Dedal, zburase prea sus, bineînțeles, și căzuse. Era intriga perfectă. Sub anumite aspecte, era singura intrigă.

*

„Rostind sentința, Președintele Înaltei Curți de Justiție, Lordul Goddard, a spus: «Ai trădat ospitalitatea și protecția ce ți-au fost oferite de această țară, săvârșind cel mai abject act de trădare.»" Juliet citea din

Evening Standard, ultima ediție, în timp ce mânca de masa de seară.

Vei plăti pentru ceea ce ai făcut. Fuchs urma să plătească acum. Dar pe mine cine vrea să mă facă să plătesc? se întreba ea. Și cu ce? Bani însângerați? Un pfund de carne[1]? Și cine pretindea recompensă? Și pentru ce? Viața ei părea înțesată de fărădelegi, era dificil să identifici exact fapta pentru care voiau să o tragă la răspundere. Nu-i ieșea din minte felul cum Godfrey Toby îi întorsese spatele. Era exclus să nu o fi recunoscut. Războiul fusese ca o maree care se retrăsese, iar acum iată, fluxul revenise, scăldându-i din nou gleznele. A oftat și s-a mustruluit în gând pentru o asemenea metaforă mediocră.

Era cumva ceva legat de reapariția neașteptată a lui Godfrey? Exista un legământ de vinovăție între ei – primise și el oare un soroc al răfuielilor? Și puteai într-adevăr să îți pierzi mințile cu astfel de întrebări?

Și-a mai tăiat o felie de pâine și a uns-o cu un strat gros de unt. Bine măcar că putuse să renunțe să mai mănânce conserva cu spaghete, cum avea de gând. Venind spre casă, trebuise să intre la Harrods Food Hall, ca să cumpere provizii pentru musafirul nepoftit, care avea să sosească mai târziu. Harrods era în drumul ei – locuia într-un apartament cu chirie, pe una

---

[1] Aluzie la tragedia *Negustătorul din Veneția* de William Shakespeare.

dintre străzile mai obscure din South Kensington, care aștepta încă stoic să își poată reveni după pierderile suferite în război. Locuise aici pe toată durata acelor ani și i se părea o lipsă de lealitate să plece acum. Chiar și când se mutase la Manchester ca să înceapă să lucreze la BBC, păstrase totuși apartamentul, subînchiriindu-l unei infirmiere-șefe de la St. George's, care i se păruse întruchiparea decenței, dar care se dovedise a fi o alcoolică turbată, ceea ce nu făcuse decât să întărească o veche convingere a lui Juliet, potrivit căreia aparențele erau invariabil înșelătoare.

De la Harrods, cumpărase pâine, unt, felii de șuncă tăiate direct de pe os sub ochii ei, o bucată groasă de Cheddar, șase ouă, un borcan cu ceapă murată și un ciorchine de struguri. A pus totul în contul lui Hartley, care beneficia de un aranjament special, eludând rațiile de alimente. Nu se aștepta să fie ceva foarte onest. A pus cu grijă bonul în portofel. Cei de la Contabilitate aveau să se plângă de faptul că se dusese la Harrods, și nu altundeva mai ieftin, însă lui Hartley oricum nu-i păsa.

Juliet a mâncat niște boabe de strugure și pe urmă a pus ibricul pe ochiul plitei, a pregătit focul și l-a aprins. Musafirul ei urma să apară abia peste un ceas. Își dorea, nu pentru prima oară, să fi avut loc în apartament pentru un pian. Nu mai avea niciun pic de elasticitate în degete. Uneori, se ducea vizavi în Broadcasting House și exersa la pian în una dintre sălile de repetiție. Avea

acasă un gramofon, dar nu era același lucru – era complet invers, de fapt. Diferența dintre a asculta și a cânta era la fel tranșantă ca opoziția dintre a citi și a scrie.

A pus Simfonia a Treia de Rahmaninov – înregistrarea lui, din 1939, cu Philadelphia Orchestra – și a adus plicul din poșetă, citind din nou biletul pe care i-l dăduse Daisy. „Flamingo va sosi la 9.00 p.m." Asta se chema codificare la ei?! Te-ai fi așteptat să fie mai capabili, să folosească un fel de cifru, dacă tot aveau de gând să aștearnă cuvintele pe hârtie. Se considera cumva că în forma aceea mesajul era codat dacă s-ar fi întâmplat să dea careva peste el din întâmplare? Sau, de ce nu, dinadins? Se gândea la Daisy – oare ea îl citise? Făcea pe mielul nevinovat, ceea ce nu însemna nimic, în fond!

Și care om întreg la cap ar putea crede că ei urma să i se aducă un flamingo? Un papagal, poate, sau un peruș – departamentul de animale de companie de la Harrods livra probabil asemenea păsări, dar un flamingo? De ce nu doar un „pachet" sau un „colet"? Nota fusese scrisă de Hartley, bineînțeles, ceea ce o enerva și mai mult.

A aruncat hârtia în foc. Individul nu era un flamingo – evident –, ci un ceh adus de la Viena, prin Berlin, cu un avion RAF. Un savant, ceva legat de metale, de fapt nici nu ținea să afle. Venea cu avionul la aeroportul Kidlington, care aparținea de RAF, și mâine-seară cel târziu avea să fie trimis în altă direcție – Harwell sau America sau altundeva mai obscur.

Nu demult, MI5 îi ceruse lui Juliet ca uneori să poată folosi apartamentul ei drept casă conspirativă. Întrucât lucrase pentru Security Service pe durata războiului, își închipuiau probabil că aveau dreptul cumva să profite de probitatea ei. Era o treabă anostă, semănând mai mult a babysitting decât a spionaj.

Rahmaninov s-a terminat, Juliet a pornit radioul și a adormit imediat. S-a trezit când Big Ben bătea ora nouă, anunțând știrile de seară. Fuchs, din nou. Cineva ciocănea la ușa din față a apartamentului ei, atât de încet, încât abia se auzea.

— *Există* sonerie, a spus ea, deschizând ușa.

Se așteptase la veșnicii bărbați cenușii și monotoni, dar în schimb era cineva de la RAF – un comandant de escadrilă și – tălmăcind tresele – un căpitan. Măi să fie, s-a gândit Juliet.

Căpitanul era chipeș, cu o figură parcă cioplită de trecerea anilor, și pesemne fusese senzațional de arătos în timpul războiului, însă nu avea chef de amabilități.

— Domnișoara Armstrong? „Vermilion" este cuvântul de astăzi și acesta este domnul Smith. Înțeleg că va rămâne aici astă-seară?

— Da, exact, a spus ea, deschizând ușa mai larg. Cei doi ofițeri au pășit lateral, dezvăluindu-l astfel pe ceh, un ins mărunt și cam prăpădit, stând între doi polițiști RAF. Purta un pardesiu care era vădit prea mare pentru el și ținea strâns în mână o valiză de piele ponosită. Nu

avea pălărie, a observat Juliet. Un bărbat fără pălărie părea surprinzător de vulnerabil.

— Poftește mai bine înăuntru, i-a spus ea.

*

A pus pe masă mâncare pentru musafirul ei.

— Un ospăț în miez de noapte, a zis ea încurajator. Mănâncă, te rog, domnule Smith. (Cât de ridicol i se părea să i se adreseze așa.) Poți să-mi spui numele dumitale, să știi. Numele dumitale, a repetat ea mai tare.

Părea să nu știe deloc englezește. Arătând cu degetul spre ea, Juliet a zis:

— Numele meu este Juliet.

— Pavel.

— Bun, a zis ea veselă.

Amărâtul de el, se gândea ea. Se întreba dacă *vrusese* într-adevăr să iasă din țară sau dacă nu fusese „persuadat" în vreun fel să accepte asta.

Pigulea abătut din mâncare. Părea să-l deprime și mai mult – s-a strâmbat când a gustat din ceapa murată. Nu voia ceai și a întrebat dacă Juliet nu avea cumva bere. Nu avea. I-a oferit în schimb whisky. L-a băut repede, încruntându-se, de parcă i-ar fi adus aminte de ceva ce nu voia să-și amintească. După whisky, a scos din portofel o mică fotografie boțită și i-a arătat-o lui Juliet. O femeie, de vreo patruzeci de ani poate, îmbătrânită de război.

— Soția dumitale? a întrebat ea.

El a ridicat din umeri, cu un gest ambivalent, înainte de a pune fotografia la loc în portofel și de a începe să plângă surd, înăbușit, ceea ce era mai rău decât dacă s-ar fi înecat în șiroaie de lacrimi. L-a mângâiat pe spate.

— E în regulă, i-a spus ea. Sau cel puțin așa va fi. Sunt sigură.

*

Era livid de extenuare. Juliet a pus un paravan în jurul focului (nu voia ca musafirul să moară din cauza unor arsuri în timp ce era în paza ei) și i-a așternut un pat pe sofa. S-a culcat îmbrăcat cum era, chiar și cu pantofii în picioare, și cu mâna încleștată în continuare pe valiza de piele, dar a adormit aproape imediat. Cu blândețe, Juliet i-a extras din palmă mânerul valizei, l-a acoperit bine cu pătura și a stins lumina.

*

S-a vârât și ea între așternuturile ei reci, gândindu-se cu invidie la focul care ardea în cealaltă cameră. Iluzia unei primăveri timpurii, ce se înfiripase în acea dimineață, se risipise repede în iarna de peste zi. Trebuia să-și fi pregătit o sticlă cu apă fierbinte. În nopți friguroase, ca aceasta, simțeai nevoia să ai pe cineva lângă tine în pat, ca să-ți țină de cald măcar, dacă nu pentru altceva – deși cehul care se cuibărea alături nu era ceea ce și-ar fi dorit ea vreodată. Ferească Dumnezeu! Juliet se gândea la biata femeie zbârcită din fotografie. Murise, probabil.

Trecuse destul de mult timp de când Juliet nu mai dormise cu cineva în pat. Fuseseră câțiva bărbați, însă ea îi considera mai degrabă greșeli, decât amanți, și oricum nu mai avusese niciun partener stabil după ce mai degrabă îndurase, decât savurase o relație cam chinuită cu al doilea violoncelist din Northern Orchestra BBC. Era un refugiat – evreu – și fusese unul dintre agenții din Room M la Cockfosters, care aveau sarcina de a asculta toată ziua conversațiile naziștilor, ceea ce se părea că îi cam zdruncinase nervii. Și, desigur, auzise multe lucruri despre lagăre.

Ca sarcină de serviciu, Juliet trebuise să însoțească în turneu Northern Orchestra, iar amintirile ei despre acea aventură amoroasă constau în principal din partide de sex pe furiș, în paturi înguste și incomode, prin diverse pensiuni ale unor oribile localități industriale. „Jerusalem", își amintea ea că îi spusese violoncelistului când au ieșit din pasajul subteran al unei gări, într-un târg de provincie uitat de lume, și au cuprins cu ochii peisajul urban înnegrit de fum. Se gândea că pentru el, evreu fiind, „Jerusalem" avea altă semnificație.

Crezuse că experiența de a asculta vorbele inamicului, pe care o împărtășeau amândoi, le conferea ceva în comun, însă în realitate relația lor fusese sortită eșecului de la bun început. Amândoi erau încă în convalescență după război, așa că fusese o ușurare pentru ea să îl părăsească până la urmă.

Acum, totuși, îi era dor de el. Poate că se atașase de el mai mult decât credea. Oricum, în ultima vreme începuse să se teamă că avea să rămână nemăritată. Și că până la urmă avea să se transforme în acea proverbială creatură urâcioasă, cum era considerată o fată bătrână. Existau, desigur, lucruri mai groaznice care i se puteau întâmpla unui om, încerca ea să se consoleze. Era posibil să nu mai rămână nimic din tine decât o fotografie mototolită. Sau doar un nume. Și chiar poate nici măcar numele tău.

S-a dat jos din pat și a deschis dulapul, unde ținea o pereche de botine din piele întoarsă – niște cizme solide, îmblănite și închise cu fermoar, care îi fuseseră de mare folos în iernile grele de după război. Din cizma stângă, a extras Mauserul pe care i-l dăduse demult Perry Gibbons. Îl ținea ascuns acolo, mereu încărcat, însă umblând acum cu el a cuprins-o o senzație neplăcută, având în vedere resurecția lui Godfrey Toby. (*Trebuie să o lichidăm definitiv, din păcate*). Juliet a pus micul revolver pe noptieră. Mai bine să fie în siguranță decât să-i pară rău.

Perry, desigur, fusese agentul supervizor al lui Godfrey la început, însă Perry se retrăsese din serviciul operativ în 1940, iar de atunci nu-l mai văzuse aproape deloc. Acum scria cărți și ținea conferințe despre Natură. *Ghidul pădurilor britanice*, pentru copii – îl citise și ea, în semn de prietenie, după mult timp de când încetaseră să mai fie prieteni, dacă așa se putea numi ceea ce fusese

între ei. De asemenea, colabora frecvent la *Ora copiilor*, unde era cunoscut drept „domnul Natură".

Juliet avea un radio lângă pat, un aparat mic Philetta, pe care l-a pornit, dând volumul mai încet ca să nu-l deranjeze pe oaspetele ei. Asemenea multora, Juliet adormea noaptea târziu ascultând pe undele radiofonice buletinul meteo maritim. *Viking, North Utsire, South Utsire, Forties, vânt dinspre sud trei sau patru la început în insulele Utsire, în rest ciclonic cinci sau șase, transformându-se în vânt dinspre vest sau sud-vest patru sau cinci, ploaie, apoi averse, vizibilitate bună.* Dormea deja buștean înainte ca litania să fi ajuns la Islanda. Nu a visat călătorii pe mare sau ceva despre vremea în largul oceanului; l-a visat pe Godfrey Toby. Se făcea că mergeau ținându-se de mână printr-un parc, în amurg, dar când a întors capul ca să se uite la el, a văzut că în loc de față avea o gaură neagră. În ciuda acestui inconvenient, el i-a spus: „Trebuie să o lichidăm definitiv, din păcate."

Juliet s-a trezit din somn speriată. Era ca și cum ceva sinistru se furișa spre ea, ceva fioros, căznindu-se să țâșnească la lumina zilei. Era adevărul. Nu era sigură că voia să afle *adevărul*. Lui Juliet i s-a făcut frică pentru prima oară după multă vreme.

*

S-a trezit din somn a doua oară, în pustiul întunecos din faptul zilei.

Oh, Doamne, Jessica Hastie, și-a amintit ea. Oare dormea în continuare în studio?

*

Juliet s-a trezit pe fundalul sonor al emisiunii radiofonice *Dimineața devreme* cu Marcel Gardner și Serenade Orchestra. Nu vedea rostul de a începe ziua într-o atmosferă de veselie forțată. S-a dus să facă un ceai și a constatat că Pavel se sculase deja. Musafirul ei strânsese așternuturile de pe sofa și le împachetase ordonat, iar acum stătea jos, holbându-se la mâinile lui, ca un condamnat în celulă, în ziua execuției.

— Ceai? i-a oferit ea, pe un ton jovial, mimând o ceașcă și o farfurioară.

A acceptat, mișcând din cap. Un mulțumesc ar fi drăguț, fie și într-o limbă străină, și-a zis ea în gând.

Au mâncat la micul dejun ceea ce rămăsese de la cină. Somnul nu părea să-i fi priit. Palid și agitat, arăta mereu spre ceasul de la mână, holbându-se la ea întrebător.

— Când? a tălmăcit Juliet. Vrei să știi când vor veni?

— Da. Când.

Juliet și-a înăbușit un oftat. Într-adevăr, deja întârziaseră mult, dar era inutil să-l îngrijoreze mai rău de atât (ceea ce oricum părea imposibil) spunându-i asta, așa că a preferat să răspundă încrezătoare:

— Curând. Foarte curând.

Nu avea telefon. Făcuse cerere de curând pentru instalarea unui post telefonic, însă nu se rezolvase deocamdată nimic. Dacă ieșea din casă ca să sune de la un telefon public, ar fi însemnat să îl lase pe musafirul ei singur în apartament, ceea ce putea conduce la cine știe ce dezastru, nu?

— Să pun niște muzică? a întrebat ea, săltând o placă de patefon, în mod demonstrativ.

El a ridicat doar din umeri, însă oricum ea a scos din mânșonul de hârtie discul cu Simfonia no. 9 de Dvorak și l-a pus pe platanul aparatului. I se părea ceva adecvat – un compatriot al lui compunând linii melodice despre o lume nouă –, însă muzica nu a avut niciun fel de efect asupra lui. În fond, poate că el prefera lumea lui dinainte.

A început să se foiască prin spațiul îngust al apartamentului, ca un animal zbuciumat într-o cușcă la zoo, analizând tot ce găsea în cale, dar fără vreo curiozitate adevărată, totuși. Cu degetul, a trecut la rând peste cotoarele cărților de pe raft, după aceea a ridicat o pernă căreia i-a analizat cu atenție ghiveciul de flori brodat în cruciulițe (de mama lui Juliet), a urmărit pe o farfurie motivul chinezesc complicat. Avea nervii îngrozitor de încordați. Când a luat ceșcuța ei Sèvres și, cu un aer distrat, s-a apucat să o mute dintr-o palmă în cealaltă, ca pe o minge de tenis, Juliet s-a văzut nevoită să intervină.

— Te rog, stai jos, vrei? a zis ea, recuperând cu blândețe ceșcuța, pe care a pus-o apoi pe un raft înalt, ca și cum ar fi ferit-o de mâinile unui copilaș.

Dvorak a cântat. Dvorak s-a terminat. Dar tot niciun semn de viață de la ei. Ceva se întâmplase, pesemne.

— Ceai? l-a îmbiat ea.

Era deja al doilea ceainic plin din acea dimineață și, drept răspuns, el n-a făcut decât să se uite furios la ea.

— Nu-i vina mea, amice, a murmurat Juliet.

S-a auzit un ciocănit puternic la ușă și amândoi au sărit ca fripți.

— Poftim. Gata, au venit, a spus Juliet, dar când a deschis ușa, afară era un curier din Curzon Street.

Altfel spus, o specie inferioară a cadeților de la BBC.

— Există sonerie, a zis Juliet.

— Vermilion, a zis curierul, în loc de introducere. Am un mesaj pentru dumneavoastră.

— Dă-i drumul atunci.

— Trebuie să veniți cu flamingo la Strand Palace Hotel.

— Acum?

Vizibil încurcat, puștanul își storcea creierii.

— Nu știu, a conchis el într-un final.

— Mulțam, poți să pleci, i-a zis ea, văzând că trăgea de timp. Nu-ți dau bacșiș.

— Foarte bine, a spus el și a zbughit-o pe scări în jos, fluierând.

*

— Perfect, plecăm, i-a zis ea lui Pavel. Adună-ți lucrurile.

Și Juliet s-a apucat să imite, ca într-o pantomimă, cum și-ar fi luat el valiza și pardesiul. Aș putea să mă angajez la teatru, s-a gândit ea. Aș fi mai bună decât unii pe care îi știu eu. Și-a amintit din nou de Jessica Hastie, simțind o undă de vinovăție.

Protejatul ei și-a strâns sărăcăcioasele lui bunuri lumești. Cu pardesiul acela larg pe el arăta ciudat, ca un copil care dăduse iama printr-o recuzită de carnaval. Avea să-i fie frig fără pălărie, s-a gândit ea. Ce se întâmplase cu ea oare? Într-o perioadă de criză gravă, să fie pălăria oare primul sau ultimul lucru pe care un bărbat ajunge să-l piardă? se întreba ea.

Singurul lucru care rămânea de făcut era să oprească un taxi pe stradă. S-a apucat binișor să-l momească pe scări în jos, de parcă ar fi avut de-a face cu un băiețel pe care voia să-l ducă într-o excursie frumoasă cu școala, când în realitate se pregătea să îl lase de izbeliște.

Juliet l-a pus să stea ascuns lângă intrarea unui bloc din capătul unei străduțe laterale, până ce ea s-a dus să caute un taxi pe strada principală. A trebuit să iasă până în mijlocul drumului prin traficul aglomerat de pe Brompton Road, încât doar printr-un miracol a scăpat probabil să n-o calce vreun autobuz.

În cele din urmă, a reușit să oprească un taxi în față la Oratory. Împingându-l pe Pavel să se urce repede, i-a spus șoferului, cât a putut ea de încet:

— Strand Palace Hotel, vă rog.

— Degeaba vorbești în șoaptă, drăguță, a zis el, cu un accent de meseriaș londonez get-beget. Sunt surd de o ureche. De la bombardamente, a adăugat el, ca și cum ar fi trebuit să i se dea o decorație fiindcă scăpase cu viață.

(Da, categoric un meseriaș.) De fapt, tuturor ar fi trebuit să li se dea decorații dacă așa ar sta lucrurile. I-a repetat cu răbdare adresa, iar ca răspuns tipul a zbierat „Strand Palace Hotel?" atât de tare, încât se auzise probabil în tot cartierul South Kensington. Îi venea să-l strângă de gât.

După ce a aruncat rapid o privire în toate direcțiile, Juliet s-a urcat în taxi. Tocmai când se pregăteau să o ia din loc, portiera pasagerului din față, pe partea unde stătea Juliet, a fost deschisă dinafară cu brutalitate. Pavel a țipat cât îl ținea gura, iar Juliet s-a gândit la Mauser și cât de bine i-ar fi prins în asemenea momente (ca să-l împuște pe șoferul de taxi, dacă tot nu nimerea pe altcineva), dar pe urmă și-a dat seama că individul care voia să deturneze taxiul era Hartley.

— Acu' putem merge? a zis șoferul de taxi. Sau mai sunteți mulți de venit?

Un tip țâfnos. Și deloc surd, suspecta Juliet.

— Da, s-a rățoit și Juliet. Putem merge. (Fusese înspăimântată câteva clipe). Ce Dumnezeului te-a

apucat, Hartley? l-a mustruluit ea. (Pavel se ghemuise în colțul banchetei, amuțit de spaimă.) Ai băgat groaza în el. E un prieten, a încercat ea să-l liniștească pe Pavel, împungându-l cu degetul în piept pe Hartley, ca să îi demonstreze. Prieten. Și un idiot, totodată.

— Eu sunt un prieten? a întrebat curios Hartley.

— Nu. Voiam doar să-l mai îmbărbătez.

Juliet și Hartley renunțaseră de mult la politeturi unul cu celălalt. De fapt, te simțeai parcă altfel când puteai să te comporți fără fasoane cu cineva.

Hartley duhnea a usturoi, ceea ce se simțea neplăcut într-un taxi negru unde nu era prea mult loc. Întotdeauna avusese gusturi extravagante la mâncare – cornișoni și usturoi, brânzeturi puturoase, iar odată, când se dusese în celula lui la Scrubs, găsise pe birou un borcan cu un fel de tentacule înăuntru. („Calmar", spusese el fericit. „A venit cu un avion de la Lisabona.")

— Ai întârziat, a zis el.

— Eu nu, *tu* ai întârziat, l-a contrazis ea, oferindu-i lui Pavel o bomboană cu mentă dintr-un tub rotund, pe care l-a scos din buzunar, ca un mijloc de apărare împotriva usturoiului, dar el a refuzat fluturând din mână, de parcă Juliet ar fi vrut să-i dea otravă.

Bietul om era de zece ori mai inteligent decât ea și Hartley la un loc (de douăzeci de ori mai inteligent decât Hartley socotit singur), dar cu toate astea era întru totul la bunul lor plac.

Instalat acum între ei doi, pe scaunul din mijloc, Hartley îi zâmbea prostește lui Pavel.

— Te-a necăjit cu ceva?

— Nu, cum să mă necăjească? N-ar fi în stare să se zborșească nici la o gâscă măcar. Am întârziat la serviciu, a adăugat ea, comparația cu gâsca amintindu-i de atmosfera medievală a *Vieților din trecut*.

Emisiunea trebuia să fie difuzată în această după-amiază, iar ea nici măcar nu o ascultase încă. Totul rămăsese în urmă din cauza acelei „mici" operații a Joanei Timpson. Era internată la Barts, dar Juliet nu se dusese să o vadă. Ar fi trebuit să se ducă. Ceea ce și urma să facă.

— Vermilion, i-a spus ea *sotto voce* lui Hartley.

Nu voia ca șoferul de taxi să urle cuvântul prin Trafalgar Square, pe unde înaintau acum foarte laborios.

— Puteți merge un pic mai repede? i-a zis ea, dar el a ignorat-o. Vermilion, a repetat ea încetișor spre Hartley.

— Da. Parola pentru... și a mișcat din cap în direcția lui Pavel. Ce-i cu asta?

— A fost schimbată astăzi?

— Da.

— Și care e?

Hartley a mimat din buze un cuvânt. Arăta ca un pește pe uscat. „Acvamarin", a decodat ea în cele din urmă. Luaseră oare la rând toate culorile și acum ajunseseră la niște nuanțe cromatice mai absconse? Ce putea urma în continuare – caput mortuum, heliotrop?

Culorile zilei. Anul trecut, fuseseră numai vietăți marine. Caracatiță, crevete, delfin. Peștii zilei. Se gândea la Lester Pelling și la tatăl lui, negustorul de pește.

— Ar fi trebuit să știi, a zis Hartley. Cum de nu știi?

— Poate tocmai fiindcă de fapt nu mai lucrez pentru tine, dacă vrei să știi. Nici măcar nu mă plătești, în afară de cheltuieli. Și e limpede cât ești de incompetent, fiindcă altminteri *aș fi știut*, a subliniat ea, la care Pavel a scos un fel de scâncet. Vezi, nu-i place când oamenii mari se ceartă, i-a zis ea furioasă lui Hartley. (De ce să nu-l împușt și pe Hartley, de fapt?) Cert este că puștanul care a adus mesajul azi-dimineață a zis „vermilion".

— Oh, curierii ăștia, se știe că sunt aiuriți, a zis Hartley. Dacă nu de-a dreptul tâmpiți.

Tocmai încerca să îl dirijeze pe șofer spre intrarea laterală a hotelului, pe Exeter Street. Șoferul se încăpățâna să nu accepte instrucțiuni, așa că au ocolit până în Burleigh Street și pe urmă au ieșit pe Strand, înainte de a se lăsa convins până la urmă că ei chiar voiau să ajungă acolo unde au spus de la bun început. Făcuseră un înconjur complet al clădirii, uneori claxonați de ceilalți șoferi din trafic, până când taxiul a oprit în sfârșit în fața ușii.

— Dau iute o fugă, să verific dacă terenul e liber, a zis Hartley.

Ce hotel urât. De aici, Juliet vedea Savoy, vizavi de Strand. Cu mult mai drăguț. Era unul dintre locurile de predilecție ale Gisellei în timpul războiului. Fusese

foarte generoasă cu favorurile ei sexuale – ca să capete informații, se spunea, deși Juliet avea impresia că ar fi fost oricum generoasă în această privință, indiferent de situație. Apoi, puseseră mâna pe ea cei de la SOE[1] și fusese parașutată în Franța. Nu s-a mai auzit niciodată nimic despre ea, ceea ce lăsa de presupus că a fost prinsă, fiind ori împușcată, ori trimisă în vreun lagăr de prizonieri. Juliet se întreba uneori dacă...

— Mergem? Te rog? a spus Pavel, întrerupându-i șirul gândurilor.

— Nu. Nu mergem. Nu încă.

Au trecut zece minute.

— Contorul înregistrează, să știi, i-a spus taximetristul.

— Știu foarte bine, mulțumesc, a răspuns ea pe un ton înțepat.

Cincisprezece minute. Situația devenea ridicolă. Pavel era din ce în ce mai agitat. Arăta de parcă se pregătea să țâșnească. Șoferul și-a aranjat oglinda retrovizoare ca să îl vadă pe Pavel și a zis:

— Omul se simte bine? Sper că n-o să verse pe-aici!

— Nu, asta-i bună!

---

[1] *Special Operations Executive*, organizație britanică din al Doilea Război Mondial, așa-numita „Armată secretă a lui Churchill", conducând acțiuni de spionaj și sabotaj în spatele liniilor inamice.

Era cam verde la față, totuși. Juliet a luat o decizie și a zis:

— Plecăm. Du-ne pe Gower Street.

Însă exact atunci și-a făcut apariția și Hartley.

A deschis portiera și i-a spus lui Juliet:

— Liber complet. (Iar lui Pavel:) Mergem?

Apoi l-a invitat să coboare din mașină, cu gesturi largi ca un lacheu.

— Nu se lasă el convins așa de ușor, a spus Juliet.

*

Veșnicii bărbați în haine cenușii nu lipseau nici astăzi de la datorie. Ședeau în holul hotelului; unul bea ceai, celălalt citea *The Times*. Nu se prea pricepeau să își joace rolul. Eu m-aș fi descurcat mult mai bine la așa ceva, se gândea Juliet.

Uitându-se în jur, a constatat că Hartley dispăruse, ceea ce însemna că acum trebuia să facă asta pe cont propriu.

Când au zărit-o pe Juliet, cei doi bărbați s-au ridicat în picioare, abandonându-și obiectele de recuzită. Oh, bun așa, s-a gândit ea. L-a luat de braț pe Pavel, cu un gest de parcă urmau să înceapă un dans. Era neliniștit, simțea un tremur prin stofa groasă a mantoului lui. Oricine i-ar fi urmărit cum înaintau ezitant s-ar fi gândit că formau un cuplu bizar. S-a uitat în ochii lui și a spus: „Curaj", mișcând cu subînțeles din cap. El a

încuviințat, înclinând fruntea, însă Juliet nu știa dacă înțelesese sau nu. L-a condus cu blândețe spre bărbații în haine cenușii.

— Domnișoară Armstrong, a spus băutorul de ceai. Mulțumim, de aici îl preluăm noi.

Strivit parcă între ei, bietul flamingo s-a lăsat condus mai departe. Veșnic sortit să fie la mijloc între unii sau alții. Despre flamingo se știa că scotea niște sunete ca de gâscă, dar carnea de flamingo nu se mănâncă, probabil. Părea o pasăre nicidecum apetisantă.

A întors capul să se uite la ea, cu o expresie de pură teroare întipărită pe față. Ea i-a zâmbit și, discret, a ridicat degetul mare, deși în sinea ei se gândea că ar fi fost mai potrivit să arate cu degetul în jos. Avea figura unui om care era târât la spânzurătoare.

— O să-l ducă undeva în Kent, i-a șoptit Hartley la ureche.

— Să nu te mai furișezi niciodată așa lângă mine. Ce e în Kent?

— Casa de la țară a cuiva. Știi – focul duduind în sobă, canapele confortabile, un whisky după cină. Totul cu scopul de a-l face să se simtă în largul lui și de a-i goli conținutul creierului.

— Lui nu-i place whisky-ul, preferă berea, a zis Juliet.

— Eu cred, deși nu de la mine ai auzit asta, că e în drum spre Los Alamos. Un cadou pentru yankei. Bravo nouă, eh?

— Exact. Bravo nouă că ne însușim întâi conținutul creierului lui. Presupun că nu le spunem asta americanilor. Bănuiesc că s-ar cam supăra.

— Așa zic și eu. Omul a ieșit cu planurile originale, să știi, n-a lăsat nicio copie în urmă. Sovieticii vor trebui să reia de la zero cercetările făcute de el. Vrei să bei ceva? a adăugat el, bucurându-se dinainte.

— Nu – da, bine. Doar cafea. Trebuie să discut cu tine.

— Oamenii spun mereu asta, a zis Hartley sumbru, dar de obicei ce vor ei este să *nu* vorbească.

— Oricum, a zis Juliet, arătând spre o măsuță din colț, departe de circulația intensă din hotel. Godfrey Toby, a rostit ea, după ce ospătărița le-a pus în față o cafetieră.

Hartley a scos o sticluță plată din buzunar și a turnat din ea în cana lui. A întins sticla spre Juliet, oferindu-se în tăcere să-i toarne și ei. Juliet a simțit mirosul de coniac și a scuturat din cap.

— Godfrey Toby, a repetat ea.

— Cine?

— Nu fă pe prostul, Hartley. *Știu* perfect că îți amintești de el.

— Oare?

— Făcea pe agentul Gestapo și racola toți membrii coloanei a cincea în timpul războiului. La început, Perry Gibbons a fost supervizorul lui, el a montat toată operațiunea. Eu am lucrat pentru el în Dolphin Square. Iar tu cunoști foarte bine acest lucru. Numele lui adevărat era John Hazeldine.

— Cum ai zis?

— John Hazeldine, a repetat Juliet răbdătoare.

— Oh, bătrânul Toby Jug. Păi, de ce n-ai spus așa?

— Aș prefera să nu-i spui așa.

— Toby Jug? a repetat el, cumva jignit de mustrarea ei. E un termen de afecțiune.

— Nici nu l-ai cunoscut, de fapt.

— Nici tu, să știi.

Ba da, eu da, s-a gândit ea. (*Vreți să vă aduc o cană de ceai, domnișoară Armstrong? V-ar prinde bine? A fost pentru noi un șoc cam mare.*)

— A fost în Berlin după război.

— Berlin? s-a mirat ea.

— Sau să fi fost poate Viena? a zis Hartley, sorbind cafeaua din cană. Da, așa cred, Viena. A fost nevoie de multă curățenie după război. Godfrey era bun la asta. Să facă curat, a spus el apăsat, după care, oftând, a continuat: Am fost și eu la Viena. Era ceva infernal acolo. Dar, e bine de știut, puteai să cumperi orice, nu exista vreun lucru care să nu aibă un preț. Nu puteai să ai *încredere* în nimeni, totuși.

— Dar acum poți?

S-a uitat pieziș la ea, spunând:

— Eu am încredere în tine.

Juliet a presupus că era beat – Hartley era mereu beat, mai mult sau mai puțin, chiar și la această oră din zi.

— Am auzit că l-au expediat în colonii după război, a spus Juliet. Crezi că era într-adevăr în pericol din cauza unor posibile răzbunări?

— Toți suntem în pericol. Tot timpul.

— Da, dar din cauza răfuielilor din război? De la informatorii lui.

Hartley a râs nepăsător.

— O furtună într-un pahar cu apă, așa sunt toate chestiile astea cu coloana a cincea. O gașcă de gospodine frustrate, majoritatea. Gibbons era obsedat de acești informatori. Oricum, v-ați concentrat atenția asupra unor persoane nepotrivite – ar fi trebuit să fiți cu ochii pe comuniști, ei erau adevărata amenințare. Toată lumea știe asta. Nu crezi?

Hartley a întors sticla plată cu gâtul în jos, scuturând pe limbă ultimele picături.

— Cred că ar trebui să raportez ștabilor de la putere că totul a mers ca un ceasornic. Slavă Domnului.

— Ce mai fac ștabii de la putere?

— La fel ca de obicei – secretoși, perfizi. Tot ce te poți aștepta de la Security Service. Știai că Oliver Alleyne este director-general adjunct acum?

— Am auzit, da. Întotdeauna a fost viclean.

Cam ambițios, își amintea că spusese Perry.

— Da, e genul alunecos. I-a mers foarte bine de pe urma războiului. Merton, desigur, s-a despărțit de serviciile secrete – a căpătat un post la National Gallery.

— Zău?

— N-ați mai păstrat legătura?

— La ce bun?

Merton și Alleyne, se gândea Juliet. Ca doi actori răsuflați sau ca un duet muzical demodat – Merton la pian și Alleyne (un contratenor, aproape cu siguranță) interpretând liedul *An Sylvia* de Schubert. (*Nu te lăsa furată de imaginație, domnișoară Armstrong.*) Războiul ei (și pacea ei deopotrivă, probabil) fusese modelat de bărbații pe care i-a cunoscut. Oliver Alleyne, Peregrine Gibbons, Godfrey Toby, Rupert Hartley, Miles Merton. După nume, parcă ar fi fost niște personaje dintr-un roman de Henry James. Un roman din ultima perioadă, ceva mai opac, poate. Care era oare cel mai opac dintre ei? se întreba ea.

Juliet era nehotărâtă dacă să-i arate sau nu lui Hartley biletul primit. *Vei plăti pentru ceea ce ai făcut.* N-ar fi fost exclus să se simtă obligat să raporteze cuiva acest caz – lui Alleyne, poate –, or, ea nu voia deloc așa ceva.

— Oricum, nu mă interesează bârfele de la Security Service. (Ceea ce nu era întru totul adevărat.) Cheamă-mi și mie un taxi, Hartley. Unii dintre noi mai au și un loc de muncă unde trebuie să ajungă.

— Ah, British Broadcasting Corporation, draga de ea, a spus Hartley. Îi duc dorul. Crezi că m-ar primi înapoi?

— Probabil. Sinceră să fiu, acum angajează pe oricine.

Au ieșit din hotel, de data asta pe la intrarea din față. Hartley l-a ignorat pe portar și a deschis portiera unui taxi, care era deja parcat afară, pe Strand.

— La BBC, cât poți de repede, i-a spus Hartley șoferului, iar după ce Juliet s-a urcat în mașină, a bătut cu palma pe aripa automobilului, de parcă ar fi fost un cal căruia îi dădea ghes să o ia din loc.

Abia după ce taxiul a demarat de lângă trotuar, Juliet și-a dat seama că era același șofer ca la venire. A oftat și a spus agasată:

— Ești unul de-ai lor, așa-i? Lucrezi pentru ei.

Însă tipul a arătat spre urechea lui, zicând:

— Nu aud nimic, drăguță.

— De la bombardamente, presupun, a zis Juliet. Ar trebui să capeți o decorație. Eu nu plătesc nimic, apropo. Hartley plătește.

Brusc, a văzut ca aievea parcă figura lui Pavel, expresia de frică pe care o avea ultima oară. Și oamenii în cenușiu. Nu îi dăduseră nicio parolă, nicio culoare de vreo nuanță sau alta. Ce absurd era totul.

*

— Doamne, dar pe unde-ai umblat, domnișoară Armstrong? a exclamat Daisy. Mai aveam puțin și te căutam cu pompierii. Sper că n-ai pățit nimic, da? Vreo întâlnire, de care ai uitat să ne spui? Eu le-am zis tuturor că ai avut o programare la optician.

— Nu era nevoie să minți pentru mine. Pur și simplu am avut niște lucruri de rezolvat.

— Eram îngrijorată. Arăți într-adevăr un pic cam răvășită.

— Mă simt perfect.

— Ar trebui să îți pui telefon, să știi. Vei constata că e foarte util.

Juliet s-a încruntat.

— Dar de unde știi că n-am deja telefon acasă?

— Păi, dacă aveai, ne-ai fi sunat, nu?

Logica ei era imbatabilă. Și totuși.

— Vreau să ascult emisiunea, Daisy.

— *Satul medieval*? S-a difuzat în dimineața asta.

— Cum a fost posibil fără ca eu să o fi ascultat?

— *Viețile din trecut* se transmit întotdeauna dimineața. Nu știai asta?

— Se pare că nu.

— A verificat domnul Lofthouse înregistrarea.

— Charles?

— Aș fi făcut eu asta, însă a trebuit să o conduc acasă pe domnișoara Hastie. A fost aici toată noaptea. Se sălbăticise de-a binelea când i-am dat drumul. Ai ratat momentul dramatic.

Mi-a ajuns momentul *meu* dramatic, se gândea Juliet în sinea ei.

*

Juliet mânca prânzul la cantină. Nu era vineri, și totuși serveau pește, sau cel puțin o tentativă de pește. Mici

forme neregulate, care fuseseră tăvălite printr-un pesmet de un portocaliu jenant și apoi coapte în cuptor. Peștele din interiorul crustei de pesmet portocaliu era cenușiu și gelatinos. Mâncarea din farfurie a făcut-o să se gândească din nou la Lester Pelling și la tatăl lui, negustorul de pește. Nici măcar un nemernic nu s-ar fi încumetat să vândă un pește ca ăsta, dacă pește era. Niște cartofi fierți prea mult și mazăre din conservă completau ansamblul.

Prendergast a apărut de niciunde. S-a așezat vizavi de ea la masă, privind lung în farfuria ei.

— Am mâncat mai bine de-atât, a spus Juliet.

— Am mâncat mai rău de-atât, a spus el sumbru.

O urmărea mâncând. Era supărător. A pus tacâmurile jos și a zis:

— Voiați să discutați ceva cu mine?

— Trebuie să termini de mâncat.

— Nu cred că mai pot să mănânc.

— Oh, dar în mod normal ție nu-ți lipsește pofta de mâncare niciodată.

Doamne Sfinte, se gândea Juliet, oare asta credea lumea despre ea? Deși, într-adevăr, era mâncăcioasă de felul ei – mâncase mult întotdeauna, în perioadele de suferință sufletească, în ceea ce trecuse drept dragoste, în timpul războiului (atunci când a putut). Uneori, se întreba dacă nu exista în ea un fel de gol, pe care încerca să îl umple, dar, de fapt, bănuia că era doar foarte înfometată. Totuși, la peștele acesta a tras linie.

— Simt că începe să mă doară capul.

— Of, da, a făcut el, schimonosindu-și fața într-o expresie de compasiune. Domnișoara Gibbs zicea că ai avut programare la optician. Sper că totul e în regulă, da?

— Am vederea foarte bună, mulțumesc, a spus Juliet cu țâfnă. Scuzați-mă, a lăsat-o ea mai moale. Am avut o dimineață destul de grea.

— Poate ar fi mai bine să te las în pace?

Prendergast se uita la zaharniță cu un fel de duioșie stângace, care i se adresa probabil ei.

— Nu, e în regulă.

— Ai auzit de British Actors' Equity Association[1]? Se pare că domnul Gorman e membru acolo.

— Nu cunosc pe nimeni cu acest nume.

— Ralph Gorman? Specialitatea lui e lăuta. A fost angajat pentru o chestie de ieri, dar a fost pus pe liber în ultimul moment.

— Și e vreo problemă?

Prendergast părea disperat, însă Juliet știa că asta era atitudinea lui uzuală.

— Nu, nu, nu. Doar pene zbârlite ce trebuie netezite. Știi cum e. Și apoi mai e și o chestiune măruntă cu Morna Treadwell. Știi cine e?

— Da.

---

[1] Sindicatul britanic al profesioniștilor din teatru, înființat în 1929.

— Întâmplarea a făcut, se pare, să asculte emisiunea difuzată în dimineața asta – unul dintre scenariile scrise de ea. Aproape că nici nu l-a mai recunoscut, așa zicea.

— L-am îmbunătățit. Era ceva groaznic.

— Da, e cam nesuferită, așa-i? Dar știi că DDG[1] își pleacă urechea la șoaptele ei.

— N-are decât să-și plece și ochii, și nasul, treaba lui, ea tot nu știe să scrie.

— Din câte se pare, scenariul – scenariul *îmbunătățit* de tine – a fost – cum aș putea eu spune...?

— Bun? i-a sugerat Juliet.

— „Senzațional", a replicat el, menajând cu delicatețe cuvântul. Alte mici supărări și pene zbârlite, teamă mi-e. S-au primit destule apeluri de la profesori, la centrala telefonică BH de peste drum. Copii, care au fost nemulțumiți și așa mai departe. Ai abordat problema leprei, am impresia.

Într-o bună zi, se gândea ea, totul va fi la televizor, și va fi cu mult mai bine. Nu era o idee pe care să i-o împărtășească lui Prendergast – l-ar fi oripilat, el nu ar putea niciodată să vadă dincolo de undele radiofonice. Lui Juliet i se oferise un curs de producție de televiziune la Alexandra Palace. Nu se încumeta să-i spună nici asta.

— Bine atunci că n-au trebuit să aibă de-a face cu Ciuma Neagră, nu credeți? a spus ea, destul de tăios.

---

[1] *Deputy Director-General*, director-general adjunct.

— Știu, știu. Și cuvântul „afurisit" nu e de fapt, știi...

A lăsat cuvintele suspendate în acea nebulozitate difuză cu care Juliet se obișnuise deja la el. În cele din urmă, a revenit pe pământ.

— Pot să te tentez cu un puding? a întrebat el plin de solicitudine. S-ar putea să-ți facă bine la cap. Au aici un pandișpan însiropat foarte bun.

— Nu. Mulțumesc. Mai aveați ceva de zis, domnule Prendergast?

— Păi, mai e domnișoara Hastie, desigur. *Ea* știi cine e, presupun? Se pare că a rămas încuiată în studio toată noaptea.

— Păi, nu *eu* am încuiat-o acolo, a zis Juliet. (Sau eu, totuși? Își amintea că pe Hartley îl încuiase odată în celula lui de la Scrubs.) Îmi imaginez că penele ei erau excesiv de zbârlite.

— Femeia e zbârlită *toată*, a spus Prendergast, cu un spasm de durere pe trăsăturile lui canine. Un întreg repertoriu de necazuri, a adăugat el întristat.

— Vreți să mă dați afară? a întrebat Juliet. Puteți, să știți. Nu m-ar deranja deloc.

Cu mâinile încleștate pe inimă, Prendergast a exclamat:

— Oh, ferească Dumnezeu, domnișoară Armstrong. Cum să vreau așa ceva?! Nici prin gând nu-mi trece! Zgomot și furie e totul, nimic mai mult.

Juliet a simțit împunsătura unei dezamăgiri. I se părea teribil de atrăgătoare ideea de a pleca de tot, pur și simplu. Să dispară ca prin farmec. Dar unde s-ar duce? Exista întotdeauna un altundeva, presupunea ea. Spera.

*

În drum spre biroul ei, Juliet a trecut pe lângă o sală de repetiție, și exact atunci ușa s-a deschis, lăsând să scape dinăuntru un crâmpei sonor din „Bobby Shafto". Ușa s-a închis, iar Bobby Shafto cu buclele lui aurii a dispărut. Vizavi, sălile și studiourile prevăzute special pentru repetiții erau îngropate adânc în miezul clădirii Broadcasting House, unde erau înconjurate protector de birouri. Zgomotul și opusul ei, liniștea, erau pretutindeni, însă aici, din cauza structurii haotice a construcției, în permanență programele interferau unele peste altele.

Singing Together[1], se gândea Juliet. Redacția Schools părea cantonată în mirajul unei Vechi Anglii, cu cântece marinărești, balade și refrene populare. Și fetișcane, o mulțime de fetișcane. *Early One Morning* și *Oh, No John, No John, No John, No.* (Ce cântec enervant!) *Dashing Away with a Smoothing Iron*[2]. Ridicol. Oamenii ăștia reinventau Anglia, sau poate o inventau.

---

[1] „Cântând împreună".

[2] „Fugind de-acasă cu un fier de călcat".

O amintire i-a revenit – în timpul războiului, trecând cu mașina pe lângă Windsor Castle devreme, în lumina matinală, Perry Gibbons întorcându-se spre ea și spunând: „Anglia aceasta – merită să luptăm pentru ea?" Depindea de partea cui ești, a presupus ea.

Fräulein Rosenfeld înainta anevoios pe coridor spre ea, incomodată cumva de – printre alte lucruri – marele dicționar Langenscheidt, care o însoțea pretutindeni. Jongla, de asemenea, de pe un braț pe celălalt, cu un caiet de exerciții greu, pe coperta căruia scria „Germana de nivel mediu". Purta o fustă ecosez uzată, cu pliseuri regulate, care avea tivul desfăcut în câteva puncte, iar Juliet și-ar fi dorit să aibă un ac cu ață, ca să i-l coasă la loc imediat. Fräulein avea un miros stătut specific – nucșoară și lemn de stejar vechi din biserici, nu neapărat neplăcut. Puteai conta pe ea că o găseai întotdeauna în clădire, de parcă nu ar fi avut unde să meargă altundeva. Juliet se întreba uneori dacă nu își petrecea nopțile cuibărită undeva în sala de Audiții, în loc să meargă acasă.

Germana de nivel mediu – în mod inevitabil – a scăpat din strânsoarea lui Fräulein Rosenfeld și a căzut pe jos, fluturându-și foile, ca o pasăre moartă picând greoi. „Germana de nivel mediu" era un nume destul de potrivit pentru persoana lui Fräulein Rosenfeld, se gândea Juliet. A recuperat de pe jos caietul și i l-a pus la loc în brațe lui Fräulein Rosenfeld, unde se legăna precar. Ar trebui să o invit la masă, se gândea Juliet. Poate la

Pagani's, mai încolo pe stradă. S-ar potrivi teribil de bine în Moretti's, dar pentru ea așa ceva nu ar fi o tratație.

— Asta ce mai e? a întrebat Fräulein Rosenfeld, iar fața ei pistruiată și îmbătrânită s-a încrețit iscoditor la sunetul muzicii care scăpase iarăși din perimetrul circumscris.

— „Bobby Shafto", a spus Juliet. A plecat pe mare, cu catarame argintii la genunchi.

Explicația a părut să o mulțumească pe Fräulein Rosenfeld, care a încuviințat din cap și a pornit anevoios pe drumul ei. Toată povara Europei era pe cocoașa ei de femeie bătrână. Și atârna greu.

— Domnișoară Armstrong, domnișoară Armstrong.

Un șoptit insistent a oprit-o din nou pe coridor. Juliet s-a uitat în jur, dar n-a văzut pe nimeni. Ușa de la o mică sală de redare a înregistrărilor era deschisă, iar când s-a uitat înăuntru, l-a văzut pe Lester Pelling, alb la față ca zerul și vlăguit, de parcă avea un atac de cord.

— Te simți bine, Lester?

— M-am gândit să ascult *Viețile din trecut*, a spus el, cu căștile în jurul gâtului. Episodul s-a difuzat în dimineața asta.

— Mda, așa se pare.

— Și eu nu am fost aici, fiindcă a trebuit să o ajut pe domnișoara Gibbs ca s-o conducă acasă pe domnișoara Hastie. Era ca turbată, a spus el, înfricoșat subit amintindu-și.

— Și? l-a îndemnat cu blândețe Juliet.

— Domnișoara Gibbs a zis că v-ați dus la optician, așa că domnul Lofthouse a ascultat el înregistrarea.

— Știu.

— Păi... a îngăimat el și, făcându-și curaj, a zis: Mie nu-mi place de el, domnișoară. La domnul Lofthouse, mă refer. Nu-mi place de el.

— E-n regulă, Lester, nici mie nu-mi place.

— Și nu are probleme doar la picior. Nici urechile la el nu sunt cum trebuie. Trebuie să ascultați asta, domnișoară Armstrong.

Își frângea mâinile. Juliet nu știa să mai fi văzut pe careva făcând asta după război. Lester fusese un copil în timpul războiului, bineînțeles.

Începea să se alarmeze.

— Dar ce *este* mai exact, Lester?

În tăcere, i-a dat niște căști audio, apoi și le-a pus la urechi pe ale lui. Coborând încetișor brațul patefonului pe disc, a zis:

— Cam pe aici, cred.

Au ascultat împreună.

— Oh, Doamne Dumnezeule, a spus Juliet. Mai pune o dată.

Au ascultat din nou. Era exact la fel. Vocea lui Roger Fairbrother – Morar, Primul Șerb și, clandestin, Bucătăreasă – incantând cu timbrul lui feminin și delicat: „Să-mi bag, să-mi bag, băga-mi-aș să-mi bag."

Și-au luat căștile de la urechi și s-au holbat intens unul la celălalt. Oricine ar fi intrat inopinat în acel moment ar fi putut presupune că tocmai fuseseră preschimbați în stane de piatră într-un moment de groază absolută. Pompeii, bunăoară.

Și-au revenit încet la viață.

— A avut niște încurcături cu replicile, și-a amintit Juliet. Și s-a cam aprins de nervi. A fost la Dunkerque, am impresia. Prendergast mi-a spus că au fost multe reclamații, deși nu s-a pomenit de obiecții mai grave decât veșnicul „afurisit", a spus ea contrariată. În fine, se spune de fapt că auzi doar ce te aștepți să auzi.

Noi oamenii credem ceea ce vrem să credem, îi spusese cândva Perry.

— Nu cred că Juniorii se așteptau să audă *asta*, a spus Lester, gesticulând spre patefon.

Se holbau amândoi la disc, de parcă ar fi văzut cuvintele rotindu-se încă acolo.

— Să-mi bag, să-mi bag, băga-mi-aș să-mi bag, a murmurat Juliet, iar Lester a tresărit înfiorat – nu neapărat din cauza cuvintelor, bănuia ea (în fond, tatăl lui era un nemernic), cât mai ales din cauza consecințelor cuvintelor.

Se putea purta o dezbatere etică interesantă despre diferența dintre cele două variante, însă acum nu era nicidecum momentul pentru așa ceva.

— Trebuie să admiri ritmul, totuși, a spus Juliet.

— Ce credeți că ar trebui să facem? a întrebat el.

— Cred că ar trebui să tăcem mâlc.

— Și să păstrăm asta?

— Nu, Doamne ferește. Dimpotrivă. Trebuie să ne descotorosim de disc. Și, dacă se plânge careva, vom nega. Sau vom spune că am trimis discul la Emisiuni Înregistrate și că l-au pierdut ei acolo. În niciun caz nu ar trimite vreodată așa ceva la Arhivă – toate materialele noastre merg direct la Fier Vechi. Oh, fir-ar să fie de treabă, de ce n-am putut să facem emisiunea în direct? Am fi putut spune atunci că au greșit oamenii. Acum, însă, există dovada asta.

— Trebuie să o distrugem.

— Da.

— Îl iau eu acasă cu mine, domnișoară, s-a oferit el curajos, de parcă discul ar fi fost o bombă neexplodată, pe care el se oferea să o dezamorseze. Mă ocup eu de asta.

Juliet auzea ca aievea vocea lui Cyril la locul producerii unui dezastru diferit. *Haideți, domnișoară. O facem noi și pe-asta. Dumneata apuci de cap și eu apuc de picioare.* Brusc, i s-a făcut greață.

Căruciorul cu gustări se auzea zdrăngănind pe coridor spre ei, ca o mașină de război medievală, iar ei au amuțit încordați. Erau ca niște conspiratori, uneltind să arunce în aer BBC, să termine treaba lui Hitler în locul lui.

— Nu, a oftat ea. Este responsabilitatea mea. Mă ocup eu de asta. De fapt, s-ar putea să plec acasă devreme.

Mă cam doare capul. Nu te frământa pentru asta – se întâmplă pe lume lucruri și mai grave. Va fi bine.

*

A ieșit din clădire, ținând la vedere înregistrarea controversată, ca și cum s-ar fi dus cu ea vizavi, la Broadcasting House. Când se pregătea să traverseze strada, ultima persoană pe care își dorea să o vadă în acel moment venea de pe cealaltă parte. Charles Lofthouse.

— Juliet, a spus el agreabil când s-au întâlnit în mijlocul carosabilului. Te duci la BH? Sper că nu sunt probleme, nu?

— De ce aș avea eu vreo problemă, Charles? a întrebat ea și a strâns protector discul la piept.

Un automobil a trecut vâjâind pe lângă ei, cam periculos de aproape. Unul dintre noi va muri accidentat, se gândea ea. (De preferință, Charles.)

— Trebuie să fug, Charles. Ne vedem mâine.

— Negreșit.

Un taxi a claxonat zgomotos, ocolind din scurt ca să nu-l lovească pe Charles, care șchiopăta destul de lent spre cealaltă parte a străzii. Șoferul a zbierat niște obscenități, iar Charles a fluturat nepăsător din mână spre el. Piciorul îl jena foarte rău azi, a observat ea. Juliet avusese o aventură trecătoare cu un pilot în timpul războiului. A aterizat forțat pe coastă la întoarcerea dintr-un raid și și-a pierdut un picior. Nu dădea importanță acestui

lucru, glumea mereu pe tema asta cât a fost internat în spital *(Nu poți sta într-un picior, stai pe celălalt*, și așa mai departe), dar în realitate era complet distrus sufletește, iar după ce a fost externat din spital, s-a sinucis cu gazul de la plită în bucătăria mamei lui. Juliet era furioasă pe el că își pusese capăt zilelor. Era numai un picior, în fond, se certa ea în gând cu imaginea lui fantomatică. Nu era ca și cum n-ar mai fi avut niciun picior. Aș fi rămas lângă el, se gândea ea. Dar poate era ușor să spui așa când nu mai conta. De fapt, îl cunoscuse foarte puțin și, oricum, în afară de mama ei, ea nu rămăsese niciodată lângă nimeni. Câteodată, se întreba dacă nu purta vreo hibă fatală înăuntrul ei – fisura din cupa de aur, invizibilă cu ochiul liber, dar imposibil de ignorat, odată ce știai de ea.

S-a urcat în taxiul care părea să stea la pândă mereu pe Riding House Street, deși nu exista vreo stație de taxiuri acolo. Nu era condus – slavă Domnului – de șoferul din acea dimineață. Oare doar i se năzărise ei că la volanul taxiului, care era să-l calce pe Charles Lofthouse adineaori, era șoferul de dimineață? Începea să îl vadă parcă peste tot. Așa ajungeau oamenii să înnebunească. Și-a amintit că văzuse *Gaslight* în timpul războiului.

Pe de altă parte, era aproape sigură că Charles auzise perfect lapsusul lingvistic al lui Roger Fairbrother și totuși lăsase emisiunea să intre pe post. Nu Charles ar fi cel vinovat, ci ea, nu? Un ticălos prefăcut, se gândea ea. Juliet învățase să vorbească urât în Nord, unde cuvinte

ca „nemernic" și „ticălos" erau la ordinea zilei. Făcuse reportaje pe teren, discutând cu minerii și pescarii despre viața lor. Nici „să-mi bag" nu o speria. Simțea un val de simpatie pentru bietul Roger Fairbrother. Să-mi bag, să-mi bag, băga-mi-aș să-mi bag.

*

Juliet s-a răzgândit să meargă mai departe cu taxiul și a coborât pe Great Titchfield Street, spre supărarea șoferului, iar apoi a luat un alt taxi pe New Cavendish Street. Înainte de a se sui în mașină, a aruncat rapid o privire pe stradă. Avea senzația neplăcută că era urmărită. Cum altfel să fi știut individul acela ciudat de la Moretti's (dacă el era) unde să aducă biletul? *Vei plăti pentru ceea ce ai făcut.* Trebuia oare? se gândea Juliet. Războiul lăsase în urmă nenumărate datorii neplătite – de ce să fie ea cea căreia să i se trimită factura? Sau poate că îi juca vreo festă careva, un soi de joc pentru a o scoate din minți. *Gaslighting* sau manipulare psihologică. Dar tot rămânea întrebarea *cine*? Și *de ce*?

Era doar ora patru, se gândea ea când taxiul pornea la drum. Exista timp suficient pentru a adăuga noi nenorociri la catalogul lui Prendergast.

*

Și-a făcut ceai, un ceainic plin, și a înghițit două aspirine – chiar o durea capul acum. Mâncarea de aseară

zăcea în continuare pe măsuța de la geam, arătând cam alterată deja. A folosit ouăle și brânza ca să-și facă o omletă. A mâncat omleta. Uneori, era mai bine să procedezi pas cu pas. Individul acela ciudat, care se holbase la ea în Moretti's ieri, mâncase o omletă, îndesându-și-o în gură cu furculița, de parcă nu auzise niciodată de bunele maniere. Sau ca și cum la un moment dat în viață fusese la un pas de a muri de inaniție.

A pornit radioul, căutând știri și găsind sfârșitul de la *Ora copiilor*. Perry Gibbons. Bineînțeles, numai el putea fi. Viața nu era decât un lung lanț de coincidențe. Perry Gibbons vorbea despre rădaște. „Dacă o să vă uitați cu atenție, copii, veți descoperi că există «gândaci cu platoșă» pretutindeni." Zău? se gândea Juliey, uitându-se cam speriată prin cameră.

De când se întorsese de la Manchester, Juliet se tot întrebase când avea să dea întâmplător nas în nas cu Perry. În afară de faptul că îl zărise de câteva ori de la distanță, nu se mai văzuse cu el de când Perry părăsise Security Service, în timpul războiului. (*Te voi părăsi, din păcate, domnișoară Armstrong.*) Dar *chiar* părăsise Security Service? Sau era doar pretextul de a pleca? – ceea ce în multe privințe era mai eficient. Oare n-ar fi la fel dacă lumea ar crede că ai murit? Ai avea libertatea să trăiești cum vrei. Și-a amintit de Călugărul Francis din *Mult zgomot pentru nimic*, povățuind-o pe Hero să își simuleze moartea. (*Haide, domniță, mori ca să trăiești.*)

Juliet văzuse spectacolul din stagiunea trecută, în Stratford (cu Anthony Quayle și Diana Wynyard – amândoi foarte buni). A fost un deznodământ mai fericit pentru Hero, decât pentru Juliet sub porecla ei fictivă, atunci când a încercat același truc. *O, fericit pumnal.*

Moartea apărea ca un ultim refugiu. Poate tot ce trebuia să faci era să lansezi zvonul că ai plecat în Noua Zeelandă sau în Africa de Sud. Sau, în cazul lui Perry, că ai părăsit MI5 ca să te muți la Ministerul Informațiilor, în iunie 1940, fără să te mai uiți vreodată înapoi.

Părea să existe un fel de membrană osmotică între BBC și Service, angajații mutându-se dintr-o lume în cealaltă fără vreo piedică. Hartley fusese producător la Talks înainte de război, iar acum Perry era un colaborator permanent la BBC. Uneori, ajungeai să te întrebi dacă nu cumva MI5 se folosea de BBC pentru scopurile sale proprii. Sau, de fapt, dacă lucrurile nu stăteau complet invers.

Ora copiilor s-a încheiat cu formula uzuală. „Noapte bună, copii de pretutindeni." *Între întuneric și lumina zilei.* Aceasta era ora copiilor, potrivit poemului lui Longfellow. Era un poem sentimental și plin de viață, însă cu toate acestea întotdeauna îi umplea sufletul de melancolie. Poate că era nostalgia timpului petrecut la Manchester, când uneori ea fusese cea care spunea „noapte bună".

Big Ben a bătut ora șase și au început *Știrile.* Lăsând sentimentele deoparte, Juliet s-a dus să-și ia mica trusă

de scule, din care a scos ciocanul sau, după cum arăta, mai degrabă ciocănașul de bucătărie, pe care îl folosea ca să fixeze tablouri pe pereți. Punând *Satul medieval* pe planșeta de lemn din bucătărie, l-a sfărâmat în bucăți. Nu avea să mai intre vreodată în istorie. Nu era prima dată când distrugea dovezi ale unor fărădelegi și presupunea că nu avea să fie nici ultima oară.

*

A ajuns la Barts, la jumătatea intervalului de vizită, aducând resturile ciorchinelui de struguri de la cornul abundenței alias Harrods, tuns și aranjat ca să pară neatins.

— Oh, ce drăguț, a spus Joan Timpson. Sunt de calitate superioară. De unde i-ai luat?

— De la Harrods, a recunoscut Juliet.

— Nu trebuia să faci o asemenea cheltuială.

— Nu fi prostuță, a zis Juliet. (Nu avea cum să-i spună că MI5 plătise strugurii.) Cum te simți, de fapt?

— Mult mai bine, dragă, mulțumesc.

Nu arăta deloc mai bine, se gândea Juliet. Arăta groaznic.

— Cum e cu *Satul?* a întrebat Joan. A ieșit bine totul astăzi?

*

Juliet se pregătea de culcare când s-a auzit un bubuit în ușă. Un zgomot aproape disperat. Există sonerie, s-a gândit ea.

Postată în spatele ușii, a zis:

— Cine-i acolo?

— Eu, Hartley. Deschide odată.

A deschis, dar fără tragere de inimă. Era îngrozitor de beat, ceea ce ea a pus pe seama sticlei de rom aproape golite din mâna lui. Atitudinea lui față de alcool era lipsită de prejudecăți – mergea orice, băutură să fie.

— E aici?

— Cine? a întrebat Juliet nedumerită.

— Păcătosul de flamingo – cine altul?

— Cehul? Pavel? Nu, cum să fie?

— Ești sigură? a întrebat el, pe un ton imperios.

— Bineînțeles că sunt sigură. Cred că aș fi observat. Sper că nu l-ai *pierdut*.

— Și-a luat zborul, a zis el. N-a mai ajuns în Kent.

Juliet se gândea la veșnicii bărbați în haine cenușii. Anglia nu era singura țară care să producă asemenea specimene.

— Nici măcar *tu* nu puteai să fii atât de neglijent, Hartley.

— Nu eu am fost ultima oară lângă el, a zis el, devenind arțăgos. Și nu eu am pus la dispoziție casa conspirativă. *Tu* ai fost aceea.

Juliet a oftat.

— Hai, mai bine intră. În halul ăsta, nu ești bun de nimic.

A intrat în micul living și s-a trântit greoi pe sofa. Harvey umplea apartamentul cu prezența lui, ceea ce nu

se putuse spune despre ceh când fusese aici. Diferența dintre prezență și absență. A citi și a scrie. A cânta și a asculta. A trăi și a muri. Lumea era doar o nesfârșită dialectică. Ce istovitor!

— Mă pregăteam să fac o cacao.

— Cacao? a repetat Hartley, nevenindu-i să-și creadă urechilor.

— Da, o să-ți prindă bine!

Dar când s-a întors în cameră cu cele două căni, Hartley dormea, așezat în capul oaselor. L-a împins ușor într-o parte, răsturnându-l pe o rână, și a adus o pătură. Mai bine ar face să închirieze sofaua asta, s-a gândit ea, înainte să stingă lumina.

Două nopți la rând, pe sofaua ei dormiseră bărbați. Unul, complet necunoscut, celălalt – iritant de familiar. O să-mi iasă vorbe, se gândea Juliet, deși în realitate nimănui din clădire nu-i păsa nici cât negru sub unghie cu ce se ocupa ea. Vecinii ei erau majoritatea niște excentrici sau refugiați, ceea ce în practică era același lucru.

A încuiat ușa de la dormitor, pentru eventualitatea în care, Hartley, buimac și mahmur, ar fi bâjbâit noaptea prin casă, confundând odaia ei cu baia.

Juliet a pus micul Mauser lângă radioul Philetta. Cel mai bine era să fii pregătit, chiar dacă habar nu aveai pentru ce erai pregătit. Și, în cazul cel mai rău, putea oricum să-l împuște pe Hartley, care sforăia ca un marfar în încăperea alăturată. Nu știuse niciodată ce să creadă despre

Hartley. Era un om fără un miez real. Nu l-ar deranja, probabil, să joace pentru cealaltă tabără.

Vei plăti pentru ceea ce ai făcut. Războiul era o rană cusută prost, pe care ceva părea să o desfacă acum. Ceva sau cineva. Era oare Godfrey Toby? Trebuie să-l găsesc, se gândea ea. Poate că trebuie să-i găsesc pe toți. Voi fi vânătorul, nu vânatul. Diana, nu cerbul. Săgeata, nu arcul.

E-n regulă. Dar nu era, de fapt. Deloc chiar.

*

Hartley plecase când Juliet s-a trezit din somn dimineață. Doar sticla de rom goală rămânea singura mărturie a faptului că fusese într-adevăr în apartamentul ei.

Juliet era încă buimacă de somn și avea senzația că în mintea ei se învălmășeau alandala păsări flamingo rătăcind prin lume, lăute de prisos și, mai ales, indivizi ciudați cu ochii sticloși.

Vei plăti pentru ceea ce ai făcut. Era oare individul de la Moretti's cel care pretindea plata, sau doar un mesager? Putea fi el cumva unul dintre exponenții coloanei a cincea, racolați de Godfrey? Trude și Dolly erau singurele persoane de-acolo pe care le văzuse la față, pe care le întâlnise vreodată în carne și oase. Toate dosarele informatorilor se aflau probabil îngropate undeva în adâncul Arhivelor, dar aveau oare și fotografii atașate? Godfrey ar fi putut cu ușurință să-i prostească, făcându-i să creadă că ar fi mai simplu pentru naziști să îi recunoască, în cazul

invaziei, dacă ar avea la dispoziție niște fotografii de identitate. *Haide, Betty, zâmbește în obiectivul camerei.* Am o mică listă, se gândea Juliet. Și e timpul să o verific pas cu pas. Vânător, nu vânat, și-a repetat ea în gând.

Ideea de a-l găsi pe Godfrey devenea pentru Juliet prioritatea absolută. El ar ști desigur răspunsul la întrebările ei. El ar ști ce trebuia făcut. (*Trebuie să o lichidăm definitiv, din păcate.*) În fond, era bun la „curățenie".

Poate că toate discuțiile despre relocare la sfârșitul războiului fuseseră doar un tertip. Dacă, de fapt, Godfrey Toby se afla exact acolo unde fusese tot timpul? Ascunzându-se în văzul tuturor. În Finchley. Trăiește ca să mori, Godfrey.

*

Îndreptându-se spre metrou, Juliet a simțit un fior de frică, un instinct animalic care îi spunea că era urmărită. Când a privit în spate, nimeni nu părea să vină dinadins după ea. Constatarea nu a avut darul să o liniștească însă, întrucât se putea foarte bine să fie totuși urmărită de către o persoană care știa cum să nu se dea de gol.

Făcând un ocol, a ieșit din metrou la Regent Street și a pornit spre Oxford Street, cu gândul să se urce într-un tren, pe o altă linie. Până să ajungă acolo însă, a intrat într-un Woolworth's pe ușa principală și a ieșit prin spate, o fentă destul de rudimentară, cu scopul de a se descotorosi de orice posibil urmăritor. Era foarte

alarmată deja, iar când o femeie cam ponosită, eșuată deja între două vârste, s-a ciocnit de ea, abia a izbutit să își înăbușe un țipăt de spaimă. Femeia purta o basma dintr-o țesătură cu papagali verzi și galbeni, iar de braț îi atârna o geantă mare și jerpelită din piele artificială. Erau cumva galbenul și verdele cele două culori care nu trebuiau niciodată asociate – sau erau acestea roșul și verdele, de fapt? Mama lui Juliet avea o listă întregă de indicații pentru croitorie, cu ceea ce aveai voie sau nu aveai voie să faci – nu buline și dungi împreună, și așa mai departe –, pe care Juliet simțea că trebuia neapărat să și le amintească acum. Indiferent ce combinație era, basmaua arăta hidos. Iar geanta din piele artificială, care atârna de brațul femeii, era suficient de încăpătoare pentru a ascunde înăuntru o armă. Chiar și în paroxismul paranoiei care pusese stăpânire pe ea, Juliet își dădea seama că era o deghizare neverosimilă pentru un asasin. Se temea că deja imaginația începea să-i joace feste, împingând-o pe tărâmurile fabulației.

Juliet își închipuia ce teroare ar fi putut provoca dacă s-ar fi apucat să-și fluture revolverul în aglomerația de pe Oxford Street. Oricum, nu putea să împuște orice gospodină ponosită i-ar fi ieșit în cale – ar fi însemnat să nu mai termine niciodată. Nu își dăduse seama cât de multe femei de acest fel bântuiau pe străzile Londrei în timpul zilei. Cârduri de gospodine năvăleau în John Lewis, căutând mărfuri cu preț redus, toate îmbrăcate parcă în

uniformă, cu mantourile lor din gabardină lăbărțate și pălăriile oribil de demodate. Era din cauza războiului, se gândea Juliet, amintindu-și de soția ridată din fotografia pe care i-o arătase flamingo: războiul, da, a făcut din noi toți niște refugiați.

*

Când a venit metroul, s-a suit în vagon și s-a dat jos din nou, exact când se închideau ușile. Nu o urmărea nimeni și peronul rămăsese gol, niciun fel de gospodină ponosită nu se vedea nicăieri. Am devenit ridicolă, se gândea Juliet. Când a venit următorul metrou, s-a urcat în vagon și s-a așezat pe un scaun. Uitându-se afară pe geam, în timp ce trenul se punea în mișcare, l-a zărit fugitiv pe individul de la Moretti's – pielea ciupită de vărsat și ochii sticloși inconfundabili. Ședea pe o banchetă în fața unui afiș pentru Sanatogen Tonic Wine (pentru care el ca individ era o reclamă foarte proastă), cu umbrela neagră și mare înfășurată ca un toiag, lângă el. A salutat-o discret, în semn că o recunoscuse, însă era dificil de spus dacă fusese o amenințare sau doar un gest convențional. În ambele variante, a tulburat-o oribil.

Și apoi s-a întâmplat ceva și mai neliniștitor. Femeia de care Juliet se ciocnise în fața magazinului Woolworth's – basmaua cu papagali și geanta din piele artificială – a apărut ca din senin și s-a furișat pe banchetă lângă bărbatul de la Moretti's. Amândoi se holbau în

tăcere la Juliet, ca două suporturi laterale de carte rămase cu ranchiună pe un raft. Pe urmă, metroul și-a luat avânt în bezna tunelului și cei doi au dispărut din peisaj.

Cine *erau* ei? Vreo echipă încropită ca soț și soție? Ce naiba se întâmpla de fapt? Juliet n-avea idee. Rimează cu cheie, se gândea ea.

*

Aceeași ușă de stejar masiv la intrare, același ciocănel de alamă în formă de cap de leu. Juliet a recunoscut chiar și hortensia care creștea lângă poartă, deși nu avea flori încă, așteptând venirea primăverii. A ridicat capul de leu și a lovit energic cu el, de câteva ori, în lemnul de stejar. Nimic. A ciocănit din nou și a tresărit speriată, când ușa s-a deschis brusc. O tânără cam hărțuită, purtând un șorț cu volănașe și mânjită de făină pe un obraz, ca un clovn – prototipul perfect al feminității postbelice –, a spus:

— Oh, bună. Ce doriți, vă rog?

— Numele meu este Madge Wilson, a spus Juliet. Îi caut pe cei care locuiau cândva aici.

Din străfundurile casei, a venit un chirăit furios, iar femeia a râs, cerându-și scuze din priviri, și a spus:

— Ar fi mai bine să intrați.

(Dar eu sunt o necunoscută, se gândea Juliet. N-ai de unde ști că n-am venit de fapt să te omor.) Ștergându-se cu palmele pe șorț, femeia a zis:

— Îmi pare rău că arăt așa, dar e ziua când coc pâine.

Plină de încredere, a luat-o înainte prin vestibul, urmată de Juliet. Întorcând capul peste umăr, a zis:

— Numele meu e Philippa – Philippa Horrocks.

În casă, mirosea incontestabil a scutece ude și lapte acrit. Lui Juliet i s-a făcut greață.

Ușa de la living era deschisă, așa că a putut să arunce o privire înăuntru. Interiorul fusese redecorat de la ultima ei vizită aici. O fracțiune de secundă a avut senzația aiuritoare că se întorsese în trecut, stând așezată pe stofa groasă de lână a canapelei lui Toby. (*Vreți să vă aduc o cană de ceai, domnișoară Armstrong? V-ar prinde bine? A fost pentru noi un șoc cam mare.*) S-a căznit să își pună stavilă gândurilor.

Când a intrat în bucătărie, a văzut și sursa chiraielilor – un băiețel furios, mânjit cu gălbenuș de ou, era ancorat strâns într-un scaun înalt pentru bebeluși.

— Timmy, a spus Philippa Horrocks, de parcă s-ar fi fălit cu el.

— Ce flăcău mic și voinic, a zis Juliet, înfiorându-se în sinea ei.

Majoritatea copiilor i se păreau cumva respingători.

— Vreți o cafea? i-a oferit Philippa Horrocks.

Nu se vedea și nu mirosea nimic în cuptor, a remarcat Juliet. Nici nu se zăreau pe undeva castroane, linguri sau cântare. Asta apropo de ziua de copt pâine. („Detaliile sunt totul", spunea Perry.)

— Nu, mulțumesc. De fapt, am venit să îi caut pe soții Hazeldine. Locuiau în această casă în timpul războiului. Erau prieteni de familie cu noi și voiam să iau legătura cu ei, ca să îi invit la cea de-a treizecea aniversare a nunții părinților mei. *Dacă spui o minciună, ai grijă să fie plauzibilă.*

— Perlă, a spus Philippa Horrocks.

— Poftim?

— Perlă. Știți, douăzeci și cinci de ani înseamnă argint, treizeci de ani – perlă.

— Da, da, a spus Juliet și s-a gândit: Parcă aș fi Godfrey Toby.

— Noi am avut aniversarea de lemn anul trecut. Cinci ani.

Și Philippa a clipit de câteva ori emoționată.

— Felicitări.

— Hazeldine, a zis Philippa Harrocks, gândindu-se chipurile profund. Sunteți sigură? Noi am cumpărat casa la licitație în '46, iar proprietarul, un bărbat, locuise aici ani de zile până atunci.

— Nu avea cumva numele de familie „Toby"?

— Nu. Îl chema Smith. (Bineînțeles, se gândea Juliet). Sigur nu vreți o cafea? Eu o să beau una.

— Oh, fie atunci, îmi forțați mâna. Două cuburi de zahăr, vă rog.

*

În afară de Timmy, mai erau gemenii, Christopher și Valerie, care începuseră școala în acest an și se descurcau

deja foarte bine cu Cartea Întâi din seria *Janet și John*. Tatăl lor, soțul Philippei, se numea Norman și era actuar. (Ce însemna actuar? se întreba Juliet. Semăna cu ceva de la grădina zoologică, rimând cu lopătar și furnicar.) S-au mutat aici din Horsham. Philippa era casnică, dar în timpul războiului fusese în WAAF[1] – cea mai frumoasă perioadă din viața ei! Nu reușea să se decidă dacă să sădească gura leului ori begonii în parcela cu flori de vară.

— Te pricepi cumva la grădinărit, Madge?

— Oh, eu aleg begoniile. De fiecare dată, a spus Juliet.

Zilnic, cred, sute de oameni mor de plictiseală, se gândea ea. Și-a terminat cafeaua – era Camp dintr-o sticlă, fiartă într-o cratiță cu lapte condensat Carnation. Era de-a dreptul scârboasă.

— A fost foarte bună! Îmi pare rău, dar acum chiar trebuie să plec.

A fost condusă afară la fel de politicos cum fusese condusă înăuntru. Timmy, eliberat din sclavia lui, era ținut sus în brațele Philippei Horrocks. Avea obrajii roșii, ca două mere lucioase și tari.

— Îi ies dinții, a râs Philippa. Regret nespus că n-am putut să te ajut, Madge. Le urez părinților tăi o petrecere minunată de aniversarea nunții lor.

---

[1] Acronim pentru *Women's Auxiliary Air Force*.

— Mulțumesc. Apropo, a zis Juliet, oprindu-se lângă poartă, lângă hortensie. Florile de-aici vor fi roz. Știi cum să le faci albastre?

— Nu, a spus Philippa Horrocks, nu știu, dar Juliet a plecat, fără să-i mai spună secretul culorilor.

*

Juliet a mai zăbovit un timp la colțul străzii, verificând din când în când dacă intra sau ieșea cineva din casă. Nimic. Nimeni nu a venit, nimeni nu a plecat; de parcă o vrajă a somnului i-ar fi adormit pe toți locuitorii acelei străzi.

— Iris! Tu ești? a rostit tare cineva în spatele ei.

A fost așa un șoc pentru Juliet, încât a crezut că avea să pice moartă exact acolo, pe străzile cartierului Finchley.

— Iris Carter-Jenkins! Cine ar fi crezut că o să ne întâlnim aici!

— Doamna Ambrose, a spus Juliet. Ce mult timp a trecut de când nu ne-am mai văzut.

*

— Nu știam că Finchley e un loc de predilecție pentru tine.

— Am fost în vizită la o prietenă, a răspuns Juliet. Dar parcă trebuia să vă fi mutat în Eastbourne, doamnă Ambrose – sau ar trebui să vă spun doamna Eckersley acum?

— Florence, e de ajuns.

Doamna Ambrose purta o pălărie acoperită cu pene. Penele erau de un albastru intens, însă Juliet presupunea că proveneau mai degrabă de la vreo găină și că fuseseră vopsite decât că ar fi fost recoltate de pe trupul rebel al vreunui pescăruș albastru sau al vreunui păun. Juliet se întreba dacă doamna Ambrose – pasionată cum era de pălăriile lucrate acasă – nu omorâse și jumulise cu mâinile ei orătania. (Femeia e zbârlită toată.)

Putea fi această apariție ca din senin a doamnei Ambrose într-adevăr o coincidență? Întâi Godfrey Toby, apoi doamna Ambrose. (Îi venea greu să și-o imagineze sub un alt nume.) Ce spusese Perry despre coincidențe? Oh, da – „Să nu crezi niciodată în coincidențe". Cine urma să mai sară la lumină din cutia în care se considera că era ferecat trecutul? se întreba Juliet. Totuși, nu exista niciun motiv ca Godfrey și doamna Ambrose să se fi întâlnit vreodată în timpul războiului! Singura posibilă conexiune dintre ei era Juliet. Un gând ce nu avea darul să îi aline nervozitatea. Ba dimpotrivă, de fapt.

— Eastbourne nu mi-a priit, a spus doamna Ambrose. Am nevoie de un pic de viață în jurul meu. Am deschis o prăvălioară cu lâneturi exact un pic mai încolo, pe Ballard Lane – mă ocup de afacere împreună cu nepoata mea Ellen. (Oare câte nepoate avea de fapt femeia asta? se întreba Juliet. Și câte dintre ele erau reale?) Mergi la metrou? Ce-ar fi să te conduc până acolo?

De ce – ca să mă îndepărtezi de aici? se întreba Juliet, în timp ce doamna Ambrose, luând-o de braț, o ducea ca un temnicer spre stația de metrou, sporovăind tot drumul despre firul merinos și mohair sau despre cât de bună era lâna Patons în comparație cu lâna Sirdar. Pe Juliet o durea brațul de-a binelea când a ajuns pe peronul stației. Oare doamna Ambrose mai lucra pentru Security Service? Părea plauzibil, existase întotdeauna un mare grad de ambiguitate în privința ei, chiar și numele ei de cod părea să sugereze asta. „Eckersley", pe de altă parte, nu indica nimic dincolo de nepoate și prăvălii de lâneturi. Se întrebase întotdeauna, desigur, pe cine slujea de fapt doamna Ambrose. *Știi că ai de-a face cu un bun agent atunci când nu îți poți da seama de partea cui este.*

*

Fata de la recepție, la Schools, doar a arcuit o sprânceană disprețuitor când a văzut-o intrând pe Juliet.

— M-a căutat cineva? a întrebat Juliet.

— Toată lumea, a spus fata, ridicând din umeri de parcă ea era prea neînsemnată ca să știe.

— Am fost să mă documentez în diferite locuri, dacă tot nu m-ai întrebat. Pentru programul *Privind la lucruri.*

— Și la ce ai privit? a întrebat fata cu indiferență.

— Finchley.

Fata i-a aruncat o privire și s-a încruntat.

— Finchley?

— Da, Finchley, a spus Juliet. Teribil de interesant.

*

— Și totul este trecător, de fapt, nu-i așa? reflecta Juliet, destul de abătută, bând o cafea cu Prendergast.

Fusese inițial o discuție destul de veselă despre informațiile culese într-o clasă la școală pentru un program la Seniori intitulat *Vreți să vă fac cunoștință?*, însă analizând pe urmă varianta unei emisiuni *Vreți să vă fac cunoștință cu Thomas Morus?*, căzuseră cumva într-o neagră melancolie.

— Oamenii ajung din păcate victimele dogmelor și doctrinelor...

— Victimele „ism"-elor, a spus Prendergast, scuturând trist din cap.

— Exact. Fascism, comunism, capitalism. Pierdem din vedere idealul care le-a propulsat în centrul atenției, dar cu toate acestea milioane de oameni mor apărând – sau atacând – acele convingeri.

Juliet se gândea la fugarul flamingo. Pe unde era oare?

— Sunt oameni care mor pentru capitalism? a întrebat curios Prendergast.

— Eh, oamenii au murit dintotdeauna lăsându-se exploatați în munca lor de interesele altor oameni. Și așa a fost încă din vremea faraonilor și mai dinainte chiar, presupun.

— Adevărat, adevărat. Foarte adevărat.

— De fapt, la ce se reduc toate astea în ultimă instanță? Iar religia poartă cea mai mare vină, desigur. Scuze, a adăugat ea, amintindu-și de chemarea lui de „metodist". (Deși cum ai putea uita asta?)

— Oh, nu-ți fă griji pentru mine, domnișoară Armstrong, a spus el, ridicând din nou mâna cu un gest papal, de data asta indicând o dezlegare. Ce rost mai are credința dacă nu poate face față unei provocări?

— Doctrinele sunt doar un refugiu, totuși, nu-i așa? Dacă ar fi să admitem că în esență nimic nu are sens, că noi doar *atribuim* înțeles lucrurilor, că nu există de fapt adevăr absolut...

— Am fi cuprinși de deznădejde, a rostit încetișor Prendergast, trăsăturile lui de buldog pleoștindu-se de tot.

— *L'homme est condamné à être libre*, a spus Juliet.

— Din păcate, franceza mea e cam rudimentară.

— Omul este condamnat să fie liber.

— Vorbim aici despre existențialism? s-a interesat Prendergast. Mă refer la francezii aceia.

Vreți să faceți cunoștință cu Sartre? se gândea Juliet. Nu făcuseră subiectul acesta. Prea dificil pentru Seniori – pentru oricine, de fapt. *Huis Clos. No Exit*, așa au tradus titlul în engleză. Piesa fusese difuzată pe BBC 3 după război. Alec Guinness și Donald Pleasence. Fusese destul de reușită.

— Nu. Nu existențialism, nu chiar. Mai degrabă bunul-simț, a spus Juliet, evitând „ism"-ul pragmatismului, ca să-l îmbuneze pe Prendergast.

I-a acoperit mâna cu palma lui, un gest de duioșie.

— Cu toții am umblat prin valea umbrei morții. Ești deznădăjduită, domnișoară Armstrong?

Nicidecum. Uneori. Foarte des.

— Nu, deloc, a spus ea. Și oricum, dacă totul este fără sens, la fel e și deznădejdea, nu?

— Deznădejdea te poate descumpăni, totuși, destul de mult, a spus el. Toate gândurile și așa mai departe.

Au tăcut amândoi, fiecare reflectând la starea lui de dezorientare sufletească sau de altă natură. Binișor, Juliet a mutat laba grea a lui Prendergast de pe mâna ei, iar el s-a dezmeticit și a spus:

— Mi s-a părut că Socrate a picat la fix, cum s-ar spune.

Închideau deja cercul, intuia Juliet, revenind la *Vreți să faceți cunoștință?* Era un titlu edificator pentru un program de emisiuni despre personalități istorice. Oricum altceva decât *Ai întâlnit vreodată?* de la Juniori. (*Ai întâlnit vreodată un pompier? Ai întâlnit vreodată o infirmieră?*) Și așa mai departe.

— Da, a mers foarte bine, i-a dat ea dreptate.

— Era destul de radical în anumite privințe, așa-i? a spus Prendergast. Seniorii se pare că au reacționat bine la asta.

— Sunt la vârsta când încep să gândească singuri, a spus Juliet.

— Până ca „ism"-ele să intre pe fir.

— Mie mi-a plăcut Charles Dickens, a spus Juliet. Michelangelo a fost „dezamăgitor". Profesorii au spus că broșura care a însoțit emisiunea nu avea suficiente imagini și am impresia că aici a fost problema, într-adevăr. Christopher Wren a mers destul de bine. A avut Marele Incendiu din Londra, desigur. Dezastrele prind întotdeauna la ei.

— Florence Nightingale? a întrebat Prendergast.

— Subțire de tot.

— Chaucer?

— Plictisitor. Așa zic Seniorii. Profesorii se pare că n-au avut nicio opinie despre el.

— Oliver Cromwell?

— Eu l-am scris pe-ăsta, a spus Juliet.

— Da? Oh, excelent, a fost *foarte* bun.

— Spuneți doar așa, presupun.

— Ești nostimă, domnișoară Armstrong.

Era un compliment sau o insultă? N-avea nicio importanță, oricum. N-a mai apucat să evoce alte emisiuni, fiind întreruptă de Daisy, care a apărut subit lângă ea. Fata asta umbla parcă pe rotile silențioase. Fața ei era o mască tragică.

— S-a întâmplat ceva rău, Daisy?

— Regret îngrozitor să vă deranjez, domnișoară Armstrong, dar trebuie să vă dau vestea proastă imediat.

— Ce e? a întrebat Juliet, un pic impacientată.

Era călită la veşti proaste – doar nu degeaba trecuse printr-un război. Nu acelaşi lucru se putea spune despre Prendergast, care a dus repede mâna la gură, anticipând vreo nouă urgie.

— Domnişoara Timpson, a spus Daisy, făcând o pauză dramatică, aşa cum procedase anterior Fetiţa bolnavă de lepră.

— A murit? a ghicit Juliet, stricându-i lui Daisy momentul culminant.

— A murit? a repetat Prendergast înspăimântat.

— Arăta destul de rău, ce-i drept. Am fost aseară la ea, a spus Juliet.

— Biata Joan, a zis Prendergast, scuturând din cap cu un aer stupefiat. Credeam că s-a dus să îi scoată un mont. Sper că a ajuns acum într-un loc mai bun.

— Este ceea ce ne rămâne să nădăjduim, a spus Daisy, pe un ton grav.

Un antreprenor de pompe funebre ar angaja-o pe loc.

La naiba, se gândea Juliet. Acum, din păcate, va trebui să ducă ea până la capăt *Viețile din trecut*. Nu se simţea în stare să facă faţă întregii dinastii Tudor, toţi veşnic ocupaţi ba să bage în pat pe careva, ba să taie capul cuiva.

— Trebuie să plec, a spus ea, lăsând-o pe Daisy cu Prendergast. (Sau poate invers.)

Juliet regreta acum că îi dăduse lui Joan Timpson nişte struguri second-hand, i-ar fi dus ceva neîntinat dacă ar fi ştiut că aceea avea să fie ultima ei cină

pe pământ. Cu excepția personalului medical din spital (și poate nici aceia chiar), Juliet era probabil ultima persoană cu care Joan vorbise.

— Ce drăguț, spusese ea, luând un bob de pe ciorchine.

În loc de *adio*, niște cuvinte frumoase.

*

Juliet s-a întors în sanctuarul biroului ei ca să se gândească bine la toate. La Godfrey Toby, la doamna Ambrose și la flamingo. Exista oare o legătură între dispariția cehului și reapariția lui Godfrey?

Flamingo își luase zborul, dar unde aterizase? Oare flamingii zboară de felul lor? În imaginația ei, erau niște păsări sedentare la sol, însă cunoștințele ei despre ornitologie rămâneseră aceleași ca pe vremea când Perry Gibbons încerca să o inițieze.

Uite-l, vorbești de lup și lupu-i la ușă! Ca și cum, prin simplul fapt de a se gândi la el, îl făcuse să se materializeze aievea. Trecea prin dreptul ușii deschise a biroului ei, însoțit de Daisy Gibbs. Ce făcea el aici, pe partea lor de stradă? O căuta cumva pe ea?

Fantomele trecutului începeau să se adune. Perry, Godfrey, doamna Ambrose. Confreria trecutului. Cine urma în continuare? Nu Cyril, spera ea.

Daisy și Perry au trecut mai departe, fără să arunce vreo privire în biroul unde era ea. Juliet s-a simțit umilită,

deși răsufla ușurată că scăpase. Ce ciudat cum în sufletul unui om pot coexista două sentimente absolut contrare, o discordanță emoțională tulburătoare. A avut o ciudată strângere de inimă văzându-l. Ținuse la el. Fusese fata lui. Cititorule, nu m-am măritat cu el, a spus ea în gând.

*

Peste câteva minute, Daisy a venit înapoi pe coridor, fără Perry. A bătut la ușă.

— Te văd, s-a rățoit Juliet. Nu-i nevoie să mai bați la ușă.

— Am niște corespondență – Profesorii – vrei să răspund eu?

— Da, te rog, parcă am stabilit deja lucrul ăsta. Ce caută Perry Gibbons aici?

— Domnul Gibbons? Oh, domnul Prendergast îl ia cu împrumut de la *Ora copiilor*, ca să facă *Observatorul nostru* la noi. Iulius Cezar – trecând Rubiconul, *alea iacta est* și toate astea. Zarurile au fost aruncate...

— Știu latinește, mulțumesc, Daisy.

Lui Juliet i-a revenit în minte pe neașteptate o amintire – una dintre „expedițiile" lui Perry la St. Albans (Verulamium – la început, Juliet crezuse că era ceva legat de viermi), într-o după-amiază umedă, ca să vadă o vilă romană. *O pardoseală cu mozaic foarte bine păstrat. Dedesubt este hipocaustul.* Hypocaustum *din greaca veche...*

Fusese supărată pe el, dar acum nu mai ținea minte din ce motiv.

— L-ai întâlnit pe domnul Gibbons? a întrebat Daisy.

Juliet a sesizat respectul din vocea ei. *Vreți să faceți cunoștință cu Perry Gibbons?* Da, ar fi un subiect foarte interesant pentru o emisiune.

— De vreo două ori, parcă.

— E un om foarte cult!

— Uneori, nu-i bine nici să știi prea multe, Daisy.

— Apropo, înmormântarea domnișoarei Timpson este luni. Departamentul trimite o coroană. (Daisy zăbovea. Juliet aștepta.) Contribuim și noi.

— Cât? a întrebat Juliet.

— Cinci șilingi fiecare.

Părea cam mult, dar nu era indicat să stai la tocmeală pentru o coroană funerară, se gândea Juliet. Oftând, a deschis poșeta și a numărat două monede de câte o jumătate de coroană în palma lui Daisy, roz și curată ca o lăbuță de pisoi.

— Știi de ce boală suferea? a întrebat Daisy, cu aerul cuiva care *știa*.

— Nu. Tu știi?

— Da, a spus Daisy. Mi-a spus domnul Lofthouse.

— Charles? a zis Juliet și a așteptat, deși n-a mai urmat nimic. N-ai de gând să-mi spui și mie? i-a dat ea ghes.

Oh, se gândea ea, să nu-mi spui că s-a înecat cu o boabă de strugure.

— Ba da. Tumori. Peste tot. (Rimează cu rumori, se gândea Juliet). Dar a dus boala pe picioare cu stoicism.

— Nu folosi clișee, Daisy. Ar fi sub demnitatea ta.

— Ai dreptate.

— În fine, a zis Juliet. Dau o fugă vizavi. Să fac niște copii.

Roneo, șapirograful lor, își dăduse duhul. „Oh, Roneo, Roneo, unde ești tu?" spunea una dintre secretare (cam prea frecvent), iar Juliet se gândea furioasă – de ce toată lumea interpretează greșit replica aceea? Odată cu trecerea anilor, ajunsese să aibă un fel de simț al proprietății asupra acelor cuvinte.

De câteva zile așadar, de fiecare dată când voiau să copieze ceva, trebuiau să se ducă dincolo, la Broadcasting House. Tuturor le convenea așa, fiindcă puteau să își ia câte o mică pauză. Ar fi putut trimite un „băiat", desigur, dar de ce să nu profite de ocazie.

— Pot să mă duc eu la BH în locul tău, s-a oferit Daisy. Sunt sigură că ai lucruri mult mai importante de rezolvat.

— Nu, deloc. Mă duc eu.

— Oh, lasă-mă pe mine.

— Nu.

Nu mai era mult, și Daisy ar fi fost în stare să o trântească la pământ ca să îi smulgă teancul de hârtii

din mână. Majoritatea erau foi goale. Juliet nu se ducea la Copiator. Se ducea la Concert Hall, ca să asculte o înregistrare cu BBC Dance Orchestra. Îl cunoștea pe producător. Bufetiera le-a adus ceai, dar au refuzat biscuiții ei simpli, preferând prăjitura cu fructe pe care o făcuse soția producătorului. Era un om foarte plictisit de viață, dar în fond la fel era și Juliet. Se sărutaseră odată, foarte fugitiv, mai mult un gest din solidaritate decât din pasiune.

*

Când s-a întors de la Concert Hall, Juliet a simțit că atmosfera era apăsătoare.

— S-a întâmplat ceva? a întrebat-o pe Daisy.

— L-au dat afară pe Lester Pelling, a spus ea. Asta ne mai lipsea, după vestea oribilă despre domnișoara Timpson.

— L-au dat *afară*?

— I-au tras o săpuneală de mama focului. Domnul Fairbrother – Morar, Primul Șerb și (clandestin) Bucătăreasă – îl ții minte?

— Da.

— Bun, se pare că a înjurat în timpul emisiunii, a zis Daisy, coborând apoi vocea și șoptind indignată: un cuvânt foarte *urât*.

— *Să-mi bag?*

Daisy a clipit de câteva ori.

— N-a fost vina lui Lester, a zis Juliet. Și nu există nicio dovadă că ar fi înjurat careva. Nu există înregistrare. Textual.

— Păi, Lester a recunoscut că el știa, a spus Daisy, ridicând din umeri, cu un aer destul de justițiar.

— Oh, pentru numele lui Dumnezeu.

*

— L-ai văzut pe Lester? l-a întrebat Juliet pe Charles Lofthouse.

— Pe cine?

— Lester. Lester Pelling. Băiatul pe care l-au dat afară.

— Era un „băiat"? Eu credeam că era tehnician la redacția Juniori.

— Da, așa e, a spus ea răbdătoare.

— Plângea, a zis Charles Lofthouse. Totuși, cineva trebuia să poarte vina, presupun. Băiatul a fost mielul nostru jertfelnic.

— Are un nume, a zis Juliet.

Îl cheamă Lester. Și vrea să fie producător. Și tatăl lui e un nemernic. Și a plâns. Lui Juliet i se frângea inima de durere gândindu-se. *Huis Clos*. Fără ieșire. El nu e mort, și-a repetat ea în gând.

— Prendergast a încercat să-l salveze, firește, a spus Charles. (Prendergast, cumsecade ca întotdeauna, se gândea Juliet.) Știi ce spune Walpole.

Nu, evident, nu știa ce avea Walpole de spus apropo de un tehnician de la redacția Juniori. Cât venin poți să ai, se gândea ea. Ca o viespe schilavă și rea. Îi venea să-l strivească definitiv ca pe o muscă. Probabil că ar fi trebuit să-i fie milă de el, din cauza piciorului și așa mai departe, însă el scăpase cu viață, pe când alții nu. O persoană de care ea fusese cândva foarte legată murise la Café de Paris în acea seară, iar Juliet văzuse cu ochii ei, la morgă, consecințele carnajului, așa că, zău, un picior părea un preț mult prea mic.

— Nu, ia să vedem, Charles, ce spune Walpole? a zis ea cu lehamite.

— Lumea este o comedie pentru cei care gândesc și o tragedie pentru cei care simt, a zis el, umflându-se în pene de erudiția lui.

Fräulein Rosenfeld a trecut pe lângă ei târșâindu-și picioarele, cu brațele încleștate peste „Germana de nivel mediu", de parcă ar fi fost o plută de salvare.

— E adevărat că biata Joan s-a prăpădit?

— S-a dus și niciodată nu va mai reveni, a spus Charles Lofthouse.

Un băiat dădea târcoale stângaci.

— Domnișoară Armstrong?

— Da.

— A venit asta pentru dumneavoastră, și a întins spre ea o bucată de hârtie – nici măcar nu era un plic, se gândea ea –, însă a fost interceptată de Charles, care a smuls-o din mâna băiatului și a citit cu voce tare:

— *Ne întâlnim afară*. Semnat *RH*. Ce viață misterioasă ai, a spus el.

— Nici pe departe, te asigur, a zis Juliet.

— Te însoțesc până la ușă, a spus Fräulein Rosenfeld.

Ce singură se simte, și-a dat seama Juliet, și cum se bucură pentru fiecare clipă petrecută lângă cineva.

— Poate mergem să bem ceva împreună într-o seară, după serviciu, Fräulein Rosenfeld, i-a spus Juliet.

— Oh, ce frumos ar fi, domnișoară Armstrong, a exclamat Fräulein Rosenfeld, cu un surâs radios. Mi-ar plăcea mult.

Cât de ușor poți să îi faci fericiți pe unii oameni, se gândea Juliet. Și cât de greu e să îi mulțumești pe alții.

*

— Pleci mai devreme, domnișoară Armstrong?

— Cu cincisprezece minute, Daisy, după ceas.

— Poate că ai programare la dentist, a sugerat Daisy.

— Poate că n-am.

*

Hartley o aștepta pe trotuar, afișând o nonșalanță arogantă, cu o țigaretă atârnându-i între buze.

— Ce vrei? l-a întrebat ea.

— M-am gândit că poate vrei să mergi la o vânătoare de flamingo.

Oare oamenii vânau flamingi? Era o pasăre căreia Juliet nu-i dăduse niciodată atenție, iar acum părea să

fie cocoțată la fiecare colț. Nu, nu cocoțată – flamingii nu stau cocoțați. Sunt prea mari, probabil. Și picioarele lor sunt prea lungi. Trebuie să ai picioare scurte ca să te cocoți undeva, fiindcă altminteri ți-ai pierde echilibrul, mai ales dacă ai avea o predilecție pentru a sta într-un picior. Juliet a oftat și s-a întrebat dacă nu avea să moară de-a binelea de atâtea gânduri câte îi treceau prin cap. Era cumva posibil? Și, atunci, ar durea oare?

*

— Vom reface traseul prietenului tău, a zis Hartley când au intrat în Strand Palace.

Fantomele nu lasă urme de pași, se gândea Juliet, însă uita că întotdeauna Hartley păruse să aibă relații apropiate cu fiecare angajat din fiecare hotel și restaurant din Londra – un derivat util al incomensurabilei lui jovialități și dărnicii aferente, presupunea ea.

— Nu există nimic ce nu poate fi aflat de la un ospătar șperțuit colosal. Trei penny per șiling, asta e regula mea. Faimosul *pourboire* al Broscoilor de vizavi.

— Presupun că nu suntem singurele persoane care îl caută, a spus Juliet.

— Baraje rutiere ale poliției. Pândari pe teren și Secția Specială pretutindeni. Monitorizăm aerodromurile, gările feroviare, porturile. Tacâm complet. Dar nicio dâră de vânat deocamdată. Îl caută ici, îl caută colo. Îl caută pe flamingo peste tot. Apropo, vor să vorbească cu

tine. Interogatoriul de rutină. Le-am spus că ești nevinovată de orice nelegiuire.

— Sunt.

— Și eu exact asta le-am spus.

Hartley a început cu portarul. Cei doi bărbați în haine cenușii și miezul sandviciului lor din flamingo nu dispăruseră în neant, sau nici măcar în vreun automobil de-afară, ci ieșiseră pe intrarea principală, de unde se duseseră „direct vizavi pe cealaltă parte a drumului, în Savoy", l-a informat portarul pe Hartley.

Omologul lui de la Savoy a salutat cu mâna la chipiu și a spus:

— Bun venit înapoi, domnule Hartley.

Întregul personal al hotelului părea să fie pe lista de informatori a lui Hartley, toți martori acerbi la evacuarea din obiectiv a cehului. Portarul și-a amintit de „un trio ciudat", iar în foaier un *concierge* a arătat drumul spre River Room și a spus că prada fusese „târâtă de mâini și picioare" într-acolo în jos pe scara de marmură. Un tânăr curier binevoitor („Ciudat mai arată amicii tăi") i-a dirijat spre lifturi.

— Am fost cândva cameristă într-un hotel, a spus Juliet în timp ce înaintau prin Savoy. Nu era ceva așa grandios ca aici, însă.

— Eu am avut petrecerea de nuntă aici, a spus Hartley.

Pentru scurt timp și în mod nepotrivit, Hartley fusese căsătorit cu o contesă poloneză. Motivele mirelui și miresei rămăseseră neclare.

— În asta constă diferența dintre mine și tine, a spus Juliet. Tu nu a trebuit niciodată să muncești pentru *pourboires*.

Pe coridor, s-a deschis o ușă de la o cameră de serviciu, iar Juliet a zărit în trecere lumea din spatele scenei – un perete strâmb cu tencuiala cojită și un covor jerpelit și jegos. Ușa a fost trântită imediat la loc.

Dâra „firimiturilor de pâine" i-a condus mai departe pe lângă o fată de la garderobă, care i-a îndrumat la scara pe care au coborât, apoi pe lângă sala de bal, spre River Entrance, unde un alt portar, de o categorie mai modestă decât colegii lui, apăra baricadele frontale. Oricum, cu o bancnotă de zece șilingi – un bacșiș ridicol de generos –, Hartley a scos de la el suficiente informații pentru a deduce că nu îi așteptase niciun fel de automobil în spatele hotelului și că „prietenii" lui se duseseră în Victoria Embankment Gardens.

— Păreau că se grăbesc să ajungă undeva, le-a spus el.

Cât de îndatoritori sunt toți acești martori, se gândea Juliet. Descriind minuțios coregrafia marii evadări! Aproape că ai putea crede că repetaseră totul de mai multe ori.

— Bun... a zis Hartley când au ajuns în Gardens, încercând să recompună evenimentele de ieri.

Privea, cumva în gol parcă, la monumentul de un erotism bolnăvicios, închinat lui Sir Arthur Sullivan.

— Lucrurile sunt arareori ceea ce par a fi, a murmurat el. *HSM Pinafore*, a zis Hartley, când Juliet s-a uitat întrebător la el. „Lapte smântânit deghizat în smântână." Îmi plac mult G & S. Mama mea...

Dar brusc a amuțit, holbându-se fix în depărtare, ca un mediu în transă comunicând cu morții.

— Ce? a insistat Juliet, iritată de această scenă teatrală, decupată parcă dintr-o operă comică.

Hartley a propulsat-o afară din Gardens, până pe Embankment.

— Ce vezi acolo? a spus el.

— Big Ben? a încercat ea. Camerele Parlamentului?

Pe jumătate construită, clădirea Festival Hall stătea ghemuită pe celălalt mal al Tamisei. Se părea că Londra avea să fie făcută din beton, acum. Juliet se gândea la arhitectul cu care fusese la Belle Meunière, în urmă cu două seri. Era un „brutalist", i-a spus el, iar pe moment ea a crezut că tipul se referise la caracterul lui.

— Nu, nu clădiri, a spus Hartley. Fluviul. L-au răpit probabil cu o ambarcațiune de la unul dintre debarcaderele de pe Embankment. De-asta nu l-au prins la blocajele rutiere. Și nici în porturi. L-au scos așa, până în estuar, și pe urmă l-au transferat, probabil, pe un alt vas. Iar de-acolo, direct în Franța, sau Olanda. Sau în Marea Baltică. Dus a fost! E mâna rușilor, presupun, a spus el mofluz.

— Mda, e o teorie, dar nu neapărat și o concluzie, a spus Juliet.

În fond, așa dispăreau oamenii din istorie. Nu erau șterși fără urmă din manuale, ci se găseau *explicații* pentru dispariția lor. Dar dacă fugise de bunăvoie? Decisese, poate, că nu voia să aparțină niciuneia dintre părți.

Au rămas amândoi tăcuți câteva momente, contemplând apele cafenii ale Tamisei. Câte nu văzuse și fluviul acesta de-a lungul anilor!

— Sau americanii, a spus Juliet. Ne-au luat-o înainte, temându-se că e posibil să nu li-l mai dăm deloc. O supoziție nu tocmai neîntemeiată, de fapt.

— Yankeii? a întrebat Hartley, pe un ton gânditor. Oh, nu-mi pot imagina așa ceva. Nu există nicio dovadă în acest sens, nu? Deși, dacă îți pui în minte, poți face ca orice chestie să treacă drept o dovadă, desigur. Apropo de yankei – bem și noi ceva la American Bar? Cred că soarele este deasupra vergii, vorba marinarilor.

— N-a ajuns încă acolo.

— Bun, dar tot e undeva, a zis Hartley. Moscova, să zicem.

*

— Știi cumva dacă Perry mai lucrează pentru Security Service? a întrebat Juliet, după ce se instalaseră cu câte un pahar de băutură în față.

Li se oferiseră cele mai bune locuri din bar, barmanul arătându-se foarte reverențios față de Hartley, de parcă ar fi știut că avea de-a face cu un VIP.

— Perry? a spus Hartley. Perry Gibbons? N-am de unde să știu. Deși, de fapt, nimeni nu *pleacă* vreodată de tot, așa-i?

— Eu, da.

— Da? Și totuși iată-ne împreună aici.

— Iar toată chestia asta cu *Ora copiilor* ar fi o acoperire bună, a spus Juliet, ignorând remarca lui.

— Păi, toți avem o fațadă, a zis Hartley. Tu n-ai?

Pregetând câteva clipe, Juliet a decis totuși ca până la urmă să îi arate lui Hartley biletul. Avea nevoie de cineva care să scormonească prin Arhive, or, Hartley era singura persoană, dintre cunoștințele ei, care ar fi putut să facă acest lucru.

— Am primit un mesaj, a spus ea.

— *Vei plăti pentru ceea ce ai făcut*, a citit Hartley cu voce tare, iar apoi s-a uitat la ea curios. Ce-ai *făcut*?

— Greu de spus. Nimic, din câte pot aprecia eu. (Nu era adevărat!) Cred că s-ar putea să aibă legătură cu reapariția lui Godfrey.

— Bătrânul Toby Jug. Îi ești datoare cu ceva?

— Nu, deloc. Dar m-am gândit că poate informatorii lui, știi? M-am întrebat dacă nu au aflat poate ceva despre operațiune și acum vor să se răzbune în vreun fel.

— Doar nu te referi tot la exponenții „coloanei a cincea", sper?

— Ba da, exact la ei. N-ai putea să te uiți tu în Arhive, să vezi dacă nu au niște adrese menționate în dosare?

— De ce nu vorbești cu Alleyne? Poți să-l întrebi pe el despre Perry, bătrânul Toby Tug și tot felul de prostii dintr-astea, dacă vrei, a zis el, dându-i înapoi bucata de hârtie. Doar ai fost „fata" lui Alleyne, nu?

— Ba nu, dimpotrivă.

*

— Nu te uita acum, a spus Hartley când au ieșit din Savoy și au pornit pe Strand, înspre Trafalgar Square. Am impresia că ne urmărește cineva.

— E cumva un tip ciudat la înfățișare? a întrebat Juliet. Foarte scund, cu pielea ciupită de vărsat, cu un ochi șui? Și cu umbrelă? Sau o femeie cu basma pe cap și cu o geantă mare în mână?

— Nu, a spus Hartley. Nimeni de acest fel.

*

Juliet auzea pe cineva cântând *I Know Where I'm Going*[1], în timp ce mergea pe coridor înapoi spre biroul ei. Un contralto cam chinuit, repetând probabil pentru *Singing Together*.

---

[1] „Eu știu unde merg", baladă scoțiană tradițională.

— Când aud cântecul ăsta, întotdeauna mă gândesc – „Oare?", a spus Daisy, ivindu-se ca din senin lângă Juliet.

Fata asta ar fi foarte potrivită ca asistentă de magician.

— *Oare*, ce? a întrebat nedumerită Juliet.

— *Oare* chiar știu unde merg?

— Și știi?

— Sigur că da, a spus Daisy. Întrebarea este de fapt: „Știi unde ai fost?"

— Și unde ai fost?

— Am fost să-l ajut pe Perry – la emisiunea *Observatorul nostru*. (Își spun pe nume acum, a remarcat în gând Juliet. Perry și-a găsit o altă fată.) Am făcut repetiție. *Și astăzi, la Idele lui Marte, suntem aici în Senat, așteptând sosirea lui Iulius Cezar. Uite-l pe Brutus, iar acolo îl zăresc pe Marc Antoniu.*

— Oh, ce palpitant.

— Ești sarcastică.

— Sunt.

— Nu contează, eu sunt entuziasmată, a spus Daisy, apoi a mers după Juliet până în birou.

Văzând că își pune mantoul pe ea, a întrebat:

— Dar, apropo, dumneata unde te duci, domnișoară Armstrong?

— Mă duc să mă documentez pentru *Privind la lucruri*.

— Oh, și la ce vrei să privești? a întrebat Daisy, un pic cam prea curioasă.

— La un magazin de lâneturi.

— *Privind la un magazin de lâneturi?* a spus ea, cam sceptică.

— Exact.

— Pot să vin și eu?

— Nu.

*

Am eu lista mea, se gândea Juliet. O listă de făptași, care s-ar putea foarte bine să fie clandestini și cărora nimeni nu le-ar simți lipsa vreodată. Oare doamna Ambrose ar trebui să figureze pe listă? Spunea doamna Ambrose adevărul? Avea ea într-adevăr un magazin de lâneturi inofensiv și era doar o coincidență că se întâlnise cu Juliet în Finchley? Sau făcea parte și ea din conspirația trecutului, care strângea cercul în jurul ei? *Toată gașca e prezentă.* Juliet fusese atât de dezorientată de subita reapariție a doamnei Ambrose în această dimineață, încât nici nu se gândise să o întrebe dacă nu știa poate cine putuse să îi trimită biletul acela. *Vei plăti pentru ceea ce ai făcut.* Era absolut sigură că nu-i era datoare cu nimic doamnei Ambrose.

Exista într-adevăr un magazin de lâneturi pe Ballards Lane și negreșit firma de deasupra vitrinei anunța clar „Eckersleys". Juliet a stat un timp ascunsă, urmărind ce se întâmpla acolo. *Observatorul nostru*, se gândea ea. A

intrat o femeie. După câteva minute, aceeași femeie a ieșit din magazin. Până aici, toate bune.

Clopoțelul de deasupra ușii a clincănit vesel când Juliet a intrat în magazinul de lâneturi, exact așa cum se cuvenea pentru a întâmpina un client, deși înăuntru nu era nimeni în spatele tejghelei pentru a vinde marfa.

Era incontestabil un magazin de lâneturi, se gândea Juliet, privind în jur la fagurele din rafturi de lemn care acopereau pereții, unde vedeai adunate, ca niște albine, gheme de lână cu firul de diferite grosimi. Toate la un loc asigurau o izolare fonică destul de bună. Era exact genul de prăvălie de unde Philippa Horrocks, dacă o asemenea persoană exista aievea, ar veni să cumpere lână ca să îi tricoteze prichindelului Timmy un pulover cu model norvegian.

Existau acolo andrele de toate mărimile și formele. Oare cât de letală putea fi o andrea de tricotat? se întreba Juliet. Exista o casă de bani, mare cât o orgă de biserică, și o tejghea făcută din sticlă, care arăta exact așa cum își imagina Juliet că putea fi sicriul Albei-ca-Zăpada. Fără fete oropsite sau mere otrăvite, în schimb măruntaiele erau alcătuite din rafturi de lemn drepte, pe care se aflau ațe de brodat, nasturi și o sumedenie de articole de mercerie.

Juliet a deschis și a închis ușa din nou de câteva ori ca să atragă atenția. Clopoțelul, deloc vesel acum, se zgâlțâia violent, protestând împotriva acestui asalt.

Prăvălia era un paradis al hoților, dacă erai genul de hoț care umblai după andrele circulare și lână cu fir de grosimea 4. De fapt, aveai destul de multe lucruri la care să privești într-un magazin de lâneturi. Ar putea ieși o emisiune surprinzător de bună pentru Schools. Ai putea începe de la oi, tunsul lor și așa mai departe. Apoi, mieii. Lui Prendergast, i-ar plăcea așa ceva.

— Vine cineva și aici? a strigat Juliet.

Poate că nu era nimeni acolo. Sau poate că doamna Ambrose zăcea moartă în dosul prăvăliei. O draperie groasă forma o baricadă în calea acestui misterios tărâm, iar Juliet tocmai se întreba dacă nu era mai bine să investigheze dincolo de acea cortină, când o femeie cu părul coafat într-un permanent mărunt s-a ivit din spatele draperiei. Se mișca dificil, din cauza sculului de lână, care îi ținea antebrațele imobilizate ca în niște cătușe. Lui Juliet i-a zburat gândul la Houdini. Chicotind veselă și întinzând brațele în față, de parcă ar fi vrut să fie arestată, femeia a zis:

— Puteți?

— Ce să pot?

— Să faceți ghemul, vă rog.

Juliet a oftat. Avea ocazia măcar să o interogheze pe îndelete.

— Dumneata ești Ellen? Ellen Eckersley? a întrebat ea, înfășurând lâna din scul într-un ghem, o competență neglijată de multă vreme.

Făcuse același lucru de nenumărate ori pentru mama ei.

— Da. Cum ați știut?

— Cred că o cunosc pe mătușa dumitale – doamna Eckersley. Florence.

— Tanti Florrie?

— E aici?

— Nu, e plecată.

— Unde?

— Oh... undeva, a spus Ellen Eckersley evaziv.

Ce novice, se gândea Juliet. Nu a găsit nici măcar scuza că ar fi avut programare la dentist.

Colacul de lână a fost transformat în cele din urmă într-un ghem, iar Ellen Eckersley a fost eliberată.

— Voiați să cumpărați ceva? a întrebat ea.

— O să iau asta doar, a spus Juliet, apucând din fagure ghemul aflat cel mai la îndemână – un fir Aran crem. Bun, gata, am plecat, a spus ea după ce a plătit lâna. Spune-i doamnei Eckersley că am trecut pe-aici.

— Și cine să-i spun că a căutat-o?

— Oh, a zis Juliet cu dezinvoltură. Cineva din trecutul ei, e de ajuns.

*

Vechea casă a lui Godfrey părea nelocuită. Ferestrele cu perdele transparente priveau cu ochi goi spre Juliet. De dimineață, Philippa Horrocks păruse foarte teatrală

și nesigură pe ea. Poate dacă o punea la încercare din nou, avea să clacheze până la urmă. Însă de data asta, n-a mai venit nimeni la chemarea ciocănelului în formă de cap de leu.

În schimb, un bărbat, destul de vârstnic, a ieșit din casa de alături și a spus:

— Bună, dragă, pot să te ajut cumva?

Avea un secator în mână, cu care s-a apucat să ciuntească la întâmplare dintr-un tufiș.

— O căutam pe doamna care locuiește aici – Philippa Horrocks.

Bătrânul s-a oprit cu secatorul în mână.

— Nu cred că vreo persoană cu acest nume locuiește aici, dragă.

El juca rolul bătrânelului cumsecade în această scenă, se gândea Juliet. Tânăra gospodină hărțuită de treburi, vânzătoarea cam distrată din prăvălia cu lâneturi. Toți reali și veridici. (*Este important să nu cazi pradă iluziilor și nevrozelor*, spunea Perry.)

Un bărbat cu un câine, un prepelicar inofensiv, a trecut pe stradă, și i-a salutat pe amândoi, cu mâna la pălărie. Exista întotdeauna un bărbat cu un câine, era o componentă esențială a întregului.

Și locul meu în scenariu? se întreba Juliey. Tânăra eroică în primejdie? Sau personajul ticălos din piesă? A băgat mâna mai adânc în buzunarul mantoului și a atins vârful ascuțit al unui mic ac de cusut, eliberat din

sicriul lui de sticlă. I-ai putea scoate ochiul cuiva cu așa ceva, se gândea ea.

— Casa aceea e goală de luni de zile, spunea bătrânelul cumsecade.

— Țineți minte să fi locuit aici cineva pe nume Godfrey Toby?

Bătrânul a scuturat din cap.

— Nu, îmi pare rău, dar n-am auzit niciodată numele acesta.

— Dar poate John Hazeldine, atunci?

— John? a făcut el, luminându-se la față. Ce băiat de treabă era John! Venea și tundea peluza, aici, la mine. Soții Hazeldine s-au mutat după război. Cred că au plecat în străinătate. În Africa de Sud, parcă.

— Mulțumesc.

— Cu plăcere, dragă.

Totul decursese ca un dialog aproape perfect, plauzibil sub toate aspectele, reflecta Juliet, în timp ce se îndepărta. Și totuși.

Din nou, a zăbovit la colțul străzii. Casa bătrânului cumsecade și grădina din colț erau împrejmuite de un gard viu din lemn-câinesc foarte des, o ascunzătoare perfectă de unde o femeie, pitită acolo, să o poată vedea acum pe Philippa Horrocks năpustindu-se valvârtej pe stradă în jos, la cârma unui cărucior mare în care se găsea Timmy, în timp ce doi copii de vârstă școlară veneau țopăind în urmă, încercând să țină pasul cu ea. Ei erau

pesemne „Christopher și Valerie", se gândea Juliet. Când a ajuns la poarta casei ei, Philippa Horrocks abia își mai trăgea sufletul.

Bătrânul, nu prea cumsecade acum, postat încă la poarta lui, a zis:

— Ai întârziat. Ai ratat-o.

— Ce i-ai spus?

Dar bătrânul se mișcase probabil pe alee, apropiindu-se de casa lui, întrucât Juliet a prins doar un fragment din ceea ce se vorbea, deși era limpede că aveau o dispută apropo de cine spusese ce și cui. Puteau măcar să se fi pus de acord asupra versiunilor, se gândea Juliet. Niște amatori, peste tot. Căznindu-se să audă, Juliet a prins cuvintele „în străinătate" și „descotorosi de ea".

El s-a descotorosit de mine? se întreba Juliet. Sau *ei se vor* descotorosi de mine? Două timpuri gramaticale cu sensuri destul de diferite. Sau poate Godfrey Toby era cel de care se descotorosiseră. Sau Godfrey era cel care urma să se descotorosească de ea. Era ca la o complicată partidă de șah, însă Juliet nu cunoștea toate regulile și nici unde erau ceilalți pe tabla de joc. Era limpede că toți voiau să facă din ea un pion în această partidă. Dar eu sunt regina, se gândea ea. Pot să mă deplasez în orice direcție.

În drum spre metrou, a trecut din nou pe lângă prăvălia de lâneturi. Era întuneric înăuntru, iar în vitrină fusese lipit un anunț: „Magazinul se desființează – Vindem tot".

*

La Schools, totul era stins deja când Juliet a venit înapoi seara, însă nava-amiral de vizavi naviga vitejește înainte, cu toate luminile aprinse.

— Perry Gibbons e încă aici? a întrebat-o ea pe fata de la recepție, în foaierul ca o catedrală al Broadcasting House.

Fata și-a consultat registrul.

— Așa cred, a spus ea, reticentă cu informațiile.

Avea o față cam pungită, de parcă toți cei care intrau pe ușă nu corespundeau standardelor ei. Aveau oare vreun incubator special undeva pe-aici, unde le creșteau pe toate secretarele astea îngâmfate?

Juliet aștepta ca fata să divulge mai multe. (*Uneori, a nu spune nimic poate fi arma ta cea mai puternică.*)

Secretara a capitulat.

— E încă la *Ora copiilor*, în studio. Știe că veniți?

— Da.

Bineînțeles că nu știa.

Deși Juliet susținea că știa cum să ajungă acolo, a fost chemat totuși un curier, care să o conducă la etajul trei. Au așteptat liftul lângă statuia Semănătorului sculptată de Gill, diseminând cultura sub grandioasa dedicație în piatră, închinată cu litere aurii acestui „Templu al Artelor și Muzelor". Existase întotdeauna o aură cvasi-religioasă în jurul Corporației. Broadcasting House era dedicată „Dumnezeului Atotputernic", ca și cum divinitatea ar fi

privit cu bunăvoință în jos, din nori, spre transmițători. Era oare și asta tot o fațadă părelnică?

A venit liftul.

— Domnișoară? a zis băiatul. Care studio?

*

Deasupra ușii, era aprinsă o lampă roșie, așa că Juliet s-a strecurat silențios în cabina de vizionare, sus deasupra studioului. Înăuntru mai era doar o femeie, pe care Juliet nu o văzuse niciodată. Femeia a salutat-o, mișcând scurt din cap.

Sub ele, o trupă de actori citea ceea ce părea a fi o dramatizare a Cavalerilor Mesei Rotunde. Juliet a rămas surprinsă văzând că unul dintre actori era Roger Fairbrother, care nu demult se făcuse de rușine. Se părea că aici nu aflaseră de gafele lui – deși poate că aflaseră, fiindcă femeia care stătea lângă Juliet, genul de persoană greu încercată în lupte, urmărea totul cu multă atenție, ca un uliu gata să se năpustească peste pradă. Juliet i-a oferit o țigară femeii cu alură rapace și amândouă au fumat apoi în tăcere. Într-un final, copiilor de pretutindeni li s-a urat noapte bună, iar Juliet i-a spus femeii – „Perry?" –, la care aceasta a ridicat din umeri, arătând în sus cu țigara.

Juliet a arcuit o sprânceană, cu un aer întrebător (*Uneori tăcerea* și așa mai departe), iar femeia în cele din urmă a vorbit.

— Biblioteca de muzică.

— Mulțumesc.

*

Juliet a urcat pe scara întortocheată până sus la etajul patru, deși nu era chiar așa de simplu de ajuns acolo. Planul construcției Broadcasting House era încâlcit, iar adesea, ieșind dintr-un lift sau de pe vreo scară, te trezeai pe un tărâm necunoscut. Acum, Juliet s-a trezit în fața unui studio de Teatru, la etajul șase, neavând habar cum nimerise acolo.

— L-ai văzut cumva pe Perry Gibbons? l-a întrebat ea pe un băiat care venea pe hol, însă trecuse de ora șase seara, așa că în mintea lui nu era decât cum să ajungă mai repede acasă.

Pe o altă scară pustie, a ajuns și mai sus. Domnițele din basme – sau tinerele din labirinturi – s-ar fi descurcat mai bine, se gândea ea. Nici țipenie de om nicăieri, deși parcă se auzea ceva, cineva – pași răsunând pe treptele de piatră. *Tac-a-tac.* Cuprinsă brusc de frică, Juliet a împins o ușă și a ieșit repede pe un coridor. *Moarte la Broadcasting House*, se gândea ea – unul dintre cele mai proaste filme pe care le văzuse vreodată. Val Gielgud, Directorul de la Teatru, îl făcuse și jucase în el în 1934. Un actor a fost sugrumat în timpul unei transmisiuni în direct. Era o idee bună de scenariu (se gândea la Roger Fairbrother), însă executată neconvingător.

Coridorul îngust și pustiu se încolăcea la nesfârșit în jurul corpului central unde erau studiourile. Juliet începea să se întrebe dacă nu avea să se întâlnească până la urmă cu ea însăși venind din cealaltă direcție. *Tac-a-tac.* Pantofii cuiva făceau așa? Putea fi un baston oare? Un baston din lemn de nuc, cu măciulie de argint? *Tac-a-tac.* Zgomotul a devenit mai tare, mai insistent.

Ieșind pe o altă scară, Juliet a ajuns pe neașteptate la Band Room, în vârful clădirii. *Tac-a-tac.* Mai aproape, acum. Ceva periculos vine încoace. *Trebuie să o lichidăm definitiv, din păcate.*

Nu era aprinsă nicio lumină roșie deasupra intrării în Band Room, așa că s-a strecurat înăuntru și a închis binișor ușa în urma ei. Încăperea era izolată fonic, prin urmare dacă venea cineva ca să îi facă rău, nimeni nu ar fi putut să o audă aici înăuntru. Bineînțeles, nimeni nu ar auzi-o nici dacă ar țipa. Cuprinsă de panică deja, bâjbâind cu degetele pe închizătoarea poșetei, a reușit să o desfacă și, tocmai când a apucat cu mâna tremurândă micul Mauser, cineva a deschis brusc ușa masivă a studioului. Se mișca lent, scârțâind, de parcă ușa însăși ar fi fost un actor prost într-un film polițist de două parale.

— Domnișoară Armstrong? Juliet? Te simți bine?

*

Perry! Ce surpriză bine-venită și reconfortantă era prezența lui aici. Slavă Domnului că nu apucase să scoată

revolverul din poșetă. Ce-ar fi zis Perry? Că și-a ieșit din minți, probabil. Nu i-ar plăcea să creadă așa ceva despre ea. Chiar și după atâta timp, prețuia mult opinia lui.

— Juliet, a zis el, cuprinzându-i mâinile între palmele lui. Ce mult timp a trecut! Am auzit că ai venit înapoi la Londra. Mă bucur nespus să te văd.

Ia te uită, se gândea ea, de când începuse el să se apropie fizic de oameni? Părea cu adevărat încântat să o vadă – simțea căldura sufletească în zâmbetul lui frumos. Fusese rănit, frânt, iar acum părea vindecat.

— Te-ai rătăcit? a întrebat-o el.

— Un pic, a recunoscut ea.

— Da, știu, clădirea asta e un coșmar, a râs el. Eu mă rătăcesc tot timpul. Pe mine mă căutai?

Au pornit spre lift împreună, iar coridoarele și scările păreau deja inofensive, grație prezenței lui. Și totuși. *Tac-a-tac.* Juliet a privit în jur cu nervozitate. Poate într-adevăr *își ieșise din minți.*

— Ai auzit și tu asta?

Perry a arătat în tăcere spre un om care mergea încet pe coridor, lovind în perete cu un baston alb. În ciuda ochelarilor cu lentile întunecate, puteai vedea în spatele lor opacitatea ochilor lui, pe măsură ce venea mai aproape.

— Pot să vă ajut? a întrebat Perry, atingându-l cu blândețe pe cot.

— Nu, mulțumesc, e în regulă, a spus bărbatul pe un ton cam acru.

A trecut pe lângă ei, tatonând drumul cu un ritmic *tac-a-tac* pe perete.

— Avionul lui a fost lovit de o bombă și a luat foc deasupra bazinului Ruhr, a spus Perry încetișor. Bietul om. Apare și el în *Mrs Dale's Diary*[1].

*

Perry a dus-o la Mirabelle, unde au comandat *Raie au Beurre Noisette* și *Tarte aux Pruneaux*. Și vin de Burgundia, o sticlă întreagă. Era îmbrăcat cu un costum de haine cu vestă, dintr-o stofă în dungi fine, foarte bine croit și scump desigur, și arăta destul de chipeș. Vârsta mijlocie îl avantaja. Puteam să mă fi măritat cu bărbatul acesta, se gândea Juliet în timp ce ciocneau paharele. Măcar aș fi mâncat bine, dacă nu s-ar mai fi întâmplat nimic altceva, deși „nimic altceva" ar fi fost probabil la ordinea zilei.

— E foarte plăcut să te revăd, a zis el. Te-am căutat în după-amiaza asta, vizavi. Trec Rubiconul acolo, cu o fată foarte entuziastă de la voi.

— Daisy.

— Da, se pare că are două surori pe care le cheamă Marigold și Primrose. Un buchet de flori[2], a râs el. Sau poate doar un mănunchi.

---

[1] Teatru radiofonic în serial, difuzat săptămânal de BBC în perioada 1948-1969.

[2] *Daisy* – margaretă, *Marigold* – crăiță, *Primrose* – primulă.

Râdea mai mult decât înainte, a remarcat ea, probabil fiindcă nu mai erau în timpul războiului. Sau poate fiindcă era mai împăcat cu el însuși. Juliet se gândea că, în cazul ei, lucrurile stăteau probabil exact invers, sub ambele aspecte.

— Da, știi, încerc să nu stau de vorbă prea mult cu Daisy. Nu vreau să o încurajez la taclale. Perry?

— Da?

— Voiam să te întreb despre ceva.

— Oh, ce anume?

— L-am văzut pe Godfrey Toby acum două zile.

Dacă zice „Cine?", se gândea Juliet, sau „Oh, bătrânul Toby Jug", îi torn în cap drojdia de la vinul de Burgundia.

Perry s-a salvat însă de la acest botez profan.

— Godfrey Toby? Doamne Sfinte, iată un nume din trecut. Ce mai face? Credeam că l-au transferat în altă parte. În dominioane. Sau la tropice.

— La tropice?

— Ori în Egipt, poate.

— Eu am auzit că la Viena, a spus Juliet.

Perry a ridicat din umeri.

— E tot una, nu crezi? Ideea e că altundeva. Nu în Anglia.

Juliet a scos biletul din poșetă și l-a împins pe masă spre el. Perry l-a citit în tăcere și s-a uitat întrebător la ea.

— Nu e scrisul lui Godfrey.

— Nu, bineînțeles. Dar știi al cui e?

— Nu, îmi pare rău.

— A fost predat la recepție, cu numele meu pe plic. De către un bărbat, care cred că mă urmărește. Sau o femeie, de asemenea, de fapt. Am impresia că lucrează în tandem. Mă întrebam dacă nu au vreo legătură cu informatorii lui Godfrey.

— Vecinii? a spus Perry și a zâmbit amintindu-și porecla și vremurile de atunci, ca și cum toți deveniseră inofensivi odată cu trecerea timpului. În niciun caz. De unde să știe ei cine erai tu – sau unde ești acum, bunăoară? Erai absolut anonimă pentru ei. Nu-i așa?

— Mi s-a părut cumva o coincidență, a spus Juliet. L-am văzut pe Godfrey întâmplător și, pe urmă, am primit biletul ăsta. Tu m-ai învățat să nu cred niciodată în coincidențe.

— Eu? a zis el râzând. Nu mai țin minte. Mă îngrijorează însă faptul că ar putea să te urmărească cineva. Cum arăta bărbatul acela?

— Scund, șchiopătează, pielea ciupită de vărsat, un ochi mai șui.

— Dumnezeule, parcă ar fi un personaj negativ din filme. Îmi amintește un pic de Peter Lorre.

Mergea și la cinema acum, se gândea ea. Și știa numele actorilor. Ce mult s-a schimbat totul. Oare ce altceva mai făcea el în prezent? se întreba Juliet.

— Și femeia. Mă gândeam la Betty, sau la Edith – pe ele nu le-am văzut niciodată la față.

— Pare improbabil. Negreșit, dacă ar fi ca totuși cineva să „plătească", din punctul lor de vedere, acela ar fi Godfrey însuși. În fond, tu erai doar o dactilografă. (Bun, mulțam frumos, se gândea ea.) Godfrey era un tip cumsecade, a continuat Perry cu un aer gânditor. Avea inima deschisă, cum se spune. Mi-a plăcut întotdeauna de el.

— Mm, și mie la fel.

— Ce mai face?

— Nu știu, n-a vrut să vorbească cu mine.

— Doamne Sfinte, dar *de ce*?

— Nu știu. Mă gândeam că poate știi tu.

— Eu? a făcut Perry. Eu nu m-am mai văzut cu Godfrey de zece ani, de când am plecat din Security Service.

Amândoi au tăcut, amintindu-și acel moment. *Te voi părăsi, din păcate, domnișoară Armstrong.* Și-a pus palmele pe fața de masă, cu degetele răsfirate, de parcă ar fi vrut să facă un număr de levitație.

— Îmi pare rău pentru perioada aceea, Juliet, a șoptit el. Știi... tot ce s-a întâmplat.

Și-a așezat mâinile peste mâinile lui și a zis:

— E în regulă. Înțeleg. Adică, ce Dumnezeului, a râs ea glumind, BBC s-ar prăbuși din cauza unei lipse de personal fără un contingent de bărbați ca tine.

Perry a tresărit jenat, trăgându-și mâinile de sub mâinile ei, și a spus:

— Bărbați ca mine?

(O umbră de tristețe i-a încruntat trăsăturile.)

— Majoritatea nu procedează întotdeauna corect, să știi, a spus el pe un ton stins. Doar ai senzația că faci ce trebuie.

— Mda, dacă poate fi o consolare, află că eu nu m-am simțit niciodată ca făcând parte dintr-o majoritate.

Era deja furioasă pe el. Nu ea era vinovată pentru felul cum se terminase totul.

— Luăm un whisky? a întrebat el și au redevenit prieteni.

*

El stătea acum în Holland Park, așa că s-au suit împreună într-un taxi până în Kensington.

A deschis portiera mașinii, ca să o ajute să coboare.

— Ar trebui să mai facem asta din nou, a spus el și a sărutat-o afectuos pe fiecare obraz.

Ea s-a sprijinit câteva clipe cu mâna pe umărul lui și a simțit tristețea care o învăluia deja.

— Pot să mai întreb de Godfrey, ici și colo, a spus el. Deși nu prea mai am legătură cu nimeni, să știi.

— Înseamnă că nu mai lucrezi pentru Security Service? a întrebat ea, încercând să pară că glumea.

— Nu, bineînțeles. Ce te face să crezi asta? a zis el, aparent foarte amuzat de idee. Nu vor acolo „bărbați ca mine", după cum știi prea bine. Oricum, nu cei care ajung să fie prinși. Taximetristul ăsta începe să se

impacienteze. Hai să ne luăm la revedere. Îți doresc un weekend plăcut. Faci ceva deosebit?

Dumnezeule, a deprins și arta conversației banale, se gândea Juliet.

— Mă duc la mare, a zis ea.

— Ce drăguț. Petrecere frumoasă acolo.

*

Aerul din casă se simte altfel, s-a gândit Juliet când a intrat în apartamentul ei, ca și cum o prezență străină tulburase atmosfera, deși toate micile măsuri de precauție pe care le montase înainte de a pleca în această dimineață erau la locul lor – firul de ață dintre ușa din față și tocul de sus, firul de păr pus peste un teanc de cărți, acul de gămălie care ar fi căzut dacă deschidea cineva sertarul noptierei. Cu toate acestea, ea avea senzația clară că aici fusese cineva. Simt că o iau razna, se gândea ea. Ca un ghem de lână, rostogolindu-se pe podea.

A spălat vasele rămase de la micul dejun și și-a făcut o cacao. Când orice altceva dă greș, rămân lucrurile prozaice.

*

Pește, cartofi prăjiți, mazăre, pâine și unt, ceai opărit prea mult, toate servite pe o masă acoperită cu o pânză în carouri, într-un restaurant cu vedere spre valurile clocotitoare și vuitoare ale Canalului Mânecii, pe o zi cu soare și rafale de vânt. O șleahtă de pescărușii huligani

se învârteau deasupra gălăgioși, aproape la fel de realist cum obișnuiau să le imite sunetele băieții de la Efecte, în Manchester. Aerul era îmbibat de mirosurile litoralului – canalizare, oțet, vată de zahăr. Asta e Anglia, se gândea Juliet.

Nu mințise când îi spusese lui Perry că urma să plece la mare. A ajuns în Brighton înainte de prânz. Era sâmbătă, iar vremea dintr-odată frumoasă scosese afară mulțimi de oameni, deși era încă foarte frig dacă nimereai în vântul care ciupea cu degete reci dinspre mare. Când trenul a scăpat din strânsoarea sumbră a capitalei, Juliet a constatat surprinsă cât de plăcut era să ai senzația că ai evadat din Londra.

Până acum, făcuse ceea ce făcea toată lumea – mersese la promenadă pe dig, se plimbase pe plaja cu pietricele, hoinărise pe străduțele orașului vechi și căscase gura la Royal Pavilion. Mai fusese aici doar o singură dată înainte – în timpul războiului, cu pilotul RAF, care o curtase înainte de a se băga cu capul în cuptorul cu gaz din bucătăria mamei lui din cauză că rămăsese fără un picior. Alături de el, Juliet ajunsese foarte aproape de banalul unei căsnicii. Se cazaseră într-o pensiune, dându-se drept soț și soție, asemenea sutelor sau miilor de alte cupluri înaintea lor. Brighton era o destinație sordidă, însă ei se simțiseră bine acolo timp de două zile pline. Asta era în 1943, când războiul măcina deja de atâta timp totul, încât oamenii uitaseră cum era pe

timp de pace, așa că te bucurai ori de câte ori puteai fura câteva momente de fericire.

— E gata aici? a întrebat ospătărița, înșfăcându-i farfuria din față.

— Da, mulțumesc, a fost delicios.

Ospătărița, o femeie la vreo patruzeci și ceva de ani, a strâmbat un pic din nas. Probabil fiindcă „delicios" era genul de cuvânt pe care îl foloseau cucoanele din clasa de mijloc, descinse aici din Londra. Și, de fapt, nu servise decât pește cu cartofi prăjiți, însă chiar fusese excelent. Juliet era singurul mușteriu din restaurant. Localul ținea deschis toată ziua, dar acum amorțeala tipică după-amiezii își spunea cuvântul.

— Mai vrei ceai? a întrebat ospătărița, îndreptând înspre Juliet un ditamai ceainicul cu smalț maro.

Nu era din localitate. Accentul ei avea nazalitatea tipică estuarului de mai sus.

— Da, mulțumesc, a spus Juliet.

Ceaiul era oribil, gros, cafeniu și mâlos ca fluviul pe care îl lăsase în urmă la Londra.

— Foarte bun.

Ospătărița locuia în una dintre nenumăratele șiruri de case destul de mizere construite zid în zid, ceva mai departe de țărmul mării, spre interior. Numele ei era Elizabeth Nattress, însă cândva fusese Betty Grieve. Betty, Dolly și Dib, se gândea Juliet, sorbind din ceai. Dolly și

Dib. Și-a înfrânat un fior, însă nu știa dacă era din cauza ceaiului sau a amintirilor.

Betty Grieve divorțase de soțul ei în timpul războiului, iar un al doilea mariaj îi schimbase identitatea, însă era în continuare aceeași femeie care primise cândva meritul de război clasa a doua, o *Kriegverdienstkreuz*, de la Godfrey Toby, pentru „servicii aduse celui de-al Treilea Reich".

Hartley făcuse o razie prin Arhive pentru a afla date actuale despre informatorii lui Godfrey, conformându-se cererii ei cu o docilitate neobișnuită la el. Partea bună la Hartley era că nu acționa în strictă conformitate cu regulile. Desigur, asta era totodată și una dintre părțile rele la el. Probabil că avea multe necazuri cu Alleyne din cauza fugarului flamingo.

S-a dovedit că MI5 *continuase* să îi supravegheze îndeaproape pe informatorii lui Godfrey. Walter se aruncase în fața unui tren expres, în gara Didcot, în urmă cu doi ani. („Părea întru totul normal când a plecat la serviciu dimineață", a spus la anchetă soția lui.) Edith se mutase într-o comunitate creștină în Iona. Victor se înrolase în armată și murise la Tobruk. Despre toți ceilalți din amplul păienjeniș de simpatizanți se știa ce făcuseră, toți fiind acum înfrânți și puși cu botul pe labe. Juliet considerase că femeia care purta pe cap o basma imprimată cu papagali ar putea fi Betty Grieve, însă acum își dădea seama că ideea fusese ridicolă.

Betty turna ceaiul mai mult în silă, fiindcă sperase probabil să poată sta cu picioarele în sus înainte de ora de vârf, când clienții dădeau năvală la gustarea de după-amiază, și nu să țopăie prin sală servind o sclifosită de clientă.

Bărbatul din spatele grătarului profita de acalmia din local pentru a face curat. Acesta era Stanley Nattress, soțul lui Betty, bărbatul care o scosese din trecutul ei. Atât Betty, cât și soțul ei erau înfășurați strâns în halate albe, ca niște bandaje. Halatul lui Stanley avea pete de grăsime. *Folosim doar cel mai bun seu la gătit*, anunța mesajul de deasupra grătarului.

— Pare destul de aglomerat pentru această perioadă din an, a spus Juliet, ca să intre în vorbă cu ea.

— Soarele îi aduce pe toți aici, a zis Betty, ca și cum a veni împins de soare era o dovadă de moralitate îndoielnică.

— Nu ca în timpul războiului, presupun, a spus Juliet. Aveați toate fortificațiile acelea, care probabil îi descurajau pe oameni.

— Eu n-am de unde să știu, nu am fost aici în timpul războiului, eram la Londra.

— Oh, și eu la fel, a spus Juliet veselă. Nu-nseamnă că mi-a convenit, să știi. Războiul, mă refer, și așa mai departe. Slavă Domnului că acum măcar poți spune lucrurile astea, fără ca alții să încerce să te bage la închisoare pentru convingerile tale.

Betty a trântit cu ceainicul de tejghea și s-a holbat bănuitoare la Juliet.

— Războiul s-a terminat. S-a dus, gata. Nu mă gândesc niciodată la acea perioadă, s-a burzuluit ea la Juliet. Suntem nevoiți să ne spetim muncind ca să scoatem bani suficienți din localul acesta. Avem și noi necazurile noastre.

— Îmi pare rău, n-am vrut să insinuez nimic, a spus Juliet spășită, deși nu era nicidecum.

Simțind sămânță de scandal, Stanley a ieșit din spatele tejghelei, venind până în mijlocul localului.

— Ești bine? a întrebat-o el pe Betty, cuprinzând-o cu brațul pe după umeri.

Era destul de impresionant să vezi o asemenea manifestare de afecțiune în public, de la un bărbat masiv și greoi ca el.

— Vorbeam și noi despre război, atâta tot, a spus Juliet.

— Toate astea au trecut acum, a zis el, uitându-se lung la Juliet. Sau nu credeți?

Oare ce știa el despre nevasta lui? se întreba Juliet.

— Da, sigur că așa este, slavă Domnului, a spus Juliet, sărind în picioare. Bun, cât vă datorez pentru pește și cartofii prăjiți? Oh, și există cumva vreo toaletă aici?

Betty a pufnit pe nări, agasată de întrebare, dar Stanley a zis:

— E o latrină afară, în dos, pe care puteți să o folosiți.

În curtea din spate o fată cam posacă, de vreo treisprezece ani – nepoata lui Betty, conform Arhivelor, rămasă orfană la bombardament, care locuia cu soții Nattress –, pregătea niște cartofi. (Ce creaturi utile erau și nepoatele astea!) Fata lua câte un cartof din găleata zincată de la picioarele ei, îl curăța de coajă și îl arunca într-o altă găleată. Era jegoasă pe mâini și foarte des se ștergea de muci cu mâneca hainei. Privind retrospectiv, peștele și cartofii pe care Juliet îi mâncase nu mai păreau la fel de delicioși.

Un băiat de vreo șase ani ședea pe jos în curtea betonată, lovind în mod repetat cu un ciocan de lemn într-un camion de jucărie din tablă. Betty avea deja patruzeci de ani când s-a măritat cu Stanley și a făcut acest copil, la care nu se aștepta. Saliva se prelingea îmbăloșată din gura mereu deschisă a băiatului. Fata se mai oprea din curățatul cartofilor și îl ștergea cu o cârpă pe bărbie. Băiatul se nume Ralph și figura ca „retardat" în dosarul lui Betty de la Arhive. Normalitatea are prețul ei.

Betty a apărut în curte, cu mâinile în șold, gata să sară la harță.

— Tot aici ești? i-a spus ea lui Juliet. (Clocotea de ranchiună.) Ce-ar fi, mai bine, să-ți vezi de treburile tale meschine!

Nepoata se holba cu buzele strânse la cartoful pe jumătate curățat din mâna ei.

— Exact asta o să și fac, Betty, a spus Juliet. Doamnă Grieve, a mai adăugat ea ca să fie clar și a ieșit pe poarta din spate a curții, fără nici măcar să mai verifice cum reacționase Betty după ce își auzise vechiul nume.

Am o mică listă, se gândea Juliet, așteptând pe peronul gării trenul cu care să se întoarcă la Londra. Betty a fost bifată și ștearsă de pe acea listă. Nu intenționa să o facă pe Juliet să plătească pentru nimic, în afară de pește cu cartofi prăjiți.

*

La Londra, când ieșea din gara Victoria, Juliet a sesizat o mașină care se apropia spre ea. Geamul de pe partea scaunului de lângă șofer a coborât complet.

— Am auzit că ai fost să te bălăcești la Brighton, a spus Hartley. Vrei să te duc cu mașina?

— Nu neapărat, a zis ea, suindu-se în automobil.

Mașina lui Hartley era un Rover, toată pe dinăuntru numai piele, lemn și confort. O mașină de avocat, dar cumva prea ponderată pentru unul ca Hartley.

— Parcă odată îți plăcea să fii în centrul atenției, a spus Juliet.

— Trăim alte vremuri acum. Ți-ai prins vânatul?

— Da. E inofensivă.

— Ți-am spus eu.

A luat o sticlă de vin pe jumătate goală, care fusese vârâtă în spațiul dintre scaune, și a îmbiat-o pe Juliet să bea și ea.

— Château Petit-Village, a spus el. O mie nouă sute patruzeci și trei. Excelentă producția vinicolă din acel an, în ciuda războiului. Pierre Auguste de la Le Châtelain îmi procură vinul ăsta.

— Nu, mulțumesc.

— Lași urme, să știi, a spus Hartley. S-ar putea ca ștabii de la putere să se întrebe deja de ce a apărut dintr-odată tot acest interes pentru informatorii lui Godfrey.

— Crezi că are vreo importanță pentru ei? Doar nu ar avea de ce să le mai pese!

— Nu, dar poate că le pasă de bătrânul Toby Jug. Sigur nu pot să te tentez cu o băutură? Ce zici de cină, atunci?

— Nu. Mulțumesc.

— Bun, atunci. Hai mai bine să te duc la spital.

*

— Sunteți o rudă?

— Sunt fina de botez a domnișoarei Hedstrom. Nu are rude de sânge.

— Da, ce trist, a spus sora medicală din spitalul Guy's. Nu a venit nimeni să o viziteze de când s-a internat la noi. Domnișoara Hedstrom este acolo, dacă vreți să mă urmați, vă rog.

Juliet nu ar mai fi recunoscut-o pe Trude dacă ar fi trebuit să o găsească prin forțe proprii. Fusese o forță cândva, o femeie trupeșă, dar acum zăcea bolnavă de

gălbinare și fără cunoștință pe un pat de spital, dezumflată și zbârcită în propriul corp, ca o umbră din ceea ce fusese odinioară. Ai fi putut crede că era deja un cadavru dacă n-ar fi fost acea vagă mișcare de respirație în pieptul ei. Juliet și-a tras un scaun și s-a așezat lângă pat, fără intenția de a rămâne până la încheierea orei de vizită, însă sora-șefă a apărut pe neașteptate, în uniforma ei scârțâind de prea mult apret, și a spus:

— Credeți că ați putea rămâne mai mult?

— Să rămân mai mult?

— Da, sfârșitul pentru ea va veni foarte curând. Preferăm ca pacienții noștri să aibă pe cineva cunoscut lângă ei atunci când se duc. Așa ne-am dori toți, nu? Și biata domnișoară Hedstrom nu are pe nimeni, se pare.

Trăgea deja draperiile verzi în jurul patului. Oh, Doamne, se gândea Juliet. Părea un gest de răutate să refuzi rugămintea de a veghea la căpătâiul unui muribund, deși dacă aș fi eu, se gândea Juliet, aș prefera să mă furișez ca o pisică și să mor de una singură în vreun ungher, nu în compania unor străini.

Trude nu se măritase niciodată; după război, locuise cu chirie într-o cameră deasupra unei curățătorii chimice din Hounslow și lucrase în birourile unei fabrici de îmbuteliat băuturi. În mod surprinzător pentru o persoană atât de dornică să stabilească relații în timpul războiului, Trude nu mai păstrase legătura cu nimeni după încheierea păcii. Juliet își imagina existența plină

de amărăciune a acestei femei – izolată în camera ei, trăind din mâncăruri sărăcăcioase, pregătite pe o mică plită electrică.

*

Trude nu avea chef să moară, însă. Juliet a oftat și, în lipsa oricărui alt amuzament, a scos din poșetă notițele lui Joan Timpson pentru *Dinastia Tudor*. Le luase cu ea ca să le citească în tren, în drum spre Brighton. Dinastia aceasta ocupase atât de mult spațiu din istorie, încât nu putea fi înghesuită într-o singură emisiune. Povestea se mișca alert – Henric Tudor a smuls coroana din mâinile familiei York, Henric al VIII-lea s-a născut, s-a însurat și a divorțat de Caterina de Aragon. Anne Boleyn s-a măritat și, în final, capul i-a fost despărțit de trup. Juniorilor le-ar plăcea o execuție. Biata Joan, cât de mult își dorise ea să facă emisiunile cu Dinastia Tudor.

Juliet ajunsese la Anne de Cleves (întotdeauna o enigmă – ce cusur avea biata femeie de fusese respinsă atât de categoric?) când respirația lui Trude s-a schimbat brusc, transformându-se într-un fel de horcăit mai zgomotos. Ce însemna asta? Juliet a desfăcut draperia ca să găsească o infirmieră, însă somnul se așternuse greoi peste salonul luminat difuz, unde nu se zărea niciun cadru medical de gardă peste noapte. A revenit la veghea ei. Trude părea să sufere; agonia ultimelor clipe trezise probabil în ea un fel de conștiință temătoare.

La asta suntem reduși cu toții până la urmă, se gândea Juliet. Mai conta oare atunci care fuseseră convingerilor omului, ce făcuse fiecare în viață? (Da!)

Respirația lui Trude a căpătat o altă tonalitate, mai aspră – ca un fel de mârâit gutural –, în timp ce capul i se zbătea de pe o parte pe cealaltă, ca și cum ar fi încercat să scape de ceva. Fălcile morții, probabil, intenționând acum să o devoreze. Nu a rostit vreun ultim cuvânt, nici măcar în norvegiană. Juliet și-a amintit de Joan Timpson, când spusese „Ce drăguț". Se întreba care aveau să fie ultimele ei cuvinte.

Doar unei inimi complet împietrite – mai necruțătoare chiar decât era inima lui Juliet – nu i s-ar fi făcut un pic milă de Trude, dar atunci Juliet s-a gândit la Fräulein Rosenfeld, cu surorile ei mai drăguțe decât ea, care pieriseră toate în lagăre. S-a ridicat în picioare și a spus:

— La revedere, Trude.

Și a lăsat-o să moară de una singură.

Bifat, s-a gândit Juliet, străbătând nesfârșite coridoare cu linoleum pe jos, până a ieșit afară, în aerul rece al nopții.

*

Când s-a trezit din somn, Juliet a simțit că se schimbase ceva. Auzea mașina lăptarului care trecea zdrăngănind pe stradă, huruitul autobuzelor, claxoanele automobilelor, pași călcând pe trotuar, însă toate

sunetele păreau amortizate și înăbușite. A nins? s-a întrebat ea. Dar, când s-a uitat afară pe fereastră, nu a văzut zăpadă, ci o ceață neobișnuită care se lăsase în timpul nopții. Asta mai lipsea, se gândea Juliet – o atmosferă adecvată.

— Bună dimineața, a zis o fată nouă de la recepție, consultând imediat un carnețel. Domnișoara Armstrong, da? a zâmbit ea cu toți dinții, încântată de eficiența ei.

Părea să fi ieșit dintr-o cutie mai afabilă decât predecesoarele ei. O delicatesă pentru Minotaur.

— Da, a spus Juliet. Domnișoara Armstrong.

Daisy a intrat pe ușă, târând după ea în clădire fuioare de ceață neguroasă.

— Ia te uită, ce devreme ai venit, domnișoară Armstrong. A fost frumos în weekend?

— Am fost la Brighton, a spus Juliet, adăugând în sinea ei: ca și cum aș fi o persoană normală.

Un curier a intrat în clădire, pășind aferat, și a spus vesel, către nimeni în mod special.

— Am auzit că o să fie o pâclă groasă toată ziua. Supă lăptoasă, cum se spune.

Curierii de vârsta lui aveau o predilecție pentru clișeele verbale.

Prendergast a intrat imediat după el.

— Am ajuns, a spus el, deși nimeni nu punea la îndoială prezența lui.

— Că unde sunt doi sau trei adunați[1], a auzit-o Juliet pe Daisy murmurând.

Prendergast părea mai derutat decât de obicei.

— E-n regulă totul, domnule Prendergast? l-a întrebat Juliet.

— Oh, da, domnișoară Armstrong, sunt doar un pic neliniștit în legătură cu *English for the Under-Nines*. Îl am pe Carleton Hobbs în studio, citind *The Pardoner's Tale*.

— E foarte competent. Nu trebuie să vă frământați din cauza lui, așa-i?

— Înmormântarea bietei Joan este la unsprezece. E posibil să întârzii.

Juliet uitase complet de ultimul drum al lui Joan Timpson.

— Stați liniștit, l-a alinat ea. Mă ocup eu de domnul Hobbs.

— Doamne Sfinte, nu, domnișoară Armstrong. Dumneata trebuie să mergi la înmormântare. Biata Joan te îndrăgea așa de mult.

Oare? Și, chiar dacă era adevărat, prezența sau absența lui Juliet nu prea mai aveau cum să conteze pentru ea acum. Sunt prea aspră, se gândea Juliet. S-a întors spre Daisy.

— Daisy, poți tu să te ocupi de *English for the Under-Nines*?

---

[1] Aluzie la un verset din Evanghelia după Matei, cap. 18:20, citat uneori într-un context nepotrivit.

— Sigur că pot.

Sigur că putea.

*

— Primește, Doamne, cu mila Ta, pe sora noastră Joan...

Joan era coborâtă fără să se plângă în locul ei de odihnă veșnică. (*E mult mai grea decât pare, din păcate. Ridicăm toți când spun eu* trei – *unu-doi-trei!*)

Doar o mână de oameni păși în urma sicriului pentru slujba de înmormântare și îngropăciune în cimitirul Kensal Green. Fräulein Rosenfeld era unul dintre ei. Era îmbrăcată într-un amestec ciudat de veșminte negre, ca și cum ar fi dat o razie prin garderoba ei în căutarea tuturor hainelor de acea culoare, pe care apoi și le pusese alandala pe ea. Semăna cu un liliac mare și cam abătut.

— Îmi plac înmormântările, i-a spus ea lui Juliet în taxi, când mergeau spre biserică.

— Oh, și mie, a zis Prendergast. Știi la ce să te aștepți în cazul înmormântărilor. Și ce vreme potrivită e acum. Întotdeauna mi s-a părut că e revoltător să fii înmormântat când e soare afară. Zilele frumoase sunt atât de puține în Anglia, încât nimeni nu și-ar dori să rateze vreuna.

— Căci pământ ești și în pământ te vei întoarce...

În ceața din jur, cuvintele au căpătat un timbru distorsionat, bolborosit, de parcă veneau de sub apă. Vizibilitatea era atât de slabă în Kensal Green, încât abia se deslușeau unii pe alții peste mormânt. O coroană

solitară decorase coșciugul simplu și acum aștepta răbdătoare ca mormântul să fie umplut. „De la prietenii și colegii tăi din Schools", scria pe un cartonaș. Era extraordinar de deprimant să te gândești că numai la atâta se reducea viața unui om. Juliet se gândea la Trude, care nu avea pe nimeni să jelească după ea, iar acum iat-o aici și pe biata Joan (sudată definitiv de acel epitet nesatisfăcător în viață și în moarte, deopotrivă), al cărei deces era deplâns doar de Schools.

— Aștept învierea morților și viața veacului ce va să vie...

Puținii rămași lângă mormânt s-au împrăștiat și ei după ce au rostit în surdină „Amin"; Juliet a plecat pășind încet, alături de Prendergast și Fräulein Rosenfeld.

Înmormântarea părea să-l fi împins pe Prendergast într-o stare de fantezie odioasă.

— Căci multe vești bune mai avem de auzit și multe lucruri minunate de văzut înainte de a merge în Paradis via Kensal Green, proclama el, gata parcă să tragă un dans săltăreț printre pietrele funerare.

— Poftim? a spus Fräulein Rosenfeld.

— G. K. Chesterton.

— N-am auzit niciodată de el, trebuie să recunosc.

— Oh, e foarte deosebit. O să-mi faci plăcerea să mă lași să-ți împrumut o carte a lui.

Neexistând niciun fel de masă de pomenire la care să meargă, nu prea știau cum să procedeze acum. Parcă

biata Joan nu părea moartă de tot fără un pahar cu vin de Xeres și o felie de tort Dundee cu care să plece pe lumea cealaltă.

— Există o ceainărie foarte drăguță un pic mai încolo de aici, a spus Prendergast optimist.

— Sau am putea mergea la o tavernă, a zis Fräulein Rosenfeld mai practică.

— Windsor Castle să fie atunci! a decretat vesel Prendergast.

— Mergeți voi înainte, a zis Juliet. Vin și eu imediat. Aș vrea să mai rămân un pic. Știți, mama mea este îngropată aici.

— Oh, Doamne, a spus Prendergast cu o figură îndurerată, de parcă mama ei era proaspăt decedată. Îmi pare nespus de rău. Mergi la mormântul ei, sigur că da.

— Vrei să te însoțesc? a întrebat Fräulein Rosenfeld, punând mâna pe brațul ei cu un gest de compasiune.

E apropiată de cei răposați, s-a gândit Juliet.

— Sunteți foarte drăguță, însă aș prefera să fiu singură, dacă nu vă supărați.

*

Mama ei nu era aici, bineînțeles. Mai exact vorbind, nu era nicăieri, deși fusese înmormântată în St. Pancras, iar pe piatra ei funerară era inscripția: „Acasă cu Dumnezeu", pe care Juliet, la cei șaptesprezece ani ai ei de atunci, o alesese în speranța deșartă că acele cuvinte

ar putea fi adevărate – că mama ei va putea să stea ca o prietenă împreună cu El, ascultând radioul seara și poate jucând un rummy. Juliet ținea minte și acum râsul fericit al mamei ei când arăta triumfătoare un evantai de cărți de joc câștigătoare. Părea puțin probabil ca Dumnezeu să joace rummy. Poker, poate.

Ceața groasă îngreuna căutarea mormântului. Era un mormânt modest într-un cimitir mare, iar când în cele din urmă a dat peste el, Juliet era complet vlăguită.

Locul arăta părăginit, mormântul – neîngrijit. Așa se întâmpla când nimeni nu știa unde ai fost îngropat, când nimeni nu știa nici măcar că ai murit, mai bine spus. Juliet se gândea să vină poate altă dată și să facă un pic curat la mormânt, să planteze niște ghiocei eventual, deși știa că nu va face asta. Sunt mereu indolentă, se gândea ea.

Inscripția de pe piatra mormântului era: „Ivy Wilson. 1922-1940. Sora preaiubită a lui Madge". Era un epitaf simplu, însă se întâmplase în timpul războiului, iar înmormântarea se desfășurase la repezeală. Am întruchipat prea multe persoane, se gândea Juliet. Spioana Iris Carter-Jenkins, genul de fată curajoasă, îndrăzneață chiar. „Sora preaiubită" Madge Wilson, care o identificase mincinos pe biata Beatrice – aceeași Beatrice care putrezea acum în mormântul din fața ei sub un nume fals. (Cât de straniu i se păruse să o reînvie pe Madge în vizita ei la Philippa Horrocks, în Finchley! *Sora preaiubită.*) Mai fuseseră și alte identități, deși nu le folosea

niciodată în public. Și apoi era Juliet Armstrong, firește, care în unele zile i se părea cea mai fictivă dintre toate, deși ea era „reală", adevărata Juliet. Dar în ce consta noțiunea de real? Nu era totul de fapt, chiar și viața însăși, doar un joc al aparențelor înșelătoare?

Mormântul este un loc minunat și intim, se gândea Juliet. Nu și pentru slujnicuța doamnei Scaife. Beatrice nu era singură în patul ei de țărână rece. Nu avusese de ales și trebuise să împartă locul cu o necunoscută, fără a mai pomeni și de un câine. Era cam aglomerat înăuntru acolo. Inocența și vinovăția, împletite fără voie împreună pentru eternitate. Două bife la preț de una. Tic. Tic.

Ceva a pâlpâit lateral, în câmpul vizual al lui Juliet, întrerupându-i contemplația. I se năzărise oare că vedea un crâmpei de verde și galben prin ceață? S-a răsucit pe călcâie, dar nu a zărit pe nimeni. Ieșind în grabă din cimitir, simțea că o pândea din spate ceva sinistru și amenințător. Se temea că mormintele aveau să se caște larg și că morții dinăuntru aveau să o fugărească mai departe pe Harrow Road.

*

Până a reușit ea să ajungă la ieșirea din cimitir și apoi să găsească Windsor Castle, Prendergast și Fräulein Rosenfeld plecaseră deja. Bărbatul din spatele barului nu a avut dificultăți să și-i amintească („Jumătate de bere neagră fiecare, în separeu.")

A oprit un taxi cu care a mers până în Tottenham Court Road, de unde a continuat pe jos până la Charlotte Street. De-atâtea ori a ocolit și s-a întors înapoi pe tot felul de străduțe și alei, în efortul de a scăpa de hărțuitorul ei invizibil, încât era stoarsă de oboseală când, în cele din urmă, s-a putut așeza la una dintre mesele jegoase din Moretti's.

În mijlocul uzualei clientele ponosite, Juliet a mâncat un sandvici cam îndoielnic cu carne din conservă. Nu putea să nu se gândească la brânza pe pâine prăjită pe care o servea domnul Moretti – *pain perdu* sub atât de multe aspecte, majoritatea existențiale acum. Moartea lui Trude, urmată atât de rapid de înmormântarea lui Joan Timpson, îi provocaseră o stare de deprimare. Astăzi, morții erau pretutindeni, ieșind de-a valma din racla trecutului și populând lumea celor vii. Acum se pare că era rândul domnului Moretti.

Cât de rău se speriase el probabil când torpila a lovit *Arandora Star*. Deținuții italieni fuseseră acuzați voalat de lașitate, de parcă s-ar fi putut salva singuri dacă ar fi încercat mai asiduu, numai că ei s-au dus la fund în două minute, aparent îmbrânciți la o parte de prizonierii germani de război. (Totuși, puteai blama oare pe cineva pentru instinctul egoist de a supraviețui cu prețul vieții altora?)

Când a auzit că *Arandora Star* se scufundase, Juliet îl rugase pe Perry să afle dacă domnul Moretti figura pe lista de pasageri, iar peste câteva zile Perry îi spusese:

— Îmi pare rău, domnișoară Armstrong, se pare că prietenul tău este unul dintre cei care au murit în naufragiu.

Nu plânsese atunci, însă acum lacrimi fierbinți îi încețoșau ochii. Și-a aprins o țigară ca să le alunge.

— Pot să plătesc, vă rog? l-a întrebat ea răspicat pe armean, care a părut iritat de cuvintele ei.

Vei plăti pentru ceea ce ai făcut. Poate că avea să-și petreacă restul vieții privind mereu peste umăr, întrebându-se când avea să primească nota de plată. Morții cereau socoteală.

*

Scenariul pentru *Dinastia Tudor – Partea întâi* o aștepta, destul de amenințător, pe biroul ei când Juliet a ajuns înapoi în Portland Place.

Nu era una dintre creațiile Mornei Treadwell, slavă Domnului. Undeva, pe parcursul vieții ei trecute, cotise pe un drum greșit pesemne, se gândea Juliet. Fiindcă altminteri ce căuta ea aici? I-a revenit în minte Giselle. Deși murise de mâna naziștilor, ea nu meritase niciodată porecla „biata". Nu puteai să nu te întrebi atunci, ce era mai bine – să faci sex cu un număr nedeterminat de bărbați (fie ei și malefici) interesanți (dar și câteva femei, se părea), să afișezi o imoralitate luxoasă, să ingurgitezi cantități exagerate de droguri și alcool și să ai parte de o moarte oribilă, dar eroică la o vârstă relativ tânără, sau să eșuezi la BBC, producând emisiuni pentru Schools?

A răsuflat ușurată când s-a făcut ora cinci.

*

Pelham Place presupunea doar un mic ocol pe drumul lui Juliet spre casă. Nu mai dăduse pe acolo de când doamna Scaife fusese arestată în vara anului 1940, așa că i s-a părut ciudat când a ajuns din nou pe trotuarul din fața porticului impozant, cu bine cunoscuta intrare somptuoasă. Vopseaua neagră de pe ușă nu mai strălucea, porticul alb nu mai sclipea – ca urmare a războiului sau a neglijenței, ori ambele la un loc.

Dacă exista o persoană care să fi dorit într-adevăr să se răzbune pe Juliet, aceea nu putea fi decât doamna Scaife. Juliet fusese implicată nemijlocit în distrugerea vieții ei, mătrășind-o de pe tronul ei de damasc roz ca somonul și trimițând-o direct la închisoare pe toată durata războiului. Prăbușirea ei din starea de grație fusese cea mai lungă, iar aterizarea – cea mai dură cu putință. Conspiratorul ei, Chester Vanderkamp, făcuse un an de pușcărie în America și acum preda matematică la un liceu din Ohio. Agenții FBI îl mai „verificau" ocazional, potrivit unui bărbat pe care Juliet îl cunoștea la Washington. Avusese o scurtă aventură cu bărbatul acesta, cu puțin timp înainte de Ziua Z, când el era maior în unitatea 82 Aeropurtate. Nu se așteptase ca tipul să scape cu viață după Operațiunea Overlord și a fost surprinsă când a reapărut în guvern după război. Păstraseră legătura, deși distanța nu era niciodată un bun aliat al prieteniei. Omul era destul de util, însă.

Împreună cu restul simpatizanților fasciști, doamna Scaife fusese eliberată la încheierea ostilităților și se întorsese acasă în Pelham Place, cu soțul ei, contraamiralul. Acesta murise în 1947, când apăruse și un necrolog ambivalent în *The Times*; în fond, fusese un erou al primei Bătălii de la Heligoland, iar convingerile lui ulterioare inacceptabile erau – se spera – de domeniul trecutului.

*

Ceața părea mai groasă acum. Curierul avusese dreptate, era o pâclă densă ca o „supă lăptoasă", oricât de răsuflată putea fi comparația. Ceilalți pietoni se iveau fantomatici din negură și, apoi, erau înghițiți din nou de ea. Ceața constituia acoperirea perfectă pentru oricine ar fi vrut să-i întindă o cursă.

— Pot să te ajut cu ceva?

O voce tăioasă i-a întrerupt gândurile. Cu un accent aristocratic pedant.

— Poftim?

— Vrei ceva?

O femeie stătea în pragul ușii casei doamnei Scaife, scuturând o cârpă de praf. Purta un halat și părul ei încărunțit era strâns la spate cu o eșarfă, însă alura patriciană și accentul, fără a mai pomeni de pielea ei bronzată și înăsprită de soare, indicau că nu aparținea categoriei femeilor de serviciu.

— Dacă vrei doar să stai și să te holbezi, nu există nicio lege care să interzică așa ceva, dar eu aș prefera să

nu faci asta. Sunt destui „vulturi" care vin să dea târcoale pe-aici.

— Îmi cer scuze, a spus Juliet. N-am venit să dau târcoale, doar că am cunoscut-o mai demult pe doamna Scaife. Și mă întrebam ce mai face.

Femeia s-a îmbunat la față și, cu emoție în glas, a spus:

— O cunoșteai pe mami?

Juliet a remarcat verbul la timpul trecut.

— Oh, a spus femeia, dumirindu-se subit. Ești Nightingale?

— Păi... a făcut Juliet, consternată pe moment.

— Slujnica lui mami. (Sigur că da, Nightingale – înlocuitoarea clorotică a lui Beatrice Dodds. Cum putuse să uite?) Mami vorbea foarte afectuos despre tine, să știi. Ai fost una dintre puținele persoane care au vizitat-o când a plecat... departe.

La închisoare, se gândea Juliet. Să spunem lucrurilor pe nume.

— A fost foarte bună cu mine, a spus ea umilă, adăugând încă un rol în repertoriul ei.

— Intră un pic, vrei? Să scăpăm de vremea asta îngrozitoare. Nu mi-aș putea imagina să locuiesc din nou într-o țară ca asta. În casă e o harababură teribilă. Fac pregătiri ca să o scot la vânzare.

— Doamna Scaife a...?

— Dacă a murit? Nu, nicidecum. A trebuit să o internez într-un cămin-spital în Maidenhead. E un pic cam senilă, totuși. Biata mami.

În vestibul, după o mică ezitare, femeia a întins mâna, prezentându-se:

— Eu sunt Minerva Scaife, dar toată lumea îmi spune Minnie.

Nu a întrebat dacă Nightingale avea poate o poreclă, a remarcat Juliet.

Juliet a urcat scările în urma lui „Minnie", până în salonașul frumos, unde majoritatea lucrurilor – „piesele de valoare" ale doamnei Scaife, presupunea Juliet – erau învelite în huse de pânză. Canapelele tapițate cu damasc de culoarea somonului fuseseră deja luate de-acolo. Majoritatea tablourilor fuseseră date jos de pe pereți, fiind stivuite acum lângă pianul cu coadă. Fantoma formelor lor geometrice rămânea pe tencuială. Ferestrele erau goale, dezbrăcate de draperiile bogate, care fuseseră aruncate în colțul camerei, într-un maldăr de țesături prăfuite. Cortina se lăsase asupra doamnei Scaife, sub mai multe aspecte, se gândea Juliet.

Porțelanurile Sèvres nu se vedeau nicăieri, a observat tristă Juliet. Sperase cumva să poată reuni ceșcuța cu farfurioara ei, însă se părea că erau sortite să rămână desperecheate pe vecie.

*

— Vând totul, spunea Minnie Scaife. Casa și conținutul ei, le scot pe toate la licitație. În prezent, locuiesc în străinătate – Rhodesia de Sud. Am pornit de la zero

după război. Logodnicul meu a murit în Changi, iar Ivo s-a prăpădit și el, bineînțeles. Fratele meu, a adăugat ea, văzând expresia de nedumerire de pe fața lui Juliet. Era căpitan pe un avion Lancaster. A murit într-o misiune de luptă deasupra Berlinului, cu întregul echipaj. Dar, bineînțeles, tu știai toate astea, nu?

— Da, sigur.

— Mami nu și-a mai revenit niciodată.

Ce ironie stranie, se gândea Juliet. Fiul doamnei Scaife luptând exact împotriva oamenilor cu care ea se aliase. Și-a amintit cum doamna Ambrose îi spusese despre el că „e cam de stânga".

— Auzi, ai putea să-mi dai o mână de ajutor cu tabloul de Constable? a zis Minerva. Vreau să-l cobor de pe perete, dar e un monstru.

Juliet a oftat în sinea ei. Servitoare ai fost, servitoare rămâi, se părea. Dar, jucând rolul lui Nightingale, a zis:

— Sigur că da, coniță.

Tabloul de Constable era jegos și cântărea o tonă.

— Valorează o avere, a spus Minerva. Am decis să-mi cumpăr din el o fermă în Africa. Vite.

— Vite? Ce idee bună, a zis Juliet.

Oare ea ce și-ar cumpăra dacă ar avea atâția bani cât ar putea scoate din vânzarea unui Constable? Nu vaci, asta era sigur. Un automobil, poate. Un iaht sau un avion. Ceva care să o ducă rapid departe de tot.

Când au terminat să se trambaleze de colo colo cu Constable prin cameră („Să-l punem acolo? Nu, stai așa,

dincolo, uite, ar fi mai bine. Nu, stop, perfect, aici e ferit de lumină"), fiica doamnei Scaife a zis:

— Știi, ce-ar fi să îți dau ceva de la mami, ca să îți amintești de ea? Ar fi mulțumită, sunt sigură. Ți-ai dori ceva în mod special?

Juliet se întreba care ar fi fost reacția dacă ar fi umflat tabloul de Constable, însă Minnie îi propunea deja ceva:

— O eșarfă, poate? Avea câteva eșarfe bune de mătase.

— Da, știu. Sunteți așa de amabilă.

Minnie Scaife a ieșit repede din cameră și s-a întors peste câteva minute cu un batic în mână.

— E de mătase, a spus ea. Hermès, să știi, foarte scump.

Era genul uzual de eșarfă cu model jacquard strident, dar bine măcar că nu era cu păsări sau cu ceva exotic. Și nici nu fusese înfășurat strâns în jurul gâtului cuiva, ca să-i ia ultima suflare. (*Strangulată cu o eșarfă*. Biata Beatrice, nimeni nu se mai gândea la ea.) Sau, în orice caz, Juliet spera să nu fi fost așa. A despăturit pătratul de mătase, din care s-a degajat parfumul doamnei Scaife – gardenii, pudră Coty și un miros medicinal, pe care acum îl identifica drept un unguent analgezic. Cocteilul olfactiv era atât de puternic, încât Juliet și-a amintit brusc de acea după-amiază în Pelham Place, când trebuise să fugă pe fereastră, coborând prin păienjenișul viței sălbatice de pe zidul casei. Arbustul era tot

acolo – i se vedeau ramurile lemnoase, care încadrau una dintre ferestrele salonului. Mai încolo, totul părea opac din cauza ceții. Vița sălbatică avea să dăinuie și după moartea doamnei Scaife.

Juliet vedea parcă și acum, ca aievea, chipul sărmanei Beatrice Dodds, împietrit de spaimă când doamna Scaife intrase în casă. *Pfi-pha-pho-pfiu.* Juliet a vârât baticul în poșetă și, după câteva „mulțumesc" și „sărut' mâna, dar nu trebuia, coniță" pline de reverență, a spus:

— Eu o să plec, trebuie să mă întorc la muncă. Nu am liber în seara asta.

— Oh, la cine lucrezi acum? a întrebat Minerva Scaife.

Chiar, la cine lucra oare biata Nightingale în prezent? se întreba Juliet. La vreo babetă urâcioasă în Eton Square, negreșit.

— Lucrez în casa Lordului Reith, a spus Juliet. (Adevărul!)

— Oh, nu cred că îl cunosc. Cum îți spuneam, sunt cam ruptă de realitățile de aici.

*

Bifat, s-a gândit Juliet când ușa somptuoasă s-a închis cu un *clic* categoric în urma ei. Doamna Scaife nu avea cum să ceară socoteală prea curând. A aruncat eșarfa în primul coș de gunoi care i-a ieșit în cale.

Un amurg galben și bolnăvicios învăluise străzile, cât timp ea fusese înăuntru. Pâcla avea acum consistența

unui gaz uleios, înăbușind zgomotele, încât nu mai puteai fi sigur de nimic. Juliet simțea cum ceața năclăită i se furișa parcă în plămâni, în creier. Umbla cu multă precauție, știind că exista încă undeva pe-aproape o zonă distrusă de bombe, plină de dărâmături și gropi adânci în care puteai să cazi dacă nu erai atent. S-a gândit din nou la arhitectul care reconstruia Londra. Era de dorit să se pună mai repede în mișcare.

Tac-a-tac. Zgomotul sinistru începuse aproape imediat după ce Juliet plecase din Pelham Place. Poate că sunt captivă într-o dramatizare radiofonică de groază, se gândea ea. *Jack Spintecătorul* sau ceva histrionic de Poe. *Inima care-și spune taina,* eventual. *Tac-a-tac.* Risca probabil să își piardă mințile dacă zgomotul o urmărea întruna până acasă, așa că a decis să se oprească și să opună rezistență. S-a întors în loc și a înfruntat neclintită zidul de ceață și afurisita emanație care avea să se materializeze într-un final.

Tac-a-tac. Doi școlari au prins contur, ivindu-se agale din aburul neguros. Unul dintre ei avea în mână o riglă de lemn, cu care lovea sistematic în grilajele metalice pe lângă care trecea. Băieții și-au săltat șepcile de pe creștet și au mormăit spre Juliet un „bună seara, domnișoară".

— Fuguța acasă, băieți. Nu e bine să stați afară pe o vreme ca asta, le-a spus ea.

*

Câțiva metri mai încolo, a sesizat un alt zgomot apropiindu-se din spate, nu același *tac-a-tac* care îi infesta mintea, ci un tropăit apăsat și greu. Și pe urmă, fără nici cea mai mică avertizare, un fel de accelerație târșâită însoțită de un urlet ascuțit, după care ceva dur a izbit-o în spinare. Lovitura a fost atât de puternică, încât a îmbrâncit-o în față, făcând-o să aterizeze în patru labe pe trotuar, ca o pisică neajutorată.

Fusese un impact brutal cu trotuarul, o izbitură zdravănă, de se zgâlțâise din toate mădularele, însă Juliet s-a ridicat repede în picioare, hotărâtă să se apere. Când căzuse, îi zburase din mână poșeta, cu Mauserul înăuntru, iar acum zăcea pierdută undeva în ceață. Singura armă la îndemână era un ac de cusut, însă atacatorii nevăzuți fugiseră deja.

După multe căutări și bâjbâieli, a găsit poșeta în rigolă. Când a vrut să o ia de jos, a fost cât pe-aci să se împiedice de o umbrelă neagră și mare. Strâns înfășurată și grea cum era, umbrela putea foarte bine să fi fost arma de atac. Vârful era din metal solid. *Tac-a-tac.* Părea suficient de ascuțit, încât să poată străpunge trupul unui om. (*Trebuie să o lichidăm definitiv, din păcate.)* Semăna foarte mult cu umbrela pe care o avea bărbatul de la Moretti's, dar în fond, nu arătau toate umbrelele la fel?

Șontâcăind acum înainte, Juliet încerca să își dea seama cât de grav fusese rănită. O dureau genunchii – aveau să fie groaznic de tumefiați mâine – și se julise

rău în palme. Să fi fost oare o greșeală? Putea cineva să se fi izbit de ea din cauza ceții? I se întâmplase odată, în timpul camuflajului nocturn, să fie doborâtă la pământ de un bărbat care alerga să prindă autobuzul. Și totuși.

Stația de metro South Kensington se întrevedea ca un far prin ceață, o aură de lumină liniștitoare. În mod normal, Juliet ar fi putut foarte bine să meargă pe jos din Pelham Place până la apartamentul ei, însă strada învăluită de pâclă părea prea periculoasă.

Și atunci, exact când ajunsese pe ultimele trepte ce duceau jos în stație...

Bam! Ceva s-a năpustit peste ea venind din spate. Mai mult maimuță, decât tigru. Atacatorul sărise, probabil, de la o înălțime cu trei sau patru trepte mai sus, ca să poată ateriza direct în spinarea ei. Din cauza loviturii, Juliet a căzut pe burtă, însă imediat a fost ajutată să se ridice în picioare de câțiva trecători îngroziți, care credeau că fusese un simplu accident. Maimuța – femeia cu basmaua cu papagali, niciun fel de surpriză așadar – era deja în picioare și vocifera într-o limbă străină. Ungurește, dacă Juliet nu se înșela. Auzise vorbindu-se ungurește la Moretti's, unde se aciuau destul de mulți unguri.

— O străină, a mormăit unul dintre trecători.

Femeia avea licăriri de nebunie în ochi și se răstea la Juliet, dându-i târcoale de parcă ar fi fost într-un ring de box.

— Lily, șuiera ea printre dinți. Mi-ai omorât-o pe Lily.

Nelly Varga. Unguroaica nebună. Vie și nevătămată. Vasăzică, până la urmă nu pierise în naufragiul navei *Lancastria*. Un fel de delir paranoic începea să pună stăpânire pe Juliet. Mai existau oare și alte persoane care nu erau moarte de fapt? (*Cred că acum e moartă de-a binelea, domnule Toby.* Dar dacă nu era? Dacă într-adevăr mormintele se căscaseră atunci, în cimitirul Kensal Green?)

Cum era posibil ca Nelly Varga să fi trăit ani de zile cu ideea fixă de a se răzbuna până la urmă?

Juliet a simțit o furie subită și a înșfăcat-o pe Nelly de reverele mantoului, scuturând-o frenetic, de parcă ar fi fost o păpușă neascultătoare. Femeia era micuță și ușoară ca un pai. Îi curgea sânge din nas, stropind totul în jur, în timp ce Juliet o zgâlțâia cu putere.

Mulțimea le-a înconjurat, fără intenția de a curma scandalul. A apărut un polițist și a încercat să gonească lumea.

— Hei, hei, doamnelor, se poate? Ce-nseamnă asta? V-ați luat la ceartă pentru un bărbat?

— Oh, pentru numele lui Dumnezeu, se gândea Juliet.

— Mi-a omorât-o pe Lily, s-a plâns femeia polițistului.

— Cine a omorât pe cine? a întrebat polițistul, mai atent acum.

— Un câine, i-a spus Juliet polițistului. Lily era un câine. Dar nu am omorât-o eu. Iar asta s-a întâmplat acum *mulți ani*, ce Dumnezeului.

— Mi-au promis de la MI5 că vor avea grijă de ea dacă o să fac spionaj pentru ei, i-a spus Nelly polițistului. Dar n-au avut.

— MI5? a făcut polițistul, ridicând circumspect o sprânceană. Spionaj?

I-ar fi convenit mai mult varianta cu crima.

— E o *spioană*! zbiera Nelly, arătând dramatic cu degetul spre Juliet. Trebuie să o arestați.

— Chiar sunteți, domnișoară? s-a interesant cu blândețe polițistul.

— Nu, bineînțeles. Ce idee ridicolă. Lucrez la BBC.

Juliet l-a zărit pe bărbatul cu ochi sticloși de la Moretti's ieșind discret din mulțime și venind spre ei. A luat-o de braț pe Nelly și a încercat să o potolească șoptindu-i ceva, însă ea l-a împins la o parte, furioasă.

— Soția mea, a zis bărbatul, oarecum jenat, spre polițist.

Polițistul a oftat la ideea de neveste, sau de unguroaice, ori ambele la un loc. Mulțimea își pierduse interesul și se risipise deja.

— Haideți, zău, nu se face așa ceva, spunea polițistul, de parcă ar fi vorbit cu niște copii pe terenul de joacă.

— Trebuie să plătească fiindcă mi-a omorât câinele, persevera Nelly. Trebuie să plătească pentru ceea ce a făcut.

— Dar *cum* vrei să plătesc? a întrebat Juliet nervoasă. Este aberant, de-a dreptul.

— Poate dacă i-ați da doamnei câteva monede, ar fi de acord să plece, a sugerat polițistul.

Juliet avea mari îndoieli. Știa ce voia Nelly. Nu voia bani însângerați, sau nici chiar un pfund de carne, ci voia ca Juliet să înțeleagă toată durerea pierderii suferite de ea. Dar înțeleg foarte bine, se gândea Juliet.

— Toată chestiunea asta este absurdă, i-a spus Juliet polițistului. A fost acum zece ani, câinele oricum ar fi murit de bătrânețe până acum.

Oh, cât de aspru sunau acele cuvinte. Juliet o iubise pe cățelușa aceea din tot sufletul.

A fost o ușurare pentru ea când bărbatul cu ochi sticloși a reușit până la urmă să o înduplece pe Nelly să plece de-acolo. Peste umăr, femeia i-a zbierat ceva lui Juliet în ungurește, un fel de blestem, după cum sunase.

*

Toată paranoia de până acum, se gândea Juliet, toată spaima că era pândită și urmărită, toate suspiciunile ei la adresa „vecinilor", fără a mai pomeni de confuzia pe care i-o provocase reapariția lui Godfrey în viața ei, toate erau neîntemeiate. Părea ridicol ca, dintre toți oamenii care ar fi putut să îi vrea răul, să fie de fapt tocmai Nelly Varga, smintită și răzbunătoare – o femeie pe care Juliet nu o întâlnise niciodată. Și pentru o crimă de care eu sunt întru totul nevinovată, se gândea ea. *Nimeni nu este întru totul nevinovat*, îi spusese mai demult Alleyne.

Ar fi trebuit să fiu mai prevăzătoare, se gândea. Ar fi un epitaf bun pentru mormântul ei! Nu *Soră preaiubită,* nu *Acasă cu Dumnezeu*, ci *Ar fi trebuit să fie mai prevăzătoare.*

*

Reperele sistemului defensiv din apartamentul ei erau la locul lor. Firul de lână Aran (util, până la urmă) de la magazinul Eckersley, pe care îl pusese între buiandrug și ușa de la intrare era încă acolo, însă apartamentul a rămas în întuneric când Juliet a aprins lumina.

Uitase cumva să alimenteze contorul? Știa sigur că pusese câțiva șilingi în gura nesățioasă a aparatului, și asta chiar ieri. A așteptat câteva secunde, ca să îi revină vederea de noapte – un subterfugiu din vremea camuflajului nocturn – și apoi, cu băgare de seamă, a traversat încăperea spre contor. Cu greu, a reușit să dibuie un șiling amărât pe fundul poșetei.

— Să fie lumină, a murmurat Juliet, dar, deși s-a auzit un păcănit, urmat de un zbârnâit promițător din aparat, lumină nu s-a făcut deloc.

O mică adiere în aer. Un foșnet vag – o pasăre instalându-se în cuib. O răsuflare. Un suspin. Deslușea vag o figură așezată la masă.

Pe furiș, Juliet a scos Mauserul din geantă și a avansat cu precauție spre silueta de la masă. Părea imposibil. Și totuși.

Persoana care avea cea mai îndrituită revendicare asupra sufletului ei. O teroare subită s-a încleștat ca o gheară în pieptul ei.

— Dolly? a șoptit ea. Tu ești?

1940

– 11 –

Discul 3

20.15

VICTOR scoate o hartă. Un zgomot îngrozitor, când harta este despăturită.

V. Cam la opt kilometri la est de Basingstoke. Nimic nu ajunge până acolo. Ordinul Ministerului de Război.

G. (câteva cuvinte inaudibile) Am înțeles.

V. Mare porcărie.

G. Țin să îți mulțumesc pentru hartă și diagramele Farnborough.

V. Am pus asta în însemnarea aceea. Cred că însemnările sunt de ajutor.

G. Da, da.

V. Și aceste amplasări antiaeriene (în mod evident, arătând unde).

G. Foarte util. Mulțumesc.

V. (din nou pârâituri) Vedeți... (foșnete) acolo.
G. Da. Ce-i acolo unde e semnul?
V. Centrala electrică. Iar astea sunt fabrici, între.
G. Mi-ar plăcea dacă ai putea detalia mai mult totul.
V. Hărțile lor sunt depășite acum (inaudibil) dinainte de război. Fabrici sau hangare. Le asamblează ei...
G. În fabrici?
V. Da, și pe urmă le parchează pe aerodromul acesta vechi, aici.
D. Avioane de luptă?
V. Și niște bombardiere. Wellington, cred că sunt. Vin să le preia niște piloți de navetă.

— Vi se pare plictisitor acum, domnișoară? După tot senzaționalul care a fost cu doamna S?

— Sinceră să fiu, Cyril, prefer să fac asta.

— Dar ați realizat un lucru bun scoțându-i din circuit, nu-i așa?

— Da. Absolut.

— Până unde ați ajuns?

— Oh, greu de spus. Victor și veșnicele lui hărți. Am mult de recuperat din urmă.

Trecuseră deja două zile de când doamna Scaife și Chester Vanderkamp fuseseră arestați în apartamentul din Bloomsbury. Juliet fusese convocată să depună mărturie în instanță, în ședința cu ușile închise, la fel ca Giselle și doamna Ambrose, însă pe Perry nu-l văzuse

deloc în tot acest răstimp. „Doamna Peregrine Gibbons", se amuzase ea scriind în carnetul ei, în timp ce aștepta pe coridor, la tribunal. Deși exersase de nenumărate ori noua semnătură, nu avea senzația că i s-ar fi putut potrivi vreodată. Ea era Juliet Armstrong, și așa avea să rămână. Modestul inel cu safir stătea închis într-un sertar al secreterului cu rulou, unde fusese pus cât timp Iris își făcea ultima apariție în apartamentul din Bloomsbury. Perry părea să fi uitat complet de el, iar Juliet se căznea și ea să facă la fel.

În Dolphin Square, atmosfera era soporifică. Era o după-amiază caldă și în apartament se simțea zăpușeala. Aleile pietruite din grădină dogoreau în aerul încins, iar florile din parcele, atât de proaspete cu câteva zile în urmă, se veștejeau acum sub razele fierbinți ale soarelui. Lily dormea sub birou, iar Juliet și-ar fi dorit să se poată cuibări lângă ea pe podea și să tragă un pui de somn. Cum putea lumea să fie în război pe o asemenea vreme?

— Vine și domnul Gibbons? a întrebat Cyril.

— Nu, a zis că o să ajungă abia mâine. E undeva la țară, cu Hollis și White, într-o discuție importantă apropo de criza Cabinetului – despre ce e de făcut dacă Halifax obține ce vrea.

La Dunkerque, plaja se umplea de trupe. Trei sute șaizeci de mii de soldați, toți trebuind să fie aduși acasă. Harta Europei era în flăcări, însă în Parlament Lordul Halifax se lupta pentru un acord de pace cu Hitler. („Mă

aduce la disperare", spunea Perry. „Ce stupizenie fără de margini.") Europa era deja pierdută, în continuare avea să urmeze Anglia. („Am rămas singuri ", a spus Perry, de parcă ar fi citat din viitor.)

— Hitler e-n stare să invadeze oricum, domnișoară, a spus Cyril. Nu va ține seamă de niciun tratat.

— Da, știu, e cumplit. Dar noi trebuie să mergem bărbățește înainte. Cine vine azi?

Cyril a consultat diagrama săptămânală întocmită de Godfrey.

— Dolly – la ora patru, urmată de Trude și Betty la cinci.

Sabatul vrăjitoarelor, s-a gândit Juliet. Așteaptă toate cu nerăbdare rezultatul votului, știind că un tratat de pace cu Hitler nu ar valora nici cât hârtia pe care era scris. Calea ar rămâne deschisă pentru ele și cei de teapa lor. Poate ar fi mai bine să întorci un Mauser spre tine însuți dacă naziștii ar ajunge să mărșăluiască pe Mall. Juliet își imagina parada – tancuri, șirurile de soldați călcând la unison în pas de gâscă, spectacolul aerian al avioanelor zburând în formație, membrii coloanei a cincea ovaționându-i de pe trotuare. Cât de triumfătoare ar fi Trude în trufia ei, alături de toți camarazii.

— Mă duc să pun ceainicul pe foc, a zis Cyril. Am uitat să ne bem ceaiul la timp.

— Mulțumesc, Cyril.

*

După aceea – și a urmat un lung interval după aceea –, Juliet n-a mai reușit niciodată să își dea seama exact cum s-a întâmplat. Poate că începuseră să fie neglijenți, învățându-se cu rutina muncii lor, în care monotonia zilnică le erodase vigilența. Sau poate că era din cauza caniculei, care îi moleșea și le distrăgea atenția. Poate că ceasul lor o luase înainte, deși Juliet a verificat mai târziu și totul era în regulă. Poate că era ceasul lui Dolly, care nu mai arăta ora bine. Indiferent cum se întâmplase, cert era că au fost luați prin surprindere.

Juliet se dusese să-și bea ceaiul în cămăruța lui Cyril, unde acesta era ocupat să demonteze și să monteze la loc ceva (ocupația lui favorită).

— Pauză de biscuit? a spus ea.

Au râs amândoi – formula devenise una dintre glumele știute numai de ei.

Au mâncat ultimii trei biscuiți – câte unul fiecare și unul pentru Lily, care se trezise din somn. Au sporovăit despre sora lui Cyril, care încerca să obțină o dispensă specială pentru a se mărita înainte ca logodnicul ei să fie expediat într-o tabără de instrucție militară a Armatei. Cyril se întreba dacă Perry nu ar putea fi de ajutor în vreun fel, când dintr-odată Lily a început să mârâie. Nu era mârâitul ei obișnuit, care semăna mai degrabă cu un mormăit jucăuș – un protest când se jucau de-a lupta cu odgonul, trăgând amândoi de una dintre jucăriile ei tricotate. Acum era un hârâit furios, înfricoșat, venind din gâtlej, o reminiscență a lupului ancestral.

Cățelușa se holba la ușa livingului, iar Juliet a lăsat ceaiul ca să vadă ce o supărase așa de rău.

Un intrus! Dib – pudelul zdrențăros al lui Dolly.

— Dib? a făcut Juliet, consternată de prezența câinelui, care și-a recunoscut numele, zvâcnind plictisit dintr-o ureche. Ce cauți aici?

— De unde știi tu numele câinelui meu?

Dolly!

— Porcăria naibii, l-a auzit Juliet pe Cyril șoptind în spatele ei. Am băgat-o pe mânecă acum.

Dolly se postase în pragul livingului. Juliet a observat că ușa de la intrare era întredeschisă – probabil nu fusese încuiată bine, iar Dib intrase în apartament ca să investigheze și Dolly venise după el ca să îl recupereze.

Dolly a pătruns în living cu precauție, ca un animal sălbatic pășind într-o poiană. Privea stupefiată în jurul camerei.

Juliet încerca să vadă apartamentul prin ochii lui Dolly – fișetul pentru acte, mașina de scris Imperial și două birouri, toate accesoriile care constituiau o cameră de lucru. Existau și alte persoane în Dolphin Square care lucrau în apartamentele lor – inclusiv Godfrey, bunăoară –, așa că în sine nu era nimic special în asta, nu? Pe de altă parte, însă, alți oameni nu aveau o încăpere care să fie plină cu ceea ce se putea numi – în mod evident – tehnică de înregistrare. Și nici nu aveau aparate de redare a sunetului și căști audio și, cel mai incriminatoriu cu

putință, dosare peste tot, declarându-și apartenența la „MI5", sau mape de documente, pe care scria cu roșu și litere mari „Top Secret".

Dolly se uita la toate astea amuțită de stupefacție. Juliet își imagina cum se învârteau rotițele în creierul ei, prelucrând informația.

— Dolly, a spus Juliet pe un ton împăciuitor, încercând cu disperare să găsească o explicație rezonabilă, însă tot ce-a reușit să scoată a fost un: Ai venit mai devreme.

Dolly s-a încruntat.

— Devreme? *Devreme?* Știi la ce *oră* trebuie să vin?

Angrenajul procesului de gândire s-a oprit într-un final; edificată, Dolly se uita fioroasă la Cyril, care adoptase o postură destul de pugilistică în fața secreterului cu rulou al lui Perry.

— Sunteți agenți MI5, a spus Dolly cu scârbă în glas. Ați interceptat tot ce vorbim noi.

A înaintat în cameră și s-a apucat să tragă niște hârtii dintr-un teanc de pe biroul lui Juliet. A început să citească cu voce tare de pe foaia de deasupra.

— *Discul trei. 19.38. Grupul s-a întrunit. Godfrey, Trude și Dolly. D. Voiam să vă arăt ce cred eu că este lucrul cel mai important aici. Trebuie să mergi prin Staines, pe Great West Road.* D. – asta sunt eu, așa-i? Țin minte conversația de acum două zile.

Dolly scutura din cap, nevenindu-i să creadă.

S-a apucat să citească transcrierea din nou.

— T. Există un rezervor, înconjurat de pădure. D. O mulțime de soldați acolo. G. Soldați? Da.

Doamne Sfinte, doar n-avea de gând să citească până la capăt? se gândea Juliet. Dolly părea ca hipnotizată de ceea ce scria pe hârtie.

— În regulă, ajunge, Dolly.

— Nu-ți permit să-mi spui pe nume, ca și cum m-ai cunoaște.

Oh, dar cât de bine te cunosc, s-a gândit Juliet.

Cu o mișcare violentă a brațului, Dolly a azvârlit pe jos tot ce era pe biroul lui Juliet, tunând și fulgerând:

— Ticăloși afurisiți ce sunteți voi! Tot ce am vorbit noi cu Godfrey – voi ați interceptat, nemernicilor!

Dib a început să-și arate colții și să mârâie, pe același ton apoplectic ca stăpâna lui. Una dintre foile de hârtie măturate de pe birou de Dolly i-a atras atenția lui Juliet, în timp ce plutea liniștită ca o frunză moartă spre podea. Cuvintele săreau acuzator de pe pagină. *Raport de Godfrey Toby, 22 mai 1940. M-am întâlnit cu informatorul Victor singur la 7.00 p.m. Victor voia să discute despre o nouă marcă de motor de avioane, despre care auzise. L-am întrebat dacă nu putea să facă rost de specificații...* Oh, te rog, Dolly, nu te uita în jos, se ruga în gând Juliet. Nu trebuie să afli adevărul despre Godfrey, fiindcă atunci partida se va încheia într-adevăr.

Rugăciunile ei au fost ascultate, cel puțin pentru moment.

— Godfrey? s-a auzit șoapta sugrumată a lui Dolly, mai mult pentru sine decât pentru Juliet. El mi-a făcut cunoștință cu tine, așa-i? a spus ea, împungând cu degetul în direcția lui Juliet. L-ai păcălit, făcându-l să creadă că ești doar o vecină. Godfrey trebuie să vină din clipă în clipă. Trebuie să-l previn în privința voastră. Îl pândește un pericol cumplit.

— Calmează-te odată, Dolly, a insistat Juliet. Ce-ar fi să discutăm despre asta la o cană de ceai?

— O cană de ceai? O cană de *ceai*?

— În fine, poate nu, a zis Juliet.

În mod evident, era o idee absurdă, dar ce naiba aveau să facă totuși cu Dolly? Ușa de la intrare era încă deschisă, așa că jumătate din Nelson House auzise probabil vacarmul pe care îl făceau Dolly și Dib. Juliet a încercat să gesticuleze pe mutește spre Cyril, ca să închidă ușa, însă Cyril părea fascinat de persoana lui Dolly.

Era prea târziu oricum, fiindcă exact în acea clipă Godfrey a dat bine cunoscutul semnal *tac-a-tac*, *tac-a-tac-TAC*, bătând în ușa deschisă, și a intrat în apartament, spunând, destul de îngrijorat:

— E-n regulă totul aici, domnișoară Armstrong? Mi s-a părut că e mare agitație.

— A venit Dolly, i-a răspuns Juliet, cu un fel de entuziasm smintit.

Simțea că era în pragul isteriei.

— Da, da. Înțeleg, a murmurat el, mai mult ca pentru sine.

— Oamenii ăștia ne-au spionat! a strigat Dolly spre Godfrey. Fugi, Godfrey, fugi să nu te prindă. Repede!

Dolly s-a înfipt vitejește pe picioare, cu o expresie jertfelnică pe față, gata să lupte, cu pumnii goi la nevoie, în numele Înaltului Comandament German, întruchipat aici de Godfrey Toby.

Godfrey beneficia încă de acoperire, așa că le-ar fi putut explica membrilor grupului că, după discuțiile de rigoare, izbutise să scape. La MI5, aduceau mereu noi exponenți ai coloanei a cincea, pe care îi interogau, lăsându-i pe urmă să plece. Trude însăși i se lăudase lui Godfrey că „un mahăr de-acolo" o interogase „foarte tacticos", înainte de a-și da seama că avea în fața lui o persoană superioară, cum era ea. „Am reușit să-l îmbrobodesc", spunea ea. Să fi fost oare Miles Merton? se întreba Juliet. Nu, nimeni nu-l putea duce de nas pe Merton, și în niciun caz nu Trude. *Eu a trebuit doar să pun întrebările potrivite.*

Dar eventual ar putea să o scoată pe Dolly complet din ecuație – să o arunce la închisoare și să le toarne niște tromboane celorlalți despre cum plecase ea undeva departe. Încă nu era totul pierdut.

Probabil că aceste tactici îi umblau și lui Godfrey prin minte acum, de unde și indecizia lui, se gândea Juliet. Însă, între timp, din nefericire, lui Dolly i-au căzut

ochii asupra raportului lui Godfrey, etalat dezaprobator pe podea în fața ei.

S-a aplecat să-l ia și a citit:

— *Edith a sosit la scurt timp după ce Victor a plecat. Uzuala sporovăială a lui Edith despre rutele de navigație. Nu e o femeie prea inteligentă și e dificil de spus dacă înțelege ceea ce vede. Dolly a raportat că are o fată nouă, Nora, foarte dornică să colaboreze.*

S-a oprit din citit, holbându-se fără cuvinte la Godfrey. Probabil că discrepanța dintre ceea ce crezuse Dolly și adevărul situației era uluitoare.

— Godfrey, a murmurat ea, ca o femeie înșelată.

Avea lacrimi în ochi, ca și cum fusese respinsă de iubitul ei.

— Ești unul dintre ei, i-a spus ea, cu vocea tremurândă.

— Da, Dolly, sunt, a recunoscut Godfrey, cu părere de rău în glas.

Vraja s-a destrămat. Clocotind de turbare și indignare, Dolly a scos un urlet atât de energic și ascuțit, încât ar fi putut fărâma o vitrină întreagă de porțelanuri Sèvres. Dib a luat și el poziție, începând să latre tare și monoton. Ai fi putut scoate pe cineva din minți cu gălăgia pe care o făceau amândoi.

Dezmeticindu-se și el, Cyril s-a dus repede să închidă ușa, trântind-o cu sete. Dolly era turbată deja, șuierând și scuipând ca o pisică sălbatică. Oh, Doamne, imediat

aveau să apară aici Trude și Betty, se gândea Juliet. Ce scandal avea să iasă! Întreaga operațiune risca să se ducă pe apa sâmbetei, în cel mai incendiar mod cu putință.

În cele din urmă, lui Dolly i-a revenit graiul.

— Trădătorule, trădător afurisit ce ești tu, Godfrey – nici nu cred că ăsta e numele tău adevărat! Să vezi tu ce-o să pățești când o să le spun celorlalți ce-ai făcut!

— Nu o să spui nimănui, din păcate, Dolly, a decretat calm Godfrey.

Nu puteai să nu admiri cu cât sânge rece reacționa, se gândea Juliet. Avea nervii tari, spre deosebire de ea.

— Și cine-o să mă oprească, mă rog? s-a răstit Dolly.

— Păi, eu, eu o să te opresc, a zis Godfrey, perfect rațional. În calitate de agent al guvernului britanic, am puterea să te arestez. Cyril, a continuat Godfrey, întorcându-se spre Cyril. Poți să găsești, te rog, niște sârmă sau ceva similar ca să-i legăm mâinile domnișoarei Roberts?

Cyril s-a dus să scotocească ascultător în dulapul lui și a venit înapoi ținând sus între degete un cablu electric lung.

Din nefericire, Dolly reușise cumva să se apropie de secreterul cu rulou al lui Perry, de unde s-a repezit să apuce singura armă la îndemână – micul bust al lui Beethoven. Evident, nu se așteptase să fie atât de greu și abia a reușit să nu-l scape pe jos, așa că timp de câteva momente obiectul masiv a rămas spânzurat în mâna ei, dar pe urmă,

adunându-și puterile, a balansat brațul, arcuind bustul prin aer, exact în clipa în care Godfrey țâșnea în față să o oprească. Când bustul l-a pocnit în umăr, din cauza impactului, lui Godfrey i-a fugit pământul de sub picioare și a căzut grămadă, lovindu-se cu celălalt umăr de podea.

Buimac, Godfrey se căznea deja să se ridice în genunchi când Dolly, cu mâinile încleștate pe baza bustului, l-a ridicat sus, ca pe un trofeu, deasupra capului, zbierând la Cyril și Juliet:

— Să nu vă apropiați de mine! O să-i zdrobesc capul cu asta, jur, așa o să fac!

Holbându-se îngrozită la acest tablou dramatic, Juliet a făcut atunci singurul lucru la care s-a putut gândi. A împușcat-o pe Dolly.

*

Când zgomotul micului revolver Mauser a răsunat înspăimântător în spațiul îngust al apartamentului, toți au amuțit șocați câteva clipe. Dolly a căzut la pământ, ca un cerb rănit, cu mâna încleștată pe coaste. Juliet a pus arma pe biroul ei și s-a ocupat imediat de Godfrey, ignorând urletele de durere ale lui Dolly. Cyril a ajutat-o pe Juliet să îl ducă pe Godfrey pe sofa, deși el spunea neîncetat:

— Mă simt bine, zău, n-am nimic. Respir doar un pic mai greu. Trebuie să vezi ce face Dolly.

— N-a murit, domnule Toby, a zis Cyril.

— Bineînțeles că nu a murit, a spus Juliet. Am vrut doar să o rănesc superficial, nu să o *omor*. Nu ne trebuie un cadavru pe cap.

Dolly a început să se târască în patru labe pe podea, lăsând o dâră de sânge, ca un melc. Ținta ei părea să fie să ajungă la ușa de la intrare. Dib țopăia lângă ea într-un acces de lătrături, care ar fi sculat morții din morminte. Trebuia să-l fi împușcat și pe afurisitul ăsta de câine, se gândea Juliet.

— Ceilalți vor ajunge aici curând, i-a spus Godfrey lui Cyril.

Oare Cyril a interpretat asta ca pe un fel de ordin? (Poate și era.) A luat Mauserul de pe birou și a împușcat-o din nou pe Dolly.

— Oh, Doamne Sfinte, Cyril! a țipat Juliet. Nu era nevoie să faci asta.

— Ba da, era nevoie, domnișoară Armstrong, a spus Godfrey.

Apoi a oftat adânc și s-a lăsat cu ceafa pe sofa, ca și cum s-ar fi pregătit să doarmă.

— Tot nu e moartă, a spus Cyril.

Băiatul arăta îngrozitor, livid complet, iar mâna în care ținea încă revolverul îi tremura violent. Juliet a luat arma din strânsoarea alunecoasă a degetelor lui. Cyril nu mai trăsese niciodată cu un revolver, desigur, și ațintise arma cu disperare spre Dolly, reușind doar să o rănească la braț. Nu a fost suficient pentru a-i opri deplasarea,

deși acum se târa pe jos în cercuri, mieunând ca o pisică bolnavă. În cele din urmă, s-a oprit și s-a prăbușit lângă zid, scâncind și gemând în continuare. Femeia asta era de fier. Parcă ar fi fost un alt Rasputin, nu o femeie de vârstă mijlocie din Wolverhampton.

Cum de se întâmplase ca situația să scape de sub control atât de repede? Nu trecuseră mai mult de câteva minute de când Dolly înțelesese toată anvergura festei care i se jucase, iar acum Godfrey se căznea să se ridice de pe sofa, spunând:

— Trebuie să o lichidăm definitiv, din păcate.

De parcă Dolly ar fi fost un animal rănit și a o omorî acum era un gest de bunătate.

Juliet se simțea îngrețoșată. Nu știa dacă era capabilă să comită fapta. I se părea un lucru pe care l-ai face într-un abator, nu în focul luptelor. Până să trebuiască să ia o decizie, Godfrey a făcut ceva la care ea nu s-ar fi așteptat niciodată din partea lui. În continuare nesigur cumva pe picioare, s-a aplecat și a luat de jos bastonul, care căzuse pe podea în timpul încleștării lui cu Dolly.

Sucind măciulia de argint din partea de sus, a deblocat un fel de siguranță, ceea ce i-a dat posibilitatea să extragă șișul care, fără știința lor, stătuse ascuns frumos în teaca lui din lemn de nuc în tot acest răstimp. Și, pe urmă, a împuns-o pe Dolly în inimă cu el.

După o tăcere care a părut să dureze o veșnicie, până și Dib fiind amuțit de șoc, Cyril a spus:

— Cred că e complet moartă acum, domnule Toby.
— Și eu cred că e, Cyril, a convenit Godfrey.

– 18 –

D. Am fost foarte precaută cu ceea ce am spus despre război. A fost doar... „Păi, se pare că ne descurcăm cu asta, nu-i așa?" și în niciun caz nu era entuziasmată.
G. De război?
D. Da, de război.
G. Și nu era entuziasmată de război?
D. Exact.
G. Înțeleg.
T. Ar trebui să scrii.
G. Da, da.

A urmat o conversație dezlânată, din care nu s-a putut pricepe prea mult. DIB latră, ceea ce face greu de deslușit ce urmează.

T. Și atunci cum e cu starea (?) sarea (?) nu-l plac (nu tac?) nu pot mereu (patru cuvinte)

Câteva cuvine nu se aud, mulțumită lui DIB. Se pare că discută despre cerneala invizibilă.

D. Păi, iese foarte bine, știi, dar... în fine, nu-mi place să... (patru cuvinte) intre un cuvânt în altul. (Inaudibil) Era han (? „lan" sau „fan"?)

Sau ban, pan, șan, van ori dan, și astea erau doar cuvintele monosilabice. Nu lătratul câinelui era problema, câinele nici nu era acolo. Problema era lipsa de atenție a lui Juliet. Dar în fond cum să poată fi atentă, ținând seama de tot ce se întâmplase?

— Domnișoară Armstrong?

Oliver Alleyne era rezemat de tocul ușii, conștient de alura lui dezinvoltă.

— Te-am speriat cumva?

— Nu, domnule, deloc. (Ba da, o speriase. Îngrozitor.)

— Totul e în regulă aici, domnișoară Armstrong?

— Absolut, domnule.

— Ce mai fac vecinii dumitale?

— Oh, știți, la fel ca de obicei, domnule.

— Ceva probleme?

— Nu, domnule, niciun fel de probleme.

Vedea un strop de sânge pe plinta de lemn din spatele lui. De fapt, dacă se uita cu atenție, vedea mici picături și împroșcături de sânge peste tot. Va trebui să curățe din nou. Și din nou. *Fă-te nevăzută, pată blestemată.*[1] Fusese cumplit de greu să facă curat după carnajul rămas în urma morții lui Dolly, încât Juliet nici nu voia să-și mai amintească.

---

[1] Aluzie la monologul lui Lady Macbeth din tragedia omonimă de William Shakespeare.

*

După ce se asiguraseră că Dolly era moartă – sau „complet moartă", cum se exprimase Cyril –, Godfrey a zis:

— Se impune să ne vedem de treabă ca în mod normal, domnișoară Armstrong.

Se holbau toți trei neputincioși la trupul lui Dolly întins pe podea. Fusta i se ridicase pe picioare, lăsând să se vadă marginea de sus a ciorapilor de mătase și carnea pală a coapselor de deasupra. Părea mai indecent decât moartea însăși. Juliet i-a tras fusta în jos la loc.

— Ca în mod normal? a repetat ea, uitându-se la Godfrey.

Ce „normal" mai putea să existe după așa ceva?

— Ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic inoportun. Eu voi ține adunarea ca de obicei. Putem salva această operațiune dacă nu ne vom pierde capul. Crezi că mi-ai putea găsi o cămașă curată – de la domnul Gibbons?

Cămașa bună din bumbac alb venea îngrozitor pe Godfrey, fiindu-i mult prea strâmtă, dar îmbrăcat cu vestonul, după ce fusese curățat de sânge, și cu cravată la gât, trăgând umerii spre spate, arăta cumva prezentabil. Frecându-se pe umăr, a spus cu un zâmbet trist:

— Cred că mâine o să am o vânătaie după toate astea. Acum, mă duc alături, până nu vin Trude și Betty.

— Dar cum rămâne cu... a zis Cyril, gesticulând neputincios spre Dolly pe podea.

— O să fiu cât mai expeditiv cu putință – o să scurtez întâlnirea, le spun că trebuie să telegrafiez în Germania. Pe urmă, ne ocupăm de această... problemă. Dar deocamdată ne vom face meseria. Cyril – trebuie să înregistrezi această întâlnire. Și, domnișoară Armstrong, ați putea eventual să începeți să curățați un pic pe-aici?

De ce femelele speciei erau întotdeauna cele cărora le revenea să facă curat? se întreba ea. Probabil că Isus a ieșit afară din mormânt, se gândea Juliet, și i-a spus mamei lui: „Vrei să faci un pic de ordine înăuntru acolo?"

Godfrey s-a ținut de cuvânt. Trude și Betty au fost expediate într-o oră, iar el s-a întors la ei. Juliet nu se gândise niciodată la asta înainte – nu avusese nevoie –, însă Godfrey era un conducător înnăscut, un general, iar ei erau soldații lui, care implicit credeau în autoritatea lui.

Conformându-se instrucțiunilor lui, au luat cuvertura croșetată de pe patul lui Perry.

— Puneți-o pe cuvertură.

Juliet ezita, însă Cyril – ostaș fidel – a zis:

— Haideți, domnișoară. O facem noi și pe-asta. Dumneata apuci de cap și eu apuc de picioare. Domnul Toby nu are voie să ridice, din cauza umărului.

Dar Godfrey a insistat, deși s-a strâmbat de durere când au săltat cadavrul lui Dolly pe cuvertura de pat. Bocceluța înfășurată în prosop a fost vârâtă înăuntru lângă ea și cei doi au fost înveliți împreună ca un colet.

Când privea în urmă la ziua aceasta, Juliet îl omitea în general pe Dib din narațiunea pe care și-o depăna în gând. I se păruse elementul cel mai dezagreabil din toată povestea.

După afacerea cu șișul, câinele lui Dolly intrase într-o stare de agitație, mârâind și mușcând, gata să-i sfâșie pe toți în bucăți. Era un câine mic, nu mai mare decât Lily, însă părea de-a dreptul periculos.

— Poți să-i distragi atenția, Cyril? a spus Godfrey, iar Cyril a aruncat spre Dig unul dintre ursulețiii tricotați de bunica lui.

A fost sfârtecat în câteva secunde, însă în acest răstimp Godfrey a avut posibilitatea să se furișeze în spatele câinelui și să-l înșface de zgardă. Când Godfrey l-a ridicat și l-a ținut sus, câinele a schelălăit, pedalând cu picioarele lui scurte prin aer, în timp ce spânzura neputincios, cu ochii bulbucați de uimire. Godfrey l-a cărat așa până la baie, unde înainte să intre, s-a oprit la ușă și le-a spus:

— Să nu veniți aici.

După multe chelălăieli și pleoscăituri în spatele ușii închise, Godfrey a ieșit de-acolo cu ceva înfășurat într-un prosop. Mai târziu, au găsit-o pe Lily tremurând speriată sub patul lui Perry. Abia după câteva zile și-a recăpătat încrederea în ei.

Sfoara rezistentă pe care au găsit-o în secreterul cu rulou al lui Perry a fost folosită pentru a împacheta mai

bine coletul. Rezultatul era un fel de mumie în cuvertură brodată. Au mutat birourile ca să elibereze covorul, care era pus în mijlocul camerei, și au ridicat-o pe Dolly cu tovarășul ei fidel în covor.

— E mult mai grea decât pare, din păcate. Ridicăm toți când spun eu *trei* – unu-doi-trei! a spus Godfrey.

— Dublu înfășurată, a spus Cyril când au rulat-o pe Dolly în covor.

Cleopatra, s-a gândit Juliet. Sau un rulou cu cârnat.

— Nu există nicio demnitate în moarte, din păcate, domnișoară Armstrong, a murmurat Godfrey.

Curgea sudoarea pe ei când au terminat. Juliet a observat că Cyril era mânjit de sânge în câteva locuri pe față. Și-a scos batista și a umezit-o pe limbă, spunând:

— Vino încoace, Cyril – și a șters urmele de sânge.

— Și acum, domnule Toby? Ce-o să facem cu ea? a întrebat Cyril.

— În beciul cu cărbuni, cum zicea Trude, poate? a sugerat Godfrey.

— Nu e sezonul potrivit, a replicat Juliet, amintindu-și cât de repede fusese descoperită biata Beatrice.

Cyril a încuviințat înțelepțește din cap. Tăceau toți trei, contemplând diversele posibilități de a putea scăpa de un cadavru, dar pe urmă Juliet a spus:

— Ce-ar fi să o înmormântăm cum trebuie într-un cimitir?

*

Au sunat la departamentul lui Hartley. Erau obișnuiți cu solicitări de transport la orice oră din zi și din noapte.

— Domnul Gibbons are nevoie de o mașină, vă rog, a spus Juliet. Preluarea este din Dolphin Square. Îi voi comunica șoferului destinația când sosește.

O mașină a fost pusă la dispoziție imediat. Juliet a coborât și a așteptat la intrarea din Chichester Street. Era trecut mult de miezul nopții când a văzut apropiindu-se farurile automobilului, ca două fante de lumină în bezna nopții fără lună.

Când șoferul a coborât, Juliet i-a dat un bacșiș generos de cinci lire (furnizat de Godfrey), o sumă suficient de consistentă pentru a înăbuși curiozitatea oricui, și a zis:

— Domnul Gibbons este într-o misiune foarte secretă, va conduce personal mașina.

Șoferul era învățat cu excentricitățile celor din MI5, iar când ea i-a spus: „Te descurci să ajungi acasă?", el a băgat în buzunar prețioasa bancnotă și, râzând, a răspuns:

— Eu așa cred, domnișoară.

Au târât covorul până la lift, prea concentrați la ceea ce făceau ca să mai fi simțit vreo strângere de inimă. A existat un moment alarmant, în timp ce trăgeau covorul afară din lift, jos, la parter, când s-au întâlnit cu o locatară în vârstă, care aștepta să urce în ascensor. Juliet a rostit veselă:

— Bună seară, noi tocmai ducem covorul ăsta la sora lui Cyril, adică el, ca dar de nuntă.

(*Dacă spui o minciună* și așa mai departe.) Cyril a pufnit într-un râs isteric. Femeia a pășit în lift, abia așteptând să scape de ei. Credea probabil că cei trei indivizi ciudați erau beți.

— Îmi pare rău, s-a scuzat Cyril față de Godfrey. Dar efectiv nu m-am mai putut abține. Domnișoara Armstrong minte cu atâta naturalețe, încât m-a luat prin surprindere.

Godfrey l-a bătut amical pe umăr, spunând:

— Nu te frământa, băiete.

Covorul în care era înfășurată Dolly a fost proptit pe scaunul din față al mașinii. Era singura modalitate – și încercaseră deja câteva – în care încăpea. Cyril și Juliet s-au așezat în spate, cu Lily între ei. Cățelușa a amușinat nervoasă covorul și pe urmă nu a mai avut nicio treabă cu el. Un câine simte mirosul morții, presupunea Juliet.

Godfrey știa să șofeze, ceea ce era un noroc, întrucât nici Cyril, nici Juliet nu știau să conducă. A pornit motorul și a zis:

— La drum.

La fiecare viraj, Dolly se înclina un pic, de parcă ar fi fost încă vie în covorul ei. Din nou, ca și în Bloomsbury, Juliet avea sentimentul că lua parte la o farsă, deși nu era nimic amuzant în tot ce se întâmpla acum.

— Unde mergem, de fapt? a întrebat Cyril, ținând de covor, în timp ce virau strâns în Park Lane.

Godfrey era un șofer surprinzător de aventuros.

— Ladbroke Grove, a spus Juliet.

*

Godfrey dăduse un telefon. Juliet nu știa cui și se întreba dacă nu era vorba cumva despre bărbatul cu guler de astrahan. Indiferent cine o fi fost, cert era că persoana respectivă avea multă influență, întrucât doi bărbați în combinezoane de protecție îi așteptau deja când au ajuns la firma de pompe funebre din Ladbroke Grove, unde patronul însuși i-a primit în casa mortuară. Bărbații în combinezoane de protecție au cărat-o pe Dolly înăuntru, cu uzualele îndemnuri folosite de muncitori când mută mobilierul – „Ai grijă, Sam", „Ferește în capăt, Roy" și așa mai departe. Niciunul dintre ei nu a pus vreo întrebare și nici nu s-a arătat cumva surprins de livrare, ceea ce a făcut-o pe Juliet să se întrebe cu ce se ocupau în restul timpului acești bărbați în combinezoane de protecție (și patronul firmei de pompe funebre, de asemenea, dacă se gândea bine). Era asta meseria lor – înlăturarea discretă a cadavrelor provenite din omoruri?

Juliet nu voia să vadă cum era deschis coșciugul bietei Beatrice sau cum era pus înăuntru trupul neînsuflețit al lui Dolly, însă a rămas totuși acolo, ca o observatoare

mută. Exista ceva de-a dreptul grotesc în toată această acțiune, chiar dacă ideea fusese a ei. Dib a fost așezat înăuntru ultimul, iar Godfrey a zis:

— E ca la faraonii din Egipt, care plecau pe lumea cealaltă însoțiți de diverse lucruri în mormânt. Mumii de pisici și așa mai departe.

Au urmărit totul, până când capacul a fost pus peste sicriu și s-a bătut ultimul cui. Înmormântarea urma să aibă loc a doua zi dimineața.

— Nimeni nu va ști de ceva supărător aici, a spus Godfrey.

Dar noi vom ști, se gândea Juliet.

*

L-au dus pe Cyril acasă cu mașina, tocmai în Rotherhithe, prin bezna camuflajului, ceea ce a fost o adevărată performanță din partea lui Godfrey. Era trecut de ora trei noaptea când l-au lăsat în fața locuinței bunicii lui. Drept alinare, Cyril a luat-o cu el pe Lily. După ce au așteptat ca băiatul să intre cu bine în casă, Godfrey a spus:

— Domnișoară Armstrong, vrei să vii la mine acasă, în Finchley? Cred că ar trebui să ne asigurăm că vom ști să spunem amândoi aceeași poveste.

— Adică să ne punem de acord variantele?

— Exact.

*

O splendidă aurora lumina deja cerul când au ajuns să parcheze în fața casei lui Godfrey, în Finchley. O nouă zi, însă pentru ei era de fapt încă ziua dinainte.

O hortensie mare creștea lângă poartă, dar nu înflorise încă. Godfrey a spus – pe un ton dezinvolt, de parcă nici n-ar fi căsăpit amândoi cu sânge rece o femeie, nu demult.

— Dacă nu intervii în creșterea ei, hortensia face flori roz. Dacă vrei ca florile să fie albastre, șmecheria este să pui câțiva penny în sol. Niște smocuri de iarbă și boabe de cafea sunt, de asemenea, o idee, a adăugat el. Hortensiile preferă solul acid.

— Oh, a făcut Juliet.

Chiar îi dădea sfaturi de grădinărit? Dar, în fond, nu asta însemna să te comporți absolut normal?

Pe ușa de la intrare, exista un ciocănel de alamă în formă de cap de leu. Ușa propriu-zisă era din stejar. Câtă respectabilitate solidă!

Când Godfrey a descuiat ușa, Juliet a simțit un miros de Mansion House și Brasso[1].

— Ah, a fost femeia la curățenie, a spus Godfrey, pășind peste prag și amușinând aerul ca un câine cu nasul fin.

A atârnat mantoul lui Juliet într-un dulap din hol. Soția lui – „Annabelle" – era plecată în vizită la mama ei,

---

[1] Denumiri comerciale (ceară pentru lemn și, respectiv, soluție pentru lustruit metale).

a spus el. Annabelle! Ce intim i se părea să îi știe numele. Juliet își imagina șiraguri de perle, pantofi, cumpărături în Londra la „magazine", urmate de un dejun la restaurantul Bourne & Hollingsworth.

— Vino în salon, a chemat-o Godfrey, iar Juliet s-a conformat ascultătoare.

— Ia loc, te rog, a spus el, indicând o sofa imensă – nu tapițată cu damasc de culoarea somonului, ci cu o stofă rezistentă de lână.

Sofaua era mare cât o barcă. Plutesc, se gândea Juliet. În Finchley.

— Vreți să vă aduc o cană de ceai, domnișoară Armstrong? V-ar prinde bine? A fost pentru noi un șoc cam mare.

— Mulțumesc, da.

— Poate aveți nevoie să folosiți... (o mică ezitare) instalațiile sanitare, domnișoară Armstrong?

— Nu, mulțumesc, domnule Godfrey.

— Aveți o... a zis el, oprindu-se și arătând spre mâinile ei.

Avea încă sânge pe mâini, ruginiu deja acum. Pielițele din jurul unghiilor aveau o crustă de sânge uscat.

— Sus, pe scări, prima încăpere pe stânga. Din păcate, nu avem toaletă la parter.

În baia răcoroasă, prosoapele erau proaspăt spălate și împăturite, iar săpunul mirosea a frezii. Ambele lucruri păreau să confirme existența lui Annabelle. La fel și

plapuma de satin roz de pe pat, împreună cu veiozele cu abajururi din pergament înflorat, pe care Juliet le-a zărit prin ușa deschisă de la dormitor. Când s-a spălat cu săpunul mirosind a frezii, apa care se scurgea de pe mâinile ei era roz de la sângele lui Dolly.

Coborând la parter, Juliet l-a auzit pe Godfrey trebăluind încă prin bucătărie. În mod surprinzător, părea foarte familiarizat cu domeniul lui Annabelle.

În salon, nu se vedeau nicăieri fotografii, ci doar două acuarele anodine pe perete. Câteva scrumiere, o brichetă mare, un suport de lemn pentru chibrituri. Un radio Murphy. Ziarul *The Times* zăcea desfăcut pe o măsuță joasă. Godfrey stătuse aici, probabil, în dimineața precedentă, citind despre Dunkerque, fumând țigări cu miros aspru, cum îi plăceau lui. Într-o scrumieră de lângă ziar, era un muc de țigară strivit. Femeia care făcea curățenie nu făcuse treaba prea bine, s-a gândit Juliet.

Într-un final, Godfrey s-a întors, cărând o tavă. A turnat ceai și i-a dat lui Juliet o ceașcă plină.

— Două cuburi de zahăr, am nimerit, așa-i, domnișoară Armstrong?

Au băut ceaiul în tăcere.

După mult timp, exact când Juliet se temea să nu adoarmă, Godfrey s-a dezmorțit și a spus:

— Cred că ar trebui să o ținem prezentă pentru o vreme – până să o radiem din poveste.

— Pe Dolly? Da, a zis Juliet. Bună idee.

*

Pe durata scurtului interval rămas din noapte, Juliet a rămas pe sofaua din livingul lui Godfrey Toby, după ce refuzase politicos propunerea lui de a folosi dormitorul de oaspeți. I s-ar fi părut ciudat să se culce în camera de lângă dormitorul lui și să și-l imagineze de cealaltă parte a peretelui, îmbrăcat în pijama sub plapuma de satin roz. De altfel, și el a părut să răsufle ușurat când ea a ales să doarmă pe stofa solidă de pe sofa.

După două ore, când s-a trezit din somn, l-a văzut pe Godfrey (complet îmbrăcat, slavă Domnului) stând în picioare lângă sofa cu o altă cană și farfurioară în mână, ca un majordom răbdător.

— Ceai, domnișoară Armstrong? a spus el, așezând cu grijă ceașca și farfurioara pe măsuța joasă, de parcă s-ar fi temut să nu trezească pe altcineva din casă, deși o asigurase când veniseră că nu mai era nimeni acasă.

— Două cuburi de zahăr, a surâs el, cunoscând deja gusturile ei în materie de dulce.

S-a dus înapoi la bucătărie, de unde Juliet l-a auzit fluierând o melodie, care semăna foarte mult cu *Thanks for the Memory*. Poate nu tocmai cel mai adecvat cântec pentru dimineața de după un omor. S-a întors cu o farfurie de pâine prăjită și a spus vesel:

— Unt adevărat. Sora Annabellei locuiește la țară. Din păcate, ultimul borcan de dulceață de portocale l-am terminat acum câteva săptămâni.

După aceea, a condus-o pe jos până la stația de metrou, de unde Juliet a luat trenul pe linia Northern până la King's Cross, apoi un alt tren pe linia Metropolitan până la Baker Street, și în sfârșit trenul pe linia Bakerloo. A ațipit pe al treilea tronson al călătoriei și ar fi dormit în continuare dacă nu ar fi trezit-o un bărbat la Queen's Park, spunând:

— Scuzați-mă, domnișoară, m-am gândit să nu rataţi cumva stația unde vreți să coborâți.

Era un tip cumsecade, cu cizme mari de muncitor și cu mâinile unsuroase de ulei.

— Am ieșit din tura de noapte, a spus el guraliv după plictisul unei nopți lungi, se părea. În drum spre serviciu? a întrebat el când au coborât amândoi din tren la Kensal Green.

— Nu, la o înmormântare, a zis ea, deși informația nu l-a pus pe fugă, așa că a început să se teamă că voia poate să o agațe, însă la poarta cimitirului tipul și-a scos pălăria respectuos și a spus:

— Mă bucur că am stat de vorbă, domnișoară – și și-a văzut tacticos de drum.

*

Intenționase oricum să vină aici pentru Beatrice, ca o mărturie, fie și în tăcere, a vieții ei pe pământ, însă acum avea posibilitatea să se asigure că și tovarășii nefirești ai micuței slujnice aveau să plece în cârca ei pe lumea cealaltă, fără să trezească vreo suspiciune.

MI5 plătise pentru înmormântarea lui Beatrice, deși a fost ceva foarte sumar și simplu, nu cu mult mai bine decât la un cerșetor, iar singurele persoane de-acolo au fost Juliet și, spre groaza ei cumva, detectivul înalt.

— Domnișoară Armstrong, a spus el, săltându-și pălăria pe creștet. Văd că circuli destul de mult pentru o persoană care a murit. Sunt surprins să te văd aici.

— Am simțit o conexiune ciudată – știi, felul cum am fost confundate una cu cealaltă.

— Văd că fata noastră are un nume acum.

— Da, Ivy. Ivy Wilson.

— A identificat-o sora ei, parcă. Și, totuși, sora ei nu e aici. Ciudat, nu crezi?

— Da. Poate.

— E dificil să fii în două locuri simultan, presupun, a zis el.

Ce voia să spună cu asta? Juliet s-a uitat pătrunzător la el, însă el privea nevinovat spre cer.

În ciuda pâinii prăjite cu unt pe care o mâncase în Finchley (și care fusese delicioasă), Juliet se simțea amețită din cauza lipsei de somn atunci când a ajuns pe marginea mormântului supraaglomerat al lui Beatrice. Beatrice, Dolly, Dib, o încărcătură suficient de grea, cât să scufunde luntrea barcagiului, se gândea ea.

— Te simți bine? a întrebat-o detectivul înalt, în timp ce plecau de la groapă, după cel mai scurt ritual funerar cu putință. Ești cam palidă, domnișoară

Armstrong. Mi-a fost teamă să nu cazi în mormânt, adineaori.

— Oh, nu, pe cuvânt, mă simt foarte bine, l-a asigurat ea. (S-a agățat de cea mai apropiată scuză care i-a venit în minte.) Logodnicul meu, Ian, știi, e în Marină. Pe HMS *Hood*. Mă frământ pentru el.

Eroare! Se confundase cu Iris. Era de așteptat să se întâmple până la urmă, presupunea ea. Dar conta? Mai conta ceva de fapt?

Era o dimineață frumoasă, totuși. Pășind pe aleea cimitirului, un pom înflorit și-a scuturat petalele peste părul lui Juliet, iar polițistul înalt le-a dat la o parte cu delicatețe, spunând „Ca o mireasă". Juliet s-a înroșit, în ciuda împrejurărilor nefericite. Dar în fond așa era în viață, nu? – flori printre morminte. „În cursul vieții, moartea ne înconjoară." Și așa mai departe.

*

A ajuns în Dolphin Square exact înainte de ora prânzului. În apartament, nu era nici țipenie. Trecuseră trei zile de când nu-l mai văzuse nimeni pe Perry, iar Juliet se întreba dacă era cazul să se îngrijoreze deja. Pesemne că era ocupat, într-un fel sau altul, cu evacuarea. Se întreba ce avea să-i spună apropo de lipsa cămășii și a cuverturii croșetate de pe pat. Cu cămașa, era simplu – s-a pierdut la spălătorie –, însă absența cuverturii avea să fie mai greu de explicat. Nu ar fi mai bine, îi spusese ea lui

Godfrey seara trecută, în Finchley, dacă ar da lucrurile pe față, pur și simplu? Dolly îi atacase, ei făcuseră front comun ca să se apere și, din nefericire, ea murise.

— La noi există încă domnia legii, nu? Nu e asta diferența dintre noi și dușman?

O anchetă judiciară cu ușile închise, și toți ar fi exonerați de orice vină. În fine, probabil că nu era chiar așa de simplu, nimic nu era vreodată simplu, de fapt. Godfrey a râs pe neașteptate și a spus:

— Dar imaginează-ți câtă hârțogărie, domnișoară Armstrong.

Desigur, el proteja operațiunea. Juliet se întreba dacă peste ani, privind retrospectiv, li s-ar mai fi părut totul atât de crucial încât să necesite o jertfă omenească.

*

Alleyne nu pleca însă, aparent interesat de conversație.

— Și prietenul nostru Godfrey? a spus el. El ce mai face?

— Nimic de raportat aici, domnule.

— Și totuși un curier mi-a adus un bilet, în care spuneai că vrei să „discuți" cu mine.

Oh, Doamne Dumnezeule, se gândea Juliet. Uitase complet de biletul acela, uitase că plănuise să dea în vileag rendez-vous-urile lui Godfrey cu bărbatul cu guler de astrahan. Nu avea de gând să facă asta acum. Erau

prea complici în oroarea celor întâmplate – mânjiți de sânge –, încât să se mai trădeze vreodată unul pe celălalt pentru păcate mai mici.

— Ceai, domnule, a spus ea.

— Ceai?

— Ceai. Ceaiul care ni se dă este îngrozitor de prost.

— Aș vrea să îți reamintesc că suntem în timpul războiului, domnișoară Armstrong.

— Așa îmi spune toată lumea, însă o operațiune funcționează cu ceai.

— O să văd ce pot face. Dar știi cum se spune, serviciu contra serviciu. Încearcă, te rog, altă dată să nu mă mai faci să pierd timpul degeaba, domnișoară Armstrong.

— Scuze, domnule.

— Apropo, dacă vrei să știi, criza guvernamentală s-a încheiat. Halifax a fost șuntat de Churchill. Nu vom face pace. În schimb, vom continua bătălia noastră pentru libertate, a spus el pe un ton donquijotesc, amuzat chiar.

— Da, domnule, știu. Cum rămâne cu trupele noastre?

— Facem eforturi extraordinare pentru a le scoate din Franța.

— Sunt atât de multe.

— Așa e, a zis el și a ridicat din umeri.

Lui Juliet nu i-a plăcut gestul lui.

— Și Nelly Varga, domnule?

— Cine?

— Stăpâna lui Lily. Câinele, a zis ea, arătând-o pe Lily sub birou.

Alleyne s-a uitat la câine, nedumerit câteva clipe, iar pe urmă a zis:

— Oh, ăsta. Nu, nimic.

Fusese foarte important și acum nu mai era, dar așa era în război, presupunea Juliet.

Alleyne s-a uitat prin cameră – părea întruchiparea nonșalanței înseși – și a spus:

— Lipsește ceva din cameră? Nu exista înainte un covor aici?

— Ba da, domnule. E dat la curățat. Am vărsat eu cerneală pe el.

Bărbații în combinezoane de protecție îi scăpaseră de covor, împreună cu cuvertura pătată de sânge.

Beethoven se cuminţise și revenise la locul lui obișnuit pe secreterul cu rulou. Mângâindu-l pe zulufii răvășiți, Alleyne a spus:

— Crezi că e făcut după modelul viu? Sau când era mort?

— N-am idee, domnule.

— Bun, trebuie să plec, a zis el, dar s-a oprit la ușă, cu același artificiu deosebit de iritant. Am auzit că ai fost la o înmormântare în dimineața asta.

— Da. La Beatrice Dodds, slujnica doamnei Scaife. Au îngropat-o sub un nume fals. Ivy Wilson. M-am dat drept sora ei.

— Mm, a făcut Alleyne, fără nici măcar să catadicsească să pară interesat de spusele ei.

— Presupun că nu a fost prins nimeni – pentru uciderea ei, domnule?

— Nu, și nici nu cred că va fi prins vreodată vinovatul. A fost o părticică din ceva mult mai mare. Suntem în timpul războiului.

— Da, domnule. Ați mai spus asta.

— Bun, da, a zis Alleyne. Ține-mă la curent.

— Cu ce?

— Cu orice, domnișoară Armstrong. Cu orice.

*

— Domnișoară?

— Cyril. Salut.

— Cine era tipul cu care m-am întâlnit pe scări, domnișoară?

— Oliver Alleyne. Șeful lui Perry.

— *Șeful* domnului Gibbons, domnișoară? În mintea mea, *el* e șeful.

— Bănuiesc că există multe ranguri deasupra domnului Gibbons, Cyril. MI5 seamănă cu ierarhia îngerilor. Mă îndoiesc că noi îi vom întâlni vreodată pe cei de la vârf – heruvim, serafim și așa mai departe.

— Da, dar domnul Alleyne suspectează ceva, domnișoară? Știți dumneavoastră... despre ce.

— Nu, nu cred. Nu trebuie să ne îngrijorăm.

Și a revenit la transcriere, cu inima și mai grea decât înainte.

(cont.) Vocile au dispărut. Defecțiune tehnică, două minute fără înregistrare.

G. (Câteva cuvinte inaudibile) Ce-a fost asta – ceva despre ura împotriva evreilor?

D. Sunt pline autobuzele de ei. Cred că ea era în Golders Green, locul unde se adună ei (trei sau patru cuvinte de neînțeles). În masă (? trei cuvinte imperceptibile din cauza lui DIB). O femeie, cunoștință a mea, mi-a povestit că era odată într-un autobuz și acolo, pe platformă, era un evreu, care discuta cu cineva de pe trotuar și ocupa tot locul, dar s-a urcat la un moment dat o fată voinică și l-a împins de-acolo!

(Râsete)

G. L-a împins jos din autobuz?

(Pauză de biscuit)

Totul era o plăsmuire, evident. Cuvintele lui Dolly fuseseră rostite, de fapt, de Betty. Era transcrierea întâlnirii care avusese loc imediat după acel grand-guignol cu uciderea lui Dolly. Betty fusese, pur și simplu, ștearsă din această înregistrare, iar Dolly fusese substituită în locul

ei. Pentru autenticitate, Juliet îl băgase și pe Dib. (*Detaliile sunt totul.*) În această nouă viață de apoi, Juliet îi acordase privilegiul de a avea numele scris cu litere mari.

Poate avea să servească drept un alibi. *Dar cum am fi putut noi să o omorâm pe Dolly Roberts, când ea era teafără și nevătămată în acea seară, vorbind despre evrei și cerneală invizibilă?* Trebuia să distrugă discul, astfel încât să rămână doar transcrierea propriu-zisă, pentru eventualitatea în care cineva ar vrea să asculte și s-ar întreba de ce Dolly își luase subit un accent din Essex. Dar, în fond, singura persoană care asculta vreodată înregistrările era Juliet. Oricum, nu strica să distrugă dovada.

Juliet i-a sugerat lui Cyril să ia masa de prânz împreună cu ea în restaurantul de la parter. Erau amândoi vlăguiți după atâta dramatism.

— Au astăzi și plăcintă cu carne de miel, cum îți place ție, i-a spus ea. Deși nu știu cum de pot numi asta „miel". Nu e genul de carne care să fi văzut vreodată o oaie.

Au ajuns înapoi în apartament abia după ora două. Victor trebuia să vină la cinci.

— Deci noi chiar ne vedem de lucru ca de obicei? a spus Cyril.

— Ce altceva am putea face?

Tocmai se apucaseră de treabă din nou – Juliet la transcrieri, în timp ce Cyril se oferise să inspecteze atent apartamentul pentru eventuale urme de sânge –, când

s-a auzit un ciocănit la ușă, foarte sonor și hotărât. Deschizând, Juliet s-a trezit față în față cu doi ofițeri de la Secția Specială, aceiași care îl căutaseră pe Perry în urmă cu câteva zile. Doi polițiști în uniformă stăteau la spatele lor. Unul dintre detectivi ținea în mână o hârtie oficială, după cum arăta. Un mandat de arestare, și-a dat seama Juliet. Gata, se aflase totul. Știau de Dolly și veniseră să-i aresteze. Juliet se speriase și tremura atât de rău, încât se temea să nu o lase picioarele.

— Îl căutăm pe domnul Gibbons, a spus unul dintre detectivi.

— Pe Perry? a rostit Juliet cu vocea gâtuită.

— Peregrine Gibbons, da.

Veniseră aici după Perry, nu după ea și Cyril.

— Nu știu unde e. (Răsufla atât de ușurată, încât de bucurie l-a dat de gol pe Perry): Ar putea fi oriunde – la Whitehall, la Scrubs. Are o locuință în Petty France. Vă dau adresa.

Au plecat nemulțumiți. Cyril a zis:

— Am crezut că o să vomit. Am crezut că au venit să ne umfle pe noi. Ce treabă credeți că aveau cu domnul Gibbons? Păreau foarte gravi.

— Aveau un mandat de arestare.

— Fir-ar să fie de porcărie, domnișoară. Pe numele domnului Gibbons? Dar de ce? Credeți că l-au prins în chestia cu Clubul Dreptei? Credeți că e unul dintre ei?

— Sinceră să fiu, nu știu, Cyril.

Din nou, ciocănea cineva la ușă. Juliet simțea că o lasă nervii, dar pe urmă și-a dat seama că era bine cunoscutul semnal *tac-a-tac, tac-a-tac-TAC* al lui Godfrey.

— Sunt în trecere, i-a spus el lui Juliet când a deschis ușa. Trebuie să vină Victor.

— Știu.

— Voiam doar să verific dacă dumneata și Cyril sunteți în regulă.

— Da, domnule Toby. Suntem în regulă.

Ce alt răspuns putea să-i dea? Chiar așa?

*

— S-a întâmplat ceva cu Perry? l-a întrebat Juliet pe Hartley.

— Ce să se întâmple?

— Nu știu, dar nu l-am mai văzut de câteva zile. Am crezut că era ceva legat de Operațiunea Dynamo, însă au venit de la Secția Specială să întrebe de el. Cred că aveau un mandat de arestare. Parcă aveai prieteni în Secția Specială, nu?

— Eu am prieteni peste tot, a spus el sumbru. Nu știi, așa-i? Nu, bineînțeles că nu știi. Ești foarte naivă în anumite privințe. A fost arestat pentru *cottaging*.

Cottaging?[1] Ce naiba mai era și asta? Suna de-a dreptul fermecător. Juliet și-l imagina ca aievea pe Perry, pasi-

[1] Raporturi sexuale între bărbați în locuri publice, cum ar fi toalete etc. În engl., *cottage* – casă la țară, vilă etc.

onat cum era de expediții, vizitând case frumoase la țară, inventariind și evaluând calitățile fiecăreia – acoperiș de stuf, pereți de lemn, o boltă de trandafiri în jurul ușii, flori roșii pe araci de fasole verde în grădini, apoi...

— Nu e ce crezi tu, a spus Hartley.

— Atunci, ce e?

— „Importunarea bărbaților în scopuri imorale", asta este acuzația. Oameni care se duc special în toaletele publice, înțelegi... Chiar trebuie să îți explic totul mură-n gură?

Da, a trebuit.

Hartley a spus:

— A căzut în dizgrație în ochii stabilor de la putere, deși, bineînțeles, jumătate dintre ei sunt invertiți sau au o conduită deviantă, într-un fel sau altul. Mie, personal, nu-mi pasă nici cât negru sub unghie cine și cui ce îi face. Și toată lumea știa.

— Toată lumea, în afară de mine.

*

— Tu știai? a întrebat-o ea pe Clarissa.

— Oh, scumpete, dar toată lumea știe că Perry Gibbons e gay. Credeam că ai înțeles. Jumătate dintre bărbații pe care îi cunosc sunt gay. Sunt niște oameni atât de amuzanți – în fine, poate nu Perry, dar știi ce vreau să spun. Și, de fapt, în cazul lui Perry – slujba pe care o are îl face vulnerabil. Mă refer la șantaj și așa mai

departe. Totul este să nu fii prins, bineînțeles. Dar pe el l-au prins.

*

A venit în Dolphin Square ca să își ia la revedere.

— Te voi părăsi, din păcate, domnișoară Armstrong, a spus el.

Juliet era singură în apartament, dar niciunul dintre ei nu a pomenit despre „dizgrația" lui. Juliet nu se simțea în stare să-l ierte – se folosise de ea ca să se deghizeze în ochii lumii, purtând-o ca un accesoriu la brațul lui. Juliet era încă șocată după moartea lui Dolly, iar din acest motiv, probabil, nu era capabilă de compasiune față de el, deși de fapt tot ceea ce se întâmplase ar fi trebuit să o facă mai înțelegătoare. În fond, nici ea nu era complet nevinovată la capitolul nelegiuiri.

Nu mergea la închisoare și nici nu era dat în judecată – acuzațiile împotriva lui au fost abandonate discret. Cunoștea mulți oameni și toți aveau secrete, iar el le știa. Urma să lucreze la Ministerul Informațiilor.

— Surghiunit pe cercul exterior al infernului, a spus el.

*

Oficial, Oliver Alleyne a devenit ofițerul supervizor al lui Godfrey, însă îl vedeau foarte rar, așa că au continuat să lucreze fără vreo supraveghere reală. Alleyne își pierduse interesul în coloana a cincea și, implicit, în

treburile lui Godfrey. Își găsise alte lucruri mai importante de făcut.

La două săptămâni după Dunkerque, Alleyne a trimis un bilet printr-un curier. Nelly Varga reușise să se îmbarce pe una dintre navele participante la Operațiunea Ariel, care evacuau trupe și civili rămași mult mai spre sud. Nelly murise împreună cu alte câteva mii de persoane, când vasul *Lancastria* fusese atacat în zona Saint-Nazaire și se scufundase. „Prin urmare, câinele ăla este al tău, doar dacă nu vrei să te scap eu de el", i-a scris Alleyne.

*

Ei și-au văzut de treabă mai departe. Informatorii veneau în Dolphin Square. Godfrey discuta cu ei. Cyril îi înregistra. Juliet transcria conversațiile lor. Se întreba dacă acum mai citea cineva transcrierile. Godfrey le-a spus informatorilor care o cunoșteau pe Dolly că aceasta se mutase în Irlanda, însă în transcrieri rămânea încă prezentă, ca o fantomă, fiindcă dintr-un motiv sau altul Juliet nu putea să o dea uitării și continua să inventeze cuvinte pentru ea, inaudibile sau nu, poate. Dib continua să latre în existența lui spectrală. Godfrey, de asemenea, o ținea în viață pe Dolly, menționând-o în rapoartele lui. Cyril îi scria numele pe graficul întâlnirilor săptămânale. Dolly s-a dus la Coventry după bombardament și a raportat că moralul era „foarte scăzut". A recrutat

câțiva „oameni" și a pregătit multe hărți, care nu prea foloseau la nimic. De fațadă, totul. Ficțiunea și realitatea s-au contopit. Diferența era, de fapt, foarte mică între „Dolly în viață" și „Dolly moartă". Nu și pentru Dolly însă, desigur.

*

Dar ororile nu s-au terminat, tot ce putea fi mai rău abia avea să urmeze. Timpul trece repede în vreme de război. Imediat după Dunkerque, Bătălia pentru Anglia s-a desfășurat vara deasupra șesurilor din Kent, iar peste câteva săptămâni începuseră deja bombardamentele fulger asupra Londrei.

Russian Tea Room, doamna Ambrose, doamna Scaife, chiar și Beatrice și Dolly, totul s-a șters din memorie, sub impactul unor evenimente mai sfâșietoare. Atuul supraviețuirii a scos din joc memoria. A trebuit înfruntat un măcel mai teribil decât moartea lui Dolly.

Iris, de asemenea, a intrat și ea în umbra uitării, deși Juliet, punându-se fugitiv în pielea vechiului ei alter ego, și-a amintit de logodnicul acesteia, Ian, când crucișătorul HMS *Hood* a fost atacat în mai 1941. Aproape o mie cinci sute de oameni au pierit când nava s-a scufundat. Doar trei au scăpat cu viață; Ian nu era printre ei. Cu toate acestea, Juliet era convinsă că Ian murise vitejește.

MI5 a părăsit Scrubs după ce clădirile au fost bombardate, iar majoritatea fetelor care lucrau în birouri

s-au mutat în Blenheim Palace. Operațiunea Godfrey, însă, a rămas în Dolphin Square. Toți trei aveau senzația că fuseseră omiși, ba chiar uitați acolo. În Dolphin Square, aveau propriile adăposturi antiaeriene, lucrători ARP[1] și posturi de prim ajutor. Ansamblul arhitectonic se putea lăuda cu o autonomie admirabilă. A fost bombardat de multe ori. Juliet fusese de serviciu în echipa de pază contra incendiilor, în zona Pimlico, în septembrie 1940, ceea ce a fost norocul ei, întrucât unul dintre adăposturi a fost lovit direct de o bombă și mulți oameni au fost îngropați sub dărâmături. A fost singura bombă din perimetrul ei vital. Un lucru înspăimântător.

Clarissa a murit în bombardamentul de la Café de Paris. Domnișoara Dicker a venit în Dolphin Square ca să o anunțe pe Juliet personal.

— Îmi pare nespus de rău – era prietenă cu dumneata, nu-i așa, domnișoară Armstrong? Vrei, te rog, să ne faci serviciul de a o identifica?

Și așa Juliet s-a dus din nou la Morga Publică din Westminster, unde identificase cadavrul lui Beatrice. Fusese atât de liniștit totul atunci, iar acum era plin de morți și sânge.

---

[1] Acronim pentru „Air Raid Precautions" – organizații și măsuri de apărare civilă împotriva raidurilor aeriene din Londra în al Doilea Război Mondial.

— Ai noroc, a rămas întreagă toată, a spus nepăsător un asistent, în timp ce o acoperea la loc cu cearșaful. Au fost mădulare și capete peste tot aici.

Când știa că nu se uita nimeni, Juliet a luat colierul de perle de pe superbul gât de lebădă al Clarissei, iar când a ajuns acasă, l-a spălat de sânge și și l-a pus la gât. Șiragul îi stătea destul de sus pe gât – un călău ar fi putut să-l ia drept reper ca să îi reteze capul. Nu simțea nicio remușcare. Avea convingerea că era un dar pe care ea i l-ar fi oferit bucuroasă.

Cyril și redutabila lui bunică au scăpat cu viață în perioada cumplitelor bombardamente din East End, însă au murit în martie 1945 – au avut soarta crudă de a fi uciși aproape de sfârșitul războiului –, în timpul atacului cu rachetă în Smithfield Market. Bunica lui îl rugase să meargă cu ea în oraș, auzise că aduseseră iepuri la piață. Operațiunea din Dolphin Square luase sfârșit deja, desigur, în noiembrie 1944. Godfrey a fost mutat la Paris, ca să interogheze ofițeri germani luați prizonieri. Cineva spunea apoi că era la Nürnberg; după aceea, a dispărut. Juliet a fost repartizată în altă parte. Miles Merton a luat-o ca secretară, o funcție pe care a ocupat-o până la încheierea războiului, iar apoi, la fel ca atâția alții, a fost concediată din serviciile secrete, fără multe formalități. Și-a găsit refugiul în Manchester și BBC.

Despre Giselle nu s-a mai auzit niciodată nimic. Odată, după mulți ani de atunci, Juliet a avut impresia

că o vede mergând pe Via Veneto. Era îmbrăcată foarte elegant și însoțită de doi copii, însă Juliet nu a urmărit-o, fiindcă i se părea atât de improbabil, și oricum nu voia să fie dezamăgită de adevăr.

Lily a fugit și s-a pierdut în timpul bombardamentelor, îngrozită de zgomot. Juliet ieșise cu ea în Hyde Park când au început să sune sirenele, surprinzător de devreme. Au urmat imediat bubuiturile înspăimântătoare ale tunurile antiaeriene, de care biata cățeluș se speria întotdeauna. Fusese fără lesă, iar până ca Juliet să o poată opri, Lily a țâșnit din loc și a dispărut.

Multă vreme după aceea, Cyril și Juliet au fabulat împreună, închipuindu-și o viață mai frumoasă acum pentru Lily – o casă mare în Sussex, multe oase cu carne de ros, copii cu care să se joace. Refuzau să creadă că trupul ei micuț zăcea strivit undeva sub moloz sau că Lily rătăcea pierdută pe străzi, singură și speriată. După moartea lui Cyril, Juliet a continuat de una singură jocul plăsmuirilor, doar că acum Lily și Cyril erau din nou împreună, jucându-se de-a aruncă-și-prinde pe o peluză verde perfectă, înainte de a merge acasă, obosiți, dar fericiți, știind că îi așteaptă o masă copioasă gătită de bunica. *Nu te lăsa furată de imaginație, domnișoară Armstrong.* Dar de ce nu, când realitatea era atât de cumplită?

Și asta a fost tot. Războiul lui Juliet.

*

Detectivul înalt a apărut la ușa ei într-o seară, după o săptămână sau două de când se întâlnise cu el în cimitirul Kensal Green. Nu-i dăduse adresa, însă era probabil în natura profesiei lui să știe tot.

— Domnișoară Armstrong? a spus el. M-am gândit că ți-ar plăcea să bei ceva.

A presupus că îi propunea să iasă amândoi la o tavernă, însă el a scos o sticlă mare de bere și a zis:

— M-am gândit să o bem aici.

— Oh, a făcut ea.

— Pot să intru? a insistat detectivul înalt. („Și, apropo, nu sunt chiar așa de înalt", a zis el. „Am un metru și optzeci și cinci, de fapt.")

Avea și un nume – Harry, un nume patriotic adevărat.

— Strigați în iureș: Dumnezeu cu Henric, cu Englitera și cu Sfântul Gheorghe, a spus ea, iar el a râs și a zis:

— La zidul spart dați iureș iar, domnișoară Armstrong?

Iar ea s-a gândit: Slavă Domnului că a citit măcar ceva Shakespeare[1].

Pe urmă, detectivul înalt – sau Harry, cum trebuia probabil să se învețe să-i spună – a tras-o în brațele lui puternice de detectiv și, într-un interval de timp

[1] Cele două replici fac parte din solilocviul lui Henric al V-lea în piesa omonimă de William Shakespeare.

surprinzător de scurt, s-a dezbrăcat complet – entuziast ca un înotător dornic de a se arunca în mare –, înainte de a proceda la faptă, de parcă ar fi fost un sport. Harry a demistificat actul sexual, dându-i o tălmăcire absolut englezească a faimoasei *éducation sexuelle*. S-a dovedit că era într-adevăr o îndeletnicire asemenea hocheiului sau pianului și că, dacă exersai suficient, puteai să devii surprinzător de priceput.

Bineînțeles, a durat doar câteva săptămâni. S-a înrolat voluntar în armată și, deși a primit vreo două scrisori de la el, sentimentele dintre ei s-au stins repede. După căderea Franței, Franța Liberă s-a mutat în Dolphin Square și și-a făcut cartierul general acolo, iar când a primit ultima misivă de la detectivul înalt, Juliet avea deja o aventură cu unul dintre ofițerii francezi încartiruiți la ușa lor.

— Ooh la la, domnișoară, a zis Cyril.

1950

REGNUM DEFENDE[1]

Juliet avusese parte de o dimineață anostă, citind rapoartele profesorilor despre *Tracing History Backwards*. (Cum altfel să mergi pe urmele istoriei, dacă nu întorcându-te înapoi în timp? se întreba Juliet. Doar dacă nu erai o Casandra, poate!) Era un alt program al lui Joan Timpson, cu care acum se pricopsise ea. A răsuflat ușurată când Fräulein Rosenfeld, cu Langenscheidt-ul ei strâns la piept ca o platoșă, a intrat repede în biroul lui Juliet și a spus că îl căuta pe „Bernard".

— Bernard? a repetat politicoasă Juliet, foarte nedumerită.

— Domnul Prendergast.

Juliet nu se gândise niciodată că Prendergast avea și un prenume.

— Nu, nu l-am văzut deloc azi, a zis ea. Pot să vă ajut eu sau aveați nevoie de el în mod special?

---

[1] În latină, „Apărarea Regatului" – deviza MI5.

— Oh, nu era nimic special, a spus Fräulein Rosenfeld, înroșindu-se.

Ia te uită, și-a zis Juliet – Fräulein Rosenfeld și Prendergast. Cine ar fi crezut?

*

Juliet s-a dus pe jos la National Gallery și și-a mâncat sandviciul de prânz așezată pe trepte, în timp ce, fără vreo tragere de inimă, încerca să dezlege careul de cuvintele încrucișate din *The Times*. Sandviciul conținea o umplutură deprimantă din pastă de pește, care ar fi oripilat-o probabil pe Elizabeth David – și pe bună dreptate. Treptele de la National Gallery ofereau un bun punct de observație pentru monitorizarea posibilei apariții a unor unguroaice smintite.

În plus, ceața se ridicase peste noapte și acum Juliet începea să vadă copacii un pic înmuguriți, ba chiar, peste zgomotul traficului londonez, auzea cum păsările cântau de zor, chemând primăvara. Și astea sunt zbârlite toate, se gândea ea.

S-a uitat la ceasul de la mână, apoi a împăturit ziarul, a dat firimiturile la porumbeii din Trafalgar Square și a intrat în clădire.

Traversând sălile cufundate în liniște, a rămas neimpresionată de pereții cu mucenici religioși, răni sângerânde și ochi ridicați în agonii imploratoare. Implacabila Anglie a veacului al XVIII-lea, cu caii, câinii și costumele

ei dichisite, s-a perindat pe lângă ea mai departe, la fel și eleganții aristocrați francezi nebănuind că venea Teroarea peste ei. Juliet a trecut cu hotărâre pe lângă ei toți. Avea un alt țel.

Rondul de noapte. Exista o banchetă în fața tabloului, unde Juliet a putut medita la ceea ce ei i se părea un exercițiu în arta sumbrului – deși poate tabloul, la fel ca orice altceva după război, trebuia pur și simplu curățat.

— Tenebrism, a spus Merton, așezându-se lângă ea și privind la tablou.

Erau ca doi credincioși în biserică, ocupând întâmplător același șir de bănci. Rembrandt nu era pe gustul niciunuia dintre ei. Miles Merton era un admirator al lui Tiziano; Juliet rămăsese fidelă interioarelor sobre olandeze.

— Tenebrism? a repetat ea. Întunecime?

— Întuneric *și* lumină. Sunt pereche, nu pot exista separat. (Jekyll și Hyde, s-a gândit ea.) Chiaroscuro, dacă vrei, a spus el. *Tenebrosi* erau interesați de contrast. Caravaggio și așa mai departe. Rembrandt, desigur, era un maestru al tenebrismului. Am ales să ne întâlnim aici, fiindcă odată mi-ai spus că îl admiri pe Rembrandt în mod deosebit.

— Am mințit.

— Știu.

— Și oricum, a spus Juliet, neizbutind să nu se enerveze pe Merton, acest tablou nu este un Rembrant; este o

copie de Gerrit Lundens. „*Compania Căpitanului Frans Banning Cocq,* după Rembrandt". Scrie acolo.

— Exact. Mi s-a părut că există o ironie încântătoare în toată povestea asta. Originalul este în Rijksmuseum, desigur. Este un tablou masiv – mult mai mare decât copia lui Lundens. Știai că, aproape de la bun început, pictura lui Rembrandt a fost decupată pentru a se potrivi într-un anumit loc din Primăria orașului Amsterdam? Vandalism birocratic în slujba decorațiunii interioare. Splendid! a murmurat el, aparent amuzat de idee.

Juliet a pus exemplarul ei din *The Times* între ei, pe banchetă. În ultima vreme, prefera să existe un spațiu între ea și Merton.

— Dar poate ceea ce *nu* știi, a continuat el, este că o ironie și mai delicioasă face ca reproducerea de Lundens să fi fost pictată înainte ca originalul să fie ecarisat de către onorabilii cetățeni ai Amsterdamului. Și, astfel, acum copia este singura noastră mărturie a felului cum arăta inițial *Rondul de noapte*, adică așa cum l-a vrut Rembrandt. Falsul, deși nu aceasta a fost intenția lui Lundens, este într-un fel mai adevărat decât tabloul autentic *Rondul de noapte.*

— De fapt, ce vrei să spui?

Merton a râs.

— Nimic. Și totuși atât de mult.

Au continuat să privească tabloul în tăcere.

— Ți-a luat cam mult timp, a spus Merton într-un final. Începusem să cred că ai fugit în lume.

— Am avut câteva probleme.

A scos din poșetă biletul și i l-a dat.

— *Vei plăti pentru ceea ce ai făcut.*

Merton s-a încruntat.

— Sunt urmărită.

Merton a tresărit circumspect, dar nu s-a uitat în jur.

— Aici? a întrebat el încetișor.

— Am crezut că e ceva sinistru, dar se dovedește că e doar un caz de morți reînviați.

— Morți?

— Nelly Varga.

— Oh, *ea*, a zis el, părând deja mai liniștit. Dumnezeule, mi-aduc aminte de ea. Unul dintre primii noștri agenți dubli. Dementă femeie. Cât tămbălău a putut să facă apropo de câinele ei.

— Mi s-a spus că s-a înecat când s-a scufundat vasul *Lancastria*.

— Da, noi așa am crezut. Dar era haos la Saint-Nazaire. Un haos total. Niciun fel de listă de pasageri, evident. Femeia a venit înapoi aici, la un moment dat după război.

— Cu un bărbat?

— Soțul ei. Noul ei cățeluș, cred. L-a găsit într-un lagăr de refugiați în Egipt.

— Femeia asta vrea să mă ucidă.

— Vreun motiv în mod special?

— Eu am fost cea care am primit sarcina de a avea grijă de câinele ei.

— Oh, zău? N-am știut.

— Câinele a murit în „tura" mea.

— Dar asta a fost demult, nu? a spus Merton.

— Nu și pentru Nelly Varga. Admir cumva tenacitatea ei. Sau tenacitatea dragostei ei.

— De unde a știut de tine? Sau cum te-a *găsit*?

— Habar n-am, a zis Juliet. Poate că i-a spus careva.

— Eh, cine ar fi putut să facă asta?

Juliet a oftat.

— Uneori, știi, am senzația că sufletul meu a fost confiscat.

— Oh, Juliet, a râs Merton, cât de absconsă devii. Ai probleme de conștiință?

— Zilnic, a răspuns ea, holbându-se cu amărăciune la tablou, înainte de a-și reveni și a spune: Trebuie să mă duc înapoi. Mă așteaptă Henric al VIII-lea în Portland Place.

— Da, a zis Merton. Și eu am un Uccello cu care trebuie să mă reacomodez. Păstrăm legătura.

— Nu! a mormăit ea. Nu vreau. S-a terminat, așa ai spus.

— Am mințit.

— Eu nu mai fac chestia asta. Ai *spus* că, dacă mai fac și acest ultim lucru, voi fi liberă complet.

Vorbea ca un copil bosumflat, simțea și ea asta.

— Oh, draga mea Juliet, a râs el. Nimeni nu e liber niciodată. Chestia asta nu se *termină* niciodată.

*

Juliet a lăsat *The Times* pe banchetă când a plecat. Miles Merton a rămas unde era, ca și cum ar fi fost pătruns de admirație pentru *Rondul de noapte*. După câteva minute, a luat ziarul și s-a ridicat.

*

Ea se imaginase în rolul celei care vâna, Diana, dar s-a dovedit că, de fapt, era cerbul, încolțit de copoi. Ar fi trebuit să fiu mai prevăzătoare, se gândea ea.

Într-un moment de nebunie acută în seara trecută, crezuse că Dolly era cea care o hărțuia, însă și-a venit în fire, rapid.

— Cine *ești*? a întrebat ea silueta estompată care ședea pe întuneric în apartamentul ei. Ce vrei de la mine? a spus ea, cu Mauserul pregătit. Sunt gata să te împușc, să știi.

Și apoi, aprinsă parcă de o mână nevăzută, lumina a revenit ca prin farmec, iar Juliet a putut vedea cine era musafirul ei nepoftit.

— Dumneata? a exclamat ea contrariată.

— Din păcate, da, domnișoară Armstrong. Pune, te rog, arma jos, să nu rănești pe cineva cu ea.

*

— Suntem cu ochii pe dumneata de multă vreme, a spus bărbatul cu guler de astrahan la mantou.

Când curentul electric a repornit în apartamentul ei, Juliet l-a descoperit pe individ stând la masă cu o sticlă de whisky (sticla ei, a remarcat ea) și două pahare. Paharul lui era pe jumătate gol, iar ea s-a întrebat oare de cât timp ședea omul acesta acolo pe întuneric. Întunericul avusese rostul de a crea un efect dramatic? Exista indubitabil o alură teatrală în persoana lui.

Nu purta mantoul cu guler de astrahan. Spre deosebire de Godfrey, el își cumpărase o haină nouă după război. I-a turnat și ei whisky în pahar și a spus:

— Stai jos, te rog, domnișoară Armstrong.

— Dumneata ai un nume? a întrebat Juliet.

El a râs.

— Nu prea. Nu un nume pe care să îl cunoști.

— Merge orice nume, a spus Juliet. Nici nu contează, așa-i? Un nume este doar un punct de referință. *Domnul Green a mâncat la cină. Doamnei White îi place pălăria.* Altminteri, ar fi doar cineva sau oricine.

— Ori nimeni. Numele meu este domnul Fisher[1], a spus el, îmbunându-se până la urmă.

Minţea, probabil. Pescarul de oameni, se gândea ea. Pescarul de fete.

---

[1] În engl., „pescar".

— Dumneata vrei ceva, domnule „Fisher", sau ai venit aici doar ca să mă bagi în sperieți? Fiindcă, pe cuvânt, am avut destule faze critice pentru o singură zi. Cine *ești*? Nu pari din MI5. (Dar dacă nu, atunci de unde?)

— Nimic nu este așa de simplu pe cât pare, domnișoară Armstrong. Nu se poate ca tocmai dumneata să nu știi asta. Un lucru poate avea multe straturi. Ca spectrul luminii. Eu exist, s-ar putea spune, în unul dintre straturile invizibile. Consideră că sunt în infraroșu.

— Oh, cât de enigmatic poți fi, a spus ea supărată.

A luat al doilea pahar în care el turnase whisky și l-a sorbit până la fund, strâmbându-se. Se simțea mai degrabă mai rău, decât mai bine. Se gândea la familia Borgia și la otrăvurile lor.

— Ce vrei, mai exact?

— M-am gândit că ți-ar plăcea să știi că flamingo a apărut în Halifax, a spus Fisher.

— Halifax?

Ce să caute cehul tocmai într-un oraș cu o veche manufactură de lână din West Riding, Yorkshire? se întreba ea.

— Nu *acel* Halifax. Halifax, Nova Scotia. În tranzit. L-au prins americanii, l-au suit în avion la Lakenheath, însă au trebuit să aterizeze ca să alimenteze cu combustibil. Acum e ținut într-o ascunzătoare în Los Alamos. Este evident că n-au avut încredere că li-l vom preda intact.

— Chestia asta nu a avut nimic de-a face cu mine, a spus Juliet. Era „intact", cum spui dumneata, când era la mine. Și oricum, în fond nu suntem și noi de aceeași parte cu americanii?

— Hm. Unii așa ar putea spune.

I-a oferit o țigară, pe care, după un moment de ezitare, Juliet a luat-o.

— Nu te speria, a zis el, cu un zâmbet subțire, în timp ce îi aprindea țigara.

— Nu e cu cianură.

A aprins și pentru el o țigară.

— Din câte se pare, amicul nostru cehul, pe lângă informațiile din capul lui, a adus și niște documente valoroase. Diagrame, formule și așa mai departe. Mă refer la originale, se pare. Noi credem, totuși, că cineva a făcut copii după ce el a aterizat în Anglia.

— Copii?

— Pe microfilm. Îmi imaginez un scenariu în care bietul om este extenuat după călătoria până pe țărmurile noastre. Într-o casă conspirativă MI5 – foc plăcut în sobă, ceva de mâncare, ceva bun de la Harrods Food Hall poate, urmat de o băutură – un whisky, poate (și a bătut ușor cu degetul în buza paharului din fața lui). Și, pe urmă, când el a adormit profund, cineva – domnul Green sau doamna White, un nume este doar o referință – a scos documentele din valiza lui – poate cineva care învățase deja cum să descuie orice încuietoare – și

apoi domnul Green sau doamna White le-a fotografiat. Și după aceea le-a pus la loc în valiză și a încuiat-o cum era înainte. Ce părere ai? E plauzibil?

Viața se mișcase cu o asemenea viteză în săptămâna precedentă, încât sosirea cehului-flamingo la ușa ei părea acum ceva ca dintr-un vis. Un om scund fără pălărie, un pion. Ei toți erau pioni, bineînțeles, în marele joc al altcuiva. Ea se crezuse regină, nu pion. Ce prostie să crezi că așa ceva era posibil, când de fapt Mertonii și Fisherii acestei lumi obscure erau cei care mutau piesele pe tabla de joc.

— Și apoi domnișoara White – îmi imaginez cumva că e vorba de o femeie – a vrut să le transmită acest microfilm patronilor ei, astfel încât toate acele informații prețioase să nu rămână o necunoscută pentru ei. Presupun că a fost un gest de bunătate din partea domnișoarei White, care nu le-a spus patronilor ei unde era bietul om. Lăsându-l să fugă în Vest. Să fie liber. Presupun că ai fotografiat ce era în valiza cehului, deoarece dumneata consideri că se cuvine ca sovieticii să fie prietenii noștri, fiindcă noi nu am fi câștigat războiul fără ei, și atunci de ce să nu aibă acces și ei la același *know-how* științific ca noi? Argumentul lui Fuchs, nu? Acesta este motivul pentru care ai extras documentele pentru sovietici? Spune-mi și mie, domnișoară Armstrong – epurările, procesele înscenate în justiție, lagărele de muncă silnică –, toate astea nu te îngrijorează? Nu știu de ce,

dar nu prea te văd muncind într-o cooperativă agricolă sau într-o fabrică.

— Nu vreau să trăiesc în Rusia.

— Asta este problema cu voi, înțelegi? Dumneata, Merton și cei din tagma lui. Voi sunteți comuniști *intelectuali*, însă nu vreți de fapt să trăiți sub pumnul de fier al regimului comunist.

— Se numește idealism, spun eu.

— Nu, se numește trădare, domnișoară Armstrong, și cred că este exact același argument pe care îl foloseau informatorii lui Godfrey. Cât de anost de naivă poți fi.

— Întâmplarea face că acum nu mai cred în asta.

— Și totuși ești pe punctul de a le înmâna înapoi lor aceste documente. Lui Merton. El e supraveghetorul tău de multă vreme, așa-i? Mă întreb cât de multă lealitate ai față de el?

— Surprinzător de puțină.

*

Zarurile fuseseră aruncate demult. Merton avea deja o recomandare în privința ei atunci când Juliet a apărut la interviul cu el la începutul războiului. Directoarea ei de la școala de fete bune – o cercetașă neverosimilă – i-o recomandase lui Merton drept „genul de fată de care avea el nevoie". Merton uzurpase locul domnișoarei Dicker în acea după-amiază ca să îi poată pune întrebările potrivite. Juliet nu fusese greu de recrutat. Pe vremea aceea, credea

în corectitudine și egalitate, în dreptate și adevăr. Credea că Anglia putea fi o țară mai bună. Era ca un măr copt, numai bun de cules, și era totodată Eva dornică să mănânce mărul. Nesfârșita dialectică dintre inocență și experiență.

Plecase de lângă Merton la sfârșitul războiului, însă el o revendicase atunci când ea se întorsese de la Manchester, la fel cum procedase și MI5, desigur. („Doar casă conspirativă ocazional, domnișoară Armstrong".)

Încă o misiune, i-a spus Merton, atâta tot, și putea fi liberă, scăpa de el, de sovietici. Liberă, să facă ce voia ea și să își vadă de viață. Și, ca o proastă, ea îl crezuse. Dar, de fapt, nu avea să scape niciodată de ei! Ei nu vor *isprăvi* niciodată cu ea.

*

Fisher și-a băut whisky-ul din pahar, a stins țigara și a spus:

— Îți pare rău că nu m-ai împușcat când ai avut ocazia adineaori? Cum ai făcut cu Dolly Roberts? (Era oare ceva ce el să nu fi știut?) Godfrey și-a cam pus pielea la saramură pentru dumneata, a râs el. Ciudat, dar ținea mult la dumneata, te ocrotea chiar. La fel ca mulți oameni, de altfel. Presupun că așa ai reușit să scapi basma curată până acum. Alleyne, bineînțeles...

A lăsat fraza neterminată, făcând un gest de lehamite din mână, ca și cum ar fi vrut să împingă la o parte referirea la Alleyne.

— Alleyne avea bănuieli în privința lui Godfrey, a spus Juliet. Mi-a cerut să îi raportez despre el. L-am urmărit și așa v-am văzut pe amândoi la Brompton Oratory.

— Da, și ai fost foarte vizibilă. Aveai un câine, dacă țin bine minte. Întotdeauna există și un câine, așa-i? a filozofat el. Aha, a făcut el apoi, ca și cum găsise, în fine, piesa lipsă dintr-un puzzle. Era câinele lui Nelly Varga, a zis apoi.

— De ce avea Alleyne suspiciuni în privința voastră?

— Eu aș zice că întrebarea ar trebui întoarsă invers, nu crezi? Cine îi spionează pe spioni, domnișoară Armstrong?

— Dumneata? *Dumneata* îl suspectai pe Alleyne?

— Eu suspectez pe oricine, domnișoară Armstrong. Este meseria mea.

— Dar doamna Ambrose – lucrează și ea pentru dumneata?

Fisher a bătut scurt din palme, ca un semnal că distracția s-a terminat, și a spus:

— Gata, ajunge cu atâtea elucidări și explicații. Nu ne apropiem de sfârșitul romanului, domnișoară Armstrong.

Dar ce era cu Godfrey, a perseverat ea. Exista și el în spectrul luminii invizibile?

— Ce să fie cu el? Noi l-am rechemat pe aceste meleaguri la o vânătoare de cârtițe, deși eu prefer cuvântul „trădător". Există multe elemente îndoielnice în Security

Service, așa cum știi și dumneata prea bine, desigur. Noi am bănuit că flamingo ar putea mătura afară vreo cârtiță din galeria ei subterană, dacă nu te deranjează metafora. Și am avut dreptate, așa-i? Dumneata ești micuța noastră cârtiță, domnișoară Armstrong. Micuța noastră cârtiță oarbă.

A fost nevoie de multă curățenie, spusese Hartley. Godfrey era bun la curățenie. Ea îl căutase pe Godfrey, dar în tot acest răstimp el o căutase pe ea.

*

A făcut un aranjament cu Fisher. Nu avea să fie arestată și nici judecată pentru trădare („și posibil spânzurată"), cu condiția de a-i turna informații false lui Merton.

— Suntem dispuși să îți salvăm pielea, domnișoară Armstrong. Dar cu un preț, desigur.

— Vreți să fiu agent dublu? a spus ea vlăguită. Vreți să lucrez în continuare cu Merton și în același timp să lucrez pentru voi?

Cea mai rea variantă cu putință. Slugă la doi stăpâni. Un șoricel tăvălit de două pisici.

— Îmi pare rău, dar este singura modalitate prin care poți să ieși din această încurcătură. Eu sunt purtătorul consecințelor, domnișoară Armstrong.

*

Exemplarul din *The Times*, pe care ea urma să i-l paseze lui Merton în National Gallery, avea să aibă ascuns microfilmul între pagini, așa cum stabiliseră în prealabil, însă pe film nu aveau să fie documentele pe care le scosese ea din valiza jerpelită a cehului și le fotografiase în timp ce el dormea pe sofa. În schimb, microfilmul avea să conțină informații false.

— O păsărească savantă, a spus Fisher, însă rușilor le va lua ceva timp până să își dea seama. Să sperăm că vor sări în aer de câteva ori, până să se dumirească. Iar după aceea, bineînțeles...

A ridicat brațele larg desfăcute, vrând să indice probabil viitorul infinit în care ea urma să transmită informații false, făcând un joc dublu.

— Bun, trebuie să plec, a spus el. Te-am reținut destul de mult.

— Presupun că te descurci să ieși singur, având în vedere că te-ai descurcat să și intri singur, a zis Juliet.

S-a oprit la ușă și s-a uitat lung la ea.

— Acum ești fata mea, domnișoară Armstrong. Să nu uiți asta.

Aceasta, până la urmă, era adevărata notă de plată, s-a gândit Juliet când a auzit ușa de la intrare închizându-se în urma lui. Și ea trebuia să o achite veșnic. Fără ieșire.

— Eu am crezut, a spus Juliet cu tristețe, deși nu avea cine să o audă. Eu am crezut în ceva mai bun. În ceva mai nobil.

Ceea ce, măcar atunci, era adevărul. Iar acum nu mai credea, ceea ce era un alt adevăr. Dar ce conta? Chiar așa?

*

De la întâlnirea cu Merton în National Gallery, Juliet s-a dus direct în Portland Place. Fata de la recepție a fluturat un plic spre ea și a zis:

— Oh, domnișoară Armstrong, v-a lăsat cineva un mesaj, dar Juliet a trecut pe lângă ea, de parcă nici n-ar fi fost acolo.

Se săturase de mesaje. A mers mai departe, până la biroul lui Prendergast, unde a bătut la ușă. Era singur înăuntru, așezat la masa de lucru, însă mirosul de nucșoară și de biserici vechi al lui Fräulein Rosenfeld parfuma încă aerul, de parcă persoana ei fusese până adineaori în cameră.

— Am scris ceva, a spus Juliet. Este o scrisoare de recomandare pentru Lester Pelling. „Către cei interesați – Domnul Pelling este un excelent profesionist..." – lucruri de genul ăsta. (I-a înmânat scrisoarea). Eu am semnat-o și mă gândeam că poate vreți să o semnați și dumneavoastră.

Nu i-ar fi fost greu să plastografieze semnătura lui Prendergast, desigur – avea talent la semnăturile care nu erau ale ei –, însă se gândea că ar fi de bun augur să nu conțină un fals. Lester era un băiat foarte onest, care fusese concediat din cauza neglijenței ei în serviciu. *Ar fi*

trebuit să fie mai prevăzătoare. Voia să îi facă bine măcar unei persoane în viața ei.

— Oh, cu plăcere, a spus Prendergast entuziasmat, iscălindu-se pe scrisoare cu un gest larg din peniță cu cerneală. Ce bine că te-ai gândit. Ar fi trebuit eu însumi să redactez un asemenea atestat, fără să-mi fi spus cineva. Era un băiat bun.

— Era. Este.

Juliet a șovăit la ușă înainte să iasă. Ar fi vrut să îi spună ceva lui Prendergast, ceva despre idealism, poate, însă știa că ar fi putut obiecta la „ism". Sau, eventual, ar fi fost mai bine să-l îndemne să se însoare cu Fräulein Rosenfeld. Își imagina un viitor pentru ei, mergând împreună la înmormântări și citind cu voce tare, unul celuilalt, din cărțile lui G. K. Chesterton. În schimb, a spus simplu:

— Bun, atunci, eu trebuie să plec. *Viețile trecute* ale bietei Joan și așa mai departe.

A pus scrisoarea de recomandare a lui Lester într-un plic, pe care i l-a dat unei secretare.

— Află adresa lui Lester Pelling și trimite asta la registratură pentru expediere, te rog.

Înainte de a-i preda scrisoarea, a notat la repezeală pe spatele plicului: „Mult noroc, Lester, de la Juliet Armstrong."

*

S-a întâlnit cu Daisy pe coridor.

— Domnișoară Armstrong? a îngânat cântat Daisy. Unde te duci?

— La optician, Daisy. Știi – durerile de cap.

— Domnișoară Armstrong, vino înapoi!

Vocea lui Daisy căpătase o nouă intonație, ceva autoritar, cum nu-i ședea bine unei fiice de vicar. S-a postat în drum, ca un apărător în fața porții, pentru a împiedica înaintarea lui Juliet spre recepție.

Vasăzică lucrează, totuși, pentru Security Service, și-a spus Juliet.

— Oh, ce Dumnezeului, Daisy, va trebui să născocești ceva mai eficient decât asta, a spus ea și a împrâncit-o din drum.

Auzea glasul fetei de la recepție, din ce în ce mai estompat în urma ei, în timp ce se îndrepta spre ușa principală a clădirii.

— Domnișoară Armstrong! Domnișoară Armstrong!

*

Juliet avea un plan de evadare. O „ieșire". La prima oră, în această dimineață, depusese o valiză la Biroul de bagaje de mână din gara Victoria. Pe lângă haine, valiza conținea câteva lucruri cu valoare sentimentală – niște broderii lucrate de mama ei, o fotografie făcută de Perry, în care Juliet era cu Lily și Cyril, ceșcuța de cafea întruchipând pentru ea Arcadia idilică.

Acum aștepta în bufetul din Victoria, de unde intenționa să ia trenul de noapte până în Gare du Nord. Cumpărase un bilet la clasa întâi, ca să nu trebuiască să coboare din tren la Dover, riscând astfel să le atragă atenția celor din Security Service sau, la fel de bine, oamenilor lui Merton. Din Franța, se gândea să plece într-un loc neutru – Elveția era opțiunea evidentă –, un loc unde nimeni să nu poată dispune de persoana ei, unde nu trebuia să fie de partea unuia sau altuia, ci doar de partea ei înseși.

Plănuia să se urce în tren în ultimul minut. A venit ultimul minut și Juliet s-a îndreptat spre peronul unde era tras trenul care mergea în port. Oamenii roiau încă pe lângă vagoane, animați de emoția indusă îndeobște de farmecul unei plecări pe continent. Locomotiva scosese un formidabil panaș de abur, iar conductorul îi zorea pe hamali să urce mai repede bagajele în vagoane.

A văzut doi indivizi. Mătăhăloși, în niște costume care stăteau prost pe ei, înaintau îndârjiți pe peron spre ea, exact când conductorul începea să închidă primele uși de la vagoane.

— Am venit să te escortăm, a spus unul dintre ei, în timp ce o înșfăca fiecare de un braț.

Oh, Doamne, eu sunt flamingo acum, s-a gândit ea.

— Unde să mă escortați? a întrebat Juliet, în timp ce ei o târau cu forța de lângă tren.

Nu avea habar pentru cine lucrau, însă nici nu mai conta. Puteau la fel de bine să o ducă la Moscova sau

într-o casă la țară în Kent. Ori, bineînțeles, puteau să o ducă s-o ucidă în tăcere undeva.

În acea clipă, locomotiva a pufăit un nor de abur, cu un țiuit strident și asurzitor, iar în același timp s-a ivit de niciunde salvatoarea lui Juliet, atacându-i prin surprindere. Nelly Varga. Nelly Varga dezlănțuind o ploaie de lovituri peste Juliet și peste dulăii ei de pază, fără discriminare. Bărbații au fost derutați pe moment de acest asalt frenetic lansat de o femeie micuță și smintită, zbierând într-o limbă impenetrabilă. În timp ce ei se luptau să scape de Nelly, Juliet a profitat de ocazie.

Ea era cerbul. Ea era săgeata. Ea era regina. Ea era contradicția. Ea era sinteza. Juliet fugea.

*

Ajunsese deja la Vauxhall Bridge, când un automobil a venit în viteză și a frânat din scurt lângă ea. Portiera dinspre locul pasagerului s-a deschis și Perry a spus:

— Urcă.

*

— Nu puteam să-i las să te înhațe, a zis el. Sunt niște lupi, toți sunt niște lupi.

— Și tu ești un lup?

— Un lup singuratic, a râs el.

A dus-o cu mașina, nu la Dover, ci tocmai la Lowestoft. Se întunecase afară când au ajuns. Au mâncat pește prăjit și au băut bere într-o tavernă pescărească lângă port.

— De unde ai știut unde aveam să fiu? a întrebat ea.

— Oh, mi-a șoptit o păsăruică.

I-a oferit o țigară, iar ea a spus:

— Vasăzică *fumezi* totuși.

— Mi-a fost dor de tine, domnișoară Armstrong.

— Și mie mi-a fost dor de tine, domnule Gibbons.

Exista o duioșie între ei acum, care părea insuportabil de sfâșietoare.

— Va trece și asta, a spus el și i-a aprins țigara.

*

O traversare pe un trauler a fost aranjată și plătită. Bărbații au acceptat să o ducă până în Olanda a doua zi în zori.

— Cred că va fi un loc bun unde să măriți cerceii ăia cu diamante, a spus Perry.

Și eu care credeam că aveam atâtea secrete, se gândea Juliet, ca acum să constat că toată lumea le știa.

— Nu sunt cu mult mai bună decât o hoață ordinară, din păcate.

— Nu ordinară. Ci extraordinară, de fapt.

— Vei avea necazuri? Dacă vor afla că m-ai ajutat?

— Nu vor afla.

Exista probabil ceva dincolo chiar de infraroșu. Strat după strat de secrete.

— De partea cui ești, Perry?

— De partea ta, domnișoară Armstrong. Doar ești fata mea, în fond.

Era o minciună frumoasă, iar ea i-a mulțumit în tăcere. Era întotdeauna așa de manierat. Dar, probabil, nu era nicidecum o chestiune de partizanat, ci în realitate lucrurile erau cu mult mai complicate.

*

Și-au petrecut noaptea într-o pensiune, dormind în hainele de stradă, peste cuverturi. Efigii, pentru o ultimă oară.

La revărsatul zorilor, în aerul răcoros de afară, Perry a condus-o până în port. I-a înmânat un plic cu niște bancnote înăuntru („Să ai pentru început"), apoi a sărutat-o pe amândoi obrajii și a spus:

— Curaj, domnișoară Armstrong, acesta-i cuvântul de ordine, iar ea a urcat la bordul traulerului.

Puțea a pește și petrol, iar bărbații nu prea știau cum să o trateze, așa că au preferat să o ignore.

*

Avea să fie plecată timp de treizeci de ani, iar când s-a întors avea să descopere că țara se schimbase mult, în comparație cu ceea ce lăsase ea la plecare. Viața ei în toți acești ani de absență avea să fie interesantă, dar nu din cale afară. Avea să fie fericită, dar nu din cale afară. Așa trebuia să fie. Lunga pace de după război.

Avea să locuiască în Ravello când au venit după ea. Un ciocănit la ușă într-o zi și doi bărbați stând la intrare, unul dintre ei spunând:

— Domnișoara Armstrong? Domnișoara Juliet Armstrong? Am venit să vă luăm acasă.

Ea tocmai plantase un lămâi și era dezamăgită la gândul că nu avea să-l vadă niciodată rodind.

Pentru a lămuri ultimele detalii, au spus ei. Avea să fie interogată de nenumărate ori. Le trebuia mărturia ei pentru a-l da jos pe Merton și „a regla conturile". Merton rămăsese protejat într-un mod misterios. Era un cavaler al regatului, un demnitar al statului, însă până la urmă zvonurile au devenit prea puternice pentru a mai fi trecute cu vederea. Ascensiunea lui fusese spectaculoasă, la fel și căderea. Aceasta era singura intrigă.

Ea nu avea să fie numită explicit, deși după aceea nu intenționau să o lase să plece.

— Am vrea să nu vă scăpăm din ochi pe viitor, domnișoară Armstrong, i-au spus ei.

Nici n-o deranja prea mult. Matteo era liber să o viziteze, deși fata care îl făcea nefericit se străduia din răsputeri să îl împiedice.

Oliver Alleyne fusese deja demascat, în 1954. Dezvăluirea i-a luat pe toți prin surprindere, chiar și pe Juliet. Era agil și a reușit să iasă din țară, urmărit de titluri de-o șchioapă în ziare și de o vânătoare de vrăjitoare pe tot continentul. Au urmat alte două persoane

după el, un diplomat de la Ambasada din Washington și un ins într-o funcție cheie în Ministerul de Externe. Alleyne a reapărut în mod foarte public la Moscova, după un an.

Existau zvonuri persistente despre un „al cincilea om". Mulți credeau că era Hartley, deși lui Juliet i s-a părut întotdeauna neverosimil. O vagă umbră de suspiciune avea să plutească mereu asupra lui și, cu toate că nu s-a dovedit niciodată nimic care să-l incrimineze, lucrul acesta i-a afectat cariera.

Perry a continuat să profeseze în radiodifuziune. A murit în împrejurări oarecum misterioase în 1961. Godfrey Toby păși înapoi în umbră de multă vreme deja. Cineva spunea că se mutase în America. Sau să fi fost, poate, Canada.

*

Traulerul a ieșit din port în pâcla cenușie a zorilor, care vesteau vreme bună pentru mai târziu. *Humber, Tamisa, vânt din nord, mai târziu din sud-vest patru sau cinci, vizibilitate bună.* Trecea Rubiconul. Lui Juliet îi părea bine că nu plecase din Dover. Ar fi fost prea emoționant să lase în urmă țărmul cu stâncile acelea albe, o metaforă prea puternică pentru un lucru pe care nu-l mai înțelegea pe deplin. Anglia aceasta, merită să luptăm pentru ea? Da, se gândea ea. Ce alt răspuns exista de fapt? Chiar așa?

*

Traulerul se apropia de rada portului, pregătindu-se să renunțe la brațele lui protectoare. Moluri, nu așa se numeau parcă? se gândea Juliet. Un ultim dar ironic din partea țării ei.[1] Și acolo, stând în picioare pe unul dintre moluri, ivindu-se treptat din ceața dimineții, mai clar și tot mai clar pe măsură ce se apropiau, era figura inconfundabilă a lui Godfrey Toby.

Era oare Godfrey „păsăruica" aceea care îi șoptise lui Perry unde să o găsească? Cumva Godfrey o salvase? Sau el o trădase? Era Godfrey „unul dintre noi" sau unul dintre ei? Ambele? Nici una, nici cealaltă? Întrebările nu aveau să se epuizeze niciodată, și-a dat seama ea. Marea Enigmă. Cum spusese Hartley cu mulți ani în urmă? *Toby este un maestru al nebulozității. E ușor să te rătăcești prin negurile lui.*

Godfrey și-a ridicat pălăria, în semn de salut. Ea a ridicat mâna, în semn de răspuns mut. El a înălțat bastonul, drept recunoaștere. Toiagul lui Prospero, s-a gândit Juliet. Godfrey, Magicianul. Maestrul de Ceremonii.

Ca la un semn, ceața s-a închis în jurul lui încă o dată și el a dispărut.

---

[1] Prin omofonie, „mol" (în limba română) sugerează cuvântul polisemantic *mole* (în limba engleză), care înseamnă printre altele „cârtiță" și, metaforic, „agent infiltrat, spion".

1981

— Anglia aceasta, a murmurat ea.

— Domnișoară Armstrong? Mă auziți?

Juliet se stingea repede deja. Viața ei, ca o amintire. Și-ar fi dorit să-și vadă fiul pentru ultima oară. Să-i reamintească să își trăiască viața bine, să îi spună că îl iubește. Să îi spună că nimic nu conta și că asta era o libertate, nu o povară.

Era singură. Nu se mai afla pe Wigmore Street, ci începea să coboare în lungul tunel întunecat.

— Domnișoară Armstrong?

O voce în capul ei – putea să fi fost chiar vocea ei – spunea: *Noapte bună, copii de pretutindeni.* Și cuvintele au alinat-o în mod neașteptat.

— Domnișoară Armstrong? Ce ați spus?

— Cred că a spus: „E în regulă."

— Domnișoară Armstrong? Domnișoară Armstrong?

NOTA AUTORULUI

În linii mari, pentru tot ceea ce ar putea fi considerat fapt istoric în această carte, eu am născocit ceva – și mi-ar plăcea să cred că, de cele mai multe ori, cititorii nu vor sesiza diferența. Menționez acest lucru doar pentru a nu se spune cumva că aș fi redat ceva greșit. Am redat multe lucruri greșit, în mod intenționat. După multe conversații cu mine însămi, m-am apucat de treabă și am inventat tot ce-am avut eu chef – o prerogativă a romancierului, presupun. Dacă ar fi să descriu procesul, aș spune că a fost ca un fel de sfârtecare a istoriei, urmată de o reconstrucție imaginativă. (Și da, am făcut într-adevăr un fel de obsesie – fără vreun folos – din specificul ficțiunii istorice.)

Asta nu înseamnă că originile *Transcrierilor* nu ar fi de fapt înrădăcinate în realitate – ceea ce mi-a stimulat inițial imaginația a fost exact unul dintre pachetele de informații declasificate periodic de MI5 și trimise la National Archives. Documentele care mi-au sărit în ochi (scuze lui Juliet) se refereau la un agent secret din

al Doilea Război Mondial, cunoscut drept „Jack King" (și aproape întotdeauna menționat doar drept „Jack" în aceste documente). După ani întregi de supoziții, într-un final s-a dezvăluit și adevărata identitate a lui Jack, în persoana lui Eric Roberts, aparent un funcționar bancar „obișnuit", care locuia împreună cu familia lui în Epsom.

Există o scrisoare în dosar, de la Westminter Bank, în care banca se întreabă de ce („de ce naibii", îți vine să spui) serviciile secrete erau interesate de acest funcționar al ei, aparent cam insignifiant – „Ce calități deosebite și speciale ale domnului Roberts – pe care noi nu am fost capabili să le sesizăm – îl recomandă pentru o asemenea activitate specială de importanță națională". (Ador această scrisoare.)

În realitate, Roberts lucra pentru MI5 de ceva vreme, infiltrându-se în cercurile fasciste, iar CV-ul lui sugerează o persoană nicidecum obișnuită – competențele lui în judo, bunăoară (era membru al Societății de Judo Anglo-japoneze) și limbile străine pe care le stăpânea: spaniolă, franceză și „un pic" de portugheză, italiană și germană.

Noua operațiune pentru care fusese recrutat (agentul lui supervizor era Victor Rothschild) viza monitorizarea coloanei a cincea și a oricăror subterfugii pe care exponenții acesteia le-ar fi putut plănui. Roberts poza drept agent Gestapo și, într-un apartament lângă Edgware Road, se întâlnea cu câțiva fasciști britanici,

care îi raportau despre diverși simpatizanți naziști. Unii, ca Marita Perigoe, erau plătiți pentru serviciile lor, însă majoritatea erau în slujba celui de-al Treilea Reich din convingeri principiale. Doar că, desigur, nu erau în slujba celui de-al Treilea Reich, din moment ce toate informațiile pe care i le aduceau lui „Jack" erau transmise mai departe către serviciile secrete. Practic, fiecare exponent al coloanei a cincea din Anglia a fost neutralizat prin această operațiune și multe informații importante (dintr-un noian de rebuturi) nu au mai putut ajunge în Germania – deși, se cuvine spus că, raportat la ansamblu, coloana a cincea s-a dovedit a fi relativ neînsemnată până la urmă.

Există transcrieri ale întâlnirilor lui Jack King – sute de pagini – care constituie o lectură fascinantă. Deși am început cu „Jack", transcrierile propriu-zise au ajuns să îmi capteze imaginația. Nu se consemnează nicăieri în domeniul public cine a dactilografiat documentele – pare a fi în principal o singură persoană (o „fată", evident) – și, întrucât eu mi-am petrecut o perioadă din viață lucrând ca dactilografă de materiale audio, am simțit o stranie afinitate cu această dactilografă anonimă, în special când, ocazional, personalitatea ei răzbate brusc prin text.

În perioada când pachetul de informații declasificate a intrat la National Archives, eu citeam scurtele memorii ale lui Joan Miller (probabil că nu ar putea fi

considerată o naratoare foarte de încredere). Joan Miller a fost unul dintre agenții-femei ai lui Maxwell Knight, infiltrați în Clubul Dreptei – alți exponenți ai coloanei a cincea –, și mi s-a părut că ar fi interesant să îmbin fictiv „cazul Jack" cu operațiunea desfășurată de Maxwell Knight din apartamentul său în Dolphin Square, unde Joan Miller lucra cu el. (Și, de asemenea, trăia cu el, de o manieră cumva nesatisfăcătoare.) Joan Miller nu este Juliet Armstrong, însă cu siguranță au avut parte oarecum de aceleași experiențe.

Eric Roberts, Maxwell Knight, Joan Miller, „doamna Amos" (Marjorie Mackie), Helene de Munck, Căpitanul Ramsey și soția, Anna Wolkoff, Tylor Kent au fost sursele de inspirație fantomatice de la care am pornit pe această cale fictivă specială, însă ei sunt doar nuanțe și umbre în spatele personajelor și întâmplărilor din această carte. (Deși Anna Wolkoff apare fugitiv, iar adevărata domnișoară Dicker – acea „Lady Superintendent" a personalului feminin – își face și ea apariția.) Nălucile spionilor de la Cambridge bântuie și ele pe aici, iar unele dintre izbucnirile lui Perry se regăsesc în mențiuni din jurnalele lui Guy Liddell. Nelly Varga și Lily amintesc cumva de agentul dublu Nathalie „Lily" Sergueiew, nume de cod „Treasure", și câinele ei, denumit divers Frisson sau Babs (personal, prefer Babs), care a murit, spre furia lui Treasure, în timp ce era în grija MI5. Sergueiew, asemenea multora din acea vreme, a avut o viață fascinantă.

Același lucru s-a întâmplat și cu BBC, deși aici am avut mai multă libertate de a plăsmui în interesul romanului și, de aceea, le cer scuze acelor pionieri zeloși din Schools. Unele – multe – dintre programele menționate sunt reale, însă câteva sunt inventate. O bună parte din conținutul lor se bazează pe ceea ce îmi amintesc din vremea copilăriei, când le ascultam. Nu avusesem de gând să introduc BBC-ul în roman, și cu atât mai puțin departamentul Schools Broadcasting, însă tocmai citisem acel giuvaier de roman al Penelopei Fitzgerald, *Human Voices*, și totodată reluasem din nou memoriile lui Rosemary Horstmann, iar cumva mi s-a părut că acești „doi grandioși monoliți" își aveau locul, umăr la umăr, pe aceleași pagini. Rosemary a fost o prietenă a mamei mele, la o vârstă mai înaintată, iar eu i-am copiat viața în carte – inofensiv, se cuvine să adaug. După război, Rosemary a lucrat la BBC în Manchester, întâi ca prezentatoare, iar apoi ca producător la *Ora copiilor*, înainte de a se muta la Londra și de a lucra în departamentul Schools Broadcasting, în 1950. Povestea ei este plină de mici bulgări de aur, care altminteri ar fi fost negreșit dați uitării. (Întâmplarea când lui Juliet îi curge sânge din nas este preluată, de fapt, de la pianista Harriet Cohen.) Rosemary s-a mutat în televiziune la începutul anilor 1950 și a urmat un curs de producător la Alexandra Palace. (Unul dintre colegii ei de atunci a fost tânărul David Attenborough.) Ceea ce m-a surprins pe mine, scriind această carte, a

fost nu cât de multe lucruri fuseseră păstrate în memorie și în documente, ci cât de multe, de fapt, se pierduseră și fuseseră uitate, iar misiunea mea, așa cum o văd eu – nu și alții, poate – este să astup golurile.

Oricât am încercat de mult, MI5 nu a vrut să vorbească cu mine despre aspectele tehnice ale serviciului de transcrieri din timpul războiului (și e bine că serviciile secrete vor să rămână secrete), așa că „am împrumutat" echipamentul de înregistrare de la ceea ce foloseau ascultătorii în M Room la Trent Park, deși aparatura lor era de o anvergură mai mare (un inventar detaliat este păstrat în National Archives).

Transcrierile propriu-zise, cu excepția unor citate directe, sunt născocite de mine, însă oglindesc foarte îndeaproape textele reale, în materie de subiect, tipare de vorbire și așa mai departe. Pauzele de biscuit, conversațiile ușoare, defecțiunile tehnice, chiar și crucile de fier, sunt autentice, la fel ca nesfârșitele „(cuvinte) inaudibile" din text. Sugestia lui Trude privind posibilitatea de a ascunde cadavre într-un beci de cărbuni i-a aparținut Maritei Perigoe, deși ea nu pomenea nimic de Carlton Club. (Carlton Club a fost distrus în timpul bombardamentelor asupra Londrei, așa că ideea nu ar fi fost deloc rea.) Multe dintre aspectele tehnice ale înregistrărilor BBC se bazează, de asemenea, pe memoriile lui Rosemary, precum și pe *The History of School Broadcasting*, și nu sunt neapărat întru totul exacte sau

contemporane (însă suficient de apropiate). Eu sunt un apologet al ficțiunii.

Am avut convingerea că odată cu romanul *Human Voices* Penelope Fitzgerald ajunsese să controleze piața, cum s-ar spune, în materie de romane despre BBC în timpul războiului (cum ar fi putut să existe ceva mai bun?), însă după aceea Roger Hudson mi-a prezentat minunatele memorii ale lui George Beardmore, *Civilians at War*, o carte care, împreună cu *Sound and Fury* de Maurice Gorham, m-a ajutat să înțeleg că existau mult mai multe materiale de explorat. (Mi-a plăcut în mod deosebit cum povestea George Beardmore că a stat în fața ușii de la Control Room în BBC, cu o pușcă încărcată pe genunchi, gata să apere până la moarte aparatura tehnică.) Prea târziu pentru mine, din păcate, însă recomand cu căldură cartea lui Beardmore celor care doresc să citească un text accesibil și elocvent despre viața cotidiană în Londra pe timpul războiului. (Am adăugat o bibliografie prescurtată pentru cei interesați de materialele care au constituit o parte din izvoarele și motivele mele de inspirație.)

În final, țin să mă scuz din nou, de data asta față de administratorul apartamentelor din Dolphin Square, care m-a condus prin imobil, având iluzia că mă interesa să închiriez ceva acolo. Nu m-ar mira însă ca entuziasmul meu la vederea unui șemineu original să mă fi dat de gol până la urmă.

SURSE

Andrews, Christopher, *The Defence of the Realm: The Authorized History of MI5* (Penguin, 2009)

Fry, Helen, *The M Room: Secret Listeners Who Bugged the Nazis in WW2* (Marranos Press, 2012)

Pugh, Martin, *Hurrah for the Blackshirts!* (Jonathan Cape, 2005)

Quinlan, Kevin, *The Secret War Between the Wars* (Boydell Press, 2014)

Saikia, Robin (ed.), *The Red Book* (Foxley Books, 2010)

West Nigel, *MI5* (Stein and Day, 1982)

*

Carter, Miranda, *Anthony Blunt: His Lives* (Macmillan, 2001)

Masters, Anthony, *The Man Who Was M: The Life of Maxwell Knight* (Basil Blackwell, 1984)

Miller, Joan, *One Girl's War* (Brandon, 1986; publicat inițial în 1945)

Rose, Kenneth, *Elusive Rothschild* (Weidenfeld & Nicolson, 2003)

West, Nigel (ed.), *The Guy Liddell Diaries, Vol.1: 1939-1942* (Routledge, 2005)

*

Lambert, Sam (ed.), *London Night and Day* (Old House, 2014; publicat inițial în 1951 de Architectural Press)

Panter-Downes, Mollie (ed. William Shawn), *London War Notes, 1939-1945* (Farrar, Straus and Giroux, 1971)

Sweet, Matthew, *The West End Front* (Faber and Faber, 2011)

Bathgate, Gordon, *Voices from the Ether: The History of Radio* (Girdleness Publishing, 2012)

Briggs, Asa, *The Golden Age of Wireless: The History of Broadcasting in the United Kingdom, Vol. 1* (OUP, 1995)

Compton, Nic, *The Shipping Forecast* (BBC Books, 2016)

Higgins, Charlotte, *The New Noise: The Extraordinary Birth and Troubled Life of the BBC* (Guardian Books, 2015)

Hines, Mark, *The Story of Broadcasting House* (Merrell, 2008)

Murphy, Kate, *Behind the Wireless: A History of Early Women at the BBC* (Palgrave, 2016)

Palmer, Richard, *School Broadcasting in Britain* (BBC, 1947)

*

Fitzgerald, Penelope, *Human Voices* (Flamingo, 1997; publicat inițial în 1980)
Gorham, Maurice, *Sound and Fury: Twenty-One Years in the BBC* (Percival Marshall, 1948)
Horstmann, Rosemary, *Half a Life-Story: 1920-1960* (Country Books, 2000)
Shapley, Olive, *Broadcasting a Life* (Scarlet Press, 1996)

*

Beardmore, George, *Civilians at War* (OUP, 1986)
de Courcy, Anne, *Debs at War* (Weidenfeld & Nicolson, 2005)

Din Arhivele Naționale

KV-2-3874 (Transcrierile conversațiilor lui Jack King cu informatorii lui din coloana a cincea)
KV-4-227-1 (Istoria MS, operațiunea lui Jack King)
WO-208-3457, 001-040 (Inventarul echipamentului de înregistrare folosit în M Room)
KV-2-3800 (Cazul Marita Perigoe)
KV-2-84, 1-4 (Cazul Anna Wolkoff)

DVD-uri

Death at Broadcasting House (Studiocanal)
BBC: The Voice of Britain, Addressing the Nation (GPO Film Unit Collection Vol. 1, BFI, 2008)

CUVINTE DE MULȚUMIRE

Lt Col M. Keech, BEM, Royal Signal (retd)
David Mattock – pentru informații geografice despre comitatele din jurul Londrei
Sam Hallas și „cognoscenti" de la Telecoms Heritage Group – pentru ajutorul lor privind codurile telefonice zonale în anii 1940
Simon Rook, Archive Manager, BBC.

Și agentul meu Peter Straus, editorul meu Marianne Velmans, Alison Barrow și toți de la Transworld, care fac din paginile mele o carte.

CUPRINS

1981

Ora copiilor 11

1950

Domnule Toby! Domnule Toby! 17

1940

Unul de-ai noștri 47
A venit Dolly 82
Contemplând vidrele 108
Ai întâlnit vreodată un spion? 124
Schimb de informații la distanță 152
Munca pentru război 172
Mascarada 196
Jocul aparențelor înșelătoare 225
Mori ca să trăiești 241
Zarurile au fost aruncate 259

1950

Defecțiune tehnică 277

1940

A venit Dolly 425

1950

Regnum Defende..... 477

1981

Lumina invizibilă 505

Nota autorului 507
Surse 514
Cuvinte de mulţumire..... 518

Grupul Editorial ART
Comenzi – Cartea prin poștă
C.P. 4, O.P. 83, cod 062650, sector 6, București
tel.: (021) 224.01.30, 0744.300.870, 0721.213.576;
fax: (021) 369.31.99
Comenzi – online
comenzi@editura-art.ro
www.editura-art.ro

Există cărți care trebuie citite
pentru că-s importante.

Există cărți care trebuie citite
pentru că-s bune.

Și există cărți care trebuie citite pentru că
vorbește toată lumea despre ele — de la criticii literari
la colegii de birou ieșiți la țigară.

Cărțile alea care fac vâlvă.

Cărțile care-s și bune, și importante, și care devin
referințe în discuțiile de zi cu zi.

Și pentru că, lăsând modestia la o parte,
ne pricepem destul de bine la cărți,
de acum încolo vă aducem tot ce este hype
și bun în literatură în cărțile musai.

Suntem în Anglia anilor patruzeci. Deși pare să se fi obișnuit cu gândul că în ochii celor din jur condiția ei de femeie o obligă să fie întotdeauna cea care strânge după ceilalți, servește ceaiul și se îndeletnicește cu treburile casnice, Juliet Armstrong e plină de surprize. Tocmai a fost recrutată de serviciile secrete și urmează să transcrie la mașina de scris conversațiile înregistrate dintre un agent special și anumiți simpatizanți fasciști din societatea britanică. E conștientă că tot ca îndeletnicire femeiască e catalogată și această ocupație, dar Juliet descoperă că viața la noul loc de muncă, dincolo de zilele lungi și cu adevărat anoste, poate ajunge pe muchie de cuțit. Sau în bătaia unui revolver.

„O poveste cu spioni, incisivă și jucăușă, care îți dă fiori și te cucerește cu umorul ei negru."

MARIE CLAIRE

„*Transcrieri* este un alt triumf al lui Atkinson – e un roman plin de suspans, emoționant, pătrunzător și original."

THE SAN FRANCISCO CHRONICLE

„În păienjenișul complex al ficțiunii și-al realității, al cópiilor și-al originalelor, Atkinson ne arată că transcrierile ne pot duce mai aproape de adevăr."

FINANCIAL TIMES

De aceeași autoare:

www.editura-art.ro
ISBN 978-606-710-775-3